Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով

ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

19148

ԾԻՍԱՐԱՆ

ՈՐ ԿՈՉԻ

ՄԱՇՏՈՑ

ՆՈՐՈԳ ՍՐԲԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ ԸՍՏ ՀՆԱԳՈՅՆ ԵՒ
ԸՆՏԻՐ ՕՐԻՆԱԿԱՑ

ՎԵՐՍՏԻՆ ՏՊԱԳՐԵԱԼ

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Տ. Տ. ՆԵՐՍԵՍԻ
ԱՍՏՈՒԱԾԱԸՆՏԻՐ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ
ՀԱՅՈՑ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐԳՈՒԹԵԱՆ ՍՐԲՈՅ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ
Տ. ԿԻՐԱԿՈՍԻ ՎԵՀԱՓԱՌ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐԳՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼՍԻ
Տ. ՄԱՏԹԷՈՍԻ ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

ՅՕՐԹԱԳԻՒՂ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՊՕՂՈՍԻ ԱՐԱՊԵԱՆ ԱՊՈՒՉԵՂՑԻՈՅ

1848 = ՌՄՂԷ

34375

ՄԱՇՏՈՑ

ՅՈՐՈՒՄ ԱՒԱՆԴԻՒՆ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՔ ԱԶԳԻՍ ԸՍՏ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՍ ՀԱՅՈՑ

ԿԱՐԳ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՆՈՆ

ԿԵՆԴԱՆԱՐԱՐ

ՍՈՒՐԲ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆՆ

Տանին զնորածին երեխայն ՚ի դուռն եկեղեցւոյն, և ասեն։

Օրհնեալ հոգին սուրբ աստուած ճշմարիտ։

Ողորմեա՛ ինձ Ած ըստ մեծի ողորմութե քում ըստ բազում գթութե քում քաւեա՛ զանօրէնութիւնս իմ։

զՓոխն ըստ տաղ։

Փառք հօր։ Եւ նս լսա։ Օրհնու։

Տէր ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ, և ոչ զբօսան աչք իմ։

Ոչ գնացի ես ընդ մեծամեծս, և ոչ ընդ այնոսիկ որք սքանչելի էին քան զիս։

Բայց թէ խոնարհեցայ ես որպէս մանուկ հատուցեալ ՚ի ստենէ մօր իւրոյ. և դարձ նր անդրէն ՚ի նոյն։

Այլ հպարտացուցի արդեօք զանձըն իմ, այսպէս եղիցի հատուցումն անձին իմոյ, յուսասցէ իսրայէլ ՚ի տր յայսմհետէ մինչև յաւիտեան։

զՓոխն Երկրորդ ձայնիւ։

Փառք Հօր։ Եւ Նս խա։ Օրհնու։

Առ քեզ տր համբարձի զանձն իմ, աստուած իմ ՚ի քեզ յուսացայ, մի ամաչեցից, և մի ծիծաղեսցին զինև թշնամիք իմ։

Այլ ամենեքեան որ համբերեն քեզ՝ մի ամաչեսցեն, այլ ամաչեսցեն անօրէնք յունայնութեան իւրեանց։

Զճանապարհս քո տէր ցոյց ինձ, և զշաւիղս քո ուսո ինձ։

Առաջնորդեա ինձ ՚ի ճշմարտութե քում և ուսո զիս, զի դու ես ած փրկիչ իմ. և ես քեզ համբերի զօրհանապազ։

Յիշեա տր՝ զգթութիւնս քո և զողորմութիւնս որ են յաւիտենից։

Զմեղս մանկութեան իմոյ և զանգիտութե իմոյ մի յիշեր. այլ յիշեա զիս տէր ըստ ողորմութե քում՝ վասն քաղցրութե քո, զի քաղցր և ուղիղ ես տէր։

Վասն այսորիկ օրէնսդէտ առնես զմեղաւորս ՚ի ճանապարհի, առաջնորդես հեզոց ՚ի դատաստանի, ուսուցանես հեզոց զճանապարհս քո։

Ամենայն ճանապարհք տն ողորմութեամբ և ճշմարտութբ են այնոցիկ, որ խնդրեն զուխտ և զվկայութի նր։

Վասն անուան քո տէր քաւեա զմեղս իմ զի բազում եղեն. ով է մարդ որ երկնչի ՚ի տեառնէ, օրէնսդէտ առնէ զնա ՚ի ճանապարհ յոր և հաճեցաւ։

Անձն նր ՚ի բարութե հանգիցէ, և զաւակ նորա ժառանգեսցէ զերկիր։

Զօրութի է տէր երկիւղածաց իւրոց, և զկտակարանս իւր ուսուցանէ նոցա։

Աչք իմ յամ ժամ առ տէր. և նա հանէ յորոգայթէ զոտս իմ։

Նայեա առ իս և ողորմեա ինձ, զի

միամօր և աղքատ եմ ես ։

Նեղութիւնք սրտի իմոյ բազում եղեն յոյժ, և 'ի վշտաց իմոց հան զիս։

Տե՛ս զխոնարհութիւն իմ և զվաստակ իմ, և թող ինձ զամ զմեղս իմ։

Տե՛ս զթշնամիս իմ զի բազում եղեն, ատելութիւն, զոր 'ի նանիր ատեցին զիս ։

Պահեա́ զանձն իմ և փրկեա́ զիս, և մի́ յամօթ եղէց զի յուսացայ 'ի քեզ։

Անմեղք և ուղիղք կցորդք եղեն ինձ, և ես քեզ համբերի. փրկեա́ ած զիսրայէլ յամ նեղութեանց նորա ։

Փառք հօր։ Եւ ես խա։ Օրհնու։

Դատ արա ինձ տէր՝ զի ես յանմեղութե իմում գնացի, 'ի տէր յուսացայ՝ զի մի́ եղէց հիւանդ ։

Փորձեա́ զիս տէր և քննեա́ զիս, փորձեա́ զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ։

Ողորմութիւն քո տէր առաջի աչաց իմոց, և հաճոյ եղէց ճշմարտութեան քում։

Ո՛չ նստայց ես յաթոռս նանրաց, և ընդ անօրէնս ես ո́չ մտից ։

Ատեցի ես զժողովս չարաց, և ընդ ամբարիշտս ես ո́չ նստայց ։

Լուացից սրբութբ զձեռս իմ, և շուրջ եղէց զսեղանով քով տէր ։

Լսել ինձ զձայն օրհնութե քո, և պատմել զամենայն սքանչելիս քո ։

Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տան քո, և զտեղի յարկի փառաց քոց ։

Մի́ կորուսաներ ընդ ամբարիշտս զանձն իմ, և մի́ ընդ արս արիւնահեղս զկեանս իմ։

Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութեան են, և աջ նոցա լի է կաշառօք։

Ես յանմեղութե իմում գնացի, փրկեա́ զիս տէր և ողորմեա́ ինձ ։

Ոտն իմ կացցէ յուղղութե, յեկեղեցիս մեծս օրհնեցից զքեզ։

Փառք հօր։ Եւ ես խա։ Օրհնու.

Տէր լոյս իմ և կեանք իմ՝ ես յումմէ երկեայց. տէր ապաւէն կենաց իմոց՝ ես յումմէ դողացայց ։

Ի մերձենալ առ իս չարաց ուտել զմարմին իմ, նեղիչք իմ և թշնամիք իմ՝ նոքա տկարացան և անկան ։

Թէ պատրաստեսցի 'ի վերայ իմ պատերազմ, ո́չ երկիցէ սիրտ իմ. և թէ յարիցէ 'ի վերայ իմ ճակատա-

մարտ, սակայն և այսուիկ 'ի քեզ տէր յուսացայ։

Զմի խնդրեցի 'ի տեառնէ և զնոյն աղաչեմ, բնակել ինձ 'ի տան տն զամենայն աւուրս կենաց իմոց։

Տեսանել ինձ զվայելչութի տն, և հրաման տալ 'ի տաճարի նորա։

Ծածկեաց զիս 'ի խորանի իւրում յաւուր չարի, ընդ յարկաւ արար զիս 'ի ծածկոյթ խորանի իւրում։

Ի վէմ բարձր արարեր զիս, և այժմ բարձր արա զգլուխ իմ 'ի վերայ թշնամեաց իմոց։

Շուրջ եղէց և մատուցից 'ի խորանի նորա պատարագ օրհնութե, օրհնեցից և սաղմոս ասացից տեառն։

Լուր տէր ձայնի իմում՝ զի կարդացի առ քեզ. ողորմեա ինձ և լուր ինձ, զի քեզ ասաց սիրտ իմ, և խնդրեցին երեսք իմ, զերեսս քո տէր խնդրեցին։

Մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն, և մի խոտորիր բարկութբ 'ի ծառայէ քումմէ։

Օգնական իմ լեր տէր, մի անար-

գեր զիս, և մի թողուր զիս աստուած փրկիչ իմ։

Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս, և տէր իմ ընկալաւ զիս։

Օրէնսդրեա արա զիս տէր 'ի ճանապարհի քում, և առաջնորդեա ինձ 'ի շաւիղս քո ուղիղս։

Վասն թշնամեաց իմոց՝ մի մատներ զիս 'ի ձեռս նեղչաց իմոց։

Յարեան 'ի վերայ իմ վկայք մեղաց, և ստեցին ինձ յանօրէնութեան իւրեանց։

Հաւատացի տեսանել զբարութի տեառն յերկրին կենդանեաց. համբեր տեառն և քաջալերեաց. զօրասցի սիրտ քո՝ և համբեր տեառն։

Փառք հօր և։ Այժմ և։

Ոլորէ զնաւրօտն կարմիր և սպիտակ թելիւ 'ի խորհուրդ կենարար արեան և ջրոյն, որ ել 'ի սրբախոց կողէն քի. և ասէ շարականս։

Երրորդութին անբաժանելի և զօ բէ
րութին երկնային. լոյս ծագեալ յաշ
խարհս. նոր[illegible] հանցուք զօրհ
նութին երգով։ Որ էջին յերկ

նից. այսօր և համանդեամբ յառաջքեալ սրբն Ճշմարիտ ընդ հոգւն. Ներմա: Որ ՚ի խորհուրդս փրկական նս. այսօր ընդ իջանել յառաջքեալսրն ծանուցաւ մարգարէին. Ներմա:

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զտէր:

Պահպանեա զնարօտս քո ած մեր ընդ հովան: Հայր մեր որ:

Տէր ողորմեա, տէր ողորմեա, տէր ողորմեա:

Տէր ած մեր՝ որ զհեռացեալս ՚ի քէն զազգս մարդկան, զանկեալս ՚ի դրախտէն փափկութե՝ ոչ անտես արարեր: Այլ գթացեալ խոնարհեցար ՚ի քումմէ բարձրութենէդ ՚ի մեր նուաստութիս, առնլով զբոլոր մեր բնութիւնս բաց ՚ի մեղաց: Չարչարանօք և մահու խաչիւ զփրկութիւն մեր և զդարձ գնեալ, վերստին շնորհեցեր մեզ կենդանութիւն:

Ընկալ և այժմ մարդասէր տր՝ զբարեյօժարութի ստեղծուածոյս քո, որ դիմեաց մերձենալ ՚ի սբ և ՚ի ճշմարիտ ածութիդ քո քրիստոնեայ անուն յան-

ձին կրելով: Նորոգեա զսա յամ նեղութէ մեղաց. և ազատեա ՚ի ծառայութէ սատանայի: Եւ տուր սմա զօրութի և օգնականութի արժանաւորիլ և հասանել ՚ի մաքրութի սբ աւազանին, և ՚ի ժառանգութի երկնից արքայութեդ, տերամբդ մերով յիս քս: Ընդ որում հօր՝ միանգամայն և հոգւոյդ սրբոյ՝ վայելէ փառք իշխանու:

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք:

Վասն երեխայիս աղաչեսցուք ըզ մարդասէրն աստուած, զի ողորմեսցի ըստ մեծի ողորմութե իւրում. և արժանաւորեսցէ զսա լուսացման վերստին ծննդեան, և զգեստու անապականութե: Եւ զուգաթուեսցէ զսա ընդ հաւատացեալս անուան իւրոյ. և կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեն իւրով: Ամենակալ տէր ած մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի:

Եւ ժողովուրդն ասէ երեք Տէր ողորմեա:

Աղօթք:

Ընկալ մարդասէր տր՝ զընծայեալս քեզ զերեխայս զայս, և սրբեա զմիտս

և զխորհուրդս սորա յամ ներգործու-
թեց հակառակորդին ։ Եւ արժանի
արա զսա 'ի ձեռն սբ աւազանին լուա-
նալ զհնութիւն մեղաց իւրոց, և նորոգիլ
լուսով շնորհաց քոց։ Զի և սա մեզ
հանդերձ փառաւորեսցէ զՀայր և
զՈրդի և զՍուրբ Հոգին, այժմ և։

Եւ, ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն քաւութե մեղաց և թո-
ղութե յանցանաց, և իջանելոյ ողոր-
մութենն այ 'ի վերայ երեխայիս՝ զՏէր
աղաչեսցուք ։

Եւ ժողովուրդն ասէ երէք Տէր ողորմեա ։

Աղօթք ։

Տէր աստուած մեր՝ և փառաւոր-
եալ յամենայն արարածոց, 'ի քո ա-
հաւոր և ամենազօր անունդ ապա-
ւինեալ ծառայս քո, խոնարհեցոյց
զգլուխ իւր անուան քում սրբոյ ․
որում կրկնի ամենայն ծունր երկ-
նաւորաց և երկրաւորաց և սանդա-
րամետականաց ․ և ամ լեզու խոս-
տովան լինի, եթէ տէր է յս քս 'ի
փառս այ հօր ։ Արդ՝ յայդմ ահաւոր

անուանեդ մասն հաղորդութե ըն-
կալցի սա ․ որ հալածեաց զխաբէութի
սատանայի, և զամ որոգայթս մոլորու-
թեան նորա խափանեաց։ Այսեւ տր
ողորմութբ քով 'ի սա ․ մերժեա և
հեռացո 'ի սմանէ ամենայաղթ կոչ-
մամբ անուան քո 'ի վր սորա, զխոր-
հուրդս՝ զբանս և զգործս, և զամ
խաբէութիս չարին, որով սովոր է խա-
բել և կորուսանել զմարդիկ։ Որպս զի
զարհուրեալ 'ի յաղթօղ անուանէդ
քումմէ, տագնապեսցի և տանջեսցի
աներևոյթ տանջանօք ․ և երդմամբ
հեռացեալ 'ի սմանէ, այլ մի ևս դարձ-
ցի 'ի սա ։

Լցո զսա երկնային շնորհօքդ,
և զուարձացո ամենաբարի կոչմամբ
քրիստոնեայ անուանելով ․ և արժանի
արա զսա մկրտութե վերստին ծննդեան
սբ աւազանին։ Եւ ընդունելով զհո-
գիդ քո սբ, մարմին և անդամ եղիցի
եկեղեցւոյ քում սբյ։ Եւ անարատ
քրիստոնէութբ կրօնաւորեալ յայսմ
աշխարհիս, հանդերձելոց բարեացդ
հասցէ ընդ ամ սբս քո։ Փառաւորե-

լով զանփոփոխելի տէրութիւնդ քո այժմ և միշտ և յաւի.

Ապա կնքահայրն երեք ծունր կրկնէ և ասէ.

Ի քեզ անկայ ես յարգանդէ. յորովայնէ մօր իմոյ դու ես ած իմ.

Ապա առնու զերեխայն ՚ի գիրկն, դառնայ յարեւմուտս՝ և ասէ:

Հրաժարիմք ՚ի սատանայէ և յամե:

Ապա դառնայ յարեւելս՝ և ասէ:

Դառնամք ՚ի լոյս աստուածգիտութեան:

Հաւատամք յամենասուրբ Երրորդութին՝ ՚ի Հայր, և յՈրդի, և ՚ի սբ Հոգի: Զաւետումն Գաբրիէլի, զծնունդն Քի, զմկրտութին, զչարչարանսն, զխաչելութին, զթաղումն երեքօրեայ, զյարութին, զածպէս համբարձումն, զնստիլն ընդ աջմէ Հօր, զահաւոր և զփառաւորեալ զմիւսանգամ գալուստն՝ խոստովանիմք և հաւատամք:

Ալէլուիա Օրհնի:

Սրբոյ Աւետարանին Յի Քի որ ըստ Մատթէոսի:

Իսկ մետասան աշակերտքն գնացին ՚ի Գալիլեա ՚ի լեառնն՝ ուր ժամադիր

եղև նցա Յս: Իբրև տեսին զնա՝ երկիր պագին նմա. և ոմանք յերկուացան: Եւ մատուցեալ Յս խօսեցաւ ընդ նոսա՝ և ասէ: Տուաւ ինձ ամ իշխանութի յերկինս և յերկրի. որպ առաքեաց զիս Հայր, և ես առաքեմ զձեզ: Գնացէք այսուհետև՝ աշակերտեցէք զամ հեթանոսս. մկրտեցէք զնս յանուն Հօր՝ և Որդւոյ՝ և Հոգւոյն սրբոյ: Ուսուցէք նոցա պահել զամ՝ որ ինչ պատուիրեցի ձեզ: Եւ ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամ աւուրս՝ մինչև ՚ի կատարած աշխարհի:

Հաւատամք ՚ի մի ած ՚ի Հայրն ամենակալ, յարա.

Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յառաջ քան զյաւիտեանս. եր:

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք:

Եւ ևս հաւատով աղաչեսցուք և խնդրեսցուք ՚ի տեառնէ այ և ՚ի փրկչէն մերմէ յէ քէ ՚ի ժամուս պաշտաման և աղօթից: Զի արժանի ընդունելութե արասցէ. լուիցէ տէր ձայնի աղաչանաց մերոց: Ընկալցի զխնդ-

ՊԵՏԱԿԱՆ

դրուածս սրտից մերոց. Թողցէ զյանցանս մեր. ողորմեսցի 'ի վերայ մեր։ Աղօթք մեր և խնդրուածք յամ ժամ մտցեն առաջի մեծի տէրութեան Նորա։ Եւ Նա տացէ մեզ միաբան՝ միով հաւատով և արդարութեան վաստակել 'ի գործս բարեաց։ Զի զողորմութեան զշնորհն իւր՝ արասցէ 'ի վր մեր տէրն ամենակալ. կեցուսցէ և ողորմեսցի։ Զժամս և զառաջակայ օրս խաղաղ։ Զհրեշտ։ Զքաւութ։ Զսրբոյ խա։ Եւ ես։ Զանձինս։ Ողորմեաց։

Աղօթք։

Տէր մեր և փրկիչ յս քս. որ մեծդ ես ողորմութբ և առատ պարգևօք բարերարութեան քո։ Որ դու քոյին կամաւդ 'ի ժամուս յայսմիկ համբերեցեր չարչարանաց խաչին և մահու՝ յաղագս մեղաց մերոց։ Եւ պարգևեցեր առատապէս զպարգևս հոգւոյդ սրբոյ երանելի առաքելոցն։ Հաղորդս արա և զմեզ տէր աղաչեմք զքեզ՝ անծայրին պարգևացդ. Թողութեան մեղաց և ընդունելութեան հոգւոյդ սրբոյ։

Որպէս զի՝ արժանաւորք եղիցուք գոհութբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Խաղաղութբ քով քս փրկիչ մեր. որ 'ի վեր է քան զամ միտս և զբանս. ամրացո զմեզ և աներկիւղ պահեա յամ չարէ։ Հաւասարեա զմեզ ընդ ճշմարիտ երկրպագուս քո. որք հոգւով և ճշմարտութբ քեզ երկիրպագանեն։ Վասն զի՝ ամենասուրբ Երրորդութեանդ վայելեն փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և։

Օրհնեալ տէր մեր յս քս ամէն.

Հայր մեր որ յեր։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Խոստովանն եղերուք տն զի բարի է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն Նորա։
Ասասցէ տունն Իսրայէլի, զի յաւիտ։
Ասասցէ տունն Ահարոնի, զի յաւիտ։
Ասասցեն երկիւղածք տն, զի յաւիտ։
Ի նեղութեան իմում ես առ տէր կարդացի, և լուաւ ինձ յանդորր։

Տէր է իմ օգնական և ես ոչ երկեայց, զի՞ արասցէ ինձ մարդ։

Տէր է իմ օգնական, և ես տեսից ՚ի թշնամիս իմ։

Բարի է յուսալ ՚ի տէր քան յուսալ ՚ի մարդիկ, բարի է յուսալ ՚ի տէր քան յուսալ յիշխանս։

Ամենայն ազինք շրջեցան զինև, և անուամբ տեառն յաղթեցի նոցա։

Շրջելով շրջեցան զինև, և պաշարեցին զիս ՚ի միասին, և անուամբ տեառն վանեցի զնոսա։

Շուրջ եղեն զինև որպէս մեղուք, վառեցան բորբոքեցան որպէս փուշք ՚ի հուր, և անուամբ տեառն մերժեցի զնոսա։

Ի մերժելն դրդուեցայ և եղէ մերձ ՚ի գլորիլ. և տէր իմ ընկալաւ զիս։

Զօրութիւն իմ և օգնութիւն իմ տէր, և եղև ինձ ՚ի փրկութիւն։

Ձայն ցնծութեան փրկութեան՝ ՚ի յարկս արդարոց։

Աջ տեառն արար զօրութիւն, աջ տեառն բարձր արար զիս, և աջ տեառն արար զօրութիւն։

Ո՛չ մեռայց, այլ կեցից և պատմեցից զգործս տեառն։

Խրատելով խրատեաց զիս տէր, և ՚ի մահ ոչ մատնեաց։

Բացէք ինձ զդրունս արդարութեան զի մտից ընդ այն, և խոստովան եղէց տեառն։

Աստ մտանեն յեկեղեցին ասելով։

Այս դուռն տեառն է, և արդարք մտանեն ընդ սա։

Խոստովան եղէց քեզ տէր զի լուար ինձ, և եղեր ինձ ՚ի փրկութիւն։

Վէմն զոր անարգեցին շինողքն, նա եղև գլուխ անկեան։

Ի տեառնէ եղև այս, և է սքանչելի առաջի աչաց մերոց։

Այսօր է զոր արար տէր, եկա՛յք ցնծասցուք և ուրախ եղիցուք ՚ի սմա։

Ո՛վ տէր փրկեա, ո՛վ տէր առաջնորդեա. օրհնեա՛լ որ գալոցդ ես յանուն տեառն, և օրհնեցաք զքեզ ՚ի տանէ տեառն։

Տէր աստուած մեր երևեցաւ մեզ, արարէ՛ք տօնս ուրախութեան կանխաւ, մինչև յանկիւնս սեղանոյ։

Ած իմ ես դու և խոստովան եղէց քեզ, Ած իմ ես դու՝ և բարձր արարից զքեզ։

Խոստովան եղէց քեզ տէր՝ զի լուար ինձ, և եղեր ինձ ՚ի փրկութի։

Խոստովան եղերուք տեառն, զի բարի է՝ զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Շարական. դ. կ։

ո

Ողորմութե̃ քո զդուռն բաց մեզ տէր. և արժանի արա զմեզ. լուսեղէն յարկաց քոց ընդ սբս քո։ Ի պատրաստեալ քո յօթեւանս նըս սբց քոց. ընկալ և զմեզ փրկեալս յորդեգրութի ՚ի դպրութե̃ կենաց։ Ի նըստանել քո յատենի դատաւոր ահեղ խնայեա յարարածս քո. բարեխօսութե̃ և աղօթիւք սբ ծընընդաւորացն։

Աղաղակեցէք առ տէր ամ երկիր. ծառայեցէք տեառն ուրախութե̃։

Մտէք առաջի նր ցնծութե̃, ծանիրուք զի նա է տէր ած մեր։

Սա արար զմեզ և ոչ մեք էաք, մեք ժողովուրդք և խաշն արօտի նորա։

Մտէք ընդ դրունս նորա խոստովանութե̃, և օրհնութե̃ ՚ի յարկս նր։

Խոստովան եղերուք տեառն, և օրհնեցէք զանուն նորա։

Քաղցր է տէր, յաւիտեան է ողորմութի նորա. ազգէ մինչև յազգէ ճշմարտութիւն նորա։

Փառք հօր և որդւոյ և։

Սուրբ եկեղեցեաւս աղաչեսցուք զտէր՝ զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ ՚ի մեղաց. և կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութե̃ իւրոյ։ Ամենակալ տէր ած մեր՝ կեցո և ողորմեա։

Ի մէջ տաճարիս, և առաջի ածընկալ և պայծառացեալ սուրբ նշանացս, և սուրբ սեղանոյս՝ խոնարհեալ երկիւղիւ երկրպագանեմք. զսուրբ և զհրաշալի և զյաղթող զյարութի քո փառաւորեմք. և քեզ մատուցանեմք զօրհնութի և զփառս ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։

Սարկաւագն դէպ ժողովրդեանն ասելով։

դձ Սրբոգակն արդարութեամբ քո ծնդ-
եալ յաշխարհս հանդերձեաց ընկալաւորն
անդրանկութեան. և յետ մահու և յարութեան
համբարձաւ առ հայր յորմէ ծնդեացն.
որ երկրպագեալ յերկնաւորաց և յերկ-
րաւորաց ընդ հօր և սուրբ հոգւոյն.
վասնորոյ և մեք երկրպագանեմք հօր
հոգւոյ և ամենակալութեան։ Որ փոխա-
նակ ծոցածին բանին որ էր յեր-
կինս. առաքեցաւ առաքեալքն հօր ՚ի
բարձանց հոգին ամենակարութեան. մի
խիթարել զորս յաղագս մարմնականացելոց
և հրաժեշտնել զնորեալ դասս առաքե-
լոցն. վա։ Այսօր տօնախմբէ և
գեղեցկացեալ լուսածին երկինք ծնեն
դեան նախամօրն. քանզի զծնեալսն
մարմնով ՚ի մահ և յապականութիւն. վեր-
ընծայեն ծնանել հոգին յորդեգրս լուսա-
ւորն երկնաւորի. վա։

Ապա քահանայն զիւղն օծութեան ՚ի ձեռն
առեալ, և աղօթեալ ասէ։

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն իջանելոյ շնորհաց հոգ-
ւոյն սրբոյ ընդ իւղոյս այսորիկ՝ զՏէր
աղաչեսցուք։

Եւ քահանայն ասէ երեք Տէր ողորմեա, և
ապա զԱղօթսն։

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ,
որ ընտրեցեր քեզ նոր ժողովուրդ ՚ի
քահանայութիւն և ՚ի թագաւորութիւն.
յազգ սուրբ, ժողովուրդ սեպհական.
ըստ որում նմանութեան յառաջագոյն
օծեր զքահանայս զմարգարէս և զթագաւորս՝ ամենասուրբ այսպիսի
իւղով։

Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ Տէր բա-
րերար, առաքեա զշնորհս ամենասուրբ
հոգւոյդ ընդ իւղոյս. զի որ օծցի,
եղիցի նմա ՚ի սրբութիւն հոգևոր իմաս-
տութեան, ՚ի նահատակութիւն և ՚ի յաղ-
թութիւն հակառակամարտին։ Ի զօրու-
թիւն պատուիրանապահութեան առա-
քինի գործոց, և յամենակատար հրա-

հանգս և 'ի կրթութիւն ածպաշտութեան: Որպէս զի լուսաւորեալ մտօք կեցցէ յայսմ աշխարհիս 'ի փրկութիւն անձին իւրոյ, 'ի պատիւ և 'ի փառս ամենասուրբ Երրորդութեանդ: Եւ արժանի լիցի հասանել վիճակի ժառանգութեան սրբոցն 'ի լոյս: Փառաւորելով զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգի, այժմ և:

Արկանէ զջուրն յաւազանն խաչանման՝ և ասէ:

Ձայն տեառն 'ի վերայ ջուրց, և ած փառաց որոտաց. և տէր ինքն 'ի վերայ ջուրց բազմաց:

Մատուցէք տեառն որդիք այ, մատուցէք տեառն զորդիս խոյոց:

Մատուցէք տեառն զփառս և զպատիւ, մատուցէք տեառն զփառս անուան նորա. և երկիրպագէք տն 'ի սրահ սրբութեան նորա:

Ձայն տեառն 'ի վերայ ջուրց, և ած փառաց որոտաց. և տէր ինքն 'ի վերայ ջուրց բազմաց:

Ձայն տեառն զօրութեանց, և ձայն տեառն մեծվայելչութեանց:

Ձայն տեառն փշրէ զմայրս, և մանր

րէ տէր զմայրսն լիբանանու:

Մանրեսցէ զնոսա որպէս զմատաղուարակն լիբանանու, որ սիրելին է որպէս զորդիս միեղջերուի:

Ձայն տեառն հատանէ զբոց 'ի հրոյ. ձայն տեառն շարժէ զանապատն, և խռովեցուցանէ տէր զանապատն կադէս:

Ձայն տն հաստատէ զեղջերուս, և յայտնի առնէ զանտառս:

Ի տաճարի նորա ամենեքեան ասասցեն զփառս նորա:

Տէր զջրհեղեղս նստուցանէ և ցածուցանէ. թագաւորեսցէ տէր յաւիտեան:

Տէր զօրութիւն ժողովրդեան իւրոյ տացէ, և օրհնեսցէ զժողովուրդ իւր 'ի խաղաղութիւն:

Ընթերցուածս յԵզեկիելէ մարգարէէ:

Այսպէս ասէ տէր. և ցանեցից 'ի վերայ ձեր ջուր սուրբ, և սրբեսջիք յամ պղծութեանց ձերոց, և յամ կռոց ձերոց սրբեցից զձեզ: Եւ տաց ձեզ սիրտ նոր, և հոգի նոր նորոգե

ցից 'ի ձեզ. և հանից զսիրտ քարեղէն 'ի մարմնոց ձերոց, և տաց ձեզ սիրտ մարմնեղէն. և զհոգի իմ տաց 'ի ձեզ: Եւ արարից՝ զի յարդարութ՟իս գնասջիք, և զիրաւունս իմ պահիցէք և առնիցէք զնոսա, և բնակիցէք յերկրին զոր ետու հարցն ձերոց. և եղիջիք ինձ 'ի ժողովուրդ, և ես եղէց ձեզ յա՟ծ ասէ տէր:

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Գաղատաս:

Ապա օրէնքն դաստիարակք եղեն մեզ 'ի ք՟ս յ՟ս, զի 'ի հաւատոցն արդարասցուք: Այլ իբրև եկին հաւատքն, ոչ ևս ընդ դաստիարակաւ եմք. քանզի ամենեքեան որդիք ա՟յ էք, հաւատովք յ՟ս: Որք միանգամ 'ի ք՟ս մկրտեցայք, զք՟ս զգեցեալ էք: Զի ոչ խտիր, ոչ հրէի, և ոչ հեթանոսի. ոչ ծառայի, և ոչ ազատի. ոչ արուի, և ոչ իգի. զի ամենեքեան դուք մի էք 'ի ք՟ս յ՟ս: Ապա եթէ դուք ք՟ի էք, ուրեմն աբրահամու զաւակ էք, ըստ աւետեացն ժառանգք:

Ալէլուիա ալէլուիա:

Տէր հովուեսցէ զիս, և ինձ ինչ ոչ պակասեսցի:

Սուրբ Աւետարանիս Յ՟ի Ք՟ի որ ըստ Յովհաննու:

Եւ էր՝ այր մի 'ի փարիսեցւոց անտի, Նիկոդիմոս անուն նորա, իշխան հրէից: Սա եկն առ յ՟ս 'ի գիշերի և ասէ ցնա. ռաբբի՝ գիտեմք թէ յա՟յ եկեալ ես վարդապետ. զի ոչ ոք կարէ զայդ նշանդ առնել՝ զոր դուդ առնես. եթէ ոչ աստուած իցէ ընդ նմա: Պատասխանի ետ յ՟ս՝ և ասէ ցնա. ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնցի վերստին, ոչ կարէ մտանել յարքայութ՟ին ա՟յ: Ասէ ցնա Նիկոդիմոս. զիա՛րդ կարէ մարդ ծնանիլ՝ որ ծընեալն իցէ: միթէ մա՞րթ ինչ իցէ անդրէն յորովայն մօր իւրոյ կրկին մտանել և ծնանիլ: Պատասխանի ետ յ՟ս՝ և ասէ. ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնցի 'ի ջրոյ և 'ի հոգւոյ, ոչ կարէ մտանել յարքայութ՟ին ա՟յ: զի ծնեալն 'ի մարմնոյ՝ մարմին է, և ծընեալն 'ի հոգւոյ՝ հոգի է: Դու մի

զարմանար, թէ ասացի քեզ, պարտ է ձեզ ծնանել վերստին. զի հողմն ուր կամի՝ շնչէ. և զձայն նորա լսես, այլ ոչ գիտես ուստի՞ գայ, կամ յո՞ երթայ։ Նոյնպէս և ամենայն ծնեալն ՚ի հոգւոյն։

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք։

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց զտէր աղաչեսցուք։

Լո՛ւր տէր և ողորմեա՛։

Վասն սրբելոյ զՋուրս զայս ներգործութեամբ հոգւոյն սրբոյ, զտէր աղա։

Վասն որդիս լուսոյ առնելոյ զոր ՚ի սմա մկրտին, զտէր աղա։

Վասն աստուածային զօրութեամբ զգեցուցանելոյ սորա՝ ընդդէմ հակառակամարտին օծմամբ իւղոյս այսմիկ, զտր։

Վասն անօթ սրբութեան լինելոյ սորա առընդունելութեամբ աստուածային խորհրդոցն, զտէր աղա։

Վասն գնալոյ սորա յարժանաւոր հրաւէր վերստին կոչման յոր կոչեցաւն, զտէր աղա։

Վասն ամուր և հաստատուն շնորհել սորա զգիտութիւն առաքելական հաւատոյ, զտէր աղա։

Վասն ժառանգորդս առնելոյ զսա արդարոցն խոստմանց, զտէր աղա։

Վասն փրկելոյ զսա և զմեզ յամենայն նեղութենէ, ՚ի բարկութենէ, ՚ի վշտաց և ՚ի վտանգից, զտէր աղա։

Ընկալ կեցո՛ և ողորմեա՛։ Զամենասրբուհի աստուածածինն, ողոր։

Եւ քահանայն ասէ երեք Տէր ողորմեա, և ասէ Աղօթս։

Դու տէր՝ զօրութեամբ քով մեծաւ արարեր զծով և զցամաք, և զամենայն որ ՚ի նոսա արարածք իցեն. որոշեցեր և կացուցեր զՋուրսն ՚ի վերոյ քան զերկինս՝ ՚ի բնակութիւն երկնաւոր զուարթնոցն, որ կան յանդադար փառաբանութեան քում։ Առաքեցեր և ըզ սուրբ զառաքեալսն քո, տալով նոցա հրաման քարոզել և մկրտել զամենայն հեթանոսս՝ յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ։ Նա և սահմանեցեր անսուտ բանիւ քով՝ ոչ ծնելոցն ՚ի

ջրոյ և 'ի հոգւոյ ոչ մտանել յարքայութիւնն այ։ Յորմէ բանէ զարհուրեալ ծառայս քո, և փափագելով մշտնջենաւոր կենացդ, եկն կամաւ 'ի մկըրտութիւն հոգևոր ջրոյս այսորիկ։

Արդ՝ աղաչեմք զքեզ տէր, առաքեա զհոգիդ քո սուրբ 'ի ջուրս յայս, և սրբեա զսա, որպէս սրբեցեր զյորդանան իջանելով քո 'ի նմա՝ ամենասուրբդ 'ի մեղաց տէր մեր յս քս, յօրինակ այսմ աւազանի մկրտութե՝ վերստին ծննդեան ամ մարդկան։ Այլ շնորհեա սմա զջուրս զայս յորում մկրտի այժմ, 'ի թողութի մեղաց՝ և յընդունելութի հոգւոյդ սրբոյ, յորդեգրութի հօրդ երկնաւորի՝ և 'ի ժառանգութի արքայութեանդ երկնից։ Որպէս զի սրբեալ 'ի մեղաց, 'ի հաճոյս կամաց քոց կեցցէ յայսմ աշխարհիս. և 'ի հանդերձելումն զանսպառ բարիսն ընկալցի ընդ ամ սուրբս քո. և ուրախութբ դոհասցի և միշտ փառաւորեսցէ զքեզ ընդ հօր՝ և սուրբ հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։

Եւ ապա կնքահայրն տանի 'ի մերկացուցանել զերեխայն, և բերէ զերեխայն մերկ առ ընթեր քահանային. և առեալ քահանայն զսուրբ միւռոնն 'ի ձեռն, և խաչանիշէ 'ի վերայ ջըրոյն ասելով։

Ալէլուիա ալէլուիա ալէլուիա։

Օրհնեսցի և սրբեսցի ջուրս այս, նշանաւ։

Հեղու զսուրբ միւռոնն յաւազանն խաչանման ասելով։

Առաքելոյ աղաւնոյ. իջանելով մեծաձայն հընչմամբ 'ի բարձանց. 'ի նմանութի լուսոյ փայլման հրաշէնեաց անկիզելի զաշակերտսն. մինչ դեռ նըստէին 'ի վերնատանն։ Աննիւթական աղաւնի. անքննելի որ քննէ զխորս այ. զոր առեալ 'ի հօրէ պատմէ զահաւորն ընդ միանգամ դասուն. զոր քարոզեցին համագոյականն։ Օրհնութի 'ի բարձունս. ելողին 'ի հօրէ հոգւոյն այ՝ որով առաքեալքն արբեցան անմահական բաժակաւն. և

հրաւիրեցին զերկիրս ՚ի յերկինս ։

Եւ քահանայքն կանգնին մերձ աւազանին . և քահանայն ասէ զաղօթս ։

Որ կոչեցեր զծառայս քո տէր ՚ի սրբութիւն և ՚ի լուսաւորութիւն մկրտութեան, աղաչեմք զքեզ տէր՝ արա զսա արժանի մեծի շնորհաց քոց ։ Մերկեա՛ ՚ի սմանէ զհնութիւն մեղաց, և նորոգեա՛ ՚ի կեանս նորս . և լցո՛ զօրութեամբ հոգւոյդ սրբոյ ՚ի նորոգութիւն փառաց Քրիստոսի քոյ ։ Եւ քեզ հզօրիդ՝ և միածնի որդւոյ քո՝ և ազատիչ սուրբ հոգւոյդ վայելէ փառք՝ իշխա.

Հարցանէ քահանայն . Երեխայս զինչ խնդրէ ։

Կնքահայրն ասէ . Հաւատք , Յոյս , Սէր , և Մկրտութիւն ։ Մկրտիլ և արդարանալ , սրբիլ ՚ի մեղաց , ազատիլ ՚ի դիւաց , և ծառայել Աստուծոյ ։ Երիցս կրկնէ ։

Եւ ասէ քահանայն . Ըստ հաւատոց քոց եղիցի քեզ ։

Ապա իջուցանէ զերեխայն ՚ի ջուրն , և դնէ զանունն ասելով ։ Այս անուն ծառայս Աստուծոյ , եկեալ յերեխայութենէ ՚ի մկրտու-

թիւն , մկրտի յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ ։ Գնեալ արեամբն Քրիստոսի ՚ի ծառայութենէ մեղաց , ընդունի զորդեգրութիւն Հօրն երկնաւորի , լինել ժառանգակից Քրիստոսի , և տաճար հոգւոյն սրբոյ ։

Եւ այս միանգամ ասելով՝ երիցս թաղէ զերեխայն ՚ի ջուրն , յօրինակ եռօրեայ թաղմանն Քրիստոսի ։ Իսկ արդ՝ ցասելն , Յանուն Հօր , ընկղմէ միանգամ . ցասելն , և Որդւոյ , ընկղմէ միանգամ ևս . և ցասելն , Հոգւոյն սրբոյ , ընկղմէ դարձեալ ։ Եւ այսպէս կոչումն անուան ամենասուրբ երրորդութեան լինի միանգամ , և ընկղմումն երեք անգամ ։ Եւ հանեալ ՚ի ջրոյն՝ ասէ ։

Որք ՚ի Քրիստոս մկրտեցայք , զՔրիստոս զգեցեալ էք . ալէլուիա ։ Որք ՚ի Հայր լուսաւորեցայք , սուրբ Հոգին բերկրեսցէ ՚ի ձեզ . ալէլուիա ։

Բազում նեղութիւնք են արդարոց ։

Փառք Հօր և Որդւոյ և ։

Ապա ասէ շարական . Գ ձ ։

Որ համագոյդ ես Հօր և Որդւոյ . անճառաբար բղխումն ՚ի միոջ էէն .

այսօր. բղխեցեր ջուր կենդանի յեդեմ. հոգի այ ողորմեա։ Որ արարչակից ես Հօր և Որդւոյ. որով կենդանածնեալք ՝ի ջուրս արարածք. այսօր. որդիս այ ծնանիս ՝ի ջուրց. Հոգի։ Որ փառակից ես Հօր և Որդւոյ. և քննես զխորս աստուածոյ. այսօր. խորագէտս իմաստից զմիմորս աշխարհի արարեր. Հոգի։

Պօղոսի առաքելոյն ՝ի հռովմայեցւոց թղթոյն։

Եթէ ոչ գիտէք, զի որ միանգամ մկրտեցաք ՝ի քս յս, ՝ի մահ անդր նորա մկրտեցաք։ Թաղեցաք ընդ նմին մկրտութբն ՝ի մահ։ զի որպ յարեաւ քս ՝ի մեռելոց փառօքն Հօր. նոյնպէս և մեք ՝ի նորոգութիւն կենաց շրջեսցուք։ Զի եթէ տնկակիցք եղեաք նմանութե մահու նորա. այլ և յարութեանն նր լինիցիմք։ Զայս գիտասջիք զի հին մարդն մեր խաչակից եղև նորա, զի խափանեսցի մարմին մեղացն, մի ևս ծառայել մեզ մեղացն։ զի որ մեռանին՝ արդարացեալ է ՝ի մեղաց անտի։

Իսկ եթէ մեռաք ընդ քի, հաւատամք թէ և կեցցուք ընդ նմա։ Գիտեմք եթէ քս յարուցեալ է ՝ի մեռելոց. այսուհետև ոչ մեռանի, և մահ նմա ոչ ևս տիրէ։ զի որ մեռաւն, մեղացն մեռաւ միանգամ, և որ կենդանին է՝ կենդանի՛ է այ։ Նոյնպէս և դուք համարեսջիք զանձինս մեռեալս մեղացն, և կենդանիս այ ՝ի քս յս ՝ի տէր մեր։

Ալէլուիա Օրթի։

Սուրբ Աւետարանն Յի Քի որ ըստ Մատթէոսի։

Յայնժամ գայ յս ՝ի գալիլեէ ՝ի յորդանան առ յովհաննէս՝ մկրտել ՝ի նմանէ։ Եւ յովհաննէս արգելոյր զնա՝ և ասէ, ինձ պիտոյ է ՝ի քէն մկրտել, և դու առ իս գաս։ Պատասխանի ետ յս՝ և ասէ ցնա, թոյլ տուր այժմ, զի այսպէս վայելէ մեզ լնուլ զամ արդարութիւն. և ապա թոյլ ետ նմա։ Եւ իբրև մկրտեցաւ յս, ել վաղվաղակի ՝ի ջրոյ անտի. և ահա բացան նմա երկինք. և ետես զհոգին այ՝ զի իջանէր իբրև զաղաւնի և

գայր 'ի վերայ նորա ։ Եւ ահա ձայն յերկնից՝ որ ասէ, դա է որդի իմ սիրելի. ընդ որ հաճեցայ։

Հայր մեր որ յերկինս։

Եւ ասէ՝ շարական։

Աղբիւր կենաց բղխող շնորհաց Հոգիդ իջեալ 'ի բարձանց. զանապական պարգեւս քո բաշխեցեր յառաքեալսն։ Որ 'ի վերայ ջուրցն գոլով սաւառնէիր զարարածս. իջեալ 'ի ջուրս աւազանիս ծնանելոյ որդիս Աստուծոյ։ Որ զորդեգրեալ նորոգես միշտ ըզնոր քո զեկեղեցի. պէս պէս շնորհաց քոց պարգեւօք փայլեն մանկունք սորա։

Աղօթք։

Որ լուսաւորեցեր զարարածս քո Քրիստոս Աստուած, ծագելով զլոյս աստուածգիտութեան յանձինս մեր. և այժմ ազատեցեր ըզ ծառայս քո զայս, սրբեցեր և արդարացուցեր, և ետուր սմա զորդեգրութեան պատիւն։ Շնորհեա սմա տէր՝

և զկենացն հաւատարմութիւն, և պարգեւեա զհանապազորդն անապականութիւն, խառնելով զսա ընդ արդարս քո՝ և 'ի թիւս սրբոց քոց. և ընդ նոսին փառաւորել զքեզ ընդ հօր՝ և ընդ սրբոյ հոգւոյ.

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Դու որ մեծդ ես և մշտնջենաւոր՝ և ամենայն գաղտնեաց գիտակ. որ սուրբ ես և 'ի սուրբս հանգուցեալ, փրկիչ ամենայն մարդկան։ Որ շնորհեցեր զգիտութիւն ճշմարտութեան քո՝ ամենայն հաւատացելոց. և ետուր իշխանութիւն լինել որդիս Աստուծոյ՝ 'ի ձեռն վերստին ծննդեան ջրոյ և հոգւոյ։ Որ և զծառայս քո զայսանուն՝ նորոգեցեր քաւութեամբ սուրբ աւազանի քո։

Սուրբ արա զսա տէր՝ ճշմարտութեամբ քով, և լուսով շնորհաց սուրբ հոգւոյդ. զի եղիցի տաճար և բնակարան աստուածութեանդ քո. և կարասցէ գնալ յամենայն ճանապարհս արդարութեան. և կալ համարձակութեամբ առաջի ահաւոր բեմի միածնի քո՝ տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Ընդ որում քեզ հօր ամենակալի, և կենդանարար և ազատիչ սուրբ հոգւոյդ՝ վայելէ։

Ի նոյն ժամանակին զսուրբ իւղն ՚ի ջուրն խուր, և ասէ շարականս. դձ։

Որ յառաջագոյն յորդանան յորդանակ միածնի քո հայր երկնաւոր տր. հեռուր զօրութի ՚ի ջուր սրբութե յօծութն օծելոց ՚ի ց. հեղ և յիւղոյս յայս զերկնային քո զշնորհս։ Որ խոնարհեցար ՚ի մեզ. իւղ թափեալ անուն օծեալդ աստուծոյ ց. խառնելով զօծութիւդ օծեալ զմարդկային աւեր բնութի ՚ի ց. հեղ և։ Որ ՚ի վերնատանն ա. իջանելով յառաքեալսն օծութե օծելոց ց. և օծմամբս այսու վերստեղծեր նորոգ զհոգեղէնս որդիս աստուծոյ ՚ի ց. հեղ։ Որ զարդարես սովաւ ՚ի հանդերձս լուսափայլս և զերապայծառ ց. զհարսնացեալ եկեղեցի քո ՚ի ց. մանկունք սորա ընդ հրեշտակս օրհնեն ա զերրորդութի դ։

Եւ կնքէ սուրբ իւղովն զճակատն, ասելով։

Իւղ անոյշ յանուն յի քի, հեղեալ ՚ի վերայ քո՝ կնիք երկնաւոր պարգևացն անապականութեան։

զԱչսն ✠ Կնիքս յանուն յի քի, լուսաւորեսցէ զաչս քո. զի մի երբէք ննջեսցես ՚ի մահ։

զԱկանջսն ✠ Օծումն սրբութե եղիցի քեզ ՚ի լսելութիւն աստուածային պատուիրանացն։

զՌնգունսն ✠ Կնիքս յանուն յի, քի, եղիցի քեզ հոտ անուշութեան կենաց ՚ի կեանս։

զԲերանն ✠ Կնիքս յանուն յի քի, եղիցի քեզ պահպանութի բերանոյ և դուռն ամուր շրթանց քոց։

զՁեռսն ✠ Կնիքս յանուն յի քի, եղիցի քեզ պատճառ բարեգործութե ամ առաքինի գործոց և վարուց։

զՍիրտն ✠ Կնիքս աստուածային՝ սիրտ սուրբ հաստատեսցէ ՚ի քեզ, և հոգի ուղիղ նորոգեսցէ ՚ի փորի քում։

զԹիկունսն ✠ Կնիքս յանուն յի քի, եղիցի քեզ վահան ամրութե. որով

կարասցես զամ նետս մուխս չարին շիջուցանել։

Զոտան ✠ Ինէքս ածային՝ ուղղեսցէ զգնացս քո ՚ի կեանսն յաւիտենից. զի մի սասանեսցիս։

Եւ ապա ասէ, Խաղաղութիւն ընդ քեզ փրկեալդ ի Տո՟յ։ Խաղաղութի ընդ քեզ օծեալդ աստուծոյ։

Եւ ժողովուրդն ասէ, Եւ ընդ հոգւոյդ քում։

Եւ ապա զգեցուցանէ հանդերձս սպիտակս և նոր, և դնէ զնարօտն, և տայ զերկու վառեալ մոմեղէնս ՚ի ձեռն. և քահանայն ասէ զա-ղօթսն. ԾԱ։

Աստուած խօսեցաւ ՚ի բարձանց. լուարուք բնակիչք երկրի. որ եկն և փրկեաց զամենայն արարածս. զի զանուն տն կարդասցուք. և տուք օրհնութի ՚ի բարձունս։ Որ իս-րայէլ կոչեցաք ՚ի քս. եղաք բաժին տն և ժառանգակից քո. զի։ Ի վէ-մն կենդանութե ճաշակեցաք զի քաղցր է տէր. և յիւղ սրբութե

օծաք հաւատով. զի։ Ի քեզ եմք ա-պաւինեալ. որ մայրդ ես և աղաւնին քն. լեր բարեխօս վասն մեր. զի զանուն տնն կարդասցուք. և զքեզ մեծարեալ պատուեսցուք։

Եւ ասէ զաղօթս։

Օրհնեալ ես բարեխնամողդ ած, որ զգեցուցեր ծառայի քում հանդերձ փրկութե և պատմուճան ուրախութե. և եդեր սաղաւարտ փրկութե և պսակ շնորհաց ՚ի գլուխ սորա, և զէն ան-վթար ընդդէմ հակառակամարտին։ Վասն որոյ և մեք գոհութե փառա-ւորեսցուք զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ սրբոյ հոգւոյդ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Խաղաղութի և հաստիչ խաղաղու-թեան յս քս, օծեալ և երկրպագելի և քահանայապետ յաւիտենից։ Ահա ընկալաւ այս անուն ծառայս քո զօ-ծումն սրբութե քո. վասն որոյ աղա-չեմք զքեզ տէր, մի ջնջեսցի սա ՚ի դպրութե քումէ կենաց։ Եւ մեք

արժանի լիցուք երկնային փառաց քոց, յորժամ պսակես զսուրբս քո և զփրկելիս անուան քում սրբոյ. և անդադար փառաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր և Սբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։

Հանէ ՚ի բեմն զնորընծայն՝ և ասէ։

Մտից առաջի սեղանոյ Այ առ Ած, որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ։ Դատ արա ինձ Ած, և իրաւ արա ինձ ՚ի դատաստանի իմում։

Եւ ընկնի խոնարհեալ՝ ասէ երգս։

Սայս անուն ծառայս քո եկեալ յերեխայութենէ ՚ի մկրտութիւն, ՚ի մկրտութենէ յերկրպագութիւն։ Երկրպագէ սուրբ սեղանոյս. երկրպագէ Սբ խորանիս. երկրպագէ Սբ աւազանիս. որ մերկացաւ զանօրէնութիւն, և զգեցաւ զլոյս աստուածգիտութեան։

Եւ հաղորդէ զնորընծայն ՚ի սուրբ մարմնոյ և յարենէ տեառն. և ասէ քահանայն զաղօթս։

Տէր ողորմեա, տէր ողորմեա, տէր ողորմեա։

Փառք քեզ Թագաւոր յաւիտենական. որ արժանացուցանես և ցուցա

նես զեկեղեցի քո լուսով հաւատոյ անհամար փրկելոցս ՚ի ձեռն ճշմարիտ Աստուածածանօթութեան Քի քո։ Որս վերստին ծննդեամբ արժանի արարեր որդեգրութեան Հօրդ երկնաւորի, հաղորդելով մարմնոյ և արեան միածնի քո։

Եւ արդ տէր՝ պահեա զսա սրբութեամբ Հոգւոյդ սրբոյ, առնել անարատութեամբ զկամս քո, և անմեղութեամբ ժամանել ՚ի կեանսդ յաւիտենից։ Եւ զմեզ զամենեսեան զմերձաւորքս սորա օրհնեա շնորհօք և մարդասիրութեամբ Տն մերոյ Յի Քի։ Ընդ որում քեզ Հօր, և Հոգւոյդ Սբ վայելէ փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և։

Եւ տայ զնորընծայն ՚ի գիրկս կնքահօրն. և քահանայն խաչն ՚ի ձեռս կալով, սարկաւագն քարոզէ։

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զտէր։

Եւ քահանայն ասէ զաղօթս։

Որք մկրտեցան և լուսաւորեցան և եսուր նոցա զզօրութիւն քո տէր. տուր և հաստատութիւն, կալ միշտ ՚ի

սրբութե՛ քում, և պայծառանալ ՚ի լոյս ամենագիտութե՛ քո։ Պահեա՛ զսա հաստատուն ՚ի շնորհս քո զոր ետուր. հեռացո՛ զսա ՚ի մոլորութե՛ թշնամւոյն, և ՚ի պատրանաց նր՛, և ՚ի գործոց անօրէնութե՛. զի լուսով գիտութեան քո՛ գնասցէ ՚ի պատուիրանս քո. և ուղիղ վարուք հասցէ ՚ի խոստացեալ հանդիստն քո յաւիտենից։ Զհրեշտակ խաղաղութե՛ քո առաքեա՛ տէր, որ եկեալ պահեսցէ զսա։ Եւ մեք ամենեքեան արժանի լիցուք ըմպանել յուսով՝ յայտնութե՛ տեառն մերոյ յի՛ քի՛։ Ընդ որում քեզ հօր՝ և հոգւոյդ սրբոյ՝։

Համբուրեն զնոր մկրտեալն, և ասեն։

Որ անտես և անքննելին քառակերպեանցն վերհագոյն. ՚ի փրկել ըզմեզ եկեալ անմահից թագաւորն օրհնութի՛ անմարմնոցն։ Առաքի հրեշտակապետն առ սերովբէն հողեղէն. ասէ տէրն և արարօղն առաքեալն ՚ի հօրէ մարմնանայ ՚ի քէն փրկողն։ Մկրտի ՚ի յորդանան վկայելով

հօր և հոգւոյ. ովսաննայ ՚ի բարձունս երգէին մանկունքն օրհնութի՛ որդւոյ դաւթի։

Փառք հօր և որդւոյ և։

Եւ յերևանել նորա ՚ի ջրոյն ահա՛ բացան նմա երկինք. սուրբ հոգին աղաւնակերպ գայր ՚ի վերայ կենարարին, օրհնութիւն առա։

Եւ ապա ասէ քարոզ։

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զտէր զի։
Պահպանիչ և յոյս։ Հայր մեր որ յեր։

Եւ երթան ՚ի տուն ասելով։

Լոյս ՚ի լուսոյ ՚ի հօրէ առաքեցար և մարմնացար ՚ի սուրբ կուսէն. զի վէրբեալսն նորոգեսցես զապականեալն ադամ։ Դու ծնար ՚ի յերկրի երևեցար և ընդ մարդկան շրջեցար. և փրկեցեր զտիեզերըս յանիծիցն ադամայ։ Քեզ ՚ի յերկնից վկայեալ հօր քո ձայն. ասէ դա է իմ որդի. և սուրբ հոգին ըզքեզ յայտնեաց աղաւնակերպ երևմամբ։

Ապա յետ ժամատունն ասեն գան 'ի դուռն եկեղեցւոյն. և մայրն ժամատունն ծունր դնէ, և առնու զտղայն 'ի գիրկն: Եւ քահանայն ասէ զաղօթս զայս:

Տէր Ած մեր, որ եկիր 'ի փրկութիւն ազգի մարդկան, նայեա՛ 'ի վերայ աղախնոյս քո այսորիկ. և տուր սմա՝ ապաւինել 'ի սուրբ կաթուղիկէ և առաքելական եկեղեցի քո. և արժանացո զսա մտանել 'ի տաճար սուրբ քո, և հաղորդել փրկական մարմնոյ և արեան քո: Ի բաց լուա զաղտ մարմնոյ և զբիծ հոգւոյ սորա 'ի լրումն կատարման քառասնօրեայ աւուրցս. և սրբեա՛ զսա 'ի ձեռն պատուական ուխտի քահանայիցս. և արժանացո մտանել 'ի սրբութիւն փառաց քոց, և վայելել զանսպառ բարիսն որ 'ի քեն: Եւ քեզ վայելէ:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Որ նորոգութիւնդ ես հնացելոց, և կեանք՝ մահկանացու ազգի մարդկան. դու ես զօրութիւն և օգնութիւն ապաւինելոցս 'ի քեզ: Հաստատուն

լիցի շնորհք ողորմութեան քո 'ի վերայ տղայիս, որ եկեալ կայ քառասնօրեայ յերկրպագութիւն սուրբ տաճարիդ. զի եղիցի հզօր և աներկիւղ 'ի թշնամւոյն ներգործութենէ՝ պահպանութեամբ աջոյդ քո սրբոյ. զի դու ես մերձ յամենեսին՝ և բարերար ամենեցուն: Պահեա՛ զսա և սրբեա՛ ճշմարտութեամբ քով. և արժանացո ընդունել զմարմին և զարիւն քո սուրբ, և զառհաւատչեայ հոգւոյդ սրբոյ:

Աղաչեմք զքեզ տէր, զի եկեսցէ 'ի սա հոգի սուրբ, հոգի հեզութեան, հոգի ճշմարտութեան, հոգի որդեգրութեան. լինել անբիծ և անարատ, պսակել խաչիւ քով ընդ աջմէ քումմէ յարքայութեանդ երկնից: Եւ քեզ ընդ հօր և սուրբ հոգւոյդ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ:

Եւ մտանեն յեկեղեցին ասելով:

Մտից առաջի սեղանոյ Այ առ Ած, որ ուրախ առնէ զման: զՍաղմոսն ըստ աւուր.

Սուրբ եկեղեցեաւս աղաչեսցուք:

Ի մէջ տաճարիս և առաջի ամբրին.

Եւ դառնէ դէպ 'ի խորանն՝ ասելով։

Մարմնացեալդ 'ի կուսէն նախայաւիտեան բանդ. այսօր 'ի տաճարն եկիր կատարել զօրէնս. վասն փըրկութե̃ հեթանոսաց։ Որ յանար-ուեստ աթոռ նստիս բարեբանեալդ 'ի հրեշտակաց. այսօր 'ի Սիմէոնէ բառնալով 'ի գիրկս. որ ընծայեսցես ըղձեց 'ի կեանս նորդ յաւիտենից։ Որ արձակիչդ ես կապելոց պարգևատու ամենեցուն. այսօր հայցմամբ ծերունւոյն արձակեալ և զիս ըղբաղմամբս. 'ի կապանաց մահու 'ի կեանս նորդ յաւիտենից։

Ալէլուիա Օրհն։

Սրբոյ Աւետարանին Յի̃ Քի̃ որ ըստ Ղուկասու։

Եւ իբրև լցան աւուրք սրբութե̃ նոցա ըստ օրինացն Մովսէսի, ածին զնա յԵրուսաղէմ յանդիման առնել Տեառն։ որպէս և գրեալ է յօրէնս Տեառն, թէ ամ̃ արու որ բանայ զարգանդ՝ սուրբ Տեառն կոչեսցի։ Եւ

տալ պատարագս՝ ըստ ասացելոյն յօրէնս Տեառն, զոյգս տատրակաց, կամ երկուս ձագս աղաւնեաց։ Եւ ահա՝ էր այր մի յԵրուսաղէմ, որոյ անուն էր Սիմէոն. և էր այրն այն արդար և երկիւղած, և ակն ունէր մխիթարութեան Իսրայէլի, և հոգի սուրբ՝ էր 'ի նմա։ Եւ էր նորա հրաման առեալ 'ի հոգւոյն սրբոյ՝ մի տեսանել զմահ, մինչև տեսցէ զօծեալն Տեառն։ Եւ եկն հոգւովն 'ի տաճարն։ Եւ իբրև ածին ծնօղքն զմանուկն յս̃, առնել նոցա ըստ սովորութե̃ օրինացն 'ի վր̃ նր̃. և նա՝ առ ընկալաւ զնա 'ի գիրկս իւր, և օրհնեաց զա̃ծ, և ասէ. Արդ՝ արձակես զծառայս քո Տէր ըստ բանի քում 'ի խաղաղութի̃. զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո. զոր պատրաստեցեր առաջի ամ̃ ժողովրդոց։ Լոյս 'ի յայտնութիւն հեթանոսաց, և փառս ժողովրդեան քում Իսրայէլի։ Եւ էին հայրն և մայրն նորա զարմացեալ 'ի վերայ բանիցն, որ խօսէին զնմանէ։ Եւ օրհնեաց զնոսա Սիմէոն, և ասէ ցՄարիամ մայրն նորա. ահա սա կայ՝

՚ի գլորումն և ՚ի կանգնումն բազմաց ՚ի մէջ Իսրայէլի, և ՚ի նշան հակառակութեան: և ընդ քո իսկ անձն անցցէ սուր. զի յայտնեսցին ՚ի բազում սրտից խորհուրդք:

Եւ ասէ պաղատանս առաջի խորանին:

Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, որ կեցեալ զաւուրս քառասուն՝ ըստ օրինացն Մովսիսի, եկիր ՚ի տաճարն ՚ի յընծայումն՝ հանդերձ մարխամաւ մարբն քով, և ՚ի գիրկս սրբոյն Սիմէոնի գգուեցար: Աղաչեմք և խնդրեմք ՚ի քէն, պահեա ըզ տղայս զայս, և աճեցո շնորհօք՝ անտեսանելի զօրութեամբ քով. և արժանի արա զսա մասին ժառանգութեան ընտրելոց քոց, և պահպանիլ ընդ հովանեաւ աջոյ քո: Եւ քեզ ընդ Հօր և Սուրբ Հոգւոյդ:

Եւ ասէ շարական. Գ. Ձ:

Անծածկելին երկնային դրունն ա՛ծային ձայնիւն աւետարանէր հրեշտակն ուրախ լեր բերկրեալդ տէր ընդ քեզ: Ա՛ քերովբէս բազմեալ

ընդ Հօր անմատչականաբար բնակիլ հաճեցար ՚ի քում յորովայնի. ուր: Որ բոցեղէն սրովբէիւք շրջափակեալ պահէիր. այսօր ՚ի մէջ մարդկան ՚ի գիրկս հողեղինի յայտնեալ. ուր:

Եւ ապա քահանայն տանի զտղայն ՚ի խորանըն՝ և ասէ:

Այս անուն ծառայս քո, եկեալ յերկրպագութիւն. երկրպագէ սուրբ խորանիս. երկրպագէ սուրբ սե:

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք:

Պահպանիչ և: Հայր մեր որ:

ՀԱԼԱՒ ՕՐՀՆԵՔ

ԿԱՆՈՆ

ԿՈՒՍԻ ՊՍԱԿԻՆ

Նախ ձայն շաղկնոցն բերքէն շհալաւն տաղ ջնջ ժամհանայցն. և ժամհանայցն խուռնջ ասրջանէ և ասէ շարականն. Ճէկ:

Այսօր երկնայինքն ուրախացան ընդ երկրաւորացս նորոգմամբ. քանզի նորոգողն եկեց հոգւովն էջ 'ի տր վերնատանն. որով նորոգեցան դասք առաքելոցն: Այսօր հոգւոյնէութեայ բնութեիս ցընծայ ընդ հօր հաւասարութեն. քանզի որ եբարձ զհոգին 'ի մարդկանէ մարմին եղելոց. դարձեալ վերըստին ընդ նոյն պարգևէ: Այսօր մանկունք եկեղեցւոյ տօնեն ցընծութեամբ զգալուստ սուրբ հոգւոյն. որով զարդարեցան 'ի զգեստս

լուսափայլս եգերապայծառս. երգեն ընդ սրովբէից զերեքսրբեանն:

Որ զմիաբանեալսն յաշտարակին բաժանմամբ լեզուացըն քակեաց. այսօր ըզբաժանեալ լեզուս ազգաց միաբանեաց դարձեալ 'ի սուրբ վերնատունն. ամն հոգևորքն օրհնեցէք զհոգին տն: Որ էջ հոգին տն և առաջնորդեաց երկոտասան ցեղիցն եղբայրեալ 'ի յանապատին. այսօր երկոտասան առաքելոցն առաջնորդէ 'ի յաւետարանն. ամ: Որ եկեց հոգին տն ըզբեսելիէլ ճարտարապետ խորանին. այսօր շինէ զմարդիկ խորան սուրբ երրորդութեան. ամ:

Այր լուսոյն մարիամ անհարս նայեցեալ. օրհնեմք 'ի կանայս: Ո յոյսն ան նը սուրբ յարգանդի կուսէր. օրհ: Այն դադարիր վասըն մեր բարեխօսել. օրհ:

Ի վերայ վէմն հաւատոյ շինեցեր ըզ քո սբ զեկեղեցի. ըզ սա պահեա

՚ի խաղաղութեան։ Որ շնորհեցեր ողորմութիւն ՚ի բնակարանս հրեշտակաց և մարդկան քաւարան. տուր սորա զանշարժ քո զխաղաղութիւն։ Ի տաճարի փառաց սրբութեան քո քեզ երգեն մանկունք. տուր սոցա զառատ քո զողորմութիւն։

Փառք Հօր և Որդւոյ և ։

Սրբոյ անմահ փեսային. եղեր դու մայր Մարիամ. բարեխօսեա վասն մեր ՚ի յայնմ աւուր ահեղին։

Եւ ասէ զաղօթս։

Օրհնեա Տէր Աստուած մեր՝ հոգևոր օրհնութեամբ զհաւատս զայս հարսանեաց. զի որք զգեցցին զսա, մի իշխեսցէ մերձենալ ՚ի սոսա չար աղանդ դիւաց կամ կախարդաց։ Այլ ամրացեալ զօրութեամբ սուրբ խաչի քո, փրկեսցին յամ որոգայթից սատանայի։ Եւ քեզ վայել է։

Սուրբ խաչիւս աղաչես. Պահպանիչ և.

Հայր մեր որ.

Եւ ապա երթան ՚ի տուն հարսին, և բերեն զհարսն առ փեսայն. և առնու քահանայն զաջ ձեռն հարսին և տայ յաջ ձեռն փեսային և ասէ։

Առեալ զձեռն Եւայի տուեալ ՚ի յաջն Ադամայ, և ասէ Ադամ. այս այժմ ոսկր յոսկերաց իմոց, և մարմին ՚ի մարմնոյ իմոյ. սա կոչեսցի կին, զի յառնէ իւրմէ առաւ։

Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր և զմայր իւր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ. և եղիցին երկոքեան ՚ի մարմին մի։ Արդ՝ զոր Աստուած զուգ։

Եւ ասէ շարական. Գ. կ.։

Նայեա ՚ի մեզ. և ողորմեա մեզ Քրիստոս. որ ունիս բազում գթութիւն։ Որ հայրդ ես որբոց. և դատաւոր այրեաց Քրիստոս. որ ու.։ Որ պսակիչդ ես սրբոց. լուր և մեզ աղօթիւք սոցա Քրիստոս. որ ու.։

Մայր և կոյս աղախին Քրիստոսի. որ բարեխօսդ ես միշտ աշխարհի. քեզ երանեն ամենայն ազգք։ Մաքուր աղա-

նի՜ և հարսն երկնից մարիամ. տաճար և աթոռ այ բանին. քեզ: Որ և համբարձեցան իմանալիքն ընդ հողեղէն քեզ. և քեւ մեծարեցաք ՚ի փայտին կենաց. քեզ:

Յաղթող և զնոր օրհնութի մշտ ՚ի բարձունս երգեսցուք. Թագաւորին քո հաւատացեալ ժողովուրդք: Որ եկն ՚ի լուսաւորել զխաւարեալ սուրբ զեկեղեցի. և պ՜սակեաց սուրբ խաչիւն. նմա ըզ փառս երգեսցուք:

Փառք հօր և որդւոյ և.

Այսօր և մեք տօնեսցուք զնաւակատիս սուրբ խաչին. և զփ՜ր կողին մատուցուք փառս և պատիւ յաւիտեանս:

Եւ ասէ զաղօթս:

Տէր այ յաւիտենական, որ զանգոյգս և զբացորոշեալս զուգակցես միաւորութբ, և կապես անքակտելի: Որպէս օրհնեցեր զիսահակ և զռեբեկ, և ժառանգ զնոսա քո աւետեացն երևեցուցեր: Դու տէր օրհնեա զծառայս և զաղախինս քո, առաջնորդելով նոցա ՚ի գործս բարիս. ողորմած և մարդասէր տէր այ մեր: Եւ քեզ վայելէ:

Սուրբ խաչիւս: Պահպա: Հայր մեր:

Եւ ապա ելանէ ՚ի դուռն եկեղեցւոյն. և հարսն և փեսայն երիցս ծունր իջանեն. և քահանայն խաչակնքելով զնոսա, և ապա սրբէ զնոսա: Եւ երբ զփեսայն ողջէ՝ ասէ:

Տէր ՚ի զօրութենէ քում, ուրախ եղ:

Եւ երբ զհարսին ողջէ՝ ասէ:

Տարցին թագաւորի կուսանք ըզ:

Եւ ապա տայ զձեռն ՚ի ձեռն՝ և ասէ որդ ՚ի տանն ասայ: Եւ ապա ասէ զերգս:

Տեսէք որդեակք, այսպէս հրամանաւն և կանոնիւք սուրբ հայրապետացն եկեալ էք ՚ի սուրբ եկեղեցիս պսակիլ օրինօք ՚ի մի ամուսնութի. այ զձեզ միաբան սիրով պահեսցէ, ՚ի խոր ծերութի հասուսցէ, և անթառամ պսակին արժանացուսցէ.

Ապա տեսէք, որ յաշխարհիս վերայ պէսպէս փորձութիւնք կան . թէ հիւանդութի, եթէ աղքատութի, և թէ այլ ինչ նեղութիւն . Աստուած զձեզ յամ փորձութենէ հեռի պահեսցէ : Բայց իմ հրամանն այս է, որ դուք երկուքեանդ մինչև 'ի մահ միմեանց օգնութիւն պիտի անէք :

Ապա նախ հարցանէ փեսային և ասէ :

Որդեակ իմ, մինչև 'ի մահ տէր ես : Ապա նա ասէ, Այո հայր սուրբ, տէր եմ հրամանաւն աստուծոյ :

Ապա ապա հարցանէ հարսին և ասէ :

Որդեակ իմ, և դու մինչև 'ի մահ հնազանդ ես : Ապա նա ասէ նոյնպէս :

Ապա ասէ քահանայն : Այս բանիս վկայ Աստուած է՝ որ աներևութապէս 'ի վերայ սուրբ սեղանոյս բազմեալ է . Այլև մեր պահապան հրեշտակքն, այս սուրբ եկեղեցիս, սուրբ խաչս և սուրբ աւետարանս . դասք քահանայից, և երամք ժողովրդոց . սոքա ամենեքեան վկայ լինին մի .

Ապա նոքա ասեն : Այո հայր սուրբ, վկայ թող լինին :

Ապա ասէ քահանայն : Այժմ 'ի մէջ սոցա, և սոքա մի սասանեսցին . օգ :

Մտանեն յեկեղեցին, և ասեն ճաշամուտս :

Որ խաղաղութի շնորհեալ եկեղեցւոյ քում սրբոյ, զխաղաղութի և զանշարժութի 'ի թշնամեաց պատերազմէ . և հաստատեալ 'ի մի հաւատ զկաթուղիկէ եկեղեցի . զքեզ խոստովանիմք տէր և Աստուած կեցո զմեզ :

Շարական . գձ :

Սուրբ լեր մեզ եկեղեցի . քանզի քո արքայն երկնից այսօր պսակեաց ըզ քեզ խաչիւն իւրով . և զոր դարեւոց զամուրըս քո՝ սքանչելի փառօքն իւրովք : Խնդա յոյժ դուստր սիոնի . քանզի երկիրս երկինք եղեն այսօր վերստին քո նորոգմամբ . և թագաւորն երկնաւոր հաճեցաւ բնակել 'ի քեզ : Ընդ դասս երկնաւոր զօրացն . վերառեալ տօ

նեմըք քեզ այսօր զանդադար փառաւորութիւնս. ուրախ լեր հարսն անարատ անքննելին քո խորհրդով։

Փառք հօր և որդւոյ և ։

Ուրախ լեր բերկրեալ հարսնացեալ սուրբ եկեղեցի. պայծառացո զմանկունս քո յօրհնաբանութի. ծագողին ըզ շող լուսոյ 'ի քեզ մայր եկեղեցի։

Պռօսխումն։

Սուրբ ած՝ սուրբ և հզօր, սուրբ և անմահ, որ մարմնացար։

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք։

Վասն խաղաղութե ամ աշխարհի և հաստատութե սրբոյ եկեղեցւոյ. զտէր աղաչեսցուք։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Տէր 'ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի թագաւորն. 'ի փրկութեան քում ցնծասցէ յոյժ։

Զցանկութի սրտի նորա ետուր նմա. և զկամս շրթանց նորա ոչ արգելեր 'ի նմանէ։

Ընթերցուածս 'ի Ծննդոց։

Եւ ասաց ած. արասցուք մարդ ըստ պատկերի մերում և ըստ նմանութեան, և իշխեսցեն ձկանց ծովու, և թռչնոց երկնից, և ամ անասնոց, և ամ սողնոց որք սողեն 'ի վր երկրի։ Եւ արար ած զմարդն 'ի պատկեր իւր. ըստ պատկերի այ արար զնա։

Դարձեալ 'ի Ծննդոց։

Եւ եարկ տէր ած թմրութի 'ի վերայ ադամայ, և ննջեաց. և էառ մի 'ի կողից նորա՝ և ելից ընդ այնր մարմին։ և շինեաց տէր ած զկողն զոր էառ յադամայ՝ 'ի կին, և էած զնա առ ադամ։ Եւ ասէ ադամ. այս այժմ ոսկր յոսկերաց իմոց, և մարմին 'ի մարմնոյ իմմէ. սա կոչեսցի կին, զի յառնէ իւրմէ առաւ։ Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր՝ և զմայր իւր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ. և եղիցին երկոքեան 'ի մարմին մի։

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ։

Եւ ծանիցի 'ի մէջ ազգաց զաւակ նոցա, և ծնունդք նոցա 'ի մէջ ժո-

ղովրդոց ։ ամենեքին որ տեսանիցեն՝ ճանաչիցեն զնոսա՝ և ասասցեն. սոքա են զաւակք օրհնեալք յա̃յ. և ուրախութբ̃ ուրա́խ լիցին ’ի տ̃ր ։ Ցնծասցէ անձն իմ ’ի տէր, զի զգեցոյց ինձ հանդերձ փրկութե̃՝ և պատմուճան ուրախութե̃. իբրև փեսայի եդ ինձ պսակ, և իբրև հարսն զարդու զարդարեաց զիս ։ Եւ իբրև երկիր որ աճեցուցանէ զծաղիկս իւր, և իբրև զպարտէզ որ բուսուցանէ զսերմանիս իւր. այնպէս ծագեսցէ տէր զարդարութիւն իւր, և զցնծութի̃ առաջի ազգաց։ Վասն սիոնի ո́չ լռեցից, և վասն երուսաղէմի ո́չ ներեցից. մինչև ծագեսցի իբրև զլոյս արդարութի̃ նորա, և փրկութի̃ նորա իբրև զփայլակն վառեսցի. և տեսցեն հեթանոսք զարդարութի̃ քո, և թագաւորք ըզ փառս քո։ և կոչեսցի քեզ անուն նոր զոր տէր անուանեսցէ ։ Եւ եղիցիս պսակ վայելչութե̃ ’ի ձեռին տեառն, և թագ արքայութե̃ ’ի ձեռին ա̃յ քոյ։ և ո́չ ևս կոչեսցիս լքեալ, և երկիրն քո ո́չ ևս կոչեսցի աւերակ։ Զի քեզ

անուն կոչեսցին կամք իմ, և երկրին քում շինութի̃ բնակութե̃. զի հաճեսցի տէր ընդ քեզ, և երկիրն քո խառնեսցի ’ի բնակութիւն իւրում։ Զոր օրինակ բնակեսցի երիտասարդ ընդ կուսի, այնպէս բնակեսցին որդիք քո ’ի քեզ ։ և եղիցի զոր օրինակ ուրախ լինի փեսայ առ հարսին իւրում, այնպէ́ս ուրախ լիցի տէր ’ի քեզ ։ Եւ ’ի վերայ պարսպացն քոց երուսաղէմ՝ պահապանս կացուցից. զօրն ողջոյն և զգիշերն ա̃մ. որ մինչև ցայգ մի́ դադարեսցին յիշել զտէր. զի ո́չ գոյ նման քեզ ։

Պօղոսի առաքելոյն յԵփեսացւոյ թղթոյն է ընթերցուածս։

Կանայք՝ իւրեանց արանց հնազա́նդ լիցին իբրև տեառն. զի այր է գլուխ կնոջ, որպէս և քս̃ գլո́ւխ է եկեղեցւոյ. և ինքն է փրկիչ մարմնոյ։ այլ որպէս եկեղեցի հնազանդ լինի քի̃, նոյնպէս և կանայք իւրեանց արանց յա̃մ ։ Արք՝ սիրեցէք զկանայս ձեր. որպ̃ս և քս̃ սիրեաց զեկեղեցի, և զանձն իւր մատնեաց վասն նորա.

զի զնա սրբեսցէ սրբութեամբ աւազանին բանիւ. զի կացուսցէ ինքն իւր յանդիման փառաւոր զեկեղեցի, զի մի՛ ունիցի արատ ինչ՝ կամ աղտեղութիւն կամ այլ ինչ յայսպիսեաց. այլ զի իցէ սուրբ և անարատ: Նոյնպէս պարտին արք սիրել զիւրեանց կանայս, որպէս զիւրեանց մարմինս: Որ սիրէ զկին իւր՝ զանձն իւր սիրէ: Զի ոչ երբեք ատէ զանձն իւր, այլ սնուցանէ և դարմանէ զնա, որպէս և քս՟ զեկեղեցի. զի անդամք եմք մարմնոյ նորա, և ոսկր ոսկերաց նորա: Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր և զմայր իւր՝ և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ, և եղիցին երկոքեան 'ի մարմին մի: Խորհուրդս այս մեծ է. բայց ես ասեմ 'ի քս՟ և յեկեղեցի. այլ և դուք նոյնպէս մի ըստ միոջէ. զի իւրաքանչիւրոք զիւր կին այնպէս սիրեսցէ՝ իբրև զիւր անձն. և կինն երկնչիցի յառնէ իւրմէ:

Ալէլուիա ալէլուիա:

Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ, 'ի

հանդերձս ոսկեհուռս զարդարեալ և պաճուճեալ:

Օրհն: Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Սրբոյ Աւետարանին Յի՟ Քի՟ որ ըստ Մատթէոսի:

Եւ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք, և բժշկեաց զնոսա անդ: Եւ մատուցեալ առ նա փարիսեցիքն, փորձէին զնա՝ և ասէին. եթէ արժան իցէ ումեք արձակել զկին իւր ըստ ամ՟ վնասու: Պատասխանի ետ նոցա՝ և ասէ. չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր՝ թէ որ հաստատեացն 'ի սկզբանէ՝ արու և էգ արար զնոսա՝ և ասէ. վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր և զմայր՝ և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ, և եղիցին երկոքեան 'ի մարմին մի: Ապա ուրեմն ոչ են երկու, այլ մի մարմին: Արդ՝ զոր ած՟ զուգեաց, մարդ մի՛ մեկնեսցէ: Ասեն ցնա. իսկ Մովսէս ընդէ՞ր պատուիրեաց մեզ տալ թուղթ մեկնելոյ՝ և արձակելոյ: Ասէ ցնոսա յս՟. Մովսէս՝ վասն խստասրտութե՟ ձերոյ հրամայեաց ձեզ արձակել զկանայս ձեր. այլ 'ի սկզբանէ ոչ եղև

այնպէս։ Բայց ասեմ ձեզ, զի ամ որ արձակէ զկին իւր՝ և ոչ վասն պոռնկութե, և առնիցէ այլ՝ շնայ, և որ զարձակեալն առնէ՝ շնայ։

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր ՚ի ճանապարհս խաղաղութե՝ զտէր աղա։

Վասն ցրելոյ ՚ի մէնջ զամ խորհուրդս չարին՝ զտէր աղա։

Վասն պարգևելոյ մեզ առողջ խորհուրդս և առաքինի վարս՝ զտր աղա։

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամենազօր աջոյն իւրոյ՝ զտր աղա։

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդըն վաղվաղակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զտէր աղա։

Վս հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով ՚ի քս ննջեցին զտէր աղա։

Եւ ասէ զաղօթս։

Տէր ամե զօրութեանց և արարիչ ամ արարածոց, որ առեր հող յերկրէ և ստեղծեր զմարդն ըստ պատկերի քում և ըստ նմանութեան։ և եդեր զնա ՚ի դրախտին փափկութե։ Արու և էգ

արարեր զնոսա՝ և օրհնեցեր զնոսա ասելով, աճեցէք և բազմացարուք և լցէք զերկիր, և տիրեցէք դմա։ Նախատպեցան խնամք արարչական սիրոյ քոյ յարարածս քո ՚ի ձեռն միածնի որդւոյ քո տն մերոյ յի քի. գալ ծնանիլ ՚ի սրբոյ կուսէն, և նորոգել զհնութի առաջնաստեղծ մարդոյն։ Ունելով սկիզբն նշանաց ՚ի կանա գալիլեացւոց ՚ի հարսանիսն. և աստուածային սքանչելեօքն զուարճացուցեալ զհարսնարանն՝ զջուրն ՚ի գինի փոխելով։

Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ տէր՝ օրհնեա՛ ✠ զամուսնութիւս զայս որպէս զսուրբ նախահարցն. անարատ պահելով զսոսա հոգևոր սիրով միաբանութե ՚ի կեանս յայսոսիկ։ Օրհնեա՛ ✠ տէր և զպտղաբերութիւն որդէծնութե սոցա ՚ի ժառանգութի վարուց առաքինութե՝ ՚ի փառս ամենա սուրբ անուան քո։ Որպէս զի խաղա ղական կենօք՝ և բազմաժամանակեայ ծերութե յերկարեալ յայսմ աշխարհիս, և յանզրաւական ուրախութիւն

՚ի վերին հարսնարանին արժանաւո-րեսցին հասանել ընդ ամ սուրբս, շնորհօք և մարդասիրութբ ոծն մերոյ և փրկչին յի քի։ Ընդ որում օրհ-նեալ ես հայր ամենակալ՝ հանդերձ կենդանարար և ազատիչ սուրբ հոգ-ւովդ վայելէ փառք իշխաս.

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Օրհնեալ ես տէր ած արարիչ ամ արարածոց, որ դու միայնդ ես բարե-րար և կարօղ. որ արարեր զամ արա-րածս հրամանաւ քով՝ զերկինս և զերկիր, և զամենայն ինչ որ ՚ի նոսա։ Զերկինս արարեր իմաստութբ. զեր-կիր հիմնեցուցեր կարողութեամբ. և զծով պատրաստեցեր ողորմութբ։ Զարեգակն ճառագայթեցեր ՚ի լու-սաւորութի տունջեան. զլուսին և զաստեղս պայծառացուցեր ՚ի զարդ-գիշերոյ. և զտարերս զուգակարգե-ցեր առ ՚ի կենդանութիւն արարա-ծոց քոց.

Խորհեցար հայր անսկիզբն՝ ընդ միածնի որդւոյ քո՝ և ընդ կենդանա-

րար սուրբ հոգւոյդ՝ և ասացեր. ա-րասցուք մարդ ըստ պատկերի մերում և ըստ նմանութեան, և իշխեսցէ ՚ի վերայ երկրի։ Առեր հող յերկրէ, և ստեղծեր ածային աջով քով մարդ. և կերպարանակից քեզ արարեալ՝ կա-ցուցեր զնա տէր և իշխան ՚ի վերայ ամ արարածոց քոց երկրաւորաց։ Եւ ապա հայեցեալ ՚ի միայնութի նորա՝ ասացեր. ոչ է բարւոք մարդոյդ միայն լինել. արասցուք դմա օգնական ըստ դմա։ Եւ արկեալ զքուն թմրութե ՚ի վր ադամայ, առեր զմի ՚ի կողից նր, և շինեցեր զնա ՚ի կին. և ետուր մար-դոյն բանից կցորդ, և կենակից ՚ի զուգաւորութիւն որդէծնութե. և օրհնեցեր ասելով, աճեցէք և բազ-մացարուք և լցէք զերկիր, և տիրե-ցէք դմա։

Իսկ նախաստեղծ մարդոյն մար-դարէական հոգւով ծանուցեալ՝ ասէ ՚ի տեսանելն. այս այժմ ոսկր յոսկե-րաց իմոց, և մարմին ՚ի մարմնոյ իմմէ. սա կոչեսցի կին, զի յառնէ՛ իւրմէ ա-ռաւ։ Վն այսորիկ թողցէ այր զհայր

իւր և զմայր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ. և եղիցին երկոքեան 'ի մարմին մի։ Եւ յաղագս միաւորութեան սոցա՝ ծնան նահապետք, քահանայք, Թագաւորք, մարգարէք. աճեցան և բազմացան տոհմիւք իւրեանց՝ յա̃ծային օրհնութ̃էդ, յասելդ քո արարողիդ կենաց, թէ բազմացուցից զզաւակս ձեր որպէս զաստեղս երկնից, և իբրև զաւազ առ ափն ծովու։

Արդ՝ որպէս օրհնեցեր զամուսնութ̃ի նախահարցն և զնախամարցն, զաբրահամուն և զսառային, զիսահակայն և զռեբեկայն, զյակոբայն և զհռաքելին, զյովսեփայն և զասանեթին, զյովակիմայն և զաննային, ըզզաքարիային և զեղիսաբեթին. և որ̃պ օրհնեցեր զպսակս արդարոցն քոց։ Նոյնպէս օրհնեա ✠ զպսակս զայս յամուսնութ̃ի ծառայից քոց. զի դու ժամանեցուցեր զսոսա յօրհնութիւն քաղցրութ̃ե քո, և եդեր 'ի գլուխ սոցա պսակ 'ի քարէ՛ պատուականէ՛։ Եւ որպէս օրհնեցեր զհարսանիսն 'ի Կանա Գալիլեացւոց. և ա̃ծային սքան-

չելեօք զջուրն 'ի գինի փոխելով, ծանուցեր աշակերտաց քոց զա̃ծային քո զփառս. և քարոզեցար ա̃ծ և փրկիչ ազգի մարդկան։ Ոչ եթէ խոտեցեր զամուսնութի̃ն. այլ քահանայապետաբար օրհնեցեր, և հաստատեցեր անսուտ բանիւդ քո, եթէ զոր ա̃ծ զուգեաց՝ մարդ մի՛ մեկնեսցէ։ Այլ պարտին արք սիրել զիւրեանց կանայս՝ որ̃պ զիւրեանց մարմինս. նոյնպէս և կանայք հնազանդ լինիցին արանց իւրեանց իբրև տեառն։ Օր և սուրբ առաքեալն գոչէ 'ի մէջ եկեղեցւոյ, թէ որ̃պ եկեղեցի հնազանդ լինի ք̃ի, նոյնպէս և կանայք՝ իւրեանց արանց յա̃մ. զի այր է գլուխ կնոջ. ո̃պ և ք̃ս գլուխ է եկեղեցւոյ։ Յաղագս որոյ պատուական է ամուսնութի̃, և սուրբ են անկողինք նոցա։

Դու տէր՝ որ սուրբդ ես և 'ի ս̃բս հանգուցեալ, սուրբ պահեա՛ զանկողինս ամուսնութե̃ սոցա. և միաւորեա՛ զսոսա զուգակցութե̃ ընդ լծով վիճակի քո։ Որպէս զի մի՛ յայսմ հետէ կոչեսցին երկու, այլ՝ մի մարմին.

միաւորեալ հոգւով հեզութե․ սիրել զմիմեանս պարկեշտ վարուք, ամբիծ հոգւով, առանց ամօթոյ առանց լկտութե պատրաստ լինել 'ի գործս բարիս։ Որպէս զի զերծեալք յորոգայթից թշնամւոյն՝ առողջ հոգւով և մարմնով պահպանեսցին հրեշտակական պահպանութբ, և նշանաւ ամենայաղթ խաչի քո։

Այո տէր ած մեր՝ լեր պաշտպան ծառայից քոց, և տուր ապաւինի զամ աւուրս կենաց սոցա։ Փրկեա զսոսա յօտարոտի խորհրդոց, և պատսպարեա 'ի տուէ և 'ի գիշերի ողորմութբ քով։ Տնկեա զսոսա որպէս ձիթենի պտղալից 'ի տան այ։ Որպ զի կեցեալք արդարութբ, սրբութբ, և ածպաշտութբ ընդ հաճոյից կամաց քոց բարեսիրաց, տեսցեն զորդիս որդւոց իւրեանց․ և եղիցին քեզ ժողովուրդ՝ և փառաբանիչ անուանդ քում սրբոյ։ Եւ անդադար օրհնեսցեն զամենասուրբ երրորդութիդ, զհայր և զորդի և զսուրբ հոգիդ, այժմ և միշտ։

Նստուցանէն զփեսայն և ածէն շուրջանն։

Ով երանելիդ ամենեցուն տիեզերական իշխանութբ ընկալար 'ի քէ ըզթագ պարծանաց․ ով թէոդոս մեծ թագաւոր․ վասըն մեր բարեխօսեա առ թագաւորն երկնաւոր։ Որ քոյին սուրբ աղօթիւքդ վանեցեր ըզթշնամին․ կոխելով ըզսատանայ ընդ երկնայինսըն դասեցար․ ով թէո։ Ուստի և մեք հաւատացեալքս տօնեմք զքո յիշատակս․ օրհնութբ առաքելով ըզքեզ պսակողին․ ով թէո։

Աստուածածնի, Խաչի, Փառք։

Սուրբ խաչիւս աղաչեսք։ Պահպանիչ և,

Հայր մեր որ յերկինս։

Նորան 'ի տուն տանելով։ Արեգական․ կամ Թագաւոր գոլով։

ԿԱՆՈՆ

ՊՍԱԿ ՎԵՐԱՑՈՒՑԱՆԵԼՈՅ

Բերէ ժամհարացն զշուրջառն եւ զփիլոնն եւ դնէ գլուխ գլխի։ Հանէ զխաչն ՚ի ձեռքէն եւ դնէ խաչանման ՚ի վերայ գլխոյ նոցա. եւ ասէ շարականս. Ձկ։

Այսօր մարտիրոսաց դասքն ցնծացեալ բերկրին. ընդ առաջ տն. քի որդւոյն այ։ Զայն ՚ի յերկնից վերկայեալ ասէ. եկայք օրհնեալք հօր իմոյ. ժառանգորդք երկնից խորանացն։ Լցէք զտեղի անկելոցն. ապերստամբողական թշնամւոյն. որ ՚ի յերկնից վայր անկեալ։

Մայր եւ կոյս աղախին քո տէր. որ բարեխօսդ ես միշտ աշխարհի. քեզ երանեն ամ ազգք։ Մաքուր աղաւնի եւ հարսն երկնից Մարիամ. տաճար եւ աթոռ այ բանին. քեզ։ Բեւ հաճեցան իմաստալիքն ընդ հողեղէն-

քըս. եւ քեւ մերձեցաք ՚ի փայտն կենաց. քեզ։

Յաղթող եւ զնոր օրհնութիւն միշտ ՚ի բարձունս երգեսցուք. Թագաւորին քո հաւատացեալ ժողովուրդք։ Որ եկն ՚ի լուսաւորել զընտրեալ սուրբ զեկեղեցի. եւ պսակեաց սուրբ խաչիւն. Նմա զփառս երգեսցուք։ Այսօր եւ մեք տօնեսցուք զնաւակատիս սբ խաչին. եւ փրկչի կողին մատուսցուք փառս եւ պատիւ յաւիտեան։

Փառք հօր եւ որդւոյ եւ.

Անթառամ պսակն ձեզ աւանդեալ մնայ. քան զանկանելս պատուականս գերագոյն հրաշիւք. որք վանեալ զթշնամին խորտակեցէք։

Աղէ աղէ։ Աթոռ քո ած յաւիտեանս։ Բղխեսցէ սիրտ իմ զպատգամս քո։

Ընթերցուած յԵրեմիայ մարգարէէ։

Այսպէս ասէ տէր. եղիցի իսրայէլ իբրեւ զցօղ, եւ ծաղկեսցի իբրեւ զշու

շան և արձակեսցէ զարմատս իւր իբրև զլիբանան։ Արձակեսցին ոստք նր՟, և եղիցի իբրև զձիթենի պտղալից, և բուրեսցի հոտ նորա իբրև զկնդրկի։ Դարձցին և նստցին ընդ յարկաւ նր՟․ կեցցեն և հաստատեսցին ցորենով, և ծաղկեսցին իբրև զորթ։ և իբրև զգինի լիբանանու եղիցի եփրեմ։

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Տիմօթեայ Թղթոյն է ըն։

Կամիմ լինել զկանայս ՚ի զարդ խոնարհութե՟․ ակնածութե՟ և զգաստութե՟ զարդարել զանձինս․ մի՛ ՚ի հիւսս ոսկեմանս ընդելուզեալս մարգարտով, կամ ՚ի հանդերձս պաճուճեալս․ այլ որպէս վայելէ կանանց՝ զա՟ծպաշտութի՟ յանձն առելոց գործովք բարութե՟։ Կին մարդ ցածութե՟ ուսցի, ա՟մ հնազանդութե՟։ այլ ուսուցանել՝ կնոջ մարդոյ ո՛չ հրամայեմ, և ո՛չ ճոխաբան լինել քան զայր մարդ․ այլ՝ ՚ի լռութե՟ կալ։ զի ադամ նախ ստեղծաւ․ և ապա եւա։ և ադամ ո՛չ պատրեցաւ, այլ՝ կինն պատ-

րեցաւ և յանցեաւ։ Բայց կեցցէ վա՟ որդեծնութե՟, եթէ կայցեն ՚ի հաւատս և ՚ի սէր և ՚ի սրբութի՟ պարկեշտութեան։

Ա՟լէ ալէ։ Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ։

Սրբոյ Աւետարանին Յի՟ Քի՟ որ ըստ Յովհաննու։

Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք էին ՚ի կանա գալիլեացւոց, և անդ էր մայրն յի՟․ կոչեցաւ և յս՟ և աշակերտքն նորա ՚ի հարսանիսն։ Եւ ՚ի պակասել գինւոյն՝ ասէ մայրն ցյս՟․ գինի ո՛չ ունին։ Ասէ ցնա յս՟․ զի՞ կայ իմ և քո՝ կին դու, չե՛ է հասեալ ժամանակ իմ։ Ասէ մայրն ցսպասաւորսն․ որ զինչ ասիցէ ձեզ՝ արասջիք։ Անդ էին թակոյկք կրձեայք վեց՝ ըստ սրբութե՟ն հրէից․ տանէին մի մի ՚ի նոցանէ մարս երկուս կամ երիս։ Ասէ ցն՟ս յս՟․ լցէք զթակոյկսդ ջրով․ և լցին զն՟ս մինչև ՚ի վեր։ Ասէ ցն՟ս, արդ՝ առէք և բերէք տաճարապետին․ և նոքա բերին։ Եւ իբրև ճաշակեաց տաճարապետն զջուրն գինի եղեալ, և ո՛չ գիտէր թէ ուստի՛ իցէ։ բայց սպա-

սաւորքն գիտէին որք արկին զՋուրն ։
Խօսի ընդ փեսային տաճարապետին՝ և
ասէ ․ ա̃մ մարդ զանոյշ գինի յառա-
ջագոյն պաշտէ ․ և յորժամ արբենան՝
յայնժամ զյոռին ․ դու պահեցեր զա-
նոյշ գինիդ մինչև ցայժմ ։ Զայս ա-
րար սկիզբն նշանաց յս̃ ՚ի կանա գա-
լիլեացւոց, և յայտնեաց զփառս իւր․
և հաւատացին ՚ի նա աշակերտքն նր̃ ։

քր̃զ Լուիցէ տր̃ ձայնի աղաչանաց մե-
րոց, ընկալցի զխնդրուածս սրտից
մերոց, թողցէ զյանցանս մեր, ողոր-
մեսցի ՚ի վերայ մեր ։

աղ Տէր ա̃ծ մեր՝ որ յա̃մ ժամ ընդ
մեզ ես, և ո՛չ երբէք թողուս ՚ի ձե-
ռանէ քումմէ զայնոսիկ, որք ճշմար-
տութբ̃ խոստովանին զանուն քո ս̃բ ։
Զքեզ աղաչեմք՝ և առ քեզ կար-
դամք՝ և ՚ի քէն խնդրեմք մարդասէր
տէր, քոյին հրամանաւդ օրհնեցաք
զպսակս զայս ամուսնութե̃ սոցա ՚ի
խորանի քում սրբութե̃ առաջի սրբոյ
սեղանոյ քո․ և արդ՝ տէր բարերար՝
քոյին հրամանաւդ առնումք զնարօտ
պսակիս ՚ի գլխոց սոցա, և օրհնեմք

զսոսա նշանաւ ս̃բ խաչին ✠ Նայեա՛
տէր քաղցրութբ̃ քով ՚ի սոսա․ և
առաքեա՛ զհրեշտակ խաղաղութե̃ քո,
որ եկեալ պահեսցէ զսոսա ս̃բս և ա-
նարատս, միաշունչս և միախորհուրդս ։
Շնորհեա՛ սոցա տէր՝ և զաւակս
ըստ կամաց քոց․ քաղցրացո՛ զվայել-
չութի̃ կենաց սոցա քոյով առատ բա-
րերարութբ̃դ․ զի կեցցեն անբիծ և
անարատ վարուք յայսմ աշխարհիս մին
չև ՚ի խորին ծերութի̃, և արժանա-
ւորք եղիցին երկնից արքայութե̃դ, և
անթառամ պսակացն ։ Եւ քեզ ամե-
նազօրիդ ա̃յ վայելէ փառք իշխա ։

Եւ ապա բաժակ մի գինի առնու քահանայն
՚ի ձեռն իւր՝ և ասէ զաղօթս ։

Տէր ա̃ծ մեր, որ զա̃մ ինչ իմաս-
տութբ̃ արարեր, և հաստատեցեր
զտիեզերս, և զարդարեցեր զհարսա-
նիսն ՚ի կանա գալիլեացւոց ։ Ինքնին
տէր՝ օրհնեա՛ զբաժակս զայս ողոր-
մութբ̃ քով․ և մեք յա̃մ ժամ գոհա
ցուք զպարգևաց քոց ։ Եւ քեզ հան
ցուք զօրհնութի̃ և զփառս հօր ․

Եւ տաց նոցա շքածաղկն առելով :
Օրհնութիւն գոհութիւն և փառք հօր և :
Սուրբ խաչիւս աղաչեմ : Պահպանիչ և յոյս :
Հայր մեր որ յերկինս :

ԿԱՆՈՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՊՍԱԿԻ

Քահանայն բերէ զնոսա յեկեղեցին՝ և խոստովանեցուցանէ . և ապա տայ ընծեան 'ի ջեան, և հարցանէ որպէս յառաջին գրեցաւ . և ապա ասէ :

Տէր 'ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի թագաւորն . 'ի փրկութեան քում ցնծասցէ յոյժ :

Զցանկութիւն սրտի նորա ետուր նմա . և զկամս շրթանց նորա ոչ արգելեր 'ի նմանէ :

Պսակէ զնոսա . Մեծափառն տաղերէ . Քարոզ՝ Ս ասն ուղղելոյ . Սոցին էն որք 'ի յուխ պսակին կան : Եւ ապա ասէ աղօթքս :

Տէր Աստուած մեր, որ 'ի հրեշտակաց խմբեցեալ՝ և 'ի մարգարէիցն քարոզեալ՝ և յառաքելոցն աւետարանեալ . որ անարատ յայտնութբ՟ քով կենաց աշխարհի պարգևեցեր : Օրհնեա՛ տէր և այժմ զամուսնութի՟ ծառայիս քո և աղախնոյս, որպ՟ օրհնեցեր զջուրն 'ի Կանա Գալիլեացւոց՝ և արարեր գինի . սքանչելագործելով պատուեցեր զամուսնութիւնն : Օրհնեա՛ և այժմ տէր զծառայս քո զզուգաւորեալքս այժմոյս դարձեալ յերկրորդ ամուսնութի՟ : Որպ՟ զի ընդունելով զերկրորդ ամուսնութիս զայս յանձինս իւրեանց, միաւորեսցին հաւատով և յուսով և սիրով ընդ սրբոյ եկեղեցւոյ . և յառաջեալք 'ի պատուիրանս քո՝ եղիցին միաւորեալք ընդ միմեանս հոգւով և մարմնով :

Պարգևեա՛ սոցա որդեծնութիւն ողորմութբ՟ քով . Թո՛ղ տէր զմեղս և զյանցանս սոցա, զկամայ և զակամայ . ընկա՛լ զաղօթս և զխնդրուածս սոցա . սրբեա՛ զսոցա զհոգի և զմարմին . և շինեա՛ զտուն որպ՟ առաջին վարուքն կեալ ընդ միմեանս գործովք բարութբ՟ յայսմ աշխարհիս : Օրհնեա՛ տէր

և զծնունդս որովայնի սոցա, զի եղիցին 'ի հաճոյս քեզ արարչիդ և ծն̃դ մերոց: Զի դու ես որ օրհնես և սրբես զանձինս մեր ամենեցուն. և քեզ վայելէ փառք:

Խնդրեսցուք հաւատով միաբա:

Դնէ զպսակն և ասէ:

Աստուած մշտնջենաւոր, որ զօրութե̃ քով՝ և միածնի որդւոյ քո՝ և ամենասուրբ հոգւոյդ՝ արարեր յոչնչէ զա̃մ արարածս քո, զծով և զցամաք, և զա̃մ որ 'ի նոսա: Շինեցեր զդրախտն փափկութե̃, և տնկեցեր 'ի նմա զփայտն կենաց. որ և 'ի վախճան ժամանակի 'ի ձեռն սրբոյ որդւոյ քո սիրելւոյ՝ տեառն մերոյ յի̃ քի̃՝ նոյն կենաց փայտիւն ազատեցեր զանկեալսն ընդ պատրանօք բանսարկուին:

Դու նոյն ինքն տէր մեր՝ և ա̃ծ ամենեցուն, օրհնեա և սրբեա զերկրորդ պսակս զայս յամուսնութի̃ ծառայիս քո և աղախնոյս, պահելով ըզ սոսա անարատ սիրով և միաշունչ խոր

հրդով: Օրհնեա տէր և զպտղաբերութի̃ որդեծնութե̃ սոցա. զի աճեսցին խաղաղական կենօք, և ապրեսցին շնորհօք քովք. և հանդերձեալ բարեացն հանդիպելով՝ փառաւորեսցեն զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ սրբոյ հոգւոյդ, այժմ և:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Տէր ա̃ծ մեր՝ որ գաղտնեաց մարդկան գիտակ ես; և զծածուկս մեր ճանաչես. զի քեզ յայտնի են խորհուրդք առն, և ճանապարհ կնոջ. նայեա բարերարութե̃ քով 'ի ծառայս քո, և տուր սոցա զլուծ սիրոյ քո. զի ընկալցին զերկրորդ պսակս, և հրամանաւ քով բնակեսցին 'ի միասին միով խորհրդով՝ 'ի սուրբ անկողինս իւրեանց: Հեռասցին 'ի չար գործոց, և կացցեն ամօթխածութե̃ առ միմեանս. և առաքինի գործովք քաղաքավարեալ, արժանաւորք եղիցին հանդերձեալ բարեացդ. և քեզ հանցեն զօրհնութիւն:

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք:

ԿԱՆՈՆ

ՀԱՂՈՐԴ ՏԱԼՈՅ

Առնու քահանայն զխաչ և զաւետարան և զբուրվառն՝ և երթայ առ հիւանդն. և ասէ զաղօթսն ցուցանեալ մարգարէին:

Ի նեղութեան իմում ես առ տէր կար:

զՓոխն ըստ աւուր:

Ապա խոստովանեցուցանէ զնա ըստ կարգին. և ապա ասէ զաղօթս զայս:

Օրհնեալ ես տէր Աստուած մեր Յիսուս Քրիստոս արարիչ ամենայն արարածոց, որ արժանի արարեր զմեզ հաւատացելոց՝ հաղորդիլ մարմնոյ և արեան քո: Արժանաւորեա և այժմ զծառայս քո զայս յետին թօշակիս, որ հեռանի ի կեանսըն յաւիտենից: զի դու իսկ ասացեր ամենասուրբ բերանովդ, եթէ ոչ կերիջիք զմարմին իմ, և արբջիք զարիւն իմ, ոչ ունիք կեանս յանձինս ձեր:

Արդ՝ ի ձեռն սուրբ մարմնոյ և արեան քո՝ ազատեա զսա ի յանցանաց մեղաց, և սրբեա զսա շնորհիւ քո. զի ճաշակելով ի կենարար մարմնոյ և արենէ քումմէ՝ արժանի լիցի կենացն յաւիտենից: Փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և Սուրբ:

Ամենակալ. քաւեա ըզմեղս իմ. զի Ած ես ապաշխարողաց: Դու զհոգիդ սբ. մի հաներ յինէն. զի Ած: Դու փրկեա զիս. յահագին հրոյն. զի Ած:

Սուրբ Ած, սուրբ և հզօր, սուրբ և անմահ, որ խաչեցար վասն մեր, ողորմեա մեզ:

Վասն ի վերուստ խաղաղութեան:

Ապա ասէ: Ողորմեա ինձ Ած ըստ:

Առաւել լուա զիս յանօրէնութէ:

Ընթերցուած Եսայեայ մարգարէի:

Եւ եղև յամին յորում մեռաւ Ոզիա արքայ, տեսի զտէր նստեալ յաթոռ բարձրութեան և վերացելոյ. և լի էր տունն փառօք նորա: Սերո-

բէք կային շուրջ զնովաւ․ վեց թեւք միոյ՝ եւ վեց թեւք միոյ․ երկուքն ծածկէին զերեսս իւրեանց, եւ երկուքն ծածկէին զոտս իւրեանց, եւ երկուքն թռուցեալ։ Աղաղակէին մի առ մի՝ եւ ասէին․ սուրբ․ սուրբ․ տէր զօրութեանց՝ լի՛ է ա՟մ երկիր փառօք ն՟ր։ Եւ վերացաւ դրանդն ՚ի ձայնէն զոր աղաղակէին, եւ տունն լի՛ եղեւ ծխով։ Եւ ասեմ, վա՜յ է ինձ՝ եւ այր տառապեալ զեմ՞րդ կամս, հիացեալ։ զի մարդ եմ՝ եւ պի՛ղծ շրթունս ունիմ, եւ ՚ի մէջ պղծաշուրթն ժողովրդեան բնակեալ եմ ես․ եւ զտէր զօրութեանց տեսի աչօք իմովք։ Եւ առաքեցաւ առ իս մի ՚ի սրովբէից անտի, եւ ՚ի ձեռին իւրում ունէր կայծակն․ զոր առեալ ունելեօք ՚ի սեղանոյ անտի, եբեր մերձեցոյց ՚ի բերան իմ, եւ ասէ․ ահաւասիկ մերձեցաւ այդ ՚ի շրթունս քո, եւ հանցէ զանօրէնութ՟ս քո, եւ զմեղս քո սրբեսցէ ՚ի քէն․

Յօհաննու առաքելոյն ՚ի կաթուղի։

Սիրելիք՝ մարմին եւ արիւն որդւոյն ա՟յ՝ սրբէ զմեզ յամենայն մեղաց․

Եթէ ասիցեմք թէ մեղս ինչ մեք ոչ ունիմք, զանձինս խաբեմք․ եւ ճշմարտութիւն ՚ի մեզ ոչ գոյ։ Ապա եթէ խոստովան լինիցիմք զմեղս մեր, հաւատարիմ է նա եւ արդար՝ առ ՚ի թողուլ զմեղս մեր, եւ սրբել զմեզ յա՟մ անօրէնութ՟է։ Եթէ ասիցեմք՝ եթէ ոչ ինչ մեղաք, սուտ առնեմք զնա․ եւ բանն նորա ոչ է ՚ի մեզ։ Որդեակք իմ, զայս գրեմ ձեզ՝ զի մի՛ մեղիցէք․ եւ եթէ մեղիցէ ոք, ունիմք բարեխօս առ ա՟ծ զյ՟ս ք՟ս՝ զարդարն եւ զանարատն։ եւ նա է քաւութի՟ մեղաց մերոց։

Ալէ ալէ․ Տէր մի՛ սրտ։

Սրբոյ Աւետարանին Յի՟ Ք՟ի որ ըստ Յօհաննու․

Տէրն մեր Յ՟ս Ք՟ս։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ կերիջիք զմարմին որդւոյ մարդոյ, եւ արբջիք զարիւն ն՟ր, ոչ ունիք կեանս յանձինս։ Որ ուտէ զմարմին իմ, եւ ըմպէ զարիւն իմ, ունի զկեանս յաւիտենականս․ եւ ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում։ զի մարմին իմ՝

ճշմարիտ կերակուր է, և արիւն իմ՝ ճշմարիտ ըմպելի է։ Որ ուտէ զմարմին իմ, և ըմպէ զարիւն իմ, նա յիս բնակեսցի, և ես 'ի նմա։ Որպէս առաքեաց զիս կենդանին Հայր, և ես կենդանի եմ վասն Հօր. և որ ուտէն զիս՝ և նա կեցցէ վասն իմ։ Այս է հացն որ յերկնից իջեալ. ոչ որպէս կերան հարքն ձեր զմանանայն՝ և մեռան. որ ուտէ զհացս զայս՝ կեցցէ յաւիտեան։

Եւ ապա ասէ զՀաւատամքն, և զնորին ժամուն, և զաղօթսն. և Հայր մեր։

Եւ ապա, Որ կազմեցեր սեղա՛ն խոր։

Տայ զսուրբ խորհուրդն ապրիւ Թծաւ, և ասէ զաղօթս։

Գոհանամք զքէն Հայր տն՛ մերոյ յի՛ քի՛, որ արժանի արարեր զմեզ երկնաւոր պարգևացս այսոցիկ՝ կենարար մարմնոյ և արեան միածնի քո։ Աղաչեմք զքեզ տէր, մի՛ լիցի սա մեզ 'ի դատապարտութիւն վասն բազում յանցանաց մերոց. այլ եղիցի սա մեզ յառողջութի՛ հոգւոյ և մարմնոյ, 'ի

զգաստութի՛ խորհրդոց, և 'ի կատարումն ա՛մ գործոց առաքինութեան։ Որպէս զի սրբեսցէ զսորա միտս և զշունչս, և անուանեսցի տաճար սրբոյ երրորդութե՛դ՝ առ 'ի գտանել զողորմութի՛ առաջի քո։ Եւ գոհանալով փառաւորել զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ սուրբ հոգ։

Սուրբ խաչիւս աղաչես։ Պահպանիչ և։

Հայր մեր որ։

Եւ ՐԷ չափս, ապա Փառատեցո։

ԿԱ՛ՆՈ՛Ն

ԳԻՇԵՐ ԺԱՄՈՒ ԱՂՕԹԻՑ

Որ կատարի 'ի վերայ ծանր հիւանդաց, 'ի բժշկութիւն ցաւոց՝ 'ի քաւութիւն յանցանաց։

Հայր մեր որ յերկինս։

Առաքեա՛ տէր զլոյս քո և զճշմարտութի՛ քո. զի առաջնորդեսցեն ինձ

և հանցեն զիս ՚ի լեառն սուրբ և ՚ի յարկս քո։

Մտից առաջի սեղանոյ ա՟յ առ ա՟ծ. որ ուրախ առնէ զմանկութի՟ իմ։

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութե՟բ աստուած աստուած իմ։

Արդ՝ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ. կամ ընդէ՞ր խռովես զիս. յուսա՛ առ ա՟ծ, խոստովանեա՛ նմա. փրկիչ երեսաց իմոց աստուած է։

Փառք հօր։ Եւ ևս խա։ Օրհնու.

Եկեսցէ ՚ի վերայ իմ ողորմութի՟ քո տէր, և փրկութի՟ քո ըստ բանի քում։

Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս բանիւք. զի ես ՚ի բանս քո յուսացայ։

Մի՛ ՚ի բացեայ առներ ՚ի բերանոյ իմմէ զբան ճշմարտութե՟ մինչև յոյժ. զի յիրաւունս քո յուսացայ։

Պահեցից զօրէնս քո յա՟մ ժամ, յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից։

Գնայի ես յանդորրու, զի զպատուիրանս քո խնդրեցի։

Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի թագաւորաց, և ոչ ամաչէի։

Խորհէի ՚ի պատուիրանս քո զոր սիրեցի։

Համբարձի զձեռս իմ ՚ի պատուիրանս քո զոր սիրեցի. և խորհէի յարդարութեան քում։

Յիշեա՛ զբան ծառայի քո, յոր և յուսացուցեր զիս։

Սա մխիթարեսցէ զիս ՚ի խոնարհութե՟ իմում. զի բան քո կեցոյց զիս։

Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ, այլ յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ։

Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից տէր, և մխիթարեցայ։

Տրտմութի՟ կալաւ զիս ՚ի մեղաւորաց, և ոյք թողին զօրէնս քո։

Գովելի են ինձ իրաւունք քո, ՚ի տեղւոջ պանդխտութեան իմոյ։

Յիշեցի ՚ի գիշերի զանուն քո տ՟ր. և պահեցի զօրէնս քոյ։

Սա եղև ինձ ճանապարհ ՚ի կեանս. զի զարդարութի՟ս քո խնդրեցի։

Զանօրէնս ատեցի, և զօրէնս քո սիրեցի։

Օգնական և փրկիչ իմ ես դու.

և ես 'ի բանս քո յուսացայ։

Ի բաց եղերուք յինէն չարք. և քննեցից զպատուիրանս այ իմոյ։

Օգնեա ինձ ըստ բանի քում, և կեցո զիս. և մի՛ յամօթ առներ զիս 'ի յուսոյ իմմէ։

Օգնեա ինձ, և ապրեցո զիս. և խորհեցայց զիրաւունս քո յամ ժամ։

Անարգեցեր զամենեսեան՝ որք ապստամբք եղեն յարդարութեց քոց. զի անիրաւութք էին խորհուրդք նց։

Յանցաւորս համարեցայ զամ մեղաւորս երկրի. վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո։

Բևեռեա ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ. զի 'ի դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ։

Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո տէր. ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս։

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր. և բանիւ քով փրկեա զիս։

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո, յորժամ ուսուսցես ինձ զարդարութիւնս քո։

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի ամ պատուիրանք քո արդարութք են։

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս. զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։

Ցանկացայ փրկութե քում տէր. և օրէնք քո խօսք իմ էին։

Կեցցէ անձն իմ օրհնեսցէ զքեզ. և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։

Տո՛ւր զօրութի ծառայի քոյ. կեցո զորդի աղախնոյ քոյ. և արա առ իս նշան բարութեան։

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն. զի դու տէր օգնեցեր ինձ, և մխիթարեցեր զիս։

Փառք հօր և որդւոյ և։

Մաղթանք։

Անձն իմ 'ի ձեռս քո է յամ ժամ. և 'ի սուրբ խաչ քո յուսացեալ եմ. Թագաւոր երկնաւոր՝ զբազմութիւն սրբոց քոց բարեխօս ունիմ առ քեզ, որ երկայնամիտդ ես առ ամենեսեան, մի՛ անտես առներ զապաւինեալս 'ի քեզ, այլ պահեա պատուական և սբ խաչիւ քո 'ի խաղաղութեան։

Ես ասացի 'ի վերանալ յինէն աւուրց իմոց, թէ գնացի ես 'ի դրունս դժոխոց։

Թողի զա՜մ յետին իմ, և ասացի՝ թէ այլ ոչ ևս տեսից զփրկութի՜ ա՜ն յերկրին կենդանեաց. և ոչ ևս տեսից զմարդ բնակչօք իւրովք հանդերձ։

Պակասեցայ ես յազգատոհմէ իմմէ. այսուհետև թողի լքի զա՜մ ըղ կեանս իմ։

Ել գնաց՝ մեկնեցաւ յինէն հոգի իմ, որպ՜ զայն որ քակէ զտաղաւար. և եղէ ես որպէս զոստայն սատարաց՝ մերձ 'ի հատանիլ։

Յաւուր յայնմիկ մատնեցայ ես յառաւօտէ որպէս 'ի ձեռս առիւծու. այնպէս խորտակեաց մանրեաց զոսկերս իմ. զի յառաւօտէ մինչ 'ի գիշեր մատնեցայ։

Որպէս ծիծառն՝ այնպէս ճչեցի, որպէս զաղաւնի՝ այնպէս մնչեցի. զի նուաղեցան աչք իմ 'ի տեսանելոյ։

Հայեցայ 'ի բարձունս առ տէր ա՜ծ իմ, որ փրկեաց զիս. և փարատեցոյց

յինէն զցաւս անձին իմոյ։

Տէր՝ վ՜ս այսորիկ պատմեցաւ քեզ. զարթուցեր զանձն իմ, դարձուցեր զհոգի իմ. մխիթարեցայ և կեցի։

Ահա 'ի խաղաղութիւն դարձաւ դառնութի՜ իմ. փրկեցեր զանձն իմ, զի մի՛ կորեայց, և ընկեցեր յետոյ զամենայն զմեղս իմ։

Զի ոչ թէ որք 'ի դժոխս են, խոստովան առնիցին առ քեզ. և ոչ մեռեալք օրհնեսցեն զքեզ, և ոչ յուսասցին 'ի ճշմարտութի՜ս քո ամենեքեան, ոյք իջանեն 'ի դժոխս։

Այլ կենդանիքս օրհնեսցուք ըղ քեզ՝ տէր. որպէս և ես այսուհետև մանկունս ծնայց, որք պատմեսցեն զարդարութի՜ս քո տէր փրկութե՜ իմոյ։

Եւ ոչ ևս դադարեցից օրհնել ըղ քեզ յօրհնութի՜ նոր զա՜մ աւուրս կենաց իմոց՝ յանդիման տաճարի դ՜ոյ։

Փառք հօր և որդւոյ և։

Մաղթանք։

Յոյս կենդանութե՜։ Մարդասէր տէր։

Քարոզ.

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղա։

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութե՛ն եւ փրկութե՛ն անձանց մերոց՝ զՏէր։

Եւ ևս վասն հիւանդիս այս անուն որ յուսացեալ է կոչել զանուն ա՛ծոյ՝ և զզօրութի՛ն նորա 'ի յօգնութի՛ն և 'ի բժշկութիւն հոգւոյ և մարմնոյ իւրոյ. որպէս զի ապրեսցի և կեցցէ, և վերստին նորոգեսցի քահանայական աղօթիւք ձերովք՝ և կարողութեամբն աստուծոյ, զՏէր։

Զամենասրբուհի զա՛ծածինն՝ ընդ միշտ կոյսն մարիամ՝ հանդերձ ա՛մ սրբովք, յիշելով զՏէր։

Եւ ևս միաբան։ Զանձինս մեր։

Ողորմեա մեզ Տէր։

Աղօթք.

Տէր՝ որ ողորմութե՛ք քո բժշկես զբեկումն հոգւոց և մարմնոց մերոց, բժշկեա զա՛մ ախտս և զհիւանդութի՛ս հոգւոյ և մարմնոյ այս անուն ծառայի քո. զի փառաւորեսցի ամենասուրբ անուն քո. զի քո՛ է ողորմել

և կեցուցանել ա՛ծ մեր։ Եւ քեզ փառս մատուցանեմք՝ հօր և որդւոյ։

Քարոզ.

Եւ ևս խաղաղութե՛ն զՏէր աղաչեսցուք, ընկալ կեցո՛ և ողորմեա։

Օրհնեա՛ Տէր։

Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ։

Ողորմեա ինձ ա՛ծ ըստ մեծի ողորմութե՛ն քում. ըստ բազում գթութե՛ն քում քաւեա զանօրէնութի՛ս իմ։

Առաւել լուա զիս յանօրէնութե՛է իմմէ. և 'ի մեղաց իմոց ս՛ր արա զիս։

Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ. և մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ։

Քեզ միայն մեղայ Տէր, և չար առաջի քո արարի։

Որպէս արդար եղիցիս 'ի բանս քո, և յաղթող 'ի դատել դաս։

Անօրէնութե՛ք յղացայ, և 'ի մեղս ծնաւ զիս մայր իմ։

Դու Տէր զճշմարտութիւն սիրեցեր. զանյայտս և զծածկեալս իմաստութե՛ք քով յայտնեցեր ինձ։

Ցօղեա՛ զիս մշտկաւ, և սուրբ եղէց. լուա՛, և քան զձիւն սպիտակ եղէց:

Լսելի՛ արա ինձ զցնծութիւն և զուրախութի՛ւն, և ցնծասցեն ոսկերք իմ տառապեալք:

Դարձո՛ զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց. և զամ անօրէնութիւնս իմ քաւեա՛ յինէն:

Սիրտ սուրբ հաստատեա՛ յիս ած, և հոգի ուղիղ նորոգեա՛ 'ի փորի իմում:

Մի՛ ընկենուր զիս յերեսաց քոց, և զհոգի քո սուրբ մի՛ հաներ յինէն:

Տո՛ւր ինձ ցնծութի՛ւն փրկութեան քոյ, և հոգւով պետութեան քոյ հաստատեա՛ զիս:

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո. և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին:

Փրկեա՛ զիս յարենէ ած ած փրկութեան իմոյ. ցնծասցէ լեզու իմ յարդարութեան քում:

Տէր եթէ զշրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո:

Թէ կամեցեալ էիր պատարագս մատուցանէաք. բայց դու ընդ ողջակէզս խոկ ոչ հաճեցար:

Պատարագ այ հոգի խոնարհ. ըզսիրտ սուրբ և զհոգի խոնարհ՝ ած ոչ արհամարհէ:

Բարի՛ արա տէր կամօք քովք սիօնի. և շինեսցին պարիսպքն երուսաղեմի:

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս արդարութեան, ուխտից պատարագս հանցեն 'ի սեղան քո զուարակս:

Փառք հօր և որդւոյ և.

Շարականն. ած:

Հայր բարձրութեան. խոստովանիմ առ քեզ որպէս զանառակ որդին. թող ինձ ըզմեղս իմ. և ողորմեա՛: ո

Տէր որ դըթացար 'ի կինըն քանանացի. դըթա և յիս 'ի մեղաւորս. և ողորմեա՛: Տէր որ դարձուցեր ըզմաքսաւորն 'ի գիտութիւն ճշմարտութեան. դարձո և զիս ըզմոլորեալս. և ողորմեա՛:

Յոյս և յարութիւն ազգի մարդկան ևսա
քո ած. զհիւանդութիւն հոգւոյ իմոյ կենդանացո. որպէս երբեմն զեզեկիայն: Ո չարչարանս և ըզմահ. յանձն առեր կենդանատու ամենե-

ցուն. զհիւանդութի՛ հոգւո՛յ իմոյ առողջացո՛. որպէ՛ս երբեմ։ Առ քեզ ապաւինիմք. խորա՛ն և տաճա՛ր Ա՛յ բանի՛ն. մարիամ մայր եւ կոյս. բարեխօսեա առ քս՛ վասն անձանց մերոց։

Քարոզ։

սրկ Լուիցէ Տր ձայնի աղաչանաց մերոց բարեխօսութբ սուրբ ածածնին, և իջանելոյ 'ի վերայ մեր ողորմութե և գթութե Տն Այ. ամենակալ տէր ած մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի։

քհ Ընկալ տէր զաղաչանս մեր բարեխօսութբ սուրբ ածածնին, անարատ ծնողի միածնի որդւոյ քո, և աղաչանօք ամ սրբոց. լուր տէր և ողորմեա, ներեա, քաւեա և թող զմեղս մեր. արժանաւորեա գոհանալով փառաւորել զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ սրբոյ հոգւ։

Ես ասացի տէր ողորմեա ինձ, բըժշկեա զանձն իմ, ես մեղայ քեզ։ Երանի որ խորհի զաղքատն և զտնանկն, յաւուր չարի փրկէ զնա Տր։

Յակովբու առաքելոյն 'ի կաթուղիկեայց թղթոյն ե ընթերցուածս։

Խոստովան եղերուք միմեանց ըզմեղս, և աղօթս արարէք 'ի վերայ միմեանց, որպէս զի բժշկեսջիք. քանզի յոյժ զօրաւոր են աղօթք արդարոյ յօգնականութիւն։ Եղիայ մարդ էր իբրև զմեզ չարչարելի. և յաղօթս եկաց, և ոչ տեղեաց յերկիր զերիս ամս և զվեց ամիս։ և դարձեալ եկաց յաղօթս՝ և ետուն երկինք զանձրև՝ և բուսոյց երկիր զպտուղ իւր։ Եղբարք իմ, եթէ ոք 'ի ձէնջ մոլորեսցի 'ի ճանապարհէ ճշմարտութե, և դարձուսցէ ոք զնա. գիտասցէ՝ զի որ դարձուսցէ զմեղաւորն 'ի մոլորութեան ճանապարհէն իւրմէ, փրկեսցէ զոգի իւր 'ի մահուանէ, և ծածկեսցէ ըզբազմութիւն մեղաց։

Ալէ ալէ։ Տէր մի՛ սրտմտութբ քով յանդիմաներ զիս, և մի՛ բարկութբ քով խրատեր զիս։

Ողորմեա ինձ տէր, զի հիւանդ եմ ես, բժշկեա զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ։

Սրբոյ Աւետարանիս ՅՆ ՔԻ՝ որ ըստ Մարկոսի։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Կոչեաց առ ինքն զերկոտասանսն, եւ սկսաւ առաքել զնոսա երկուս երկուս. եւ տայր նոցա իշխանութի 'ի վերայ այսոց պղծոց։ Եւ պատուիրեաց նոցա՝ զի մի ինչ բարձցեն 'ի ճանապարհ, բայց միայն գաւազան. մի պարկ, մի հաց, մի պղինձ 'ի գօտիս։ այլ ագանել հողաթափս, եւ մի զգենուցուք առէ՝ երկուս պարեգօտս։ Եւ ասէր ցնոսա. յոր տուն մտանիցէք, անդէն օթեվանս կալջիք՝ մինչեւ ելանիցէք անտի։ Եւ որ ոչ ընկալցին զձեզ, եւ ոչ լուիցեն ձեզ, յոր ժամ ելանիցէք անտի՝ թօթափեսջիք զփոշի ոտից ձերոց 'ի վկայութի նոցա։ Եւ ելեալ քարոզէին՝ զի ապաշխարեսցեն. եւ դեւս բազում հանէին՝ եւ օծանէին իւղով զբազում հիւանդս, եւ բժշկէին զնոսա։

Փառք քեզ տէր աստուած մեր։

Հաւատամք 'ի մի ած Հայրն ամենակալ. յարարիչն երկնի եւ երկրի. երեւելեաց եւ աներեւութից։ Եւ 'ի

մի տէր յս քս Որդին այ. ծնեալ յայ Հօրէ միածին՝ այսինքն յէութէ Հօր։ Ած յայ. լոյս 'ի լուսոյ. ած ճշմարիտ յայ ճշմարտէ։ Ծնունդ եւ ոչ արարած։ Նոյն ինքն 'ի բնութենէ Հօր. որով ամ ինչ եղեւ յերկինս եւ 'ի վն երկրի. երեւելիք եւ աներեւոյթք։ Որ յաղագս մեր մարդկան եւ վն մերոյ փրկութե՝ իջեալ 'ի յերկնից մարմնացաւ մարդացաւ ծնաւ կատարելապէս 'ի մարիամայ սրբոյ կուսէն հոգւովն սրբով։ Որով էառ զմարմին զհոգի եւ զմիտ. եւ զամ որ ինչ է 'ի մարդ՝ ճշմարտապէս եւ ոչ կարծեօք։ Չարչարեալ, խաչեալ, թաղեալ. յերրորդ աւուր յարուցեալ. ելեալ 'ի յերկինս նովին մարմնովն՝ նստաւ ընդ աջմէ Հօր։ Գալոց է նովին մարմնովն եւ փառօք Հօր 'ի դատել զկենդանիս եւ զմեռեալս. որոյ թագաւորութեն ոչ գոյ վախճան։ Հաւատամք եւ 'ի սբ Հոգին. յանեղն եւ 'ի կատարեալն. Որ խօսեցաւ յօրէնս եւ 'ի մարգարէս եւ յաւետարանս։ Որ էջն 'ի յորդանան. քարոզեաց զառաքեալսն. եւ բնա-

կեցաւ 'ի սուրբսն ։ Հաւատամք և 'ի
մի միայն ընդհանրական և յառաքե-
լական եկեղեցի ։ Ի մի մկրտութիւն ·
յապաշխարութիւն · 'ի քաւութիւն և 'ի
թողութիւն մեղաց ։ Ի յարութիւն մե-
ռելոց · 'ի դատաստանն յաւիտենից՝
հոգւոց և մարմնոց ։ Յարքայութիւն
երկնից, և 'ի կեանսն յաւիտենականս ։
Իսկ որք ասեն՝ էր երբեմն յորժամ
ոչ էր Որդի · կամ էր երբեմն յոր-
ժամ ոչ էր սուրբ Հոգի · կամ թէ՝
յոչէից եղեն, կամ յայլմէ էութենէ
ասեն լինել զՈրդին Աստուծոյ, և կամ զսուրբ
Հոգին · և թէ փոփոխելիք են կամ
այլայլելիք՝ զայնպիսիսն նզովէ կա-
թուղիկէ և առաքելական եկեղեցի ։

Ի սրբոյ Լուսաւորչէն մերմէ ասացեալ ։

Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յա-
ռաջ քան զյաւիտեանս · երկիրպագա-
նելով սրբոյ Երրորդութեն և միոյ
Աստուածութեն, Հօր և Որդւոյ և Հոգ-
ւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ և ։

Քարոզ ։

սրկ Եւ ևս խաղաղութե զտէր աղա-
չեսցուք, ընկալ կեցո և ողորմեա ։

Օրհնեա տէր ։

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդ- քհ
ւոյ և Հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ ։
Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողոր ։

զՓոխն ըստ ձայն աւուր ։

Շարական · ձկ ։

Ով կենցաղոյս համապաղ զնաւ ա
ալէկոծէ ։ Մրրկեալ ալիք թշնա-
մին ինձ յարուցանէ ։ Նաւապետ բա-
րի լեր անձին իմոյ ապաւէն ։
Աղաչեմ ըզբազմողորմ իմ Աստուած · եսա
Եւ լուր ձայնի խնդրուածաց իմոց ·
զի նուաղեցան աչք իմ 'ի տեսանե-
լոյ · Եւ յինէն փարատեցոյց զցաւս ան-
ձին իմոյ ։ Ո Թագաւոր երկնից քա-
բարեբանեցէք · որ 'ի յանձն էառ
զմահ խաչին և խափանեաց ըզմահու
թագաւորութիւն · Եւ յինէն ։ Փու-
թացիր Տէր յօգնութիւն սուրբ Աստուա-
ծածին · Եւ աղաչեա զնա 'ի քէն ըզմարմ-
նացեալ բանն Աստուած · զի յահաւոր
և 'ի միւսանգամ գալստեանն իւրոյ ·

պարգեւեսցէ մեզ ըզկեանսն յաւիտենից։

Քարոզ։

սրկ Լուիցէ տէր ձայնի աղաչանաց մերոց բարեխօսութեամբ սուրբ աստուածածնին, և իջանելոյ ՚ի վերայ մեր ողորմութեան և գթութեան տեառն աստուծոյ. ամենակալ տէր աստուած մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի։

քհ Ընկա՛լ տէր զաղաչանս մեր բարե։

Տէր հովուեսցէ զիս, և ինձ ինչ ո՛չ պակասեսցի.

Օծեր իւղով զգլուխ իմ, բաժակ քո որպէս անապակ արբեցոյց զիս.

Յօհաննու առաքելոյն ՚ի կաթուղիկեայց թղթոյն է ընթերցուած։

Եղբա՛րք՝ եթէ ասիցեմք՝ եթէ մեղս ինչ մեք ո՛չ ունիմք, զանձինս խաբեմք. և ճշմարտութիւն ՚ի մեզ ո՛չ գոյ։ Ապա եթէ խոստովան լինիցիմք զմեղս մեր, հաւատարիմ է նա և արդա՛ր՝ առ ՚ի թողուլ մեզ զմեղս մեր, և սրբե՛լ զմեզ յամենայն անիրաւութենէ։ Եթէ ասիցեմք՝ եթէ ո՛չ ինչ մեղաք, ստու-

տանեմք զնա. և բանն նորա ո՛չ է ՚ի մեզ։ Որդեա՛կք իմ, զայս գրեմ ձեզ՝ զի մի՛ մեղիցէք. և եթէ մեղիցէ ոք, ունիմք բարեխօս առ աստուած զյիսուս քրիստոս՝ զարդարն և զանարատ։ և նա՛ է քաւութիւն մեղաց մերոց. և ոչ եթէ մերոցն միայն՝ այլ ամենայն աշխարհի։ Եւ յայսմիկ գիտեմք՝ եթէ ծանեաք զնա, եթէ ըզ պատուիրանս նորա պահիցեմք։ Որ ասիցէ՝ եթէ ծանեայ զնա, և զպատուիրանս նորա ո՛չ պահիցէ, ստո՛ւտ է, և ճշմարտութիւն ՚ի նմա ո՛չ գոյ։ Իսկ որ պահէ զբանն նորա, արդարև ՚ի նմա՛ է կատարեալ սէրն աստուծոյ։ Այսուիկ ճանաչեմք՝ եթէ ՚ի նմա՛ եմք։ Որ ասիցէ ՚ի նմա բնակել, այնպէս պարտի գնալ՝ որպէս նա՛յն գնաց։

Ալէ՛ ալէ։ Ձայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի, ձայնիւ իմով առ աստուած. և նայեցաւ առիս։

Յաւուր նեղութեան իմոյ զաստուած խնդրեցի ձեռօք իմովք. և ՚ի գիշերի առաջի նորա ոչ խաբեցայ։

Սրբոյ Աւետարանին Յի Քի՝ որ ըստ Ղուկասու։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ մտեալ շրջէր ընդ Երիքով։ Եւ ահա՛ այր մի անուն կոչեցեալ զակքէոս. եւ նա էր մաքսապետ. եւ ինքն մեծատուն. եւ խնդրէր տեսանել՝ թէ ո՛վ իցէ յս, եւ ոչ կարէր ՚ի բազմութենէն, զի կարճ էր հասակաւ։ Եւ ընթացեալ յառաջս, ել ՚ի ժանտաթզենին զի տեսանիցէ զնա. քանզի ընդ այն ինչ անցանելոց էր։ Իբրեւ եկն ՚ի տեղին. հայեցաւ ՚ի վեր յս՝ եւ ասէ ցնա. զակքէ փութա՛ էջ այտի, զի այսօր ՚ի տան քում արժան է ինձ ագանել։ փութացաւ եւ էջ՝ եւ ընկալաւ զնա ուրախութբ. Իբրեւ տեսին ամենեքին, տրտնջէին եւ ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի եմուտ լուծանել։ Եկն՝ եկաց զակքէոս՝ եւ ասէ ցտէր. տէր՝ ահա զկէս ընչից իմոց տա՛ց աղքատաց. եւ եթէ զոք զրկեցի, հատուցից չորեքկին։ Եւ ասէ ցնա յս. այսօր եղեւ փրկութի տանս այսմիկ. քանզի եւ սա որդի աբրահամու էր։ Զի եկն

որդի մարդոյ խնդրել՝ եւ կեցուցանել զկորուսեալն։

Քարոզ։

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք։

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութե եւ փրկութե անձանց մերոց զտէր աղա։ սրկ

Եւ ևս վասն հիւանդիս այս անուն որ յուսացեալ է կոչել զանուն տն զտէր աղա։

Աղօթք։

Ամենակալդ տր՝ սուրբդ սրբոց, որ զմիածին քո որդիդ առաքեցեր բժշկել զամ ախտս հոգւոց եւ մարմնոց մերոց. առաքեա՛ զհոգիդ քո սուրբ, եւ սրբեա՛ զայս անուն ծառայս քո, եւ ազատեա՛ յամ մեղաց. զի ողորմած ես եւ գթած։ Եւ քեզ փառս մատուցանեմք՝ ընդ որդւոյ եւ ընդ սրբոյ։ քհ

Քարոզ։

Եւ ևս խաղաղութե զտէր աղաչեսցուք, ընկալ կեցո եւ ողորմեա։ սրկ

Օրհնեա՛ տէր։

Օրհնութի եւ փառք հօր եւ որդւոյ եւ հոգւոյն սրբոյ այժմ եւ։ քհ

Ողորմեա ինձ ա̄ծ ըստ մեծի ողոր։

զՓոխն ըստ տաղ։

Շարական. ի̄ձ։

ո Մեղաք մինչեւ յերկինս և զար-
դար ընդ ցասումն քո շարժեցաք 'ի
մեզ. Տէր ըստ մեծի քում ողորմու-
թեանդ. ողորմեա մեզ։ Իջաք մինչ
'ի դժոխս ընկղմեալք յանօրէ-
նութե մերում. Տէր յիշեա ըզգթինս
արեան որդւոյ քո. և ողորմեա։ Հա-
լածեա 'ի մէնջ Տէր նշանաւ խաչի
քո. զընդդիմամարտ և զաներեւոյթ
գազանսն. և մեզ տուր յապականութե
զքո ժառանգութիւնս։

եաա Ո եզեկիային քե՟գ մաղթեմ
հառաչմամբ սրտի իմոյ. որ վա իմ
խոնարհեցար 'ի յերկնից. յոյս կեն-
դանութե և փրկութե իմոյ Տէր։
Որ 'ի խաչին բարձեր ըզդատակնիք
մահու. տարածելով զբազուկս քո.
արձակեա և զմս 'ի կապանաց բան-
տարկութեն. յոյս կեն։ Որ յամ ադ-

գաց երանեցար սրբուհի և կոյս
մարիամ. աղաչեա զա̄ծ 'ի քէն ըզմարմ
նացեալն ա̄ծ. ապրեցուցանել ըզ
մեզ 'ի սպառնալեաց գեհենոյն։

Քարոզ։

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց սրկ
մերոց բարեխօսութբ սուրբ ա̄ծա̄ծ։
Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարե։ քհ
Բարձր առնեմ զքեզ Տէր զի ըն-
կալար զիս. և ոչ ուրախ արարեր ըզ
թշնամիս իմ յիս։

Տէր ա̄ծ իմ՝ կարդացի առ քեզ և
բժշկեցեր զիս. Տէր հաներ 'ի դժոխոց
զանձն իմ. փրկեցեր զիս յայնցանէ,
որ իջանեն 'ի գուբ։

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորնթացւոց երկրորդ թըղ-
թոյն է ընթերցուած։

Եղբարք՝ դուք տաճար ա̄յ կեն-
դանւոյ էք. որպէս ասաց ա̄ծ, թէ
բնակեցայց 'ի նոսա, և գնացից 'ի
նոսա. և եղէց նոցա ա̄ծ, և նոքա
եղիցին իմ ժողովուրդք։ Վասն որոյ
ելէք 'ի միջոյ նոցա և մեկնեցարուք,
ասէ Տէր. և 'ի պիղծս մի մերձենայք.

և ես ընկալայց զձեզ. և ես եղէց ձեզ ՚ի հայր, և դուք եղիջիք ինձ յուստերս և ՚ի դստերս, ասէ տէր ամենակալ։ Իսկ որովհետև զայս աւետիս ունիմք սիրելիք, սրբեսցուք զանձինս մեր յամ պղծութենէ մարմնոյ և հոգւոյ. կատարեսցուք զսրբութիւն ահիւն այ։

Ա՞լէ ալէ։ Երանի որ խորհի զաղքատն և զտնանկ, յաւուր չարի փրկէ զնա տէր։

Սրբոյ Աւետարանիս Յի Քի որ ըստ Մարկոսի։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Գնաց ընդ նմա։ երթայր և ժողովուրդ բազում զհետ նորա, և նեղէին զնա։ Եւ կին մի՝ էր ՚ի տեռատեսութեան արեան զերկոտասան ամ, և յոյժ վշտացեալ ՚ի բազում բժշկաց, և ծախեալ զինչս իւր զամ, և չէր ինչ օգտեալ, այլ ևս առաւել զայրացեալ։ Իբրև լուաւ զյսէ, եկն ՚ի մէջ ամբոխին յետոյ՝ և բուռն եհար ըզ հանդերձէ նորա։ քանզի խորհէր ՚ի միտ, թէ միայն մերձեցայց ՚ի հանդերձս նորա՝ փրկեցայց։ Եւ վաղվաղակի ցամաքեցաւ աղբիւր արեան նորա. և գիտաց ՚ի մարմին իւր՝ թէ բժշկեցաւ ՚ի տանջանացն։ Եւ անդէն վաղվաղակի՝ գիտաց յս յանձն իւր զզօրութիւնն որ էլ ՚ի նմանէ, դարձաւ յամբոխն և ասէ. ո՞վ մերձեցաւ ՚ի հանդերձս իմ։ Եւ ասեն ցնա աշակերտքն. տեսանես՝ զի ամբոխդ նեղէ զքեզ, և ասես թէ՝ ո՞վ մերձեցաւ ՚ի հանդերձս իմ։ Եւ շուրջ հայէր տեսանել՝ թէ ո՞ զայն արար։ Եւ կինն՝ զարհուրեալ և դողացեալ վասն որոյ գործն արար. քանզի գիտէր զինչ եղև նմա։ եկն՝ անկաւ առաջի նորա, և ասաց զամ իրսն ստուգութբ։ Եւ յս՝ ասէ ցնա. դուստր՝ հաւատք քո կեցուցին զքեզ. երթ ՚ի խաղաղութիւն, և եղիջիր ողջ ՚ի տանջանաց քոց։

Քարոզ։

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք։

Ասն ՚ի վերուստ խաղաղութե և սրկ
փրկութե անձանց մերոց զտէր աղա։

Եւ ևս վսն հիւանդիս այս անուն որ յուսացեալ է կոչել զանուն տն զր։

Աղօթք։

քհ Տէր մեծ և սքանչելագործ. որ պահես զուխտս քո, և տաս զողորմութիւն սիրելեաց քոց, և զթողութի մեղաց ՚ի ձեռն սրբոյ որդւոյ քո յի քի. որ նորոգեաց զմեզ ՚ի մեռելութե մեղաց մերոց։ Դու ես որ լուսաւոր առնես զկոյրս, և կանգնես զանկեալս։ Դու հաներ զմեզ ՚ի խաւարէ, և ՚ի ստուերաց մահու. ասելով ցկապեալսն՝ թէ ելէք, և որք ՚ի խաւարին՝ թէ յայտնեցարուք. յորս ծագեաց լոյս գիտութեան օծելոյ քո, որ եկն երևեցաւ յերկրի, և ընդ մարդկան շրջեցաւ. և որք ընկալան զնա, ետ նոցա իշխանութի որդիս այ լինել։ Դու տէր՝ փրկական աւազանին վերստին ծննդեամբն զորդեգրութիւն մեզ շնորհեցեր, և հաղորդս արարեր զմեզ սբ անուան նորա։ Դու ինքն տէր այժմ՝ Նայեաց ցայս անուն ծառայ քո, զի փրկեալ ՚ի մեղաց, եղիցի արդարացեալ ՚ի քեզ, զգեցեալ զտէր մեր յս քս։ Զի ողորմած և մարդասէր այ ես, և քեզ վայելէ։

Քարոզ։

Եւ ևս խաղաղութե զտէր աղա- սրկ
չեսցուք, ընկալ կեցո և ողորմեա։

Օրհնեալ տէր։

Օրհնութի և փառք հօր և որդ- քհ
ւոյ և հոգւոյն սրբոյ, այժմ և։

Ողորմեա ինձ այ ըստ մեծի ողոր։

զփոխն ըստ աւուր։

Շարական. Ճկ։

Յամ ժամ. աղաչանք իմ այս է ո
ն. ՚ի մեղաց իմոց սբ արա զիս տէր։
Յանցանաց իմոց զարհուրի սիրտ իմ. աղաչեմ ըզքեզ թող ինձ տէր։ Արտասուաց իմոց մի լռեր տէր. զի պանդուխտ եմ ես անցաւոր երկրի։

Անմահ թագաւոր որ կամիս ըզ օրհ
կեանս ամ մարդկան. որ կարդան առ քեզ. լուր աղաչանաց մերոց և նորոգեա հոգւով գիտութեան։
Որ զառաժամանակեայ ըզցաւսըն բարձեր ՚ի մարմնոյն եզեկիայ. միշտ ըն-

ջենաւոր ցուցանելով նորա զհոգեւո-րական ամբողջութին . լո՛ւր։ Անոխա-կալ եւ բարեգութ . բարեխօսու-թեամբ սրբուհւոյ անարատ մօր քո եւ կուսի . լո՛ւր։

Քարոզ։

սրկ Սուրբ զա̃ծածինն եւ զա̃մ սուրբս բարեխօս արասցուք առ հայր 'ի յեր-կինս, զի կամեցեալ ողորմեսցի՝ եւ գթացեալ կեցուսցէ զարարածս իւր· ամենակալ։

քհ Ընկալ տէր զաղաչանս մեր բարեր։ Աստուած յօգնել ինձ նայեա՛, եւ տէր յընկերել ինձ փութա։

Ամաչեսցեն եւ յամօթ լիցին որ խնդրէին զանձն իմ . դարձցին յետս եւ ամաչեսցեն որք խորհէին ինձ չար։

Պօղոսի առաքելոյն յԵփեսացւոց թղթոյն է ընթերց։

Եղբա՛րք՝ աղաչեմ զձեզ ես որ կապ-եալս եմ 'ի տէր, արժանի գնալ կոչ-մանն յոր կոչեցարուք։ Ա̃մ խոնար-հութբ, եւ հեզութբ, եւ երկայնմտու-թբ՝ անսալ միմեանց սիրով փութալ

պահել զմիաբանութիւն հոգւոյն յօ-դիւ խաղաղութե։ Մի մարմին՝ եւ մի հոգի . որպ̃ եւ կոչեցարուք 'ի մի յոյս կոչման ձերոյ։ Մի է տէր, մի հա-ւատք, մի մկրտութի։ Մի ա̃ծ, եւ հայր ամենեցուն, որ 'ի վերայ ամենայնի, եւ ընդ ամենեսին, եւ յամենեսին 'ի մեզ։ Այլ իւրաքանչիւր ումեք 'ի մէնջ տուեալ են շնորհք ըստ չափոյ պար-գեւացն քրիստոսի։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Դատ արա ինձ տէր՝ զի ես յամբը-ծութե իմում գնացի, 'ի տէր յուսա-ցայ զի մի՛ եղէց հիւանդ։

Սրբոյ Աւետարանին Յի̃ Քի̃ որ ըստ Մատթէոսի։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Ելեալ անտի յի̃ գնա՛ց 'ի կողմանս տիւրոսի եւ սիդոնի։ Եւ ահա՝ կին մի քանանացի 'ի սահմանաց անտի նց̃ ելեալ, աղաղակէր եւ ասէր . ողորմեա՛ց ինձ տէր որդի դաւթի, դուստր իմ՝ չարաչա՛ր այսահարի։ Եւ նա ո՛չ ետ նմա պատասխանի։ Եւ մատուցեալ աշակերտքն նորա՝ աղաչէին զնա եւ

ասէին. արձակեա զնա՝ զի աղաղակէ զհետ մեր: Եւ պատասխանի ետ եւ ասէ. ոչ ուրեք առաքեցայ՝ եթէ ոչ առ ոչխարս կորուսեալս տանն Իսրայէլի: Եւ նա մատուցեալ, երկիր պագանէր նմա եւ ասէր. Տէր՝ օգնեա ինձ: Պատասխանի ետ նմա եւ ասէ. ոչ է բարւոք առնուլ զհաց մանկանց՝ եւ արկանել շանց: Եւ նա ասէ. այո Տէր, քանզի եւ շունք կերակրին 'ի փշրանաց անկելոց 'ի սեղանոյ տեառն իւրեանց: Յայնժամ պատասխանի ետ նմա Յս, եւ ասէ. ով կին դու՝ մեծ են հաւատք քո, եղիցի քեզ՝ որպէս եւ կամիս: Եւ բժշկեցաւ դուստր նորա 'ի նմին ժամու:

Քարոզ:

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք:

սրկ Վասն 'ի վերուստ խաղաղութե եւ փրկութե անձանց մերոց զՏէր աղա:

Եւ եւս վասն հիւանդիս այս անուն որ յուսացեալ է կոչել զանուն Տն եւ:

Աղօթք:

քհ Բարերար եւ մարդասէր Տէր՝ որ զամ հիւանդութիւնս եւ զամ ախտս

բժշկես. բժշկեա զայս անուն ծառայ քո. յարո զդա 'ի մահճաց ցաւոց. այց արա ողորմութե եւ գթութե քո. փարատեա 'ի սմանէ զամ տկարութի եւ զհիւանդութի. զի յարուցեալ քո կարող ձեռամբ, ծառայեսցէ քեզ հանդերձ ամ գոհութե: Զի դու ես ած՝ ած ողորմութե եւ կեցուցիչ. եւ քեզ մատուցանեմք զփառս հօր եւ որդւոյ եւ:

Քարոզ:

Եւս եւս խաղաղութե զՏէր աղաչեսցուք, ընկալ կեցո եւ ողորմեա: սրկ

Օրհնեալ Տէր:

Օրհնութի եւ փառք հօր եւ որդւոյ եւ հոգւոյն սրբոյ, այժմ եւ: քհ

Ողորմեա ինձ ած ըստ մեծի ողոր:

զՄիածին ըստ ձայն:

Շարական. գ ձ:

Զանձնապահական ըզհոգևոր ըզգանձըն յոպականաց ու կենցաղոյս ծախեցի. այլ առ քեզ միայն պաղատիմ բարերար փրկիչ. խնայեա 'ի մեղուց- ո

եալ ծառայս։ Ո՛ ցանկ հոգւոյ իմոյ
քակտեցի և եղէ անբարունալ կորթ.
այլ առ։ Աստաքանց եղէ ես որպէս
զարմացուենի պտղակորոյս որպէս ձի
թենի. այլ անյիշաչար և անոխակալ
փրկիչ. խնայ։

Եսա Հառաչեցի զանլռելի ըղձեծութիւն
առ բարերարութիւն քո. և լուեալ ինձ
'ի լեռանէ սրբոյ իւրմէ. և եհան ըզկեանս
իմ յապականութենէ։ Նուերեալ ցեղմն
հաւ կարօտութեան. որ խաչեցաւ վասն
մեր. և յարեաւ 'ի մեռելոց որպէս
յամ մի կարօղ. փրկելով ըզկեանս։
Լոյս է որ ծնեալ 'ի մէջ կուսէն
'ի փրկութիւն ազգի մարդկան. լու-
սաւորելով ըզտիեզերս 'ի գիտութիւն
ճշմարտութեան. և բարեբանեմք ըզ
նորա բարերարութիւն։ Ո՛վ անձար
տէրն օրհնեսցուք զածածինն. որ կոյս
մնաց յետ ծննդեան. և տարաւ
յորովայնի զանտանելին անցուն. զհա
մաքնակիցըն հօր և ամենասուրբ հոգւոյն։

Քարոզ։

Սուրբ զԱստուածածինն և զամենայն սուրբս։ սրկ
Ընկալ տէր զաղաչանս մեր բարե։ քհ

Ցնծացէք արդարք 'ի տէր՝ ուղ-
ղոց վայելէ օրհնութիւն, խոստովան
եղերուք տեառն օրհնութեամբ. տաս-
նաղեաւ սաղմոսարանաւ սաղմոս ա-
սացէք նմա։

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր
զի բարի է, սաղմոս ասացէք նմա օրհ-
նութեամբ։

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Հռովմայեցւոց թղթոյն է ըն։

Եղբարք՝ պարտ է մեզ որ կարօղս
եմք՝ զտկարութիւն տկարացն բառնալ.
և մի անձանց և եթ հաճոյ լինել։ այլ
իւրաքանչիւրոք 'ի մէնջ ընկերին հա-
ճոյ լիցի 'ի բարիս՝ վասն շինութեան։
Քանզի և քրիստոս ոչ եթէ անձին հաճոյ
եղև, այլ որպէս և գրեալ է. Նախա-
տինք նախատչաց քոց անկան 'ի վերայ
իմ։ Բայց որ ինչ գրեցան, 'ի մեր
վարդապետութիւն գրեցաւ. զի համբե-
րութեամբ և մխիթարութեամբ գրոց զյոյսն
ընկալցուք։ Այլ աստուած համբերութեան

և ամ մխիթարութե՝ տացէ ձեզ զնո՛յն խորհել ընդ միմեանս ըստ յի քի. զի միաբանութե 'ի մի բերան՝ փառաւո՛ր առնիցէք զած և զհայր տն մերոյ յի քի: վասն որոյ ընկալարո՛ւք զմիմեանս, որպէս և քս ընկալա՛ւ զձեզ 'ի փա՛ռս աստուծոյ:

Ալէ ալէ: Ած յանուան քում կեցո՛ զիս, և 'ի զօրութեան քում իրա՛ւ արա ինձ:

Սրբոյ Աւետարանիս Յի Քի՝ որ ըստ Ղուկասու:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Ասէ ցնոսա. ո՛վ է 'ի ձէնջ՝ որոյ իցէ բարեկամ, և երթիցէ առ նա 'ի մէջ գիշերի, և ասիցէ ցնա. բա՛րեկամ՝ տուր ինձ փո՛խ երիս նկանակս. զի բարեկամ իմ եկն առ իս յուղղւոյ, և ո՛չինչ ունիմ դնել առաջի նորա: Եւ նա 'ի ներքուստ տայցէ պատասխանի և ասիցէ. մի՛ աշխատ առներ զիս, զի դուռնքդ փակեալ են, և մանկունքս ընդ ինև կան յանկողնի. ո՛չ կարեմ յառնել և տալ քեզ: Ասեմ ձեզ, եթէ ոչ յարուցեալ տայ–

ցէ նմա վասն բարեկամութեն, սակայն վասն ժտութեանն յարուցեալ տացէ՛ նմա՝ զինչ և պիտոյ իցէ: Եւ ես՝ ասեմ ձեզ. խնդրեցէք՝ և տացի՛ ձեզ, հայցեցէ՛ք՝ և գտջի՛ք, բախեցէ՛ք՝ և բացցի՛ ձեզ: զի ամ որ խնդրէ՝ առնու, և որ հայցէ՝ գտանէ՛, և որ բախէ՝ բացցի՛ նմա: Յո՛ ոք 'ի ձէնջ հայր՝ խնդրիցէ որդի իւր ձուկն, մի թէ փոխանակ ձկանն՝ օձ տայցէ նմա: և կամ խնդրիցէ ձու, միթէ կարի՛ճ տայցէ նմա: Իսկ եթէ դուք որ չա՛րքըդ էք՝ գիտէք պարգևս բարիս տալ որդւոց ձերոց, ո՛րչափ ևս առաւել հա՛յր ձեր յերկնից տացէ բարի՛ս այնոցիկ, որ խնդրեն 'ի նմանէ:

Քարոզ:

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք:

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութե և փրկութե անձանց մերոց՝ զտէր աղա: սրկ

Եւ ևս վասն հիւանդիս այս անուն որ յուսացեալ է կոչել զանուն տն:

Աղօթք:

Բաղումողորմ և բարերար տէր՝ որ զօրացուցեր զմեզ 'ի ձեռն սրբոց քհ

առաքելոցն՝ քահանայական աղօթիւք զհիւանդս բժշկել. աղաչեմք զքեզ, շնորհեա՛ բժշկութիւն և փրկութիւն այս անուն ծառայիս քո. փարատեցո՛ զամենայն հիւանդութիւնս, և սրբեա՛ զաղտեղութիւնս հոգւոյ և մարմնոյ սորա մարդասիրութեամբ քով: Եւ քեզ փառք և իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և:

Քարոզ:

սրկ Եւ ես խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք, ընկալ կեցո և ողորմեա:

Օրհնեա տէր:

քհ Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ, այժմ և:

Ողորմեա ինձ աստուած ըստ մեծի ողոր:

Փոխն ըստ աւուր:

Շարական. Դհկ:

ա Քրիստոս որդի աստուծոյ. ողորմեա: Շնորհէնութեամբ ի մեղս երկնեաց զիս մայր իմ. աղաչեմ փրկիչ. ողորմ: Վերաւորեալ մեղօք անկանիմ առ քեզ փրկիչ. մի անտես առներ. ողորմ:

Ողջերկնային քեզ մաղթեմ փրկիչ. որ կենարար բանիւ քո լուծեր զերկունս մահու. փարատեա և զիմ զհիւանդութիւնս. յոյս կենդանութեան մեր կեցո զմեզ: Որ անմահ արար քո մեռելութեամբն. աւերելով զդրունս դժոխոց մեռուցեր զմահ. կենդանագործեա և զիս զմեղօք ըզմեռեալս. յոյս: Մաքուր է անբիծ կոյս յետ ծննդեան. որ մարմնով ծնար զարձակողն ի կապից մահու. բարեխօս լեր վասն անձանց մերոց. փրկել ի սպառնալեաց գեհենոյն: եսա

Քարոզ:

Լուիցէ տէր ձայնի աղաչանաց մե: սրկ

Ընկալ տէր զաղաչանս մեր բարե: քհ

Յարիցէ աստուած և ցրուեսցին ամենայն թշնամիք նորա, փախիցեն ատելիք նորա յերեսաց նորա:

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Հռովմայեցւոց թղթոյն է ընթերցուածս։

Եղբա՛րք՝ աղաչեմ զձեզ գթութեամբքն ա՟յ՝ պատրաստել զմարմինս ձեր պատարագ կենդանի, սուրբ, հաճոյ ա՟յ, զխօսուն պաշտօնդ ձեր։ Եւ մի՛ կերպարանիք կերպարանօք աշխարհիս այսորիկ. այլ նորոգեցարու՛ք ՚ի նորոգութիւն մտաց ձերոց, առ ՚ի քննել ձեզ զլա՛ւն, և եթէ զի՛նչ են կամքն ա՟յ, բարին և հաճոյն և կատարեալ։ Զի այս ասեմ շնորհօքն ա՟յ որ տուեալ են ինձ՝ ա՟մի որ է ՚ի ձեզ, մի՛ առաւել ինչ խորհել քան զարժանն խորհելոյ. այլ ՚ի խորհելն զգաստանա՛լ իւրաքանչիւր, որպէս բաժանեաց ա՟ծ չա՛փ հաւատոյ։

Ալէ ալէ։ Զի՛նչ բարի կամ զի՞ վայելուչ, զի բնակեն եղբարք ՚ի միասին։

Որպէս իւղ զի իջանէ ՚ի գլուխ և ՚ի մօրուսն ահարոնի, ՚ի մօրուացն իջանէ ՚ի գրապանս զգեստու նորա։

Սրբոյ Աւետարանիս ՅԻ՟ ՔԻ՟ որ ըստ Մարկոսի։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Պատասխանի ետ յս՟ և ասէ ցնոսա.

եթէ ունիցիք զհաւատն ա՟յ, ամէն ասեմ ձեզ, որ ոք ասիցէ լերինս այսմիկ՝ բարձի՛ր և անկի՛ր ՚ի ծով, և ո՛չ երկմտիցէ ՚ի սրտի իւրում. այլ հաւատայցէ թէ զոր ասէն լինի, եղիցի նմա զոր ինչ և ասիցէ։ Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ. զա՟մ ինչ վասն որոյ աղօթս արարեալ խնդրիցէք, և հաւատայցէ՛ք թէ առնուք, եղիցի ձեզ։ Եւ յորժամ յաղօթս կայցէք, թողուցո՛ւք եթէ ունիցիք ինչ զումեքէ. զի և հայրն ձեր որ յերկինս է, թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր։

Քարոզ։

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք.

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութե՟ և փրկութե՟ անձանց մերոց զտէր աղա՟։ սրկ

Եւ ևս վասն հիւանդիս այս անուն որ յուսացեալ է կոչել զանուն ա՟ն և։

Աղօթք։

Տէր ա՟ծ մեր՝ որ նստիս ՚ի վերայ քրովբէից, և հայիս յանդունդս. հայեա՛ց յայս անուն ծառայս քո ՚ի բարձրութէ՟ սրբութեան քո, հեռացո՛ ՚ի քհ

սմանէ զամ ցաւս և զամ աղտեղութիւնս, և տուր սմա զառողջութիւն զամ աւուրս կենաց իւրոց։ Եւ քեզ փառք և իշխանութիւն։

Քարոզ։

սրկ Եւս խաղաղութեամբ զտէր աղաչեսցուք, ընկալ կեցո և ողորմեա։

Օրհնեալ տէր։

քհ Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ, այժմ և։

Ողորմեա ինձ ած ըստ մեծի ողոր։

զփոխն չման ասա։

Շարական. ԺԱ։

ո Անկանիմ առաջի քո և խնդրեմ զթողութիւն յանցանաց իմոց. մի անտես առներ հայր զաղաչանս իմ։ Աղաղակեմ ոպ մեղսաւորն. և հեղում արտասուս իմ առաջի քո ոպ պոռնիկն. մի ան։ Յանհերևոյթ թշնամւոյն պարտեցայ. և'ի գաղտնի նետից բանսարկուին վիրաւորեցայ. մի ան։

եա Յոյս կենդանութեան և փրկութեան

իմոյ տէր ած իմ. յիշեա զիս ոպ երբեմն զաւազակն. և դարձո զհոգի իմ 'ի դրանց դժոխոց։ Որ կամաւոր մահուամբ քո մեռուցեր զմահ քրիստոս ած. և լուսափայլ յարութեամբ քո կենագործեցեր զաշխարհս. կենագործեա և զմս զմեղօք մեռեալս։ Առ քեզ ապաւինիմք սուրբ աստուածածին. բարեխօսեա անդադար առ որդին քո և աստուած մեր. փրկել զմեզ 'ի փորձութենէ և յամենայն վտանգից մերոց։

Քարոզ։

Սուրբ զածածինն և զամ սբս բա։ սրկ

Ընկալ տէր զաղաչանս մեր բարե։ քհ

Որ բնակեալն է յօգնութի բարձրելոյն, ընդ հովանեաւ այ յերկնից հանգիցէ։

Յօհաննու առաքելոյն 'ի կաթուղիկեայց թղթոյն է ընթերցուածս։

Եւ դուք օծութիւն ունիք առ 'ի սրբոյն, և գիտէք ամենեքին։ Ոչ

գրեցի ձեզ՝ եթէ ոչ գիտէք զճշմարտութիւն, այլ եթէ գիտէք զնա. և եթէ՝ զի ամ ստութի ոչ է 'ի ճշմարտուէ անտի: Իսկ ո՞ իցէ սուտ, եթէ ոչ՝ որ ուրանայ եթէ Յս չէ՛ Քսն: Նա իսկ է նեռն, որ ուրանայ զՀայր և զՈրդի: Ամենայն որ ուրանայ զՈրդի, և ոչ զՀայր ընդունի. որ խոստովանի զՈրդի, նա և զՀայր ընդունի: Դուք՝ զոր լուարուքն ի սկզբանէ՝ 'ի ձեզ բնակեսցէ. զի եթէ 'ի ձեզ բնակեսցէ զոր ի սկզբանէն լուարուք, և դուք յՈրդին և 'ի Հայր բնակեսջիք: Եւ այս են աւետիքն՝ զոր աւետարանեաց նա մեզ՝ զկեանսն յաւիտենականս:

Ալէ ալէ: Երանի ում թողութիւն եղև մեղաց, և ծածկեցան ամ յանցանք նորա:

Սուրբ Աւետարանն Յն ԳԼ՝ որ ըստ Ղուկասու:

Աղաչէր ոմն զնա 'ի փարիսեցւոցն՝ զի կերիցէ հաց ընդ նմա: Եւ մտեալ 'ի տուն փարիսեցւոյն՝ բազմեցաւ: Եւ կին մի էր 'ի քաղաքին մեղաւոր. իբրև գիտաց թէ բազմեալ է 'ի տան

փարիսեցւոյն, բերեալ շիշ մի իւղոյ ազնուի. կայր յետոյ առ ոտս նորա, լայր. և արտասուօքն սկսաւ թանալ զոտս նորա, և հերով գլխոյ իւրոյ ջնջէր: և համբուրէր զոտս նորա, և օծանէր իւղովն: Եւ տեսեալ փարիսեցւոյն որ կոչեաց զնա, ասէր ընդ միտս իւր. սա թէ մարգարէ ոք էր, ապա գիտէր թէ ո՞վ կամ որպիսի՞ ոք կին մերձենայ 'ի սա. զի մեղաւոր է: Պատասխանի ետ Յս՝ և ասէ ցնա, սիմոն՝ ունիմ ինչ ասել քեզ: Եւ նա ասէ, ասա՛ վարդապետ: Եւ ասէ. Երկու պարտապանք էին ուրումն փոխատուի. միոյն՝ պարտ էր հինգ հարիւր դահեկան, և միւսոյն յիսուն: Եւ իբրև ոչ գոյր նոցա հատուցանել, երկոցունց շնորհեաց. արդ ասա՛ ո՞վ առաւել սիրեսցէ զնա: Ասէ սիմոն. Ինձ այսպէս թուի՝ եթէ որում զբազումն շնորհեաց: Եւ նա ասէ ցնա. ուղիղ դատեցար: Եւ դարձեալ 'ի կինն կողմն, ասէ ցսիմոն. տեսանե՞ս զայս կին, մտի 'ի տուն քո ջուր ոտից իմոց ոչ ետուր, իսկ սա՝ արտասուօք

իւրովք եթա՛ց զոտս իմ, և հերով
իւրով ջնջեաց ։ համբոյր մի դու ո՛չ
ետուր ինձ, սա՝ ո՛ւասիկ յորմէհետէ
մտեալ եմ, ո՛չ դադարեաց 'ի համբու-
րելոյ զոտս իմ։ իւղով զգլուխ իմ ո՛չ
օծեր, սա՝ իւղով անուշիւ օծ։ Վասն
որոյ ասեմ քեզ. թողեա՛լ լիցին սմա
մեղք իւր բազումք, զի յո՛յժ սիրեաց։
զի որում շա՛տ թողուցու՝ շա՛տ սիրէ,
և որում՝ սակաւ սակաւ։ Եւ ասէ
ցնա. թողեա՛լ լիցին քեզ մեղք քո։
Եւ սկսան որ բազմեալն էին ընդ
նմա՝ ասել ընդ միտս իւրեանց. ո՞վ է
սա՝ որ զմեղս թողու։ Եւ նա՝ ասէ
ցկինն. հաւատք քո կեցուցին զքեզ,
երթ 'ի խաղաղութիւն ։

Քարոզ։

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք։

սրկ Վասն 'ի վերուստ խաղաղութ̃ե
և փրկու̃ե անձանց մերոց՝ զտէր աղա։
Եւ ևս վասն հիւանդիս այս անուն
որ յուսացեալ է կոչել զանուն տ̃ն ։

Աղօթք։

քհ Գոհանամք զքէն տէր ա̃ծ մեր,
որ ես բժիշկ բարի՝ անձանց մերոց.

որ զհիւանդութիւնս մեր բառնաս.
որ քո վիրօք ամենեքեան բժշկեցաք։
Որ հովիւդ ես բարի, և խնդրող մո-
լորեալ ոչխարին։ Որ անձանց բեկե-
լոց տաս մխիթարութիւն, և կեանս
մահացելոց։ Որ զաղբիւր արեան տե-
ռատեսին քղանցիւ հանդերձի քո
բժշկեցեր։ Որ զդուստր քանանաց-
ւոյն 'ի դժնդակ դիւացն ազատե-
ցեր։ Որ զպարտս երկուց պարտապա-
նացն շնորհեցեր. և մեղաւոր կնոջն
զթողութ̃ի ետուր։ Որ զբժշկութ̃ի
անդամալուծին պարգևեցեր հան-
դերձ թողութ̃ե մեղաց նորա. Որ
զմաքսաւորն բանիւ արդարացուցեր.
և զաւազակն 'ի վերջին խոստովանու-
թեան նորա ընկալար։ Որ զմեղս աշ-
խարհի բարձեր, և 'ի խաչին բևե-
ռեցեր։ Օ քեզ աղաչեմք, և քեզ
պաղատիմք, ներեա՛, և թո՛ղ զանօրէ-
նութիւնս և զմեղս սորա զկամայ և
զակամայ, զգիտու̃ե և զանգիտու̃ե,
զոր 'ի գիշերի և զոր 'ի տուընջեան։
Այո՛ տէր ա̃ծ՝ լո՛ւր ինձ մեղաւո-
րիս 'ի պահուս յայսմիկ վասն այս անուն

ծառայիս քո, անտես արա իբրև անյիշաչար ած զյանցանս սորա զամ : Զբերան սորա քոյին օրհնութեդ լցո՛ . զշրթունս սորա բաց առ ՚ի փառաբանութի անուանդ քում սրբոյ . զձեռս սորա տարածեա՛ ՚ի գործս պատուիրանաց քոց . զոտս սորա առ յընթացս աւետարանին ուղղեա՛ . և զամ անդամս սորա և զմիտս պարփակեա՛ քոյին շնորհօք :

Դու տէր ած մեր՝ որ ՚ի ձեռն սբց քոց առաքելոց ծանուցեր մեզ ասելով, թէ զոր կապիցէք ՚ի վերայ երկրի՝ եղիցի կապեալ յերկինս . և զարձ եալ՝ եթէ ումեք թողուցուք զմեղս՝ թողցին նմա : Եւ որպէս լուար եղեկնոյ ՚ի նեղութե անձին իւրում ՚ի ժամու մահուան նորա, և ոչ անտես արարեր զաղաչանս նորա . լո՛ւր և ինձ մեղաւոր և անարժան ծառայի քո ՚ի պահուս յայսմիկ : Քանզի դու ես տէր՝ որ եօթանասնեկին եօթն թողուլ՝ որք անկանին ՚ի մեղս, հրամայեցեր քոյին մարդասիրութեդ . ապաշաւելով ՚ի վերայ չարեաց մերոց, և

խնդալով ՚ի վր դարձի կորուսելոց :

Տէր ած մեր՝ որ մտեալ ՚ի տուն զակքէի ասացեր, այսօր եղև փրկութիւն տանս այսմիկ . դո՛ւ որ մարդասէր և բազումողորմ փրկիչ՝ արա՛ և այժմ փրկութի տանս այսորիկ . զի որպէս մեծութիւն քո, նոյնպէս և ողորմութի քո : Եւ քեզ փառք և երկրպագութիւն, այժմ և :

Յայնժամ նստի ՚ի քահանայից չարով յաջմէ հիւանդին, և նստի ՚ի ձախմէ . և աւագերէցն եդեալ դնէ զաւետարանն ՚ի վերայ գլխոյ հիւանդին, և ասէ զաղօթս :

Աստուած ամենակալ՝ արարիչ ամ արարածոց . որ առաքեցեր յաշխարհ զմիածին որդիդ քո, որ եկն և փըրկեաց զախեղերս ՚ի մեղաց . և բժշկեաց զամ ախտս և զհիւանդութիս ժողովրդեան քում . ընկղմեաց զմահ, և փոխեաց զմեզ ՚ի կեանս և յանմահութի :

Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ տէր ած մեր, դի՛ր զամենակարող աջ քո ՚ի վր հիւանդիս այսորիկ, և բժշկեա՛ զսա ՚ի ցաւոց խորոց : Զի քեզ փառաւորեսցէ զբժիշկդ հոգւոց և մարմ-

նոց, և խոստովան լիցի ահեղ ա՟ծու-
թիւն քո ։ զի քեզ վայելէ ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Աստուած յաւիտենական, որ իջեր
'ի ստորին կողմ երկրի, և շնորհս ծա-
ւալեալ սփռեցեր յարարածս քո ։
Առաքեցեր և զերանելի առաքեալսն
քո, հրաման տալով նոցա՝ բժշկել
զա՟մ ախտս և զհիւանդութիւնս ժո-
ղովրդեան քում ։

Եւ արդ՝ ես ծառայս քո տկարս
և անարժանս՝ դնեմ զձեռն իմ 'ի
վերայ հիւանդիս այսորիկ, և կար-
դամ զահեղ ա՟ծութ՟ն քո, և խնդրեմ
յառատ բարերարութենէդ քումմէ ։
Առաքեա զամենակարող զօրութիւն
քո, և բժշկեա զախտս և զհիւան-
դութ՟իս ծառայիս քո այսորիկ՝ նշա-
նաւ ամենայաղթ խաչի քո. որով բար-
ձեր զտկարութ՟ն ազգի մարդկան, և
դատապարտեցեր զթշնամին կենաց և
փրկութ՟ե մերոյ ։ Զի դու ես ա՟ծ մեր,
և բժիշկ հոգւոց և մարմնոց ծառայից
քոց, և փարատիչ ա՟մ ախտաւորութեց

մերոյ ։ Եւ քեզ ընդ Հօր ամենակալի՝
և ընդ հոգւոյդ ճշմարտի՝ վայելէ
փառք իշխանութ՟ի և պատիւ, այժմ և ։

Քարոզ ։

Վասն հիւանդաց և ա՟մ վշտա- սրկ
ցելոց՝ աղաչեսցուք զփրկիչն մեր ք՟ս,
զի ողորմեսցի ըստ մեծի ողորմութ՟ե
իւրում. և բժշկեսցէ զախտս և զհի-
ւանդութ՟իս հոգւոց և մարմնոց ծա-
ռայից իւրոց. և կատարեալ առողջութ՟ե
հասուսցէ զամենեսեան 'ի միշտնջենա-
ւոր և յանախտ կեանս ։ Որ առաքե-
ցաւ 'ի Հօրէ 'ի բժշկութիւն ազգի
մարդկան՝ միածին որդին ա՟յ, տ՟ր մեր և
փրկիչ յ՟ս ք՟ս. կեցուսցէ և ողորմեսցի ։

Աղօթք ։

Փարատեցո՛ զցաւս և բժշկեա՛ ըզ քհ
հիւանդութ՟իս 'ի ժողովրդենէ քումմէ
տէր ա՟ծ մեր. և շնորհեա՛ ամենեցուն
զկատարեալ առողջութ՟ի նշանաւ ամե-
նայաղթ խաչիւ քո. որով բարձեր
զտկարութ՟ի ազգի մարդկան, և դա-
տապարտեցեր զթշնամին կենաց և
փրկութեան մերոյ ։ Դու ես կեանք

մեր և փրկութի՝ բարերար և բազումողորմ ած. որ միայն կարող ես թողուլ զմեղս, և մերժել զախտս և զըղձ հիւանդութիս 'ի մէնջ. որում յայտնի են պէտք կարեաց մերոց։ Պարգևիչդ բարեաց՝ պարգևեա՛ զառատ ողորմութի քո 'ի վերայ արարածոց քոց՝ ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից. յորոց հանապազ փառաւորեալ գովի ամենասուրբ երրորդութի, այժմ և։

Քարոզ։

սրկ Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութբ 'ի տեառնէ՝ զի զողորմութն զշնորհս իւր արասցէ 'ի վր մեր մեր։ Տէրն ամենակալ կեցուսցէ և ողորմեսցի։

Կեցո՛ տէր։

Աղօթք։

քհ Թագաւո՛ր խաղաղութեան՝ օգնական և փրկիչ անձանց մերոց՝ քս ած մեր։ Պարսպեալ պահեա՛ զժողովուրդս քո ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական խաչիւ քո 'ի խաղաղութն. փրկեա՛ յերևելի և յաներևոյթ

թշնամւոյն։ Արժանաւորեա՛ գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ։

Հայր մեր որ յերկինս։

ԿԱՆՈՆ

ԽԱՉԱԼՈՒԱՑ ԱՌՆԵԼՈՅ ՈՐ ԿՈՉԻ ԽԱՉԱՀԱՆԳԻՍՏ

Տէր՝ մի՛ սրտմտութբ քով յանդիմաներ զիս. և մի՛ բարկութեամբ քով խրատեր զիս։

Ողորմեա՛ ինձ տէր զի հիւանդ եմ ես. բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ։

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու տէր՝ մինչև յե՞րբ։

Դարձ տէր և փրկեա՛ զանձն իմ. կեցո՛ զիս տէր՝ ըստ ողորմութն քում։

Զի ո՛չ ոք է՝ որ 'ի մահու յիշէ զքեզ. կամ 'ի դժոխս խոստովան առ-

նիցի առ քեզ ։
Աշխատեցայ ես ՚ի հեծութեան
իմում․ լուացի զամ գիշեր զմահիճս
իմ․ և արտասուօք իմովք զանկողինս
իմ թացի ։
Խռովեցաւ ՚ի սրտմտութենէ ակն
իմ․ և մաշեցայ ես ՚ի վերայ ամենայն
թշնամեաց իմոց ։
Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան․
որք գործէք զանօրէնութիւն ։
Լուաւ տէր ձայնի լալոյ իմոյ․ լու-
աւ տէր աղօթից իմոց, և տէր ըն-
կալաւ խնդրուածս իմ ։
Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ ամ
թշնամիք իմ․ դարձցին յետս և ա-
մաչեսցեն յոյժ վաղվաղակի և խռո-
վեսցին ։

Շարական ։

ա Ապաւինեցաք ՚ի խաչ քո արարիչ
յաւիտենից․ որ ետուր մեզ պահա-
պան յաղթող ընդդէմ թշնամւոյն․
աղաչեմք սովաւ փրկիչ պահպանեա
զանձինս մեր ։ Բարձրեալդ թագա-
ւոր որ վասն մեր ելեր ՚ի խաչ․ և

բարձեր սովաւ զյանցանս նախաս-
տեղծին ադամայ․ ողա ։ Գլուխ մեր
հաւատոյ և փայտ կենաց մարդկան
յայտնեցար․ զոր տեսեալ այսոյն պղ-
ծոյ կործանեցաւ անկանգնելի․ ո-
ղա ։ Դողացաւ թշնամին ընդ յայտ-
նել սրբոյ խաչին․ և ՚ի յահէ փառաց
նորա կործանեցաւ յանդունդս երկ-
րի․ ողա ։
Մեղաք մինչև յերկինս և զար- ո
դար ըգձամուսմըն քո շարժեցաք ՚ի
մեզ․ տէր ըստ մեծի քում ողորմու-
թեանդ․ ողորմեա մեզ ։ Իջաք մինչ
՚ի դժոխս ընկըղմեալք յանօրէնու-
թեան մերում․ տէր յիշեա ըզգելինս ար-
եան որդւոյ քո․ և ողորմեա ։ Համբար-
ձա ՚ի մէնջ տէր նշանաւ խաչի քո․
զընդդիմամարտ և զաներևոյթ դա-
ղանն․ և մեզ տուր յապաշխարութիւն
զքո ժառանգութիւնս ։
Փառք հօր և ։ Տաճար լուսոյ անըստ-
ուերին և առագաստ անձեռ բանին․

ո՛ր ըղձա՛խնուո՛յ մօրն Ա՜յծ բա՛րձե՛ր զանէծսը՛ն տըրտմալն · հա՛յցեա յո՛րդւոյ քո միածնին հօր հաշտութե՛ըն միջնորդին · բա՛րձնա՛լ ՚ի մէնջ ընդխռովութի՛ն և տա՛լ զորդւո՛ց խա՛ղա՛ղութի՛ն ։

Ա՛ծծ Ե Գըբ Ա ։ Ե՛րկինք ցընծա՛յին և Երկի՛րս ուրախանա՛յր · քա՛նզի փրկի՛չ ցուցաւ սո՛ւրբ խաչն և լո՛ւսատու տիե՛զերա՛ց · ա՛յժմ ։

Ձայն տեառն ՚ի վերայ ջուրց , և ած փառաց որոտաց , և տէր ինքն ՚ի վերայ ջուրց բազմաց ։ Ձայն տեառն զօրութեանց , և ձայն տեառն մեծվայելչութեանց ։

Ընթերցուածս ՚ի չորրորդ Թագաւորութեանց ։

Ասեն արք քաղաքին ցեղիսէ · ահաւասիկ բնակութի̃ քաղաքիս բարի է , որպէս և տէրդ իսկ տեսանէ · և ջուրքս չար , և երկիրս անզաւակ ։ Ասէ եղիսէ · առէք առ իս կուժ մի նոր , և դիք այդր ։ և բերին առ նա ։ և ել եղիսէ յակունս ջուրցն , և արկ անդր աղ և ասէ՝ այսպէս ասէ

տէր · բժշկեմ զջուրսդ զայդոսիկ , և մի ևս լիցի այտի մահ և յանզաւակութի̃ ։ և բժշկեցան ջուրքն մինչև ցայսօր ըստ բանին եղիսէի զոր խօսեցաւ ։

Ալէ ալէ · Ետուր երկիւղածաց քոց նշան , զի ապրեսցին յերեսաց աղեղան ։

Սրբոյ Աւետարանիս Յի̃ Քի̃ որ ըստ Յովհաննու ։

Ի վերջնում աւուր մեծի տօնին , կայր յս̃ աղաղակէր և ասէր · եթէ ոք ծարաւի իցէ , եկեսցէ առ իս՝ և արբցէ ։ որ հաւատայ յիս՝ որպէս և ասեն գիրք , գետք յորովայնէ նորա բղխեսցեն ջրոց կենդանութ̃ ։ Զայս ասէր՝ վասն հոգւոյն զոր ընդունելոց էին որ հաւատային ՚ի նա ։

Քարոզ ։

Աղաչեսցուք զմարդասէրն ած , որ է յոյս և ապաւէն անձանց մերոց · որ զամենայաղթ նշան սբ խաչին շնորհեաց մեզ զէն անպարտելի ընդդէմ ներգործութեց սատանայի · զի զա̃մ

ինչ՝ յոր և մերձեսցի սա, սրբեսցէ․ մանաւանդ զջուրս զայս․ և շնորհեսցէ սմա բժշկութի՟ն ախտից, և փարատումն ցաւոց։ ամենակալ տէր ա՟ծ մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի․

Աղօթք։

Տէր ա՟ծ ամենակալ՝ արարիչ ա՟մ արարածոց, որ զգեցար մարմին ըստ մերում հողեղէն բնութեանս, և 'ի լուացումն մեղաց սրբիչ և մաքրիչ զջուրս կացուցեր․ որ և 'ի ձեռն մարգարէին եղիսէի օրհնեցեր զջուրն յարաշունչ և մահաբեր․ և այժմ տէր բարերար՝ առաքեա զշնորհս հոգւոյդ սրբոյ 'ի ջուրս յայս, և օրհնեա ✠ աներևոյթ աջով քով, և զօրութ՟բ ամենայաղթ խաչի քո։ Տուր սմա շնորհս․ զի ամենեքին որք արբցեն 'ի սմանէ՝ եղիցի նոցա 'ի բժշկութիւն ախտից՝ և 'ի փարատումն ցաւոց։

Օրհնեա տէր ✠ զջուրս զայս զօրութ՟բ սուրբ խաչի քո․ զի հօտք և խաշինք որք արբցեն 'ի նմանէ, եղիցի նոցա յանցաւու՟ի և 'ի ծննդականու՟ի․

Օրհնեա տէր ✠ զջուրս զայս նշանաւ սուրբ խաչիս 'ի ձեռն քահանայիս՝ և խնդրուածոց ժողովրդեանս, զի ուր ցօղեսցի 'ի տունս և 'ի բոյսս, եղիցին անմատչելի 'ի ժանկոյ և 'ի թրթրոյ՝ և յա՟մ պատահարաց․ և առաւել ևս պտղաբերեսցին 'ի շահաւէտութ՟ի որդւոց մարդկան, և 'ի սպաս պաշտաման քում։ Եւ գոհանալով փառս մատուցանեմք քեզ ընդ հօր և ընդ ամենասուրբ հոգւոյդ, այժմ և։

Ամէն, ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Օրհնեսցի և սրբեսցի ջուրս այս նշանաւ սուրբ խաչիւս, և սուրբ աւետարանաւս, և աւուրս շնորհիւ, յանուն հօր, և որդւոյ, և հոգւոյն սրբոյ։ Երեքս անգամ ասա՛։ Օրհնութի և փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։

Սուրբ խաչիւս աղաչեսք։ Պահպանիչ և։

Հայր մեր որ յերկինս։

Ասէ՛ սրբոց ժամամուտ ելէ խաղաղութեան , տուն և զայս Տ արքային :

ո Հեղմամբ արեան սրբոց վկայից . հաշտեա ընդ մեզ քո . և փրկեա յամ փորձութենէ : Որք նահատակեցան վասն քո ’ի մահ . վիրաւորեալք յաղթեցին թշնամւոյն . նոցին աղաչանօք հաշտեաց : Որք միացան ’ի սէր ահաւոր քո տէրութեանդ . և մատուցին զանձինս նուէրս պատարագ քեզ և զենումն . նոցին աղաւ :

ԿԱՆՈՆ
ՀՈԳԵՀԱՆԳՍՏԻՍ ԿԱՏԱՐԵԼՈՑ

Երանի որ խորհի զաղքատն և ըզտնանկ . յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր :

Տէր փրկէ զնա և կեցուցանէ . երանելի առնէ զնա ’ի վերայ երկրի . և ոչ մատնէ զնա ’ի ձեռս թշնամեաց իւրոց :

Տէր օգնական է նմա ’ի մահիճս ցաւոց իւրոց . զամենայն անկողինս նորա դարձուցանէ ’ի հիւանդութեան նորա :

Ես ասացի Տէր ողորմեա ինձ . բժշկեա զանձն իմ , ես մեղայ քեզ :

Թշնամիք իմ ասացին ինձ չար . երբ իցէ՝ զի մեռցի , և կորիցէ անուն նորա :

Մտանէր տեսանել զնանրութիւն , խօսէր ’ի սրտի իւրում , և ժողովէր զանօրէնութիւն յանձն իւր :

Արտաքս ելանէր և զնոյն խօսէր . զինէն շշնջէին ամենայն թշնամիք իմ :

Խորհեցան չար ’ի վերայ իմ . բան անօրէնութեան եդին ’ի վերայ իմ :

Մի՞թէ որ ննջիցէ , և այլ ոչ ևս յաւելուցու յառնել . քանզի և այրն խաղաղութեան իմոյ , յոր և ես յուսացայ :

Որ ուտէր զհաց իմ , յաճախեաց առնել ինձ խաբէութիւն :

Այլ դու Տէր ողորմեա ինձ , և կանգնեա զիս . և ես հատուցից նոցա :

Յայսմ ծանեայց՝ թէ հաճեցար ընդ իս , զի մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ :

Այլ զիս յամբծութեան իմում ըն-
կալար. եւ հաստատեցեր զիս առաջի
քո յաւիտեան։

Օրհնեալ տէր ա՟ծ իսրայէլի յա-
ւիտեանս յաւիտենից. եղիցի եղիցի.

Ալէլուիա ալէլուիա։

Որպէս փափագի եղջերու յաղ-
բերս ջուրց, այնպէս փափագի անձն
իմ առ քեզ ա՟ծ։

Ծարաւի է անձն իմ առ քեզ ա՟ծ
հզօր եւ կենդանի. երբ եկից երեւե-
ցայց երեսացդ աստուծոյ։

Եղեն ինձ արտասուք իմ կերա-
կուր ՚ի տուէ եւ ՚ի գիշերի. եւ այն զի
ասէին ցիս զօրհանապազ՝ թէ ո՞ւր է
աստուած քո։

Զայս որպէս յիշէի, տառապէր
յիս անձն իմ. քաջալերէի զի մտից
ընդ յարկաւ սքանչելեաց տանն ա՟յ։

Ի ձայն ցնծութեան խոստովանութեան,
եւ ՚ի ձայն բարեկենդանութեան։

Արդ՝ ընդէ՞ր տրտում ես անձն
իմ, կամ ընդէ՞ր խռովես զիս. յուսա՛
առ ա՟ծ, խոստովանեա՛ նմա՝ փրկիչ

երեսաց իմոց աստուած է։

Անձն իմ յիս խռովեցաւ. վասն
այնորիկ յիշեցի զքեզ յերկրէն յոր-
դանանու, ՚ի հերմոնէ ՚ի լեռնէ
փոքուէ։

Խորք ՚ի խորոց կարդացին առ
քեզ, ՚ի ձայն սահանաց քոց։

Ամենայն զբօսանք քո, եւ ալիք քո
անցին ՚ի վերայ իմ։

Ի տուէ պատուիրեաց տէր զողոր-
մութիւն իւր, ՚ի գիշերի զօրհնութիւն
նոր. եւ աղօթք իմ առ ա՟ծ վասն կե-
նաց իմոց։

Ասացի ա՟յ՝ ընդունելի իմ ես. ըն-
դէ՞ր մերժեցեր զիս, ընդէ՞ր տրտում
գնամ ես ՚ի նեղել թշնամւոյ իմոյ։

Ի փշրել ոսկերաց իմոց նախատե-
ցին զիս թշնամիք իմ. յասել ցիս զօր
հանապազ, թէ ո՞ւր է ա՟ծ քո։

Արդ՝ ընդէ՞ր տրտում ես անձն
իմ, կամ ընդէ՞ր խռովես զիս. յուսա՛
առ ա՟ծ, խոստովանեա՛ նմա՝ փրկիչ
երեսաց իմոց աստուած է։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Դատ արա ինձ ա՟ծ, եւ իրաւ արա։

Փառք հօր և։ Այժմ և միշտ։

Ողորմեա ինձ ած ըստ մեծի ողոր։

Փառք հօր և որ։ Եւ ևս խաղաղ։

Խաւսինջ արջանէ և տէ, Օրհնութիւն և։

Սոյն տաւն շարական. Գձ։

հնգ Որ երկնային միտս ես տէր. քաղցր և անոխակալ. հանգո զհոգի քո ծառայից. զի մի դարձցի տնանկ ամաչեցեալ յաւուրն ահեղ ատենին։ Օ յիշատակ հրաժարելոյն ի հանգիստ քեզ ընկալցիս. և զուխտըս մեր ընկալ ընդ զաբելին զնուէրն և զաբրահամուն. զի մի։ Ի խորան քում սրբոց հանգուցես ընդ ծառայս քո. և զհոգիս նոցա դասեսցես ընդ սուրբս քո. զի մի։

աւգ շաբ Ահաւոր ես թագաւոր քրովբէական ձայնիւ օրհնեալ. ի յերկինս ի յերկրի և յամ ժամանակի։ Ահաւոր ես թագաւոր որ նորոգես զքո զարարածս. հաստատեա ի հաւատս ի գիտութի ճշմարտութե։ Լուսաւորեա ընդ մեզ քո ի միւսանգամ քո գալըստեանն. յորժամ ծագիս ի յերկնից և նորոգես զքո զարարածս։

Այսօր յարութի քի տօնեցէք կւր
հաւատացեալք. ի մի ած հայր ամենակալ։ Այսօր և կանայքն իւղաբերք աւետիս տալով առաքելոցն. օրհնեն զած զհայր։ Այսօր և հրեշտակք ի յերկինս հնդեւոր հընչմամբ երգով. օրհ։

Լոյս լուսոյ մայր. և կենարար բա մեծ
նին բնակարան անճառ րան. քեզ երանիցեն ազգ և ազինք ամ։ Աստուածածին մայր. և հրնութե կերպի նորոգող անճառելին. քեզ։ Լոյս ծագեցաւ ի քէն. նստելոցս ի խաւար անճառելի. քեզ։

Փայտ կենաց որ փափախնակ մահա խաչի
ցու պտղոյն. ընդ քո պտղաբերեցեր. պարըսպեալ պահեա զուխտս հաւատացելոց։ Որև բացցու մեզ ճանապարհ ծառոյն կենաց. ի սրովբէական պահպանութենէն. պարըսպ

Փառք հօր և որդւոյ և:

Քեն ամբատեցաւ նախահայրն ’ի ճաշակմանէ պտղոյն. և քեզ երկիր պագեն տմ հաւատացեալք. պարք:

Յամ ժամու աղաչանք իմ այս են:

Առ-Եւս խաղ: Աղաչեսցուք զկենսատու փրկիչն մեր քս. որ կամաւոր խաչելութեամբն իւրով զարարածս փրկեաց. և հեղմամբ արեան իւրոյ զթողութիւն շնորհեաց յուսացելոց իւրոց. ամն:

Աղօթք:

Անկեալ առաջի քո բարերար և բազումողորմ ած՝ աղաչեմք տմ սրտիւք մերովք, և խնդրեմք զգթութի ’ի քէն. որպէս խոստացար ծառայից քոց և ասացեր, զամ զոր ինչ խնդրիցէք հաւատով յանուն որդւոյ ’ի հօրէ, տացի ձեզ:

Շնորհեա և այժմ հաւատացելոցս ’ի քեզ, և կատարեա ’ի բարի զխնդրուածս մեր. զի ’ի քեզ եմք ապաւինեալ: Առ քո առատ ողորմու-

թեդ մխիթարեա զմեզ ’ի կեանս այսմիկ. և առաջնորդեալ հասո յանճառ երկնից արքայութիդ, ’ի փառաբանութի և ’ի պատիւ ամենասուրբ երրորդութեանդ, այժմ:

Յիշեա Տէր և ողորմեա:

Բարերար և բազումողորմ ած:

Ալէլուիա ալէլուիա:

Ահա ած օգնական իմ, և տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ:

Ընթերցուած Յառակաց:

Պատուեա զտէր ’ի քոյոց արդար վաստակոց. և հան նմա պտուղ ’ի քոց արդարութեան արմտեաց. զի լցցին շտեմարանք քո լիութբ ցորենոյ. և գինեաւ հնձանք քո առաւել ես բղխեսցեն: Որդեակ՝ մի լքանիր ’ի խրատու տեառն, և մի լուծանիցիս յանդիմանեալ ’ի նմանէ: Զի զոր սիրէ տէր՝ խրատէ, տանջէ զամ որդի զոր ընդունի:

Ընթերցուած ’ի գործոց առաքելոց:

Այնպէս պաշտեմ զհայրենի ածն՝ հաւատացեալ յամ որ ինչ յօրէնս

և 'ի մարգարէսն գրեալ է։ Անիմ յոյս առ ա՟ծ և առ մարդիկ, որում և դոքա ակն ունին՝ թէ յարութիւն լինելոց է արդարոց և մեղաւորաց։ Յորում և ես իսկ ջանիմ, անխիղճ միտս ունելով առ ա՟ծ և առ մարդիկ։ Ի բազում ամաց եկի ողորմութիւն առնել յազգ իմ, և ետու պատարագս. որովք գտին զիս սրբեալ 'ի տաճարին։

Պետրոսի առաքելոյն 'ի կաթուղիկեայց թղթոյն է ընթերցուածս։

Սիրելիք, զոյն իսկ և մեռելոց խոստացեալ է՝ զի դատեսցին ըստ մարդկան մարմնով. և կենդանասցին ըստ ա՟յ՝ հոգւով։ Ամենեցուն վախճան մերձեալ է։ զգաստացարուք այսուհետև. և լերուք զուարթունք յաղօթս։

Ալէ ալէ։ Աստուած ողորմեա մեզ և։

Սրբոյ Աւետարանին Յ՟ի Ք՟ի որ ըստ Ղուկասու։

Եւ մտեալ շրջէր ընդ երիքով։ և ահա՛ այր մի անուն կոչեցեալ զակքէոս. և նա էր մաքսապետ. և ինքն մեծատուն. և խնդրէր տեսանել՝ թէ ով իցէ Յս՟, և ոչ կարէր 'ի բազմութ՟էն, զի կարճ էր հասակաւ։ Եւ ընթացեալ յառաջս, ել 'ի ժանտաթզենին զի տեսանիցէ զնա. քանզի ընդ այն իսկ անցանելոց էր։ Իբրև եկն 'ի տեղին. հայեցաւ 'ի վեր Յս՟՝ և ասէ ցնա. զակքէ փութա՛ էջ այտի, զի այսօր 'ի տան քում արժան է ինձ ագանել։ փութացաւ և էջ՝ և ընկալաւ զնա ուրախութբ՟։ Իբրև տեսին ամենեքին, տրտնջէին և ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի եմուտ լուծանել։ Եկն՝ եկաց զակքէոս՝ և ասէ ցտէր. տէր՝ ահա զկէս ընչից իմոց տաց աղքատաց. և եթէ զոք զրկեցի, հատուցից չորեքկին։ Եւ ասէ ցնա Յս՟. այսօր եղև փրկութի՟ տանս այսմիկ. քանզի և սա որդի աբրահամու էր։ Զի եկն որդի մարդոյ խնդրել և կեցուցանել զկորուսեալն։

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց զտէր աղաչեսցուք։

Հայր երկնաւոր՝ բարեգութ և ողորմած, քաղցր և երկայնամիտ առ

ամենեսեան որք խնդրեն 'ի քէն. Հայեա՛ց 'ի ստեղծուածս ձեռաց քոց, որ ապաւինիմք 'ի քո բարերարութիւն. և ընկա՛լ ողորմութեամբ քով զպատարագս, զոր մատուցանեմք հաւատացեալքս 'ի քեզ՝ առ 'ի յիշատակ ննջեցելոց յանուն քո սուրբ: Ո՛վ դու ես Տէր՝ որ հաստատեցեր 'ի սիրտս մեր զյոյս յարութեան, և զհատուցումն բարեաց ամենեցուն՝ որ հաւատան գալստեան միածնի քո:

Դու Տէր Աստուած մեր, յաղթեալ 'ի մարդասիրութենէ քումմէ՝ առաքեցեր յանքննին ծոցոյ քումմէ զմիածին որդին քո. որ եկն և գնեաց զմեզ 'ի ծառայութենէ մեղաց: Նա և եբեր զմեզ մարդ, և հրաւիրեաց զմեզ յորդեգրութիւն հօրդ երկնաւորի: Ատոյց զինքն պատարագ կամօք քովք, և եբարձ զպարտիս մարդկութեանս մերոյ, հաշտեցուցանել զտարագրեալքս 'ի քէն՝ 'ի ձեռն հեղման արեան իւրոյ: Համարեցաւ ընդ մեռեալս՝ 'ի գերեզմանի դնելով անապականաբար, և զմահացեալսն 'ի սկզբա-

նէ՝ կորզեաց 'ի ձեռաց մահու: Յարեաւ աքանչելապէս, և մշտնջենաւոր կենդանութեան հաղորդս արար զմահկանացու բնութիւնս մեր:

Եւ այժմ Տէր Աստուած մեր՝ օրհնեա՛ զպատարագս զայս, առաքելով զաներևոյթ աջ քո. և հանդերձ զկամս ընդունելութեան քո 'ի մատուցօղքս. որք հաւատացին առ հաւատչեայ ընդունել զհանդերձ փոխեցելոյն, զոր աւանդեցեր 'ի պատրաստ բնակութիւն՝ քո անճառ բարեացդ: Լցո՛ Տէր՝ քո անճառ շնորհօքդ, և բազմապատիկ ցնծութեամբ զժողովուրդս քո, որք հաղորդ հանդիպեցան լինել այսմ հոգեւոր ուրախութեանս: Դաւանեսցին ընդ մեզ պարտակցութեամբ բանականք զուարթնոցն, բազմելով 'ի վայելս հաշտարար կամաց քոց: Որպէս զի երկնաւորք հրճուանօք բերկրեսցին հոգիք հանգուցելոցն ազդմամբ շնորհաց սուրբ հոգւոյդ. որ անզեղծ ես 'ի փոխատրութիւն նոցա՝ որք կամակցօք մտօք ընծայեցին զքոյդ քեզ:

Զքո ծառայս Տէր ամենաւագելի փառ

մամբ զՀոգիս այնոցիկ, յորոց անուն կատարին աղօթքս և պատարագս՝ բարեխօսութեամբ ընտրելոց քոց. որք մատուցին զինքեանս արեամբ բանականաւ քեզ ընդունողիդ Հօր. և յանտեսանելի քոց Հատուցմանցդ վայելեսցեն 'ի փառս՝ որ ոչն երևին։ Աան որոյ գոՀացողական փառատրութեամբ և երկրպագութեամբ մատուցանեմք օրՀնութի ամենասուրբ երրորդութեանդ՝ Հօր և որդւոյ և Հոգ։

Հայր մեր որ։

ԿԱՆՈՆ

ԱՂ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Աստուած ողորմեա մեզ և օրՀնեա զմեզ. երևեցո զերեսս քո 'ի մեզ և ողորմեա մեզ։

զՓոխն ըստ ձայն առա։

Սու առ Շարական. Գկ։

Պարունակեալ պաՀէին յանեղաՀէն դրախտին ընծայնապարՀըս ծառոյն կենաց. քրովբէական ն Հոյլքըն բոցեղէն սրովբէիւք. այսօր արտափայլեալ ցուցար յերկրի ածազանդ փայտ կենաց և փրկութեան. զքեզ օրՀնեն մանկունք ուք եկեղեցւոյ։ Սաբեկայ ծառոյն վերաբերեալ խոյ յաղջամկէ զոս փոխանակ 'ի սաՀակայ. այլ 'ի վերայ քո զենաւ դառն անարատ. 'ի Հաճութի Հօր և 'ի բառնալ ըզմեղըս մեր. զքեզ։ Պարծանելք պօղոսեան. դաւանեալ ըզքեզ ածային բանին տեղի եղև նարդեան. քանզի քեւ ապրեցաք 'ի խածանող և յանմաՀմին գազանէն. և 'ի վերոյ քո Հեղեալ շիթք անապականն արեանն ըզկործածնին ջնջեաց ըզմեղըս. զքեզ։ [illegible]

Լուիցէ տէր ձայնի աղաչանաց մերոց՝ ընկալցի ըղ խնդրուածս։

Օրհնեալ ես տէր ա՟ծ ամենակալ, արարիչ ա՟մ արարածոց. որ արարեր զա՟մ արարածս քո բարի և լաւ, և չէք ինչ ՚ի նոսա խոտան. զոր ետուր ՚ի պէտս որդւոց մարդկան։ Որ արարեր զաղն ՚ի հաստատութիւն երկրի՝ և ՚ի ժողովս ջուրց։

Եւ արդ՝ մեք հաւատացեալքս անուան քում սրբոյ, առեալ զպարգևս քո՝ գոհանամք զառատ ողորմութէդ քումմէ, և փառաւորեմք զամենածն տէրութիւն քո։

Օրհնեմ ✠ տէր ողորմութեամբդ քո զաղս զայս, և սրբեա զսա. Ո ի ա՟մ ինչ՝ յոր և խառնեսցի սա, եղիցի քեզ ՚ի հաճոյս և յընդունելութի, և մեզ ՚ի մաքրութի՝ և յառողջութի հոգւոյ և մարմնոյ։ Որպէս զի հաստատեալք սովաւ և զուարճացեալք, յա՟մ անդադար փառաւորեսցուք զհայր և զորդի և զսուրբ հոգին. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։

Եւ ապա տէառնագրէ զաղն երիցս անգամ՝ ասելով։

Օրհնեսցի և սրբեսցի աղս այս նշանաւ սուրբ խաչիս և սուրբ աւետարանաւս. յանուն հօր և որդւոյ։ Եւ ասէ Մ. Հեղ խորհուրդ քահանային։

Հոգւոյն հանգու. Քս որդի այ։

Հայր մեր որ յերկինս։

ԿԱՆՈՆ

ՄԱՏԱՂ. ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Օրհնութիւն Հասի պատարագի, կամ Սեղանոյ Մատաղի։

Դնեն ՚ի սեղան հաց, և անապակ գինի. և ասեն սաղմոս։

Յիշեսցէ տէր զա՟մ պատարագս քո։ Տացէ քեզ տէր ըստ սրտի քում։

Փառք հօր և որդւոյ։

Շարական. Ձ՟Կ։

Որ յանէից ստեղծող գո-
ից. արարչակից հօր բանդ աստ

ւած. Թողութիւն շնորհեա ննջեցելոց քոց ծառայից. յորժամ գաս դատել զոր անարատ ձեռօք ստեղծեր: Որ 'ի հօրէ առաքեցար. Եւ մարմնացար 'ի սբ կուսէն. Թողու: Որ 'ի խաչին անշնչացար. զմահու լուծեր զիշխանութիւն. Թողու: Որ պսակիչդ ես քոց սրբոց. Եւ անվախճան բարեաց բաշխող. Թողու:

Եւ ասէ աղօթս:

Գոհանամք զքէն տէր ած ամենակալ, արարիչ ամ արարածոց. որ լցեր և զարդարեցեր զամ երկիր պտղալից և վայելուչ պարարտութբ, և ետուր զնոսա 'ի պէտս ուրախութն որդւոց մարդկան. զի փառաւորեսցի հանապազ ամենասուրբ անուն քո՝ 'ի քո ստեղծեալ ծառայիցս, որք վայելեմք միշտ յամենառատ բարութն քում:

Եւ արդ՝ բարերար և բազմագութ տէր՝ քեզ խոնարհեցուցանեմք զծունր սրտից մերոց, և հայ-

ցեմք 'ի բարերարութե քումմէ, առաքեա 'ի ժամուս յայսմիկ զշնորհս ամենազօր հոգւոյդ սրբոյ 'ի վերայ սեղանոյս այսորիկ, և օրհնեա ողորմութբ քով զառաջիկայ հացս զայս և զգինիս, զոր 'ի քո առատ բարութէդ մատուցանեմք առաջի քո անկարօտդ ած, 'ի յիշատակ հոգւոցն հաւատով 'ի քեզ ննջեցելոց: Եւ շնորհեա ամենեցուն որք հաղորդին 'ի սմանէ՝ փրկութի, և զառողջութի կենաց, և զթողութի յանցանաց: Եւ զհոգիս ննջեցելոց մերոց յիշեա տէր՝ և դասաւորեա ընդ սուրբս քո յերկնաւոր առագաստին յանսպառ ուրախութիւն. և պարգևեա վարձս բարեաց՝ մատուցողաց պատարագիս: Եւ վասն առատ մարդասիրութե քո տր՝ ջնջեա զձեռագիր յանցանաց ամ ժողովրդեանս, բարեխօսութբ սուրբ ածածնին և ամ քոց սրբոց. և արժանի արա զմեզ գտանել ողորմութի յաւուր հատուցման ամ գործոց: Զի դու ես կեանք անվախճան, և երանութի ամ արդարոց: Եւ քեզ

ամենասուրբ երրորդութեդ և միոյ տէրութեանդ վայելէ փառք՝ իշխա : Ծոգուոյն հան : Ո՜ր որ :

Հայր մեր որ յերկինս :

ԿԱՆՈՆ

ՋՐՀՈՐ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Առնու քահանայն զխաչն և զաւետարանն և երթայ ՚ի պղնձեայ ջրհորն, և անդ հանէ քահանայն դոյլ ջուր . և ապա դոյլ մի այլ հանէ և դնէ առաջի խաչին, և ասէ սաղմոս :

Ձայն տեառն ՚ի վերայ ջուրց, և ա̃ծ փառաց որոտաց . և տէր ինքն ՚ի վերայ ջուրց բազմաց :

Մատուցէք տեառն որդիք ա̃յ, մատուցէք տեառն զորդիս խոյոց :

Մատուցէք տեառն զփառս և զպատիւ, մատուցէք տն̃ զփառս անուան նորա . և երկիրպագէք տեառն ՚ի սրահս սրբութե̃ նորա :

Ձայն տեառն ՚ի վերայ ջուրց, և

ա̃ծ փառաց որոտաց . և տէր ինքն ՚ի վերայ ջուրց բազմաց :

Ձայն տեառն զօրութե̃ց, և ձայն տեառն մեծվայելչութեանց :

Ձայն տեառն փշրէ զմայրս, և մանրէ տէր զմայրսն լիբանանու .

Մանրեսցէ զնոսա որպէս զմատաղատուանկն լիբանանու, որ սիրելին է որպէս զորդիս միեղջերուի :

Ձայն տն̃ հատանէ զբոց ՚ի հրոյ . ձայն տն̃ շարժէ զանապատն, և խռովեցուցանէ տէր զանապատն կադէս .

Ձայն տն̃ հաստատէ զեղջերուս, և յայտնի առնէ զանտառս :

Ի տաճարի նորա ամենեքեան ասասցեն զփառս նորա :

Տէր զջրհեղեղս նստուցանէ և ցածուցանէ . Թագաւորեսցէ տէր յաւիտեան :

Տէր զօրութի̃ ժողովրդեան իւրոյ տացէ, և օրհնեսցէ զժողովուրդ իւր ՚ի խաղաղութիւն .

Խնկարկէ զբերան հորոյն և ասէ․

Շարական․ Ձկ։

Աղբեւր կենաց բղխօղ շնորհաց հոգւոյդ իջեալ ՚ի բարձանց․ զանապական պարգևքս քո բաժանեցեր յառաքեալսն։ Որ ՚ի վեր ջուրցն գոլով ստեղծանէիր զարարածս․ իջեալ ՚ի ջուրս աւազանին ծնանես որդիս լ՜ոյ։ Որ զարդարեալ նորոգես միշտ ըզնոր քո զեկեղեցի․ պէս պէս շնորհաց քոց պարգևօքդ փայլին մանկունք սորա։

Ընա դպիրքն խաչանման ՚ի ջրհորն և ասէ ,

Ալէլուիա ալէլուիա։

Ձայն տեառն ՚ի վերայ ջուրց , և ա՜ծ փառաց որոտաց , և տէր ինքն ՚ի վերայ ջուրց բազմաց։

Ընթերցուած ՚ի չորրորդ Թագաւորութեանց․

Եւ ասեն արք քաղաքին ցեղիսէ․ ահաւասիկ բնակութ՜ի քաղաքիս բարի է , որպէս և տէրդ իսկ տեսանէ․ և ջուրքս չար , և երկիրս անզաւակ։

Եւ ասէ եղիսէ․ առէք առ իս կուժ մի նոր , և դիք այդր։ և բերին առ նա։ և ել եղիսէ յականս ջուրցն․ և արկ անդր աղ և ասէ՝ այսպէս ասէ տէր․ բժշկեմ զջուրսդ զայդոսիկ , և մի ևս լիցի այտի մահ և յանզաւակութիւն։ և բժշկեցան ջուրքն մինչև ցայսօր ըստ բանին եղիսէի զոր խօսեցաւ։

Պօղոսի առաքելոյն յԵբրայեցւոց թղթոյն է ընթերցուած։

Ոչ կամիմ եթէ տգէտ իցէք եղբարք , զի հարքն մեր ամենեքեան ընդ ամպովն էին․ և ամենեքին ընդ ծովն անցին․ և ամենեքին ՚ի մովսէս մկրտեցան յամպն և ՚ի ծովն․ և ամենեքեան զնոյն հոգևոր կերակուրն կերին․ և ամենեքեան զնոյն հոգևոր ըմպելին արբին։ զի ըմպէին ՚ի հոգևոր վիմէն որ երթայր զհետ նոցա․ և վէմն էր ինքն քրիստոս։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Տեսին ա՜մ ծագք երկրի զփրկութիւն աստուծոյ մերոյ։

Սուրբ Աւետարանն Յի̄ Քի̄ որ ըստ Մատթէոսի։

Յայնժամ գայ յս̄ 'ի գալիլեէ 'ի յորդանան առ յովհաննէս՝ մկրտել 'ի նմանէ։ Եւ յովհաննէս արգելոյր զնա՝ եւ ասէ. ինձ պիտոյ է 'ի քէն մկրտել. եւ դու՝ առ իս գաս։ Պատասխանի ետ յս̄՝ եւ ասէ ցնա. թո՛յլ տուր այժմ, զի այսպէս վայել է մեզ լնուլ զա̄մ արդարութի̄. եւ ապա թոյլ ետ նմա։ Եւ իբրեւ մկրտեցաւ յս̄ ել վաղվաղակի 'ի ջրոյ անտի. եւ ահա բացան նմա երկինք. եւ ետես զհոգին ա̄յ՝ զի իջանէր իբրեւ զաղաւնի եւ գայր 'ի վերայ նորա։ Եւ ահա ձայն յերկնից՝ որ ասէր. դա՛ է որդի իմ սիրելի, ընդ որ հաճեցայ։

Եւ-եւս խաղա։ Աղաչեսցուք զբարերարն ա̄ծ, եւ խնդրեսցուք 'ի նմանէ. զի մաքրեսցէ զջուրս զայս յա̄մ աղտեղութէ̄, եւ տացէ 'ի պէտս ծառայից իւրոց շնորհօք ողորմութեան իւրոյ. ամենակալ տէր ա̄ծ մեր կեցուսցէ եւ.

Տէր ողորմեա՛, տէր ողորմեա՛, տէր ողորմեա՛։

Տէր ա̄ծ մեր, որ արարիչդ ես ա̄մ արարածոց՝ երեւելեաց եւ աներեւութից. որ գոյացուցեր զծով եւ զցամաք, եւ զոր 'ի նոսա վայելչութի̄. եւ հայեցեալ տեսեր զա̄մ արարածս քո, եւ ահա բարիք են յոյժ։ Յորոց վերայ ստեղծեալ 'ի քէն զմարդն իշխան կարգեցեր։ Իսկ ինքնայօժար կամօք չարացեալ բանսարկուն՝ պատրեալ զնա վրիպեցոյց 'ի փառացն. եւ սերմանեաց 'ի նմա զիւր չարութե̄ սերմն։ Ո՛ր խնամօք արարչական ողորմութե̄ քո զերծուցանել կամելով 'ի նորին դաւաճանութէ̄ն, ետուր զգրաւորական օրէնս ազգի մարդկան 'ի դաստիարակութի̄։ Եւ զողջայաբարոյ միտս նոցա զգուշացուցանելով 'ի հեթանոսական սովորութե̄ց՝ դրեցեր նոցա զխտրութի̄ կերակրոյն։ Իսկ յերեւիլ միածնի քո՝ տեառն մերոյ յի̄ քի̄, որ լուսաւորեաց զեկեղեցի իւր սուրբ՝ աւետարանական վարդապետութեամբն, ուսաք 'ի նմանէ եւ հաւատացաք ոչ արտաքուստ մտանել 'ի մեզ պղծութի̄

ինչ յարարածոցս, զոր ետուր մեզ ՚ի վայելս մարմնական պիտոյից։

Վասն որոյ և մեք աշակերտեալքս վարդապետութեան սրբոյ աւետարանին՝ և քարոզութեան սրբոց առաքելոցն, խնդրեմք ՚ի քէն և աղաչեմք, ՚ի վերակոչելս մեր՝ զերկրպագելի անուն ամենասուրբ երրորդութեանդ՝ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյդ Սրբոյ, սրբեա՛ ամենակարող զօրութեամբդ ըղ ջրհորս զայս՝ և զոր ՚ի սմա զջուրս. և մաքրեա՛ յամենայն կարծեալ պղծութենէ՝ ՚ի մերմէ հիւանդամտութենէս. և զօրացո՛ զտկար միտս մեր՝ առնուլ զսա առանց խղճի ՚ի վայելս մարմնական պիտոյից մերոց։ Եւ գոհութեամբ փառաւորել զքեզ Հայր՝ Որդւովդ միածնիւ՝ և Հոգւովդ Սրբով, այժմ և միշտ և յա։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս՝ միածին Որդի և Բանդ Աստուծոյ, որ զախտացեալ բնութիւն մեր խառնեալ ընդ անաղտ աստուածութիդ՝ ՚ի վերայ մեր սուրբ արարեր զանձն քո։ Աստի և մեք սրբեալք ՚ի ճշմար-

տութեանդ քումմէ՝ գոհանամք զքէն, և աղաչեմք զմիայն բարերարդ և ըղ մարդասէրդ. խոնարհեա՛ց առ մեզ որք ժողովեալ եմք յանուն քո սուրբ. և հեղ զշնորհս Հոգւոյդ Սրբոյ ՚ի ջուրս յայս՝ նշանաւ սուրբ խաչին. և սրբեա՛ զսա յամենայն կարծելի և յանկարծելի աղտեղութենէ։ Որպէս զի անխիղճ սրտիւ վայելեալ զսա ՚ի պէտս մարմնական պիտոյից մերոց, փառաւորեսցուք ըղ քեզ ընդ Հօր և սուրբ Հոգւոյդ։

Սուրբ խաչիւ։ Պահպանիչ և։

Հայր մեր որ յերկինս։

ԿԱՆՈՆ

ԶԱՐՄՏԻՍ ԶՍԵՐՄՆ ԶՇԵՂՋ ԶԿԱԼ ԵՒ ԶՀՆՁԱՆ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Ալէլուիա ալէլուիա։

Քեզ վայելէ օրհնութիւն Աստուծոյ ՚ի Սիօն և քեզ տացին աղօթք յԵրուսաղէմ։

Ընթերցուած յԱռակաց:

Պատուեա՛ զՏէր ՚ի քոց արդար վաստակոց. և հա՛ն նմա պտուղ ՚ի քոց արդարութե՟ արմտեաց: Զի լցին շտեմարանք քո լիութեամբ ցորենոյ. և գինեաւ հնձանք քո առաւել ևս բղխեսցեն:

Ընթերցուած ՚ի Յովելեայ մարգարէէ:

Քաջալերեա՛ց երկիր. խնդա՛ և ուրախ լեր, զի մեծացոյց Տէր զառնել իւր ընդ քեզ: Քաջալերեա՛ երէվայրի, զի դալարեցան դաշտք անապատի. զի ծառ ետ զպտուղ իւր. որթ և թզենի ետուն զզօրութիւնս իւրեանց: Որդիք Սիոնի, ցնծացէ՛ք և ուրախ լերուք ՚ի Տէր Ա՟ծ ձեր. զի ետ ձեզ Տէր կերակուր արդարութե՟: և տեղասցէ ձեզ անձրև կանուխ և անագան իբրև զառաջինն: և լցին կալք ցորենոյ. և զեղցին հնձանք գինւոյ և իւղոյ: Եւ հատուցից ձեզ փոխանակ ամացն՝ յորս եկեր մարախն՝ և ջորեակն՝ և թրթուրն, զօր իմ մեծ զոր առաքեցի ՚ի վերայ ձեր: Եւ ու-

տելով կերիջիք՝ և յագեսջիք, և օրհնեսջիք զանուն Տեառն Ա՟յ ձերոյ, որ արար ընդ ձեզ սքանչելիս. և մի ևս ամաչեսցէ ժողովուրդ իմ յաւիտեան:

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Կորնթացւոց Թղթոյն է ընթերցուած:

Այլ այն որ պարգևէ սերմն սերմանահանաց՝ և հաց ՚ի կերակուր, պարգևեսցէ և բազմեցուսցէ զսերմանիս ձեր, և աճեցուսցէ զարդիւնս արդարութեան ձերոյ: յա՟մի մեծացեալք ա՟մ առատութե՟՝ որ յօրինէ մեօք գոհութիւն Ա՟յ: Զի պաշտօն հարկիս այսորիկ՝ ոչ միայն առ՚ի լնուլ զպակասութի՟ սրբոցն է, այլ և առաւելուլ բազմօք գոհութիւն Ա՟յ:

Ալէ ալէ: Ի կարդալ իմում լուար ինձ Ա՟ծ ըստ արդարութե՟. ՚ի նեղութենէ ինձ անդորր արա:

Սրբոյ Աւետարանին Յի՟ Քի՟ որ ըստ Մարկոսի:
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Այսպէս է արքայութի՟ Ա՟յ. որպէս զի այր մի արկանիցէ սերմանիս յերկիր. և ննջիցէ, և յառնիցէ

զցայգ և զցերեկ. և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցեն. և նա ոչ գիտէ թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ. նախ զխոտն, և ապա զհասկն, և ապա ցորեան ատոք 'ի հասկին: Եւ յորժամ տայցէ զպտուղն, վաղվաղակի առաքի մանգաղ. զի հասեալ են հունձք:

Փառք քեզ տէր աստուած մեր:

Առ եւս խօս: Աղաչեսցուք զմարդասէրն աճ, զի օրհնեսցէ զսերմանիս և զարդիւնս ծառայից իւրոց. ամէն:

Առ տէր աղօթս:

Օրհնեա՛լ ես տէր աճ ամենակալ, որ վերածես զամպս 'ի ծագաց երկրէ, և զփայլատակունս յանձրևս առնես. կոչես զջուրս ծովու, և հեղուս 'ի վերայ երեսաց երկրի: Խնդրեմք 'ի քէն և աղաչեմք, աղերսեմք և երկրպագանեմք՝ խոստովանելով զմեղս մեր, և հայցելով զառատ ողորմութին քո: Բա՛ց տէր զատհանս երկնից, և առաքեա՛ զամպս ցօղել մեզ զանձրևս շահեկանս: Գթա՛ 'ի ծերս և 'ի մանկունս, 'ի տղայս և 'ի սանդեայս, 'ի

խաշինս և յանասունս, և յամ կենդանիս:

Օրհնեա՛ տէր և զերս երկրի մերում, զարտոյ և զայգւոյ, զծառոյ և զխոտոյ: Օրհնեա՛ տէր զսերմանիս մեր հանդերձ սերմանօղօքս. զի առատ ես 'ի պարգևս քո. տաս սերմն սերմանողաց, և հաց 'ի կերակուր մարդկան: Աղաչեմք զքեզ Թագաւոր զօրութեանց աճ աճ մեր, որ խնամովք քո լնուս զդաշտս և զլերինս պարարտութբ, հայեա՛ց 'ի սերմանիս մեր. որ կարօղդ ես առանց սերման շնորհել հասկս՝ և առանց կերակրոյ լնուլ զքաղցեալս: Տո՛ւր տէր. զառատ ողորմութին քո, և աճեցո՛ զարդիւնս ծառայից քոց 'ի պէտս կարեաց կենցաղոյս: զի աչք ամենեցուն 'ի քեզ յուսան, և դու տաս նոցա կերակուր 'ի ժամու:

Օրհնեա՛ տր և զամպս 'ի վերուստ, զի զծո՛վ քաղցրութեան ցօղեսցեն յանդաստանս մեր: Օրհնեա՛ տր և զարտորայս մեր, զի առանց ամենայն վնասուց սնուցանիցեն զպտուղս իւր-

եանց ։ Օրհնեա՛ տէր զծզլնս և զմշակս սոցա , զի առողջութ՟բ ժողովեսցեն զարդիւնս վաստակոց իւրեանց ։ Օրհնեա՛ տէր և զպսակ տարւոյ քաղցրութե՟ քո , զի լիութ՟բ և խաղաղութ՟բ կատարեսցի ։ Օրհնեա՛ տէր և զշտեմարանս ցորենոյ , և ըզհնձանս գինւոյ և իւղոյ . զի լցեալք յառատութե՟ բարեաց քոց՝ առաւել ևս բղխեսցեն ըստ քոյին անսուտ բանիդ , եթէ երկինք լուիցէ երկիր , և երկիր լուիցէ ցորենոյ և գինւոյ և ձիթոյ . և նոքօք լցցի ժողովուրդ իմ։ Եւ զմեզ զամենեսեան արժանի արա խաղաղութ՟բ վայելել զպարգևս առատ ողորմութե՟ քո . և գոհանալով։

Սուրբ խաչիւս ։ Պահպա ։ Հայր մեր ։

ԿԱՆՈՆ

ՍԻՒՀ ԵՒ ՄԱՂՋՄԱՆ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Տանին յեկեղեցին , և ասեն սաղմոս ։

Դատ արա ինձ տէր , զի ես յամ՟ն

զՄխիթն ըստն ասա՛ ։

Եւ լուանան նախ ջրով , և սրբեն մի յստակով։

Քարոզ։

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութե՟ ՚ի տ՟նէ , զի զողորմութի՟ զշնորհըս իւր արասցէ ՚ի վ՟ր մեր ։ Տէրն ամենակալ կեցուսցէ և ողորմեսցի ։

Կեցո՛ տէր և ողորմեա՛ ։

Եւ ևս խաղաղ ։ Օրհնութի՟ և փառք ։

Եւ ապա լուանան գինով . և ասեն սաղմոս ։

Տ՟ր հովուեսցէ զիս ։ զՄխիթն ըստն ասա՛ ։

Քարոզ։

Եւ ևս խաղաղ ։ Օրհնութի՟ և փառք ։

Եւ քահանայն ասէ աղօթս ։

Օրհնեալ ես տէր ա՟ծ մեր , որ ետուր մեզ զնիւթս զայս առնել անօթ սրբութեան քում ըստ հաճոյից քոց , առ ՚ի քէն տուելոյ քո մասուրութե՟ ։ Արդ՝ ընկա՛լ զսա ՚ի ձեռաց մերոց , և սրբեա՛ սրբութ՟բ քով , զի արժանի լիցի ընդունել ՚ի սպասաւորութիւն եկեղեցւոյ քում սրբոյ . որով և բերկրեսցին մատուցօղք սորա , ակնունելով ՚ի քէն բարեաց հատուցման ։ Եւ զմեզ արժանի արա

սրբութեան և արդարութեան կեալ 'ի քո հաճոյութեանս կարգի, պահել զքեզ 'ի սուրբ եկեղեցւոջ քում զամենայն աւուրս կենաց մերոց, և ընդունել ընդ խոստացեալ բարիսն որ 'ի քէն։ Եւ քեզ ընդ Հօր և Սրբոյ Հոգւոյդ վայելէ փառք՝ իշխա։

ԿԱՆՈՆ

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԶԳԵՍՏ ՕՐՀՆԵԼՈՅ ԱՅՍԻՆՔՆ ՇԱՊԻԿ, ՈՒՐԱՐ, ՎԱԿԱՍ, ՇՈՒՐՋԱՌ ԳՕԳՆՈՅ, ԵՒ ԶԱՅԼՍ

Առնու սարկաւագն 'ի վերայ բազկացն, և ասեն սաղմոս։

Յիշեա տէր զԴաւիթ։ ՃԼԱ ըմն։

Եւ ասէ խօսք։ Աղաչեսցուք զմարդասէրն Աստուած, զի ընկալցի զպատարագս զայս 'ի հաճոյս բարերար կամաց իւրոց՝ 'ի պայծառութիւն սան իւրոյ՝ 'ի

գովեստ փառաց անուան իւրոյ. և կեցուսցէ զարարածս իւր. ամէն։

Եւ քահանայն ասէ զաղօթս։

Տէր Աստուած հզօր՝ բարձրեալ և ահաւոր, որ զգեցուցեր զեկեղեցի քո լուսով փառաց քոց, և եղեր մեզ զգեստ անապականութեան։ Ընկալ 'ի մէնջ զզգեստս զայս. որպէս 'ի ձեռն Մովսէսի զնիւթ խորանին վկայութեան, և իբրև զհանդերձս մանկանցն եբրայեցւոց 'ի պատիւ քեզ տարածելոց։ Օրհնեա և սրբեա զսա. որպէս ընկալար և օրհնեցեր զկտաւսն Յովսեփայ, զոր մատոյց 'ի պատանս Աստուածային մարմնոյդ. զի և սա արժանի լիցի եկեղեցւոյ քում սրբոյ։ Եւ որպէս զի ցնծասցեն մատուցօղք սորա, տուր նոցա տէր փոխարէն. հատո՛ նոցա աստ և 'ի հանդերձեալ երկրիդ զողորմութիւն քո մեծ և զառատ։ Եւ քեզ ընդ Հօր և Հոգւոյդ սրբոյ վայելէ։

Հայր մեր որ յեր։

ԿԱՆՈՆ

ՆՈՐ ԳԻՐՔ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Տանին յեկեղեցին, և սարկաւագն ունելով 'ի վերայ բազկացն, և ասեն 'ի բնէ։

Նայեցարուք ժողովուրդք յօրէնս։

Մինչև ցայն՝ որ ասէ, Հորդանեա որ։

Քարոզ։

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանու․

Տէր ողորմեա՛, տէր ողորմեա՛, տէր ողորմեա՛։

Եւ քահանայն ասէ զաղօթս։

Օրհնեա՛լ ես տէր ած մեր, որ ետուր մեզ զպատուիրանս քո 'ի լուսաւորութի անձանց մերոց։ Ընկա՛լ և այժմ զնորատիպ գիրս զայս 'ի ձեռաց մերոց 'ի տաճար տն քո։ Օրհնեա և սրբեա զսա, զի որք ընթերցցին, և որք լուիցեն, բանայցեն սիրտք նոցա առնել զհրամանս քո գրեալ 'ի սիրտս իւրեանց, լինել քեզ ժողովուրդ սեպհական։ Պայծառացո՛

տէր և զհոգի մատուցողի սորին․ և եթէ յանցեալ ինչ իցէ փոքու կամ մեծի, արա թողութի բարեխօսութբ սուրբ աստուածածնին և ամ սրբոց։ Զի դու ես տէր ած մեր․ և քեզ վայելէ փառք՝ իշխանու։

ԿԱՆՈՆ

ՆՈՐՈԳ ՄԿՐՏԵԱԼ ՄԱՆԿԱՆՑ

Յետ մկրտութեան առեալ տանին 'ի սուրբ եկեղեցւոյն շեմսուքն 'ի դուռն, և դնեն 'ի գիրկս մօրն․ և ասեն սաղմոս։

Դու ես որ հաներ զիս յարգանդէ, յոյս իմ 'ի ստեանց մօր իմոյ։
'Ի քեզ անկայ ես յարգանդէ, յորովայնէ մօր իմոյ դու ես ած իմ։

Պօղոսի առաքելոյն յԵբրայեցւոց թղթոյն է ընթերցուածս։

Որք՝ որովհետև մանկունք հաղորդեցին արեան և մարմնոյ, և ինքն իսկ մերձաւորութբ կցորդ եղև նո-

ցունց. զի մահուն իւրով խափանես-
ցէ զայն որ զիշխանութիւն մահուն ու-
նէր, այսինքն է՝ զսատանայ. և ազատե-
ցուսցէ զայնոսիկ որ մահուն երկիւ-
ղիւ հանապազ կէին վտարանդեալք
՚ի ծառայութիւն ։ Քանզի ոչ երբէք
զհրեշտակաց բուռն հարկանէ. այլ
զզաւակէն Աբրահամու բուռն հար-
կանէ ։ ուստի պարտ իսկ էր նմա ա-
մենայնիւ եղբարց նմանել. զի ողոր-
մած լինիցի, և հաւատարիմ քահա-
նայապետ յածակոյս կողմանէ անտի,
առ ՚ի քաւելոյ զմեղս ժողովրդեանն ։

Ալէլուիա ալէլուիա ։

Ի բերանոյ մանկանց տղայոց և
ստընդիեցաց հաստատեցեր զօրհնութիւն ։

Սուրբ Աւետարանին ՅԻ ՔԻ որ ըստ Մարկոսի ։

Եկն ՚ի կափառնայում. և իբրև
եմուտ ՚ի տուն, հարցանէր զնոսա,
զինչ վիճէիք զճանապարհայն ընդ մի-
միանս։ Եւ նոքա լռեալ լինէին. քան-
զի ընդ միմեանս վիճէին ՚ի ճանապար-
հին թէ՝ ով մեծ իցէ։ Եւ իբրև նըս-
տաւ՝ կոչեաց զերկոտասանսն, և ասէ

ցնոսա. Եթէ ոք կամի առաջին լինել՝
եղիցի ամենեցուն կրտսեր՝ և ամենե-
ցուն պաշտօնեայ ։ Եւ առեալ մա-
նուկ մի կացոյց ՚ի մէջ նոցա. և ըն-
կալեալ զնա ՚ի գիրկս իւր, ասէ ցնս ։
Որ միանգամ յայսպիսի մանկտւոյ ըն-
կալցի յանուն իմ, զիս ընդունի ։ և
որ զիս ընդունի, ոչ զիս ընդունի՝
այլ զայն որ առաքեացն զիս ։

Շարական. ԴՁ ։

Որ սիօն ծնեալ մանկունք — ԴՁ
նոր աւազանաւն. շնորհաւորդեալք — ՀԲ
հոգւովն աստուծոյ. օրհնեցէք զհայ
րըն երկնաւոր յաւուր ծննդեանն
սրբուհւոյ կուսին. յոր օրհնե-
ցայք յանիծից նախնոյն։ Մարեամբ
դաւնին աննորատէ փրկեալ ժո-
ղովուրդք. յաւուր ծննդեանն մօր
անստանելոյն. գովեցէք ըզմիածինն
որ հաճեցաւ առնուլ մարմին ՚ի նա-
սերմն ՚ի նմանէ. յոր ։ Յառաւա-
բօւղս շնորհաց հոգւոյն լուսազար-
դեալք ազգք հեթանոսաց. յաւուր

ծնընդեանն մօր բանին ծնանել․ ընդ փառաւորեալ որդւոյ զհոգին բարեբանեցէք հոգեւոր երգով․ որ մաքրա զմարդեանց զմարմնաւորան որդւոյն ։

Եւ քահանայն ասէ զաղօթս զայս ։

Օրհնեալ ես տէր Աստուած ամենակալ, և օրհնեալ է անբաւ գութ մարդասիրութեան քո, որ արժանի արարեր զծառայս քո զմատուցեալս առ քեզ լինել հաղորդ հոգւոյդ քո սրբոյ ։ Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ, ուղղեա զգնացս սորա, և ամրացո զսա յերկիւղ քո․ զգուշացո զսա լուսաւոր պատուիրանաց քոց, և զամ աւուրս կենաց իւրոց խաղաղութեամբ և առանց մեղաց պահեա ։ Շնորհօք և մարդասիրութեամբ տեառն մերոյ և փրկչին յի քի․ ընդ որում օրհնեալ ես հայր ամենակալ՝ ընդ կենդանարար սուրբ հոգւոյդ, այժմ և ։

Սուրբ խա․ Պահպա․ Հայր մեր․

Եւ յաւուրն ութերորդի վերացուցանէ քահանայն զխոյրն՝ ածելով զնարօտն, 'ի գլխոյ նորոգ մկրտելոյն, և ասէ զաղօթս ։

Տէր՝ որ լուսով գիտութեան քո առաջնորդեցեր ծառայիս քո վերստին ծնանիլ զսա ջրով և հոգւով սրբով․ հաստատեա զսա 'ի հաւատս և 'ի սէր քո, փրկեա զսա 'ի չարէ՝ և կեցո։ Շնորհօք և գթութեամբ միածնի որդւոյ քո․ ընդ որում օրհնեալ ես հայր ամենակալ ընդ կենդանարար և ազատիչ սուրբ հոգւոյդ, այժմ և ։

Եւ քահանայն լուանայ զնոր մկրտեալ մանուկն, և ասէ զաղօթս զայս ։

Որ զերծումն 'ի մեղաց մկրտութեամբ սուրբ աւազանին 'ի ձեռն ծառայիս քո պարգևեցեր․ և այժմ աղաչեմ զքեզ տէր, զլոյս երեսաց քոց ծագեա 'ի սիրտս սորա․ սպառազինեա զսա հաւատով ընդ դէմ հակառակորդին․ 'ի վերայ վիմի պատուիրանաց քոց․ հաստատեա զսա․ և զզգեստ անապականութեան սորա յամ մեղաց աղտեղութենէ արա անբիծ և անարատ․ և

զդրոշմ Հոգւոյդ սրբոյ մինչև յաւուր
ահեղ դատաստանին ամբողջ պահեա՛.
և քաւիչ լեր մեզ ըստ բազում գը-
թութեան քում: Զի բարերար և
մարդասէր ես ա՛ծ գոլով. և մեք փառս
մատուցանեմք Հօր և որդւոյ և Հոգ-
ւոյդ սրբոյ, այժմ և:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Որ զգեցաւ զքեզ՝ զտէրդ և զա՛ծդ
մեր, և խոնարհեցոյց քեզ զգլուխս
իւր. պահեա անյաղթելի ՚ի պատե-
րազմաց հպարտացեալ թշնամւոյն. և
քո անապական պսակաւդ մինչև ցը-
վախճան յաղթօղ զամենեսեան ցոյց:
Զի քո է ողորմել և կեցուցանել
զմեզ՝ ք՛ս ա՛ծ մեր. և քեզ փառս
վերառաքեմք ընդ Հօր և ամենասուրբ
Հոգւոյդ, այժմ և:

Եւ բարձրացուցեալ զկնքեալ մանկունս, և
առեալ ջուր՝ լուանայ զերեսս նորա, ասելով:

Արդարացար, սրբեցար, զօրացեր,
յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն
սրբոյ, այժմ և:

ԿԱՆՈՆ

ՆՈՐՈԳ ՍԱՓՐԵԼՈՅ ԶՀԵՐՍ ՊԱՏԱՆԻՈՅՆ

Ասեն Շարական. գ. ձ.:

Մա՛նկո՛ւնք զտէ՛ր օ՛րհնե՛ցէ՛ք. մկ
որո՛յ ա՛նո՛ւնն ո՛ր է՛ն. և՛ մի՛շտ Ե՛ղիցի
անո՛ւն տ՛ն օ՛րհնեա՛լ: Զա՛րդմա՛մբ լու-
սո՛յ զա՛րդա՛րեա՛ց զազգը՛ս մարդկա՛ն
թա՛գաւո՛րըն ք՛ո. և՛ մի՛շտ: Որդի՛ք
լո՛ւսո՛յ տո՛ւք ըզփա՛ռը՛ս Հօ՛րըն լուսո՛յ.
ո՛րդւո՛յն միա՛ծնի և՛ սո՛ւրբ Հո՛գւո՛յն
յաւի՛տեա՛նս ա՛մէ՛ն:

Ասէ այլ: Օրհնեցէք մանկունք
զտէր և օրհնեցէք զանունն տեառն:

Սուրբ Աւետարանն Յի Քի որ ըստ Մատթէոսի:
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Ոչ ապաքէն երկու ճնճղուկք
դանգի՛ միոջ վաճառին, և մի ՚ի նո-
ցանէ յերկիր ոչ անկցի առանց Հօր
ձերոյ: Այլ ձեր և ամենայն իսկ հեր

գլխոյ թուեալ է. և արդ՝ մի երկնչիցիք՝ զի լաւ էք քան զբազում ճընճղուկս: Ամենայն որ խոստովանեսցի յիս առաջի մարդկան, խոստովանեցից և ես զնմանէ առաջի Հօր իմոյ որ յերկինսն է:

Եւ ասէ զաղօթս զայս:

Ո՛ քեզ աղաչեմք տէր ա͞ծ փրկութ͞ե մերոյ. որ՛ օրհնեցեր զդաւիթ ձեռամբ մարգարէին սամուէլի. նոյնպէս օրհնեա զողայս զայս ձեռամբ անարժանութեան իմոյ. և տպաւորեա 'ի սմա զհոգին քո սուրբ. որպէս զի յառաջանալով հասակաւ՝ լի աւուրբք՝ և ալեօք ծերութ͞ե վայելեսցէ 'ի բարութ͞ե քում: Եւ քեզ յա͞մի փառք և իշխանութ͞ի, այժմ և:

Եւ նախ ինքն կտրէ զհերս պատանւոյն 'ի չորից կողմանց, ասելով:

Հարթին հերք գլխոյ այս անուն ծառայի, յանուն Հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ:

Եւ վըման սուրբ խաչի քո: Պահպանիչ և:
Հայր մեր որ յերկինս:

ՑԱՆԿ

ԿԱՆՈՆԱՑ ՊԱՐՈՒՆԱԿԵԼՈՑ

ՅԱՌԱՋԻՆ ՀԱՏՈՐԻ

Կանոն Մկրտութեան 5
Կանոն Քառասնօրեայ մանկանց 48
Կանոն Կուսի պսակի 54
Կանոն Պսակ վերացուցանելոյ 76
Կանոն Երկրորդ պսակի 82
Կանոն Հաղորդ տալոյ 83
Կանոն Գիշեր ժամու 91
Կանոն Խաչալուայ առնելոյ 141
Կանոն Հոգեհանգիստ կատարելոյ 148
Կանոն Աղ օրհնելոյ 160
Կանոն Մատաղ օրհնելոյ 163
Կանոն Ջրհոր օրհնելոյ 166
Կանոն Ջրմուխս օրհնելոյ 171
Կանոն Սկիհ օրհնելոյ 178
Կանոն Զգեստ օրհնելոյ 180
Կանոն Գիրք օրհնելոյ 182
Կանոն Մկրտեալ մանկանց 183
Կանոն Մեռոնէ հանել 187
Կանոն 'Նորոգ սափրելոյ զհերս 189

Կ
6

3398-ԱՇ

ԱԶԳԱՅԻՆ

71-2013

Ի նանիր թագուցին ինձ որոգայթ-յապականութեն իւրեանց , և ՚ի նանիր նախատեցին զանձն իմ։

Տէր՝ յերկինս է ողորմութի քո․ ճշմարտութիւն քո մինչև յամպս․ ալէլուիա բ․ ալէլուիա։

Արդարութիւն քո որպէս լերինք ած․ իրաւունք քո որպէս խորք բազումք․ զմարդիկ և զանասուն կեցուցանես դու տէր։

Որպէս զի բազում արարեր զողորմութի քո ած․ այլ որդիք մարդկան ՚ի հովանի թևոց քոց յուսասցին։

Արբեսցին նոքա ՚ի պարարտութէ տան քո․ և զուղխս փափկութեն քո տացես ըմպել նոցա։

Ի քէն է տր աղբիւր կենաց․ և լուսով երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս։

Ձգեա զողորմութիս քո՝ որք ճանաչեն զքեզ, զարդարութիս քո՝ որք ուղիղ են սրտիւք։

Մի եկեսցեն ՚ի վերայ իմ ոտք ամբարտաւանից, և ձեռք մեղաւորաց մի դողացուսցեն զիս։

Անդ անկցին ամենեքեան՝ ոյք գոր ծեն զանօրէնութիւն. մերժեսցին և այլ մի՛ կարասցեն հաստատել:

Փառք հօր և. Եւ ևս խա.

Խունկ արկանէ և ասէ, Օրհնութիւն և:
Եւ ապա ասէ:

կցրդ Ես ասացի՝ ՚ի վերանալ կենէն աւուրց իմոց՝ թէ գնացի ես ՚ի դրունս դժոխոց:

Շարական. Գկ:

աւգ օրհ Ի վերանալ կենէն աւուրց իմոց. տէր Աստուած մեր օգնեա ինձ միայն մարդասէր: Զչարչարանս խաչի և մահու յանձն առեր. տէր: Բարեխօսութեամբ սուրբ ածածնի և միշտ կուսի. տէր:

աւգ օրհ Ամենասուրբ երրորդութեանդ՝ եր կրպագեն զօրք երկնայինք. և ստեղծ ուածք անմարմին ձեռացդ. փառաւո րեալ զօրութիւնդ քո հանապազ: Ամենազօր խաչի քո տէր երկրպագեսցուք. որով բարձեր ըզդատակնիք մահու քո արարածոց. փառաւ:

Ամէնօրհնեալ աստուածամայր մարիամ. քե-
րովբէական աթոռ արարչին մերոյ
տնօրէնութեան. զոր երանեցին ամ
ազինք հանապազ:

Տէր աստուած լոյս ապաշխարողաց. աղաւ
շնորհեա զթողութիւն բազում յան-
ցանաց իմոց: Առ քեզ բազմագութ
ապաւինեալ կարդամք. մի մերժեր
զմեզ յողորմութենէ քումմէ: Որպէս
զաւազակն աղաղակեմ առ քեզ. յիշ-
եա և զիս տէր ՚ի քում յարքայութեանդ:

Զմեղս իմ խոստովան լինիմ առ աղաւ
քեզ քրիստոս. որ միայնդ ես բազմագութ
թողութեան. ողորմեա ինձ աստուած:
Դու տէր որ ճշմարտութեանց ես սի-
րող. և քննես զծածուկս գաղտ-
նեաց սրտի իմոյ. ողորմ: Տուր ինձ
ցնծութիւն փրկութեան. և հոգւով
տէրութեանդ քո հաստատեա զիս. և ողորմ:

Ալէք յանցանաց զիս ալէկոծեն. աղաւ
և մեղք իմ բազում զիս յանդնդիմա-
նեն: Արդ զինչ արարից մեղուցեալս

անձամբքս · որ չեմ ապրելոց յահա
գին հրոյն։ Մեղայ քեզ Քս որ-
դի Այ · շնորհեա զթողութիւն բա
զում յանցանաց իմոց։

ապաշ Տէր որ 'ի մէջ լերինն · աղբերա-
ցուցեր զջուրն 'ի վիմէն։ Տէր 'ի
սրտէ իմմէ · հան ինձ արտասուս
ապաշխարութեան։ Ով կեցից և ա
պաշխարութեան ապրեցայց · 'ի հան-
դերձեալ քոց դատաստանաց։

ապաշ Մեղուցեալ անձամբ կարդամ
առ քեզ · հայր երկնաւոր · օգնեա
ինձ 'ի նեղութեանս · որ մեղօքս եմ
մեռեալ օգնեա ինձ։ Անօրաւորե-
ցայ ես յաներևոյթ թշնամւոյն · բը
ժիշկ հիւանդաց · բժշկեա զիմ
զհիւանդութիւն · որ մեղօքս։ Մոլո
րեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ ·
խնդրող գերելոց · խնդրեա զիս
ըզմոլորեալս · որ մեղօքս։

ապաշ Մեղայ քեզ Տր · քաւեա զիս · և
ողորմեա ինձ Ած։ Ոչխար եմ բա-

նաւոր հօտի քո. և առ քեզ ապաւինիմ. հովիւ բարի. խնդրեա զիս ընդմոլորեալս. և ողորմ. Ի ծովու մեղաց ալէկոծեալ եմ և առ քեզ աղաղակեմ. նաւապետ բարի. փրկեա զիս ի վտանգէս. և ողորմ.

Որ հուրեան դողացաւ. ա մենամեղ անձն իմ. յահեղ քոց դատաստանաց. յաններելի տանջանացն. Վասնզի կամաւ մերձեցայ. ի մեղս մեծամեծս. արդ կայ և մնամ ինձ. աններելի պատուհասին. Արդ անկեալ աղաչեմ. փրկիչ և բարերար. խնայեա յիս ի մեղուցեալս. և ողորմեա ինձ բազմամեղիս. ապաշ

Ամենակալ. քաւեա ըզմեղս իմ. զի Տէր ես ապաշխարողաց. Դու զհոգիդ սուրբ. մի հաներ յինէն. զի Տէր. Դու փրկեա զիս. յահաւոր դին հրոյն. զի Տէր. ապաշ

Յոյս իմ. ի մանկութենէ ապաշ

իմոց․ մի՛ թողուր զիս տէր աստուած իմ․ Ո՜վ Յիսուս իմ․ ի ժամանակի ծերութեան իմոյ․ մի՛ թողուր զիս տէր աստուած․ Ո՜վ Յիսուս իմ․ ի միւսանգամ գալըստեանն քո․ մի՛ անտես առներ զիս տէր աստուած։

մար Ողորմութեան քո զգթութիւն բաց մեզ տէր․ և արժանի արա ըզմեզ․ լուսեղէն յարկացն քոց ընդ սրբոց քոց․ Ի պատրաստեալ քո յօթեվանսըն սրբոց քոց․ ընկալ և ըզմեզ փրկիչ յորդեգրութիւն ի դըրախտին կենաց․ Ի նըստել քո յատենի դատաւոր ահեղ խնայեա յարարածըս քո․ բարեխօսութեամբ և աղօթիւք սուրբ ճըգնաւորացն․

դրի Որ կոչեցեր զհեռացեալքս ի հարսանիս քո միածնին․ ըմպել զբաժակն իմաստութեան ի ձեռըն սրբոյն գրիգորի․ բարեխօսութեամբ սորա ողորմեա մեզ աստուած․ Որ գերագոյն քան ըզբնութիւն չարչարանօք քո ընտրե-

լոյն․ դարձուցեր ըզմոլորեալքս 'ի գիտութի՛ ճշմարտութե՛․ բա՛րե։

Ո՛ր 'ի վերա՜յն անդընդայ՛յին ջաղխեր նովա՛ւ զգըլուխ վիշապին․ 'ի՛ դեբ ներքնում իջմամբ նորին բարձրա՛ ցուցեր զմեզ 'ի յերկինս․ բա՛րե։

Յո՛րեա՛ր երևեցար առաքելոցն․ եւ մեզ փրկիչ ողորմեա՛։ Քեզ Քրի թագաւորիդ անմահի․ երկրպագա֊նեմք և զյարութիւնդ քո փառաւո֊րեմք․ Փառք փրկողիդ և միած֊նիդ անմահի․ փրկեա ըզժողովուր֊դըս քո զոր ընտրեցար պատուական արեամբըդ քո սրբոյ։ յար

Աղբիւր կենաց բաշխող շնորհաց հոգիդ իջեալ 'ի բարձանց․ զանապա֊կան պարգևս քո բաշխեցեր յա֊ռաքեալսն։ Ո՛ր 'ի վե՛ր ջուրցն գոլով սատեղծանէիր զարարածս․ իջեալ 'ի ջուրս աւազանին ծնանիս որդիս Այ։ Ո՛ր զարդարեալ նորոգես միշտ ըզնոր քո զեկեղեցի․ պէս պէս շնոր հոգ

հայց քոյ պարգեւօք փայլեն մանկու-
նքն սուրբ ։

հոգ Հայր անըսկիզբըն բարեխնամ
մարդասէր․ որ ստեղծիչդ ես հոգւոց
եւ մարմնոց․ յիշեա զննջեցեալսն
մեր․ եւ հանգո ընդ սուրբըս քո։
Որդիդ միածին․ որ գթած ես
առ ամենեսեան․ եւ խաչիւ եւ արեամբ
գնեցեր ըզ քո ժողովուրդս․ յիշեա
զդինս արեան քո տէր․ եւ հան։
Հոգիդ ճշմարիտ․ որ աղբիւր ես
անըսպառելի․ եւ լցուցիչ ամ բա-
րութեանց․ յիշ։

մեծ Ի քեզ եմք ապաւինեալ․ քի մայր
այ մերոյ։ Որ քան զերկինըս բարձրա-
գոյն մարիամ․ պարծանք եկեղեցւոյ․
քի․ Որ քան զարեգակն պայծա-
ռագոյն մարիամ․ մի դադարեր բարե-
խօսել վասն մեր․ քի։

խաչի Խաչի քո քս երկրպագեմն արա-
րածք ամ․ որ ի փրկութի մեզ
կանգնեցաւ․ սա եղիցի մեզ պա-

հապան յաղթօղ · ապրեցուցանել զմեզ ՚ի պատրա · Նման բարձրացար բարձօղդ մնծից · որ փառաւորեալդ ես ընդ հօր · ժողովել ւ զհեռացեալսն կենսաբեր փայտիւն · ապրե :

Փառք հօր և որ :

Սովլու լուսաւորեցան արարածք ամ · սմա սպասէին մրգելեալքն ՚ի մեղսասէր բանտին · որ ազատեաց զմեզ ՚ի պատրա :

Սո ՚ի վերուստ · Սո լսելի լինէ · Գրդ
Սո քաւիչ և նէ · Սո Թողլոյ մեզ ·
Սո զի մի ընդ խո · Նու և ս միաբան ·

Նու աւէ շարքն :

Աստուած յաւիտենական, անըսկիզբն՝ անեղ՝ անքննալի՝ անհասնելի խորհուրդ · Հայր բարեխնամօղ, ծնօղ միածնի որդւոյ, և արտաքս առաքօղ հոգւոյդ սրբոյ, որ ՚ի քէն ելանէ՝ և ընու զամ արարածս · Անուտէր՝ կարօղ զօրութեամբ քով՝ տաեալ հող յերկրէ՝ արարեր զմարդն, և բնակեցուցեր զնա յանախտ և յա-

նաշխատ կեանս անմահս , և պատուիրանադրութեամբ քով զգեցուցեր զնա անամօթ փառօք ՚ի դրախտին փափկութեան ։

Սակայն չարին խանդացեալ ընդ մեծութի̃ փառաց պատուոյ նորա , զոր ՚ի քումմէ̃ բարերարուէ̃դ ընկալեալ էր , և պատրեալ զնա յաղագս անհասիցն ցանկութ̃եց . որ և զիւր տեղի փառացն ո՛չ պահեաց , կամակո՛ր եղեալ յերեսաց քոց տէր ։ Իսկ յանցանել նորա զպատուիրանաւ քով՝ հանեալ եդեր զնա արտաքոյ դրախտին փափկութ̃ե , զգեցուցանելով նմա զմաշկեղէն հանդերձն , զտխրալի և զախտաւո՛ր մարմինս . և սահմանեցեր հողադարձիլ հողոյն ։

Սակայն և ո՛չ այնու անտես արարեր զնա , այլ առաքեցեր զմիածին որդիդ քո . որ եկեալ մարմնացաւ յանարատ և յանապական կուսէն մարիամայ , և զգեցաւ զհնացեալ մարմին ծառայութեան մերոյ , զոր ծառայեցաք մահու մեղաց՝ տարադրութ̃ե ՚ի ձեռն կնոջն դաւաճանութեան . և

ազատեցոյց ա̃ծութե̃ն իւրով ՚ի ձեռն·
փրկական խաչին իւրոյ՝ և անապական
թաղմանն ։ Ո՜ է զոր վասն անսուտ
բանի քո հարկիւ պարտ էաք մեռա-
նել , եբարձ սքանչելագործ յարու-
թե̃ն իւրով · և լուսաւորեաց զազգս
որդւոց մարդկան ՚ի նոյն նմանութի
պատկերի քո , որով ստեղծեր զնախ-
նին մեր զհայր · և ծանոյց մեզ զա-
նուն քո , որով արժանաւորեցաք կո-
չել զքեզ հայր ։ Վան զի նստելով
ընդ աջմէ քումմէ մարմնով զոր ՚ի
մէնջն էառ , և մեզ խոստացաւ յայս
յարութեան կենաց ՚ի միւսանգամ
գալստեան իւրում ՚ի դատաստան յա
ւուրն յետնում ։ Եւ պարգևեաց մեզ
զժամադրութիւն գործոց բարեաց
զանցաւոր կեանս , որով մարթասցուք
գտանել զերկիրն կենդանեաց ՚ի
ձեռն վարդապետութե̃ սրբոց առա-
քելոց իւրոց , որովք եբարձ զդիւա-
մոլ կռապաշտութիւն յաշխարհէս ։

Եւ այժմ բարերար և բազումո-
ղորմ ա̃ծ՝ ընկալ զհոգի ծառայիս այ-
սորիկ , որ ելից զժամանակ պանդխ-

տութեան խուռն 'ի վերայ երկրի, և ընկալաւ զլուծումն յաշխատութեանց, և յաշխարհահեծ պատրողական խաբէութեանց. և դասաւորեա զսա ընդ սուրբս քո յարքայութեան երկնից, ուստի մերժեալ են ցաւք և հեծութիւնք, միշտ յարազուարճ բերկրանօք պայծառացեալ տեսլեամբ ա̃ծային փառաց քոց, ուր ուրախանան ա̃մ ընտրեալք քո: Ընդ նոսին դասաւորեա տէր՝ զհոգի հանգուցելոյս մերոյ այսորիկ. զի և մեք տուեալ հանդերձ փառաւորեսցուք զքեզ հայր՝ ընդ որդւոյ և ընդ սրբոյ հոգւոյդ, այժմ և միշտ և.

Խաղաղութիւն ամենեցուն.

Հայր մեր որ յերկինս և յերկրի և յամենայնի, սուրբ եղիցի անուն քո 'ի վերայ մեր: Եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի, և փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան: Որ պատրաստեցեր մեզ հանդիստ յերկրաւոր աշխատութեանցս՝ յանանց և յանախտ կեանս: Որ 'ի ձեռն միածնի քո սպաներ զմահ, և լուսաւորե-

ցեր զմեզ 'ի կեանս և յանեղծութի̅ւ։ Որ փրկեցեր զսուրբս քո յիշխանուէ̅ խաւարի, և փոխեցեր յարքայութի̅ որդւոյ քո սիրելւոյ՝ տեառն մերոյ և փրկչին յն̄ քն̄։ Ընկալ և այժմ մարդասէր տէր՝ աղաչեմք զքեզ՝ զհոգի սորա ընդ արդարս քո 'ի հանգստեան քում. և թողեա զսա 'ի համարս սրբոց քոց 'ի ձեռն միածնի որդւոյ քո, և նորոգողի հոգւոյդ սրբոյ։ Ընդ որում քեզ հօր ամենակալի, վայելէ փառք։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Ահա չափով եդիր զաւուրս իմ. և կար զօրութեան իմոյ որպէս ոչ ինչ է առաջի իմ. սակայն ընդունայն է ա̃մ մարդ մահեղի։ Ապաքէն որպէս 'ի պատկերի շրջի մարդ, սակայն 'ի զուր խռովի, գանձէ և ոչ գիտէ ում ժողովէ։

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորնթացւոց։

Օրհնեալ է ա̃ծ և հայր տեառն մերոյ յն̄ քն̄. հայր գթութեանց, և ա̃ծ ա̃մ մխիթարութեա̅. որ մխիթարէ՛ն

զմեզ յա̃մ նեղութ̃իս մեր. առ ՚ի կա-
րօղ լինելոյ մեզ մխիթարել զայնո-
սիկ, որ յա̃մ նեղութ̃իս իցեն, մխի-
թարութ̃ե̃ն որով մեք մխիթարիմք յա̃յ։
Զի որպէս առաւելո́ւն չարչարանքն
ք̃ի ՚ի մեզ, նոյնպէս և ՚ի ձեռն ք̃ի
առաւե́լ լիցի և մխիթարութ̃ին մեր։
Զի եթէ նեղիմք՝ վասն ձերոյ մխի-
թարութ̃ե և փրկութեան, և եթէ
մխիթարիմք՝ վասն ձերո́յ մխիթարու-
թ̃ե. որ յաջողեալն է համբերութ̃ե
նոցին չարչարանաց, զոր և մե́քն չար-
չարիմք։ Եւ յոյսն մեր հաստատո́ւն է
վասն ձեր. քանզի գիտեմք՝ եթէ ո̃պ
կցո́րդ եմք չարչարանացն, նոյնպէս
և մխիթարութ̃ե̃ն. Քանզի ո́չ կա-
միմ տգէտ լինել ձեզ ե́ղբարք՝ վասն
նեղութ̃ե մերոյ եղելոյ յասիա. զի
առաւել քան զկարն մեր ծանրացաք,
մինչև անյո́յս լինելոյ մեզ և ՚ի կենաց։
Այլ անձամբ յանձինս զվճի́ռ մահու
ընկալաք. զի մի́ յանձինս ապաստան
իցեմք, այլ յա̃ծ որ յարուցանէ ըզ-
մեռեալս. որ յայնպիսի մահուանէ
փրկեաց զմե̃զ՝ և փրկեսցէ́. քանզի

յուսացեալ եմք, եթէ տակաւին փըրկեսցէ՛ օգնականութ̃բ աղօթից ձերոց վասն մեր։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Զայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի․ ձայնիւ իմով առ ա̃ծ, և նայեցաւ առ իս։

Սրբոյ Աւետարանիս Յ̃Ի Ք̃Ի որ ըստ Յովհաննու։
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Պատասխանի ետ յ̃ս և ասէ ցն̃ս․ ամէն ամէն ասե՛մ ձեզ․ ո՛չ կարէ որդի մարդոյ առնել յանձնէ և ոչ ինչ, եթէ ոչ տեսանիցէ զհայրն զի առնէ․ զի զոր նոյն առնէ, զնոյն և որդին նմին նման գործէ։ Զի հայր սիրէ զորդի, և զա̃մ ինչ ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ․ և մեծամեծս ևս քան զայնս ցուցանէ նմա զգործս, ընդ որ դո՛ւք զարմանայք։ Զի որ̃պ հայր յարուցանէ զմեռեալս և կենդանի առնէ, նոյնպէս և որդի զորս կամի կենդանի առնէ։ Եւ ո՛չ եթէ հայր դատի՛ զոք, այլ զա̃մ դատաստանն ետ որդւոյ իւրոյ․ զի ամենեքեան

պատուեսցեն զորդի, որպ̃ պատուեն զհայրն: Որ ոչ պատուէ զորդին, ոչ պատուէ զհայր զառաքիչն նորա:

Ա̃ս ուղղելոյ գնացս: Ա̃ս ցրելոյ: Ա̃ս պարգևելոյ մեղ: Ա̃ս պահելոյ: Ա̃ս խորտակելոյ: Եւ ևս միաբան:

Տէր ողորմեա. տէր ողորմեա. տէր ողորմեա:

Աստուած հոգւոց և ստեղծիչ մարմնոց. որ զմահ խափանեցեր՝ և զսատանայ կոխեցեր, և աշխարհի կեանըս պարգևեցեր: Հանգո՛ զհոգի ծառայիս քո ՚ի տեղւոջ լուսոյ՝ և ՚ի տեղւոջ հանգստեան, ուստի փախուցեալ են ամ̃ ցաւք և տրտմութ̃իք և հեծութ̃իք: Եւ ամ̃ մեղաց առ ՚ի սմանէ գործելոց ներումն արասցես, եթէ բանիւ՝ և եթէ գործով՝ և եթէ մտածութ̃բ. դու որպ̃ բարերար և ողորմած և մարդասէր ած̃՝ թողութիւն շնորհեա սմա: Վասն զի ո՞վ է մարդ՝ որ կեցցէ և ոչ մեղիցէ. զի դու միայն ես առանց մեղաց. և արքայութ̃ի քո՝ արքայութ̃ի յաւիտենից՝ որ ոչ անցանէ. և բանք քո ճշմարիտ են. և

դու ես կեանք և յարութիւն ա՟մ ննջեցելոց. և քեզ է՟ Հօր և ո՟ր Հոգ.

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Ամենակալդ տէր, որ բարերարութե՟ քով զաշխարհս արարեր. և ստեղծեր զմարդն 'ի հողոյ, և եդեր զնա 'ի կեանս և 'ի փառաբանութե՟ քում. և լցուցեր զնա բարուոք պարգևօք՝ և առատ ողորմութե՟ քով: Իսկ նա խաբեալ 'ի չարէն՝ արտաքսեցաւ 'ի դրախտէն՝ և անկաւ յերկիր մահու, և զանիծաբեր կեանս ժառանգեաց. Այլ դու ողորմած տէր՝ ոչ անտես արարեր զնա 'ի խնամոց գթութեան քո, այլ դարձեալ անդրէն առ քեզ դարձուցեր, և հանգուցեր 'ի հանգիստ կամաց քոց.

Վասն որոյ աղաչեմք զքեզ հա՛յր երկնաւոր՝ 'ի վերայ ա՟մ ննջեցելոց, մանաւանդ որ այժմ հանգուցեալ է. ընկա՛լ զհոգի սորա խաղաղութե՟, և հանգո՛ ընդ սուրբս քո: Եւ մեք գոհանալով փառաւորեսցուք զքեզ ընդ որդւոյ և.

Ապա ասեն զՄ՝ծանեղէն երկուս տուն, և զվերջ տուն Երգ։ Հոգւոցն հանգուցելոց։

Ապա ասեն զՕրհնեալսն, և ասեն Շարական. Դկ։

հանգ Հ Բանդ ամ որ ի ծոց Հօր. վասն
մերոյ փրկութեան։
Որ հանդերձեալ ես գալ փառօք։
Անմահութեանց տուօղ քո և պայր։
Որ նըստի ընդ աջմէ Հօր ծընողի։
Որ ընդհողացեալ բնութի մարդկան։
ո Յանըսկըզբնական ծոցոյ Հօր խա։
Անոխակալ քաղցրութե որդի այ. հա։
Կամաւորական մահուամբ քո լու։
Որ փոխանակ մեղաւորաց ըզմեռա։
Բարեբանեմք զանճառ քո զմարդա։
մ Լոյս ի լուսոյ զմեզ լուսաւոր։
Հօր և հոգւոյ համագոյակից. ի։
Երկնի և երկրի արդար դատաւոր։
ա Լեառըն վիմածին՝ աղբեւր յոր։
Փափկութեն դրախտին՝ բացօղ բա։
Յօղ քաղցրածաւալ ցանկալի զը։

Սրբապահպան որ ծածկեցար յե․ խաչի
Դուռ փակելոյ դրախտին՝ բացող ես։
Փառք հօր և․ Ընե՛ ցընծան ընտրոյ։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Երանի ամենեցուն որ բնակեալ են ՚ի տան տեառն, յաւիտեանս յաւիտենից օրհնես։ Որպէս սիրելի են յարկք քո տէր զօրուեց՟, ցանկայ և փափագի անձն իմ ՚ի գաւիթս քո։

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Թեսաղոնիկեցւոց առաջին թղթոյն է ընթերցուածս։

Ոչ կամիմ եղբարք՝ եթէ տգէտ իցէք վասն ննջեցելոցն․ զի մի տրտմիցիք որպ՟ և այլքն որոց ոչ գոյ յոյս։ Եթէ հաւատամք՝ եթէ յս՟ մեռաւ և յարեաւ․ նոյնպէս և ած՟ զննջեցեալսն ՚ի ձեռն յի՟ ածցէ ընդ նմա։ Բայց զայս ասեմք տեառն բանիւ, թէ մեք որք կենդանիքս եմք մնացեալք՝ ՚ի գալստեանն տեառն ոչ ժամանեմք ննջեցելոցն։ Զի ինքն տէր հրամանաւ ՚ի ձայն հրեշտակապետի, և ՚ի փող այ՟ իջանէ յերկնից․ և մեռեալք ՚ի քս՟ յարիցեն յառաջագոյն։

Ապա և մեք որք կենդանւոյն մնաց-եալ իցեմք, նոքօք հանդերձ յափշտա-կիցուք ամպովք ընդ առաջ տեառն յօդս. և այնպէս յա̃մ ժամ ընդ տ̃ն լինիցիմք։ Այսուհետև մխիթարե-ցէք զմիմեանս բանիւքս այսոքիւք։

Ալէ ալէ։ Բարձր առնեմ զ.քեզ տէր զի ընկալար զիս. և ոչ ուրախ ա-րարեր զթշնամին իմ յիս։

Սուրբ Աւետարանին Յհ̃ ԺԲ̃ որ ըստ Յովհաննու։
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր մե-ռանիցի, ինքն միայն կայ. ապա թէ մեռանիցի, բազում արդիւնս առնէ։ Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա. և որ ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ, ՚ի կեանսն յաւիտենականս պահեսցէ զնա։ Եթէ ոք զիս պաշ-տեսցէ, զկնի իմ եկեսցէ. և ուր ե՛սն եմ, անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի։ Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ, պատուես-ցէ՛ զնա հայրն իմ։

Վասն հրաժարելոյ անձանց ննջեցելոց՝ զՏէր աղաչեսցուք։ քրղ

Վասն քաւութեան մեղաց և թողութեան յանցանաց նոցա և մեր՝ զՏէր։

Վասն առաջնորդելոյ սմա յանըստուեր օթևանս, զոր պատրաստեաց որդին միածին ՚ի տան հօր իւրոյ՝ զՏէր։

Վասն լսելոյ սմա զձայն կենարար փողոյն, և վերանալ ընդ առաջ Փրկչին՝ զՏէր։

Վասն արժանի լինելոյ սմա դասիլ յաջակողմեան դասուն՝ զՏէր աղա։ Եւ ևս միա։ Զանձինս։ Ողորմեաց։

Տէր ողորմեա՛, տէր ողորմեա՛, տէր ողորմեա՛։

Որ թագաւորդ ես յաւիտենից Քս՟ ած՟ ևևս, և առնես զամ՟ ինչ ողորմութբ՟ առաւել քան զոր խնդրեմք և իմանամք. որ զամ՟ ինչ ՚ի բարի մատակարարեցեր որդւոց մարդկան։ Ընկալ զհոգի ծառայիս քո այսորիկ, և հանգո՛ ընդ սուրբս քո՝ որք ՚ի սկզբանէ հաճոյ եղեն քեզ։ Ընկալ զսա ընդ արդարս քո, և ՚ի խորանս սիրողաց քոց բնակեցո՛ զսա։ Եւ եթէ աղթ

մարդկօրէն ինչ յանցեալ իցէ սորա՝ բանիւ, կամ գործով, կամ մտածու-թե՟, դու որպէս մարդասէր և բա-րերար Ա՟ծ՝ թողութ՟ի շնորհեա սմա. և զմեր ամենեցուն ելս յերկրէ աստի՝ խաղաղութ՟ե յաջողեա, լինել ժառան-գորդ երկնից արքայութեանդ։ Ո՛ի յամենայնի փառաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր և սուրբ Հոգ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Գթած և մարդասէր Ա՟ծ՝ հանգո՛ զհոգի ծառայիս քո այսորիկ յօթևա-նս արդարոց. և զմեր հաւատս քրիս-տոնէութ՟ե առանց մեղաց պարգևեա կատարել, հաստատելով զմեզ յա՟մ գործս բարիս, շնորհօք և մարդասի-րութ՟ե տեառնդ մերոյ և փրկչիդ Յի՟ Քի՟։ Ընդ որում Հօր և Ս՟բ Հոգւոյդ։

Հոգւոյն հանգուցելոյ։ Վասն հանգուցեալ։

Քրիստոս որդի աստուծոյ անմահական է։

Հայր մեր որ յեր։

Ապա տանին 'ի գերեզման, աւելով, Տեսեալ զքեզ մահու։ Ապա ժամն մի տուն Ապա ասասցեն, մինչև հօրենան գերեզմանին. և հանգիստ տանեն և տան։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Օ Ճանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ։

Սուրբ Աւետարանին Յի՛ Քի՛ որ ըստ Մատթէոսի։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ յս̅՝ և ասէ. գոհանամ զքէն հա՛յր՝ տէր երկնի և երկրի. զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և 'ի գիտնոց, և յայտնեցեր տղայոց. այո՛ հա՛յր. զի այսպէս հաճոյ եղև առաջի քո։ Ամենայն ինչ տուաւ ինձ 'ի հօրէ իմմէ։ Եւ ո՛չ ոք ճանաչէ զորդի՝ եթէ ոչ հայր. և ո՛չ զհայր ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ որդի, և ում որդին կամիցի յայտնել։ Եկա՛յք առ իս ա̅մ վաստակեալք և բեռնաւորք, և ես հանգուցից զձեզ. առէ՛ք զլուծ իմ 'ի ձեզ, և ուսարո՛ւք յինէն՝ զի հե՛զ եմ և խոնարհ սրտիւ. և գտջի՛ք հանգիստ անձանց ձերոց. զի լուծ իմ քա՛ղցր է. և բեռն իմ փոքրոգի։

Հոգւոյն հանգուցելոյ: Քրիստոս որդի:
Եւ երթալով 'ի գերեզմանն ասեն:

Շարական. Գձ:

հանգ Մերձեցայ ես 'ի դուռն գերեզ:
Եղիցի ձեռն քո պահպանեա՛ն անձին.
Բըղխեսցես առ իս ըզգութ մարդա:
Կեցցէ անձն իմ օրհնեսցէ ըզքեզ:

Աստուածածնի, Խաչի, Փառք:

Եւ հասեալ 'ի գերեզմանն՝ ասեն:

սղմս Դարձ անձն իմ 'ի հանգիստ քո, զի Տէր կոչեաց զքեզ:

Սիրեցի զի լուիցէ. Շրջեցա՛ն. Նեղութիւն և. Տէր փրկեա. Ես խոնարհ եղէ և. Դարձ անձն իմ.

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորնթացւոց առաջին թղթոյն է ընթերցուածս:

Ապա եթէ քս քարոզի թէ 'ի մեռելոց յարուցեալ է, զիա՛րդ ասեն ոմանք 'ի ձէնջ՝ եթէ յարութի մեռելոց չիք. եթէ յարութի մեռելոց չիք, ապա և քս չէ յարուցեալ. և եթէ քս չիցէ յարուցեալ, ընդունայն է քարոզութի՛ն մեր. ընդունայն են և հաւատքն ձեր. և գտա-

նիցիմք սուտ վկայք Այ՟, զի վկայեցաք զԱյ՟ եթէ յարոյց զքս՟· զոր ո՛չն արդ-եօք յարոյց՝ եթէ մեռեալք ո՛չ յառ-նիցեն։ Իսկ եթէ մեռեալք ոչ յառ-նեն, ապա և քս՟ չէ՛ յարուցեալ։ և եթէ քս՟ չիցէ յարուցեալ, ընդունա՛յն են հաւատքն ձեր · և տակաւի՛ն ՚ի նմին ՚ի մեղս կայցէք ։ Իսկ արդ՝ որ ննջեցին ՚ի քս՟, կորեա՞ն արդեօք · եթէ այսու կենօքս միա՛յն յուսացեալ եմք ՚ի քս՟, ապա ողորմելի՛ եմք քան զա՟մ մարդիկ։ Բայց արդ՝ քս՟ յարուցեա՛լ է ՚ի մեռելոց, առաջին պտուղն ննջե-ցելոց · քանզի մարդով եղև մահ, և մարդով յարութի՟ մեռելոց · որպէս ադամաւն ամենեքին մեռանին, նոյն-պէս և քս՟իւ ամենեքին կենդանա-ցին, իւրաքանչիւր յիւրում կարգի · նախ՝ քս՟, և ապա քս՟եանք ՚ի գալըստ-եան նորա · և ապա կատարած ։

Ալէլուիա ալէլուիա ։

Տէր լո՛ւր աղօթից իմոց · աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ · և մի՛ դարձու-ցաներ զերեսս քո յինէն ։

Սրբոյ աւետարանին Յի՛ Քի՛ որ ըստ Յովհաննու։
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի որ ըզբանն իմ լսէ եւ հաւատայ այնմ որ առաքեացն զիս, ընդունի զկեանսն յաւիտենականս. եւ ՚ի դատաստան ոչ մտանէ, այլ փոխեցաւ ՚ի մահուանէ ՚ի կեանս։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի գայ ժամանակ՝ եւ արդէ՛ն իսկ է, յորժամ մեռեալք լուիցեն ձայնի որդւոյն Այ. եւ որք լուիցենն՝ կեցցեն։ Զի որպէս Հայր ունի կեանս յանձին իւրում, նոյնպէս ետ եւ որդւոյ ունել կեանս յանձին իւրում։ Եւ իշխանութի՛ ետ նմա դատաստան առնել։ Եւ զի որդի մարդոյ է, ընդ այն զի՞ զարմանայք։ Զի եկեսցէ ժամանակ՝ յորում ամենեքին որ ՚ի գերեզմանս կայցեն, լուիցեն ձայնի նորա, եւ եկեսցեն արտաքս. որոց զբարիս գործեալ իցէ՝ ՚ի յարութի՛ կենաց, եւ որոց զչա՛ր արարեալ իցէ՝ ՚ի յարութիւն դատաստանաց։ Ո՛չ կարեմ ես յանձնէ առնել եւ ո՛չ ինչ. այլ որպէս լսեմ՝ դատիմ, եւ դատաստանն իմ

արդա՛ր է ։ զի ո՛չ խնդրեմ զկամս իմ, այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս։

Քարոզ։

Վ՟ն ուղղելոյ զգնացս։ Վ՟ն ցրելոյ։ Վասն պարգևելոյ։ Վասն պահելոյ։ Վասն խորտակելոյ։ Եւ ևս միաբան։

Եւ ասէ զաղօթս։

Աստուած հոգւոց և ստեղծիչ մարմնոց, տէր ես կենդանեաց՝ և յարութ՟ի մեռելոց. տուիչ ես բարեաց՝ և մխիթարիչ ա՟մ վշտացելոց, և հանգուցիչ՝ հաւատով ՚ի քեզ ննջեցելոց։ Ո՛ որ ժողովեցեր ճշմարտութ՟ե քով ՚ի կոչումն հաւատոյ, և խոստացար հաւատացելոց քոց զհանգիստն յաւիտենական կենացն անվախճանից։ Քանզի շնորհեցեր նախահօրն մերում զանմահական կեանս, և կացուցեր զնա ՚ի վերոյ ա՟մ ձեռակերտաց քոց, և զա՟մ ինչ հնազա՛նդ արարեր ՚ի ներքոյ ոտից նորա. և ՚ի ձեռն յանցանացն ն՟ր կոչեցեր զնա յերկիր ուստի առաւ։ Եւ դարձեալ խոստացար ՚ի ձեռն գալստեան միածնի քո յաշխար-

հրս՝ անճառելի խոստմամբ՝ յարուցանել զմեռեալս, և տալ ամենակարող և հզօր բանիւ քով, եկա՛յք առ իս ամ աշխատեալք և ծանրաբեռինք, և ես հանգուցից զձեզ։ Հանգո՛ տէր ած մեր՝ զհոգի ծառայիս քո ըստ բանիդ այդորիկ. և գրեա՛ զսա ՚ի գիր հանգստեան փառաւոր արքայութե քո. և պարգևեա՛ սմա մասն և բաժին ՚ի խորանսդ յաւիտենականս։ Իսկ եթէ մարդկօրէն մեղուցեալ ինչ իցէ սորա ՚ի յանցանս աշխարհիս այսորիկ, անվախճան քո բանիւդ թողութի շնորհեա՛ սմա. և յա՛մ մեղաց և ՚ի սնոտի խաբէութենց զհոգի սորա ազատեա՛. և զա՛մ ժողովուրդս քո օրհնեա՛։ Ո ի ՚ի բերանոյ ա՛մ արարածոց քոց փառաւորի ամենասուրբ տէրութիւն քո, այժմ և միշտ և.

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Որդ՝ խնդրեմք ՚ի քէն Թագաւոր Թագաւորաց և տէր տերանց, յորժամ գաս քն և երևիս մեծութբ քով, գունդք հրեշտակաց և զօրութեք առաջի քո ընթանան։ Դաս հի-

ազմամբ՝ և ձայնիւ փողոյ. զարթուցանես զննջեցեալսն, յարուցանես ըզմեռեալս, կանգնես զգլորեալս, բըժշկես զվիրաւորեալս. դա՛ս բոցով, և դատիս անշէջ հրով: Նստիս 'ի վերուստ յարևելից կողմանէ, և ս̅բ խաչն առաջի քո. յայտնեալ երևիս յերկրի, և հատուցանես իւրաքանչիւր ումեք: Բանին դպրութ̅իք. կարդին աթոռք. լինի ահեղ դատաստան. դնին կշիռք արդարուն, և ընդունի իւրաքանչիւր ըստ գործոց իւրոց. վկայքն պսակին ըստ ձգնութ̅եցն, և մեղաւորքն տանջին ըստ յանցանացն: Պատե՛ս զխաչեցօղսն. տանջե՛ս զմեղաւորսն. պապակին ուրացօղքն:

Յայնժամ յայտնին կաւք հրեղէնք յերկնից. լինի ձայն փողոյ մեծի. ընթանան զօրութ̅իք. սարսափին հրեշտակք. փայլատակի հուր. խաւարի արեգակն, և լուսին. թօթափին աստեղք. խառնակին ամպք. ցամաքի ծով. հիանան արարածք ամենայն: Ուրախանան բարիքն, և ողբան չարքըն. բերկրին երկրպագուքն ք̅ի, և

հառաչեն ուրացողքն։ Պսակքն յայս նին, և կուսանքն խնդան. առագաստն զարդարի, և իմաստուն կուսանքն պատրաստք մտանեն ճրագունք վառեալք. Իսկ յիմար կուսանքն դատարկացեալք, ճրագք անցեալք, գլուխք խոնարհեալք, սիրտք տրտմեալք, ոգիք լքեալք և տարակուսեալք հալածին ՚ի ձայնէ Թագաւորին որ ասէ, թէ ոչ գիտեմ զձեզ։ Խնդան աջակողմեանքն, և լան ձախակողմեանքն. խայտան օդիքն, և մերժին այծիքն յերեսաց տեառն. լոյսն պայծառանայ, և խաւարն նուաղի. դժոխքն աղաղակէ, և սատանայ յամօթ լինի. ցանկութ̅ին անցանէ, և որդն ոչ մեռանի։

Յայնժամ բարեբար և մարդասէր տէր՝ յորժամ այս ա̅մ կարգի ՚ի քումմէ մեծութ̅էդ, յիշեա՛ զհոգի ծառայիս քո այսորիկ, և դասաւորեալ պայծառացո՛ ընդ սուրբս քո յարքայութ̅եդ երկնից։ Եւ զա̅մ զոր ինչ մեղուցեալ իցէ սորա՝ բանիւ, կամ գործով, կամ մտածութ̅բ, զկամայ և զակամայ, զգիտութ̅ն և զանգիտութ̅ն,

ներեա՛ եւ թո՛ղ սմա քոյով մարդասի-
րութեամբդ. վասն զի ո՛չ է մարդ որ
կեցցէ եւ ո՛չ մեղիցէ. զի դու միա՛յն ես
առանց մեղաց. եւ արքայութի՛ն քո՝ արքայ
ութիւն յաւիտենից որ ո՛չ անցանէ.
Եւ քեզ վայելէ.

Ապա քահանայն ափ մի հող առնու 'ի ձեռն, խաչակնքէ, եւ ասէ.

Օրհնեա՛ ✠ տէր՝ ողորմութեա՛մբ քով զհողս ծառայիս քո այսորիկ, եւ յիշեա՛ զսա. զի հո՛ղ էր՝ եւ անդրէն 'ի հող դարձաւ ըստ հրամանի քում.

Ապա ձգէ՛ զհողն 'ի գերեզմանն, եւ ասէ.

Օրհնութիւնն ա՛ծային իջցէ՛ 'ի հող մահու սորին, եւ բուսուսցէ՛ յօրն վերջին, անուամբ հօր եւ որդւոյ եւ հոգւոյն սրբոյ.

Թէ կամի՝ ասա եւ զայս Շարական.

Մերձեցայ ես 'ի դուռն.

Եւ ապա իջուցանեն զննջեցեալն 'ի գերեզմանն, եւ ասեն սաղմոս.

Տէր հովուեսցէ զիս. զ[illegible] [illegible]. սղմ
Տէր ուղղեա՛ զգնացս մեր 'ի ճանա. մղթ
Աղաչեսցուք զամենակալն ա՛ծ, զի. քրզ

աղթ

Առաջնորդ կենաց և պարգևիչ խաղաղութե՟ ք՟ս ա՟ծ մեր, առաջնորդեա՛ մեզ գնալ ՚ի ճանապարհս քո արդարութե՟, և խաղաղութե՟ ժամանել ՚ի նաւահանգիստն կենաց և փրկութե՟ շնորհօք ողորմութե՟ քո. զի դու ես օգնական և փրկիչ մեր. և.

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Օրհնեա՛լ ես տէր ա՟ծ փրկիչ մեր, որ յա՟մ ժամ ընդ մեզ ես, և ո՛չ երբէք թողուս ՚ի ձեռանէ քումմէ զայնոսիկ՝ որք հաւատով և ճշմարտութե՟ կարդան առ քեզ. Աղաչեմք և խնդրեմք ՚ի քէն տէր, ճանապարհորդակի՛ց լեր ծառայից քոց՝ քոյին վերակացութե՟դ պահելով ՚ի խաղաղութե՟. և առաջնորդեա՛ մեզ միւսանգամ խաղաղութե՟ և խնդութե՟ հասանել յիւրաքանչիւր բնակութիւնս ՚ի ք՟ս յ՟ս ՚ի տէր մեր. որում վայելէ։

Եւ դարձեալ հող ձգէ, և ասէ։

Հող օրհնութեան իջցէ ՚ի գերեզմանս սորին, և բուսուս ։

Ապա ծածկէն հողով, և ասէն աղօթելով։

Ողորմած ած քաւեա զանօրէնութի։ համբ
Հաւատ ունելով հոգի խաղաղութ, կցրդ
Երթ առ արարիչն հայցելով։
Ես ասացի 'ի զարմանալ իմում, թէ
ամ մարդ։ Հաւատ ու։
Զճանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ
ըստ բանի քում, և։ Հաւատ ու։

Որ ետուր հոգի յմ. ընդա պահեա. զի քո խաչի և յարութեանդ հաւատաց. թագաւոր երկնաւոր. հանգո զհոգի սորա. յիշելով սորա զհաւատս։ Ի քաղաք տեառն զօրութեանց և 'ի քաղաք թագաւորին մեծի. ուր ժողովք սրբոցն են 'ի խաղաղութե. գնասցես յուսով և հանգիցես ընդ հրեշտակաց դասս. տեսանել զլոյ սըն յաւիտենից։

Մերձեցաւ անձն իմ 'ի հող յոր համբ
մէ ստեղծեր զիս. և հոգւոյս մեկնեալ յինէ ն. տէր զապաւինեալս յիշեա 'ի քում դիմըստեան ն։ Ստեղծուած

եմ անարատ ձեռաց քոց մի անտես առներ . այլ խնայեա յիս յարուցելն աւուրն . տէր ։ Օրհնեալ դաս փառօք հօր դատել ընտրելերս ամ . եւ հար-կանի փող հնչման յարուցէ . տէր ։

Փառք հօր եւ ։ Ընդ քերովբէս պահելով . յաղթօղ լինիցուք փորձողին . եւ ընդ հրեշտակս երգեսցուք ։

Փառք ՚ի բարձունս այ , եւ յերկիր ։

Փառք՝ պատիւ եւ երկրպա ։

Եդին զիս ՚ի գբի ներքնումն ՚ի խա ։

Տէր ած փրկութե իմոյ ՚ի ։

քրղ Վասն ՚ի վերուստ պահպանութե ՚ի տեառնէ անձանց մերոց , եւ հաճոյական աղօթս առնելոյ՝ զտէր ։

Վասն ընդունելոյ տեառն այ ըզհոգի հանգուցելոյս ՚ի հանգստեան արդարոց՝ զտէր ։

Վասն թողլոյ սմա զյանցանս ըզկամայ եւ զակամայ՝ զտէր ։

Վասն արժանի լինելոյ սմա՝ խաղաղութե եւ մեծաւ յուսով սպասել տեառնագալուստ փողոյն՝ զտէր աղա ։

Վասն քաղցրաբարբառ լսելոյ սմա զահաւոր ձայնն որ ասէ, եթէ արի՛ք՝ ահա՛ գայ քս̃՝ զոհէր ։

Վասն համարձակապէս տեսանելոյ սմա զանապական և զանստուեր լոյսն՝ զոհէր ։

Վասն աչալրջութե̃ և առանց ամօթոյ կալ սմա առաջի արդար դատաւորին քի̃՝ զոհէր ։

Վասն տալոյ սմա տեղի 'ի հայրական խնամոցն յաջակողմեան դասուն՝ զոհէր ։

Վասն լսելոյ սմա զերանաւէտ ըղ ձայնն, եթէ եկա՛յք օրհնեալք Հօր իմոյ 'ի տեղի հանգստեան՝ զոհէր ։

Վասն պարգևելոյ սմա զերկնային պսակն կենաց և անմահութե̃՝ զոհէր ։

Վասն հրեշտակի խաղաղութեան աւանդելոյ զհոգի սորա 'ի տեղի արդարոցն՝ զոհէր ։

Վասն առաքման շնորհաց մեծի և ամենազօր աջոյն քո 'ի հողանիւթեայ յարկ տապանի սորա՝ զոհէր ։

Վասն կնքելոյ զգերեզմանս զայս նշանաւ խաչին իւրոյ մինչև 'ի գա-

լուսոն իւր սուրբ՝ զոհեր ։

Վասն առաքելոյ զՇնորհս Հոգւոյն սրբոյ 'ի սիրտ լողաց հաւատացելոց անուան իւրոյ՝ զոհեր ։

Վասն մխիթարելոյ զվշտագնեալս սրտիւք 'ի ձեռն ողորմութ̃ե իւրոյ՝ զոհեր ։

Վասն պահելոյ զմնացորդս սորա յ̃ամ հնարից սատանայի՝ զոհեր ։

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց ։

Աղօթք ։

Օրհնեալ ես տէր ա̃ծ մեր, որ ստեղծեր զմարդն հող յերկրէ, և փչեցեր յերեսս նորա շունչ կենդանի, լինելով նմա կամօք քո 'ի հոգի կենդանարար. և եդիր զնա 'ի դրախտին փափկութ̃ե գործել զնա և պահել։ Եւ յանցանել ն̃ր զպատուիրանաւքով՝ հանեալ եդեր զնա արտաքոյ դրախտին փափկութ̃ե յերկիր ուստի առաւ, մատնելով զնա տաժանաւոր և ախտալից կենցաղոյս այսորիկ. և եդիր սահման ասելով, հող ես՝ և 'ի հող դարձցիս ։

Եւ այժմ տէր բարերար՝ ընկալ

զծառայս քո զայս, որ ելից զժամա-
նակ պանդխտութե՟ն իւրոյ ՚ի վերայ
երկրի. և ըստ հրամանի քում եմուտ
՚ի յարգանդ երկրի, յորմէ ծնանելո՛ց
է վերստին ՚ի կեանս անմահականս:
Եւ այժմ տէր ա՟ծ մեր՝ ձգեա՛ զպահ-
պանողական աջ քո, և կնքեա՛ զտեղի
հանգստեան սորա. զի եղիցին ՚ի ըզ-
գուշութե՟ն և ՚ի պահպանութե՟ ոսկերք
սորա իբրև զգանձս պատուականս
առաջի ա՟ծութե՟դ քո. և մի՛ իշխեսցէ
մերձենալ ՚ի սա թշնամին երևելի
կամ աներևոյթ: Եւ զհոգի սորա զոր
աւանդեցեր ՚ի ձեռն հրեշտակի քո՝
մերձեցո՛ առ սուրբ փառս աթոռոյ
քո, ընդ մի՛լ պայծառացեալ հոգիսն
ցնծալ պարել և զուարճանալ շուրջ
զարքունական աթոռովդ մինչև յօր
կրկնակի կենսաբեր գալստեա՛ն քո
յերկնից՝ փառօք հօր, և ա՟մ հրեշտա
կօք սրբովք: Յորժամ գաս ՚ի նորո-
գել և կանգնել զանկեալ և զկոր-
ծանեալ պատկերս քո, այցելութե՟
ա՛յց արա տէր ծառայիս քո այսորիկ.
և հա՛ն սմա մասն և բաժին յարքայու-

թեանդ երկնից ընդ այնոսիկ՝ որք սիրեցին զքեզ յա՟մ սրտէ, և յա՟մ զօրութ՟ք իւրեանց։ Ո՛վ յա՟մի մեծացեալ և փառաւորեալ եղեցիս տէր մեր յ՟ս ք՟ս՝ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հո։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Տէր մեր և փրկիչ յ՟ս ք՟ս որդի ա՟յ կենդանւոյ, կենդանի և կենդանարար, կերպարան և կնիք հօր. որ վասն նախաստեղծին քո ադամայ անկելոյն յանցանօք ՚ի փառակենցաղ դրախտէն, կամաւ հօր և հաճութ՟բ սուրբ հոգւոյն խոնարհեցար յերկնից՝ և իջեր յերկիր, և առեր մարմին ՚ի ս՟բյ կուսէն. խաչիւ և անապական արեամբդ քով զհնացեալս մեղօք վերստին նորոգեցեր. որպէս զի ստեղծուածն առաջին որ առանց ապականութ՟ե էր, ՚ի հանդերձեալ յարութեանն մեռելոց՝ երևեսցի փառօք։ Ո՛վ դու ինքնին տէր վասն մերոյ փրկութ՟ե իջեր ՚ի գերեզման. աւերեցեր զդժոխս, ողորմելով արդելեալ հոգւոցն ՚ի նմա. լուծեր զեր-

կունս մահու թաղմամբ քով. և ա՟ծասքանչ յարութե՟ քով ազատութի՟ և նորոգութի՟ շնորհեցեր յուսացելոցս ’ի քեզ։

Եւ այժմ դու նոյն ինքն տէր ա՟ծ մեր՝ գթա՛ ’ի մեղուցեալ ծառայս քո, որ վախճանեցաւ զերկրաւոր զկեանս իւր։ Եւ բարեխօսութե՟ սուրբ ա՟ծածնին՝ և ա՟մ սրբոց քոց որք յաւիտենից հաճոյ եղեն քեզ, ներեա՛ քաւեա՛ և թո՛ղ զմեղս իւր զոր գործեաց՝ ըզկամայ և զակամայ. քանզի ո՛չ արդարանայ առաջի քո ա՟մ կենդանի։

Օրհնեա՛ տէր և զհողանիւթեայ յարկ տապանի սորա, և կնքեա՛ անարատ աջովդ, և պատուական խաչիւդ, յորում հեղեր զփրկական արիւնդ ’ի թողութի՟ մեղաց մերոց։ Օրհնեա՛ տէր և զմնացորդս սորա. սփոփեա՛ և մխիթարեա՛ և փարատեցո՛ ’ի սրտից սոցա զսուգ և զտրտմութի՟. և խաղաղական կենօք աճեցո՛ և զարգացո՛ և միացո՛ ’ի սէր սրբութե՟ քո։ Ընդ նոսին՝ աշխատաւորացս և համօրէն զհետ եկելոցս ողորմեա՛ տէր, և տո՛ւր

զբարի պարգեւաց քոց զհատուցումն
Հալածեա́ և հեռացո́ ՚ի սոցանէ զխո-
րամանկութի̃ սատանայի , և զգաստութե̃
առաջնորդեա́ ՚ի շաւիղս արդարութե̃
քո , հասանիլ ՚ի կոչումն փողագոչ
ձայնի հրեշտակապետին ՚ի յաւիտե-
նական հանդիսան : Զարթուցեալք
՚ի յոյս մահահանդիստ քնոյս` և սրա-
թուիչ լուսեղէն ամպովք ընդ առաջ
ելանել քոց փառաց , և արժանի լի-
նել բարեբանող փառաւորութե̃ օրհ-
նել զքեզ ք̃ս ա̃ծ մեր` ընդ հօր և
սուրբ հոգւոյդ , այժմ և :

Փայլեն արդարքն յարքայութեան :
Քո անպատում խոնարհութե̃դ :
Փառաց ՚ի փառս բարձրանան աջա :
Քահանայք և ժողովուրդք :
Ի վերինն երուսաղէմ ՚ի բնակարան :
Հոգւոյն հանգուցելոյ : Վասն հանգուցեալ :
Քրիստոս որդի ա̃յ անոխակալ և :

Սա. Եւ խա. Օրհնեսցի և ✠ կնքեալ
պահեսցի գերեզմանս և ոսկերքս ծա-
ռայիս ա̃յ , նշանաւ սուրբ խաչիս , և
բանիւ սուրբ աւետարանիս , յանուն
հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ :

Ն․ Աս․ Խօ։ Օրհնեսցի և ✠ կնքեալ պահեսցի շիրիմ և ոսկերք դա։

Ն․ Աս․ Խօ։ Օրհնեսցի և ✠ կնքեալ պահեսցի գամբարան և ոսկերք։

Անշարժ եղիցի կնիք ✠ տէրութեան ՚ի վերայ գերեզմանի ծառայիս քո՝ մինչև ՚ի գալուստն քո. որ եկեալ միւսանգամ նորոգեսցես փառօք՝ ՚ի փառս հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ, ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս։

Ն․ ապա՝ Ընդ երթալն ՚ի տուն մեռելոյն, ասեն սաղմոս։

Այս ամ եկն ՚ի վերայ մեր, և մեք զքեզ ոչ մոռացաք, և ոչ ստեցաք ուխտի քում, և ոչ դարձաք յետս սրտիւք մերովք։

Դարձուցեր զշաւիղս մեր ՚ի ճանապարհաց քոց, խոնարհ արարեր զմեզ ՚ի տեղի չարչարանաց, և ծածկեցին զմեզ ստուերք մահու։

Թէ մոռացեալ իցէ մեր զանուն այ մերոյ, կամ ձգեալ իցէ զձեռս մեր առ ածս օտարս։

Աստուած խնդրէ զայս. զի նա քննէ զգաղտնիս սրտից մերոց։

Վասն քո մեռանիմք զօրհանապազ, համարեցաք որպէս զոչխար 'ի զենումն :

Զարթի՛ր ընդէ՞ր ննջես տէր . արի՛ եւ մի՛ մերժեր զմեզ իսպառ :

Զմէ՞ դարձուցանես զերեսս քո 'ի մէնջ , մոռանաս զաղքատութ̃ի եւ զնեղութիւնս մեր :

Խոնարհ եղեն մինչեւ 'ի հող անձինք մեր . եւ յերկի՛ր կցեցան մէջք մեր .

Արի՛ տէր օգնեա՛ մեզ եւ փրկեա՛ զմեզ , վասն անուան քո :

Փառք հօր եւ որդւոյ ե :

Ա. եւ խաղա . Խնդրեսցուք հաւատով 'ի հօրէ վասն քաւութե մեղաց , եւ թո :

Հայր գթութեց՝ եւ ա̃ծ ա̃մ մխիթարութե , որ մխիթարես զմեզ յա̃մ նեղութե̃ս մեր . հարկանես՝ եւ դու բժշկես . եւ ո՛չ երբէ.ք թողուս 'ի ձեռանէ քումմէ զստեղծուածս քո : Տո՛ւր սոցա տէր հոգի զգաստութե , հոգի մխիթարութե . քե մխիթարեա՛ զվշտագնեալս սրտիւք , եւ բժշկեա՛ ըզ վէրս տրամութե սոցա : Զի հա-

տատուն յուսով փառաց քոց առողջաց եալք ՚ի սգոյ տրտմութենէ իւրեանց, փառաւորեսցեն զամենամեծ տէրութիւնդ քո, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։

Հոգւոյն հանգուցելոյ։ Վասն հանգուցելոյ։

Քրիստոս որդի աստուծոյ անոխակալ և։

Հայր մեր որ յեր։

ԿԱՆՈՆ

ՄԵԾԻ ԱՅԳՈՒՅՑ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Գնան ՚ի մատուռն առաւօտն ՚ի գերեզմանն, և տան զանբիծն ՚ի բուն։ Ապա ըսկսնի փոխտաղըն ասէ, Նա ևս է։ Նա քահանայն խունկ արկանէ՝ և ասէ, Օրհնութիւն և։

Ն. ապա ասէ Շարական · ՔԿ։

Յիսուս միածին անմահութեան զօրով
պարգևատուն երևեցաւ ըմբոշխ.
խափանեաց զզօրութիւն մահու։
Բղխեա մեզ արտասուաց մորեամբ
և մաքրութիւն անկեալ առ ոտսն տեառ

ուրն. խնդրէին զնորոգումն եղ-
բօրն. Բանիւ բանն ած կենա-
գործեաց զղազարոս 'ի թաղմանէն.
Եւ եկեալ արտաքս անապական.

Թաղ Յովսէփ քեզ հաւատացեալ
պիղատոսի աղերսէր. շնորհեաց զտէ-
րունեանն մարմին. Զանապական
զաստուածացեալ մարմինն. պատեալ
սուրբ կտաւովք. եւ եդ 'ի գերեզ-
մանի. Որ արարիչդ ես արարածոց.
հանգուցեալդ 'ի քերովբէս. վիմով
կնքեցար յերկրի.

յոր Յորժամ եկին 'ի գերեզմանն
իւղաբեր կանայքն. եւ բերին ընդ
խունկսն 'ի խնկել զանապական մար-
մինն. Յայնժամ հրեշտակն աւետա-
րանէր յարեաւ քս. պատմեցէք
աշակերտացն զյարութիւնն տն.
Իսկ նոքա զարհուրեալ վասն ահա-
գին տեսլեանն. պատմէին աշակեր-
տացն զահագին տեսլին.

Հոգւոյ գալստեան, Հանգստեան, Աստուածածնի, Խաչի, Փառաց:

Ալէ ալէ: Ի խորոց կարդացի առ քեզ. Լուիցին ականջք քո 'ի լսել ձայն աղօ:

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Թեսաղոնիկեցւոց երկրորդ թղթոյն է ընթերցուածս:

Այլ մեք պարտիմք գոհանալ զա՟յ յա՟մ ժամ վասն ձեր եղբարք սիրելիք 'ի տեառնէ. զի ընտրեաց զմեզ ա՟ծ իսկզբանէ 'ի փրկութի՟ սրբութ՟ հոգւոյն, և հաւատովքն ճշմարտութեան. յոր և կոչեաց զձեզ աւետարանաւն մերով 'ի փրկութի՟ փառացն տեառն մերոյ յի՟ քի՟: Այսուհետև եղբարք՝ հաստատուն կացէք՝ և պինդ կալարուք զաւանդութի՟սն՝ զոր ուսարուք, եթէ բանիւ, և եթէ թղթով մերով: Այլ ինքն տէր մեր յս՟ քս՟, և ա՟ծ հայր մեր, որ սիրեացն զմեզ՝ և ետ մեզ մխիթարութի՟ յաւիտենից՝ և յոյս բարեաց շնորհօք, մխիթարեսցէ զսիրտս ձեր, և հաստատեսցէ յա՟մ բանս և 'ի գործս բարութեան:

Ասէ ալէ։ Բարձր առնեմ զքեզ տէր զի ընկալար զիս․ և ոչ ուրախ ա։

Սրբոյ Աւետարանին Յ̅ի Ք̅ի որ ըստ Ղուկասու։
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ։

Զգոյշ լերուք անձանց, գուցէ ծանրանայցեն սիրտք ձեր շուայտութբ̅ և արբեցութբ̅՝ և հոգւովք աշխարհականօք, և յանկարծակի հասանիցէ 'ի վերայ ձեր օրն այն․ զի իբրև զորոգայթ հասանիցէ 'ի վերայ ամենեցուն որ բնակեալ են ընդ ա̅մ երեսս երկրի։ Արթուն կացէք այսուհետև, յա̅մ ժամ աղօթս արարէք, զի արժանի լինիջիք զերծանիլ յայնմ ամենայնէ որ լինելոց է․ և կալ առաջի որդւոյ մարդոյ։ Եւ 'ի տուէ 'ի տաճարին ուսուցանէր, և զգիշերս ելեալ ագանէր 'ի լերինն՝ որ կոչիւր Ձիթենեաց։ Եւ ա̅մ ժողովուրդն կանխէր ընդ առաւօտս առ նա 'ի տաճարն լսել 'ի նմանէ։

ք̅ր̅ղ Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան։

աղթ Գոհանամք զքէն տէր՝ հայր ա̅ն մերոյ յի̅ քի̅, որ յայց ելեր, և արդարութբ̅ քով փրկեցեր զմեզ 'ի մեղե-

նայից բանսարկուին . զի նախանձե-
ցաւ և եհան զմեզ պատրանօք 'ի յա-
ւէժական կենացն , արտաքսահմանե-
լով զմեզ 'ի կորուստ և յապականութի.
Այլ դու բարերար և մարդասէր
ած՝ ոչ թողեր զնորա դառնութեան
թունիցն 'ի մեզ յարակայ . վասն որոյ
զմահ կոչեցեր և հեղեր 'ի վերայ ամ
արարածոց քոց , զի մի անմահ մնասցէ
չարութին պատահեալ . այլ բառնա-
լով զմեզ 'ի կենացս յոյսցանէ՝ և հա-
սանելով 'ի մեղաց , եղև փրկութի՝
բարերարիդ պատուհասն .
Իսկ 'ի փոխանակ աւուրցս այսոցիկ
առաքեցեր զորդիդ քո սիրելի 'ի կեր
պարանս մահու մեղաց . որ դատա-
պարտեաց զմեղս մարմնով իւրով և
կամաւոր խաչելութեն իւրով խոր-
տակեաց զզօրութի թշնամւոյն . եղև
առաջին պտուղ ննջեցելոց , և ած-
հրաշ յարութեն իւրով հրաւիրեաց
զմեզ յիւր անմահութին : Զոր հա-
ւատացեալ ծառայս քո այս՝ մկրտե-
ցաւ 'ի մահ քի քո . և լցեալ այժմ
զժամանակ պանդխտութե կենցաղա-

ւարութե̃ն իւրոյ , փոխեցաւ 'ի կէտ սահմանադրութեան քո :

Վասն որոյ աղաչեմք զքեզ հա̃յր սուրբ՝ միջնորդութե̃բ մարմնոյ և արեան միածնի որդւոյ քո՝ և խոնարհութե̃ն , թո՛ղ զպարտիս սորա զկամայ և զակամայ , զոր վիրաւորեաց անմարմին թշնամին պատրանօք խաբէութե̃ն իւրոյ • զի դու միայն ես սուրբ և բարերար տէր , որ յանգոյութէ̃ 'ի գոյութի̃ ածեր զա̃մ : Եւ այժմ ըզվէրս սորա բժշկեա́ , և խաղաղութե̃բ անցո́ զսա ընդ խաւարային իշխանութիւնսն , զի մի́ զչարութի̃ իւրեանց գտցեն 'ի ծառայս քո : Այլ ջնջեա́ տէր զձեռագիր ներգործութեանց նոցա՝ զոր 'ի սմա սերմանեցին , և տո́ւր սմա ճանապարհ բարի :

Բացակա́յ եղիցի 'ի սմանէ հրեղէն սուրն՝ որ պահէ́ զճանապարհ ծառոյն կենաց , պատկառելով 'ի փրկական նշանէ խաչին՝ որ զպտուղն կենաց մեզ ընծայեցոյց առ հաւատչեայ յաւիտենական կենացն և առաջնորդ : Որ ապաւինեալ ծառայս քո՝ սովաւ

հասցէ 'ի պաշտօն՝ ուր սուրբք ած՟ հաւաքեալ սպասեն մեծի հարսանեացդ, յերևիլ մեծիդ այ՟՝ և փրկչիդ յի՟ քի՟։ Ի ձայն փողոյ մեծի՝ յորժամ սասանին տարրեղէն արարածք. գալարին երկինք. նսեմանան լուսաւորք. թօթափին աստեղք. ցոլանան դետք հրեղէնք յերկնից, և երևին բանակք անմահից։

Յոր յանկարծել դատաւորիդ սասանի երկիր. բանին կնքեալ գերեզմանք. նորոգին հողացեալ մարմինք. և հոգիքն սլացեալ իբրև զարծուիս՝ անդր հասանեն, և զգենուն զանապական մարմինսն 'ի վայրկեան ժամանակի, և ժամանեն յիւրաքանչիւր տեղիս։

Մաղթեմք զքեզ տէր՝ ժամանեցո զծառայս քո զայս յանսպառ ուրախութիւն. և զամենեսեան զմեզ զհաւատացեալքս 'ի քեզ՝ խաղաղութե՟ պահեա, և մխիթարեա հոգւով և մարմնով։ Օ ի արժանի լիցուք փառաւորել զհայր և զորդի և զսուրբ հոգի, այժմ և միշտ և յաւիտեանս։

խաղաղութիւն ամենեցուն։

Օրհնեալ ես տէր ած մեր, որ անդորրիչ ես նեղելոց, և ընդունօղ հոգւոցն հանգուցելոց. ընկալ զհոգի ծառայիս քո 'ի բարի. և փարատեա զսուգ և զտրտմութիւն 'ի սիրելեաց սորա, որք հեռացան յուղարկել զսա ընդ երկրնաձիգ ճանապարհն. և մորմոքին 'ի վերայ անդառնալի ուղեգնացութե սորա. և յաւէժ անջատելոյ 'ի սմանէ առ ժամանակ մի՝ մինչև յիւրեանց յուղի անկանիլն յայսըմ բազմաժողով ծովածուփ կենցաղոյս։ Եւ զչափաւոր արտասուս սոցա ընկալ քեզ 'ի հաճոյս, և մի 'ի զայրացումն. և մխիթարեալ սփոփեսցես զլքեալ սիրտս սոցա գալստեամբ շնորհի քո. և զօրացուսցես զտարկուսեալ հոգիս սոցա առաքմամբ հոգւոյդ սրբոյ։ Եւ ✠ կնքեալ պահեսցես զդերեզմանս փակեալս յանուն քո՝ նշանաւ խաչիւ քով՝ մինչև յօր երկնակի կենսաբեր գալստեանն քո։ Զի քո ամենակարօղ զօրութեդ՝ եղեմնապատ և ձիւնաթաղեալ պահին

ա̃մ արմատք , և սերմանիքն թաղեալ
յերկիր մեռանին , և 'ի ժամանակս
որոտընդոստ գարնանային յարութ̃են
զուարճացեալ պայծառանան . զորս
կարգեցեր մեզ 'ի սպաս պիտոյից :

Իսկ զբանական կենդանիքս պահ-
եալ անկորուստ՝ խնամով ա̃ծութ̃ե
քո՝ յարուցանես դարձեալ 'ի հողոյ ,
և նորոգես 'ի պատկեր փառաց քոց :
Վասն որոյ խոնարհեցար 'ի հայրական
ծոցոյ՝ լինել մեզ պատկերակից՝ հաղ-
անմահութեան . որ ոչ մնացեր 'ի քո
մշտնջենաւոր անմահութիւնդ , այլ
հաստ կենդանութ̃ե զմահ յանձն ա-
ռեր , զի բազում արասցես արդիւնս :
Իջեր 'ի գերեզման , լուծեր զեր-
կունս մահու , և զդժոխս աւերեցեր .
որ յերկնաւորաց օրհնիս , և յերկրա-
ւորաց , և 'ի սանդարամետականաց եր-
կրպագիս . և լի է ա̃մ երկիր փառօք քո :

Արդ՝ պահեա՛ ամենազօր տէր՝ ըզ
զհոգի սորա առ ա̃մ սուրբս և սիրե-
լիս անուան քո . և զգերեզման ծա-
ռայիս քո սպասորիկ ✻ կնքեալ պահես-
ցես . որ փակես զխորս , և կնքես ամե-

նաղօր աջով քով: Որպէս երկինք և երկնից երկինք՝ և երկիր ամ հաստատեալ կան բանիւ քով. այսպէս անշարժ եղիցի ✠ կնիք տէրութն քո 'ի վերայ բնակութն սորա և պահարանի ծառայիս: Եւ մի իշխեսցէ մերձենալ 'ի սա պիղծ և անմաքուր դև, որպէս 'ի մարմին և յոսկերս հեթանոսաց, որք ոչ ունին զծնունդ սուրբ աւազանին, և զկնիքն ահաւոր և պատկառելի 'ի վերայ գերեզմանացն: Այլ ծառայս քո այս՝ որ հրաւիրեալ կոչեցաւ 'ի քոյոց հրաւիրողացդ 'ի հանգիստ քո. որ հաւատացեալ 'ի քեզ 'ի կենդանութն իւրում՝ թաղեցաւ ընդ քեզ մկրտութբն 'ի մահ, և սերմանեալ պահեցաւ 'ի քէն, և կոչեցեալ՝ յերկիր դարձաւ:

Լո՛ւր աղաչանաց մերոց մարդասէր տէր՝ և թո՛ղ սմա զամ մեղս իւր զոր մեղաւ. և քաւիչ լեր ամ սխալանաց սորա, եթէ կամայ՝ և եթէ ակամայ, եթէ բանիւ՝ և եթէ գործով, եթէ խորհրդով՝ և եթէ մտածութբ. զամ կտակ չարին պատառ-

եամ, և զձեռագիր մեղացն ջնջեամ տ՟ր, և զաղտ հնութեանն լուամ։ Ո՛վ ի՛ անպատկառ լեցի 'ի մեծի որոտընդոստ աւուրն վերջնում, ընդ համօրէն պահպանելոցն 'ի քէն՝ ընդ առաջ վերանալ քեզ նորափետուր արփիափայլ դիմօք՝ զարդարեալ 'ի զարդ անկողոպտելի. յորժամ գաս և երևիս ա՟ծդ 'ի մէջ ա՟ծացելոց՝ բաժանել և որոշել զզանազան պատիւս սիրելեաց քոց.

Նոյժամ աղաչեմք զքեզ տէր՝ և զմեզ զամենեսեան զհաւատացեալքս 'ի քեզ արժանի՛ արա՝ զայս ահաւոր և զսոսկալի օրս տպաւորել հանապազ առաջի աչաց մերոց. և յա՟մ զգալի և 'ի պատրողական կենցաղավարութե՟ց պատսպարեամ զմիտս և զզգայարանս մեր։ Պատկերացո՛ տէր՝ զանհրաժեշտ գալուստ քո առաջի աչաց մերոց. դու տէր քաղցրութե՟դ քո քաւեա՛ զմեզ 'ի մեղաց մերոց. 'ի հանդերձեալ գեհենէն փրկեա՛ զմեզ զամենեսեան, և ժամանեցո՛ արժանապէս հանդիպիլ փառաց փեսայիդ 'ի գալստեան քում՝ ամենագութ տէր։ Նորոգեա՛ և ըղ-

մարմին խոնարհութե՟ մերոյ լուսա-նեղծ փառաց քոց՝ յս՟ քս՟ ած՟ մեր. Եւ քեզ ընդ հօր՝ եւ սուրբ հոգ-ւոյդ՝ վայելէ փառք՝ իշխա։

Փառաց ՚ի փառս բարձրանան յաջա։

Հոգւոյն հանգուցելոց։ Վասն հանգուցելոյ։ Քրիստոս որդի ա՟յ անոխակալ է։

Օրհնեսցի եւ կնքեալ պահեսցի գե-րեզման եւ ոսկերք սա։

Հայր մեր որ յերկինս։

Կ Ա Ն Ո Ն

ՄԵԾԻ ԵՕԹՆ ԱՒՈՒՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Երգեան ՚ի հերբեշխանն, եւ առէն զանբիծ-ին ՚ի բուն։ եւ Շարական, Ամէնա-ցենն է։

Ընթերցուած Յեսայեայ մարգարէէ։

Այսպէս ասէ տէր. գա՛մ ժողովել զա՟մ ազգս եւ զլեզուս. եկեսցեն եւ տեսցեն զփառս իմ. եւ թողից ՚ի վերայ նոցա նշան։ Եւ առաքեցից ՚ի նոցա-նէ փրկեալս յազգս. ՚ի Թարսիս, եւ ՚ի

փութ, և 'ի լուդ, և 'ի մոսոք, և 'ի թոբել, և յելլադա, և 'ի կղզիս հեռաւորս՝ որոց չիցէ լուեալ զանուն իմ, և ո՛չ տեսեալ զփառս իմ. և պատմեսցեն զփառս իմ և զանուն իմ 'ի մէջ ազգաց։ Եւ ածցեն զեղբարս իւրեանց յա՟մ ազգաց պատարագ տ՟ն. հեծեալս կառօք, հանդերձ պալարակապ երիվարօք հովանոցօք 'ի սուրբ քաղաքն երուսաղէմ, ասէ տէր։

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորնթացւոց առաջին թղթոյն է ընթերցուածս։

Այլ ասիցէ ոք, զիա՞րդ յառնեն մեռեալքն, կամ որո՞վ մարմնով գայցեն։ Անմիտ, դու զոր սերմանես, ո՛չ կենդանանայ՝ եթէ ոչ մեռանիցի. և զոր սերմանես, ո՛չ զնոյն մարմին որ ծնանելո՛ցն իցէ՝ սերմանես, այլ հատ մերկ. եթէ ցորենոյ իցէ, և եթէ այլոց սերմանեաց։ Եւ ա՟ծ տայ նմա մարմին՝ ո՟պ և կամի. և իւրաքանչիւր սերմանեացն զիւր մարմին։ Ո՛չ ա՟մ մարմին՝ նոյն մարմին է. այլ՝ ա՛յլ մարմին է մարդկան, և ա՛յլ մարմին անասնոց, ա՛յլ մարմին թռչնոց, և ա՛յլ մարմին

ձկանց: Եւ մարմինք երկնաւորք, և մարմինք երկրաւորք, ա՛յլ՝ ա՛յլ փառք երկնաւորաց են, և այլ փառք երկրաւորաց: Այլ փառք արեգական, և այլ փառք լուսնի, այլ փառք աստեղաց, և աստղ քան զաստղ առաւել է փառօք:

Ն.չէ ւչէ: Տէր՝ ողորմութիւն քո յաւ:

Սրբոյ աւետարանին Յի Քի որ ըստ Յովհաննու:
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Խաղաղութի՛ւն թողում ձե՛զ, զխաղաղութի՛ւն զիմ տամ ձեզ. ո՛չ որպէս աշխարհս տայ՝ տամ ես ձե՛զ: Մի՛ խռովեսցին սիրտք ձեր, և մի՛ զանգիտեսցեն: Լուարո՛ւք զի ասացի ես ձեզ՝ թէ երթամ և գամ առ ձեզ. եթէ սիրէիք զիս՝ ապա ուրա՛խ լեալ էր ձեր՝ եթէ ես առ Հայր երթամ, զի Հայր իմ մեծ է քան զիս: Եւ այժմ ասացի ձեզ մինչչև եղեալ. զի յորժամ լինիցի, հաւատասջիք: Ո՛չ ես այլ շատ խօսեցայց ընդ ձեզ. գա՛յ իշխան աշխարհիս այսորիկ, և յիս ինչ ո՛չ գտանէ: Այլ զի ծանիցէ աշխարհ՝ եթէ սիրեմ զՀայր. և որպէ՛ս պատուիրեաց ինձ Հայր՝ ա՛յնպէս առնեմ. Օ՛ն արի՛ք գնասցուք աստի:

Քարոզ։

Վս̃ ՚ի վերուստ ։ Վս̃ լսելի լինելոյ ։
Վս̃ քաւիչ և նէ ։ Վասն թողլոյ ։
Վս̃ զի մի ընդ խռ ։ Նաևս միաբան ։

Նա տէր ողորմեա ։

Աստուած յաւիտենական և Թագաւոր անմահ, որ ստեղծեր զմարդն ՚ի հողոյ, և եդիր զնա ՚ի դրախտին փափկութե̃ գործել զնա և պահել, և պատուիրանադրեցեր կալ ըստ հրամանի քում։ Իսկ բանսարկու թշնամին պատրողական բանիւք խաբեալ զնա, խրատեաց լուծանել զաստուածական հրամանսդ։ Նա նր̃ ունկնդիր եղեալ չարին, արտաքսեցաւ ՚ի լուսեղէն փառացն. և փոխանակ անմահութե̃՝ մահու եղև ժառանգաւոր, ըստ արարչական հրամանիդ զոր ասացեր, հող էիր՝ և ՚ի հող դարձցիս. և ոչ կարացին արարածք հնացուցանե զհրամայեալն ՚ի քէն ։

Նա արդ՝ տէր ա̃ծ մեր ողորմած և մարդասէր՝ գթա ՚ի ծառայս քո յայս որ ելից զերկրաւոր կեանս իւր,

դարձաւ անդրէն 'ի հող ըստ հրամանի քում։ Ընկալ զհոգի սորա, և խառնեա 'ի գունդս հրեշտակաց քոց. և արժանի արա պարել և ցնծալ ընդ սբս և ընդ սիրելիս անուան քո տէր։ Եւ ընդ նոսին գոհանալով փառաւորել զհայր և զորդի և զսուրբ հո։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Օրհնեալ ես տէր ած մեր՝ յոյս ամ արարածոց, որ նստիս յաթոռս քերովբէականս, և բարեբանեալ երկրպագիս յերկնաւորաց և յերկրաւորաց. որ և կոչեցեր զծառայս քո զայս 'ի հանդերձեալ կեանսդ՝ զոր խոստացար ամ հաւատացելոց քոց։ Գթա՛ 'ի ստեղծուածս ձեռաց քոց, և հանգո՛ զհոգի սորա 'ի խորանսդ լուսոյ, բարեխօսութբ մօր քոյ սրբոյ կուսին մարիամու։

Լո՛ւր տէր պաղատանաց մերոց, որ հայցեմք 'ի քէն զթողութի սորա և ըիր։ զի դու ես ած արդարոց և մեղաւորաց. փառք սրբոց, և հանգիստ աշխատելոց։ Ընկալ զհոգի սորա 'ի տեղւոջ լուսոյ՝ և 'ի տեղւոջ հանգստ

եան. 'ի թիւս սրբոց՝ և 'ի համարս ար-
դարոց։ Նու հանգո՛ զսա 'ի գոգն աբ-
րահամու ընդ ա՛յլ պայծառացեալ սրբոց
քոց. և զմեզ արժանի՛ արա տ՛ր՝ հասա
նել մասին ժառանգութե՛ սրբոցն 'ի
լոյս։ Ո՛ի ընդ նոսին միշտ գոհանա-
լով փառաւորեսցուք զքեզ ընդ հօր։

Փայլն արդա՛րքն յարքայութեան և։
Քո անպատո՛ւմ խոնահութեամբդ ։

Փառաց 'ի փա՛ռս բարձրանան յաջա ։
Քահանա՛յք և ժողովուրդք ։
Տրտմահաղորդ չարչարանօք ։

Հոգւոյն հանգուցելոց։ Քրիստոս որդի։

Որհնեսցի և ✠ կնքեալ պահեսցի
գերեզման և ոսկերք սա ։

Հայր մեր որ յերկինս ։

Սոյն է չափս Քառասնօրէայ, չափ Տարէմտից
համարել. բարձեալ այս է չափն, այսինքն՝
Եօթնօրէէից ։

դարձաւ անդրէն 'ի հող ըստ հրամա-
նի քում։ Ընկա՛լ զհոգի սորա, և
խառնեա՛ 'ի դասս հրեշտակաց քոց.
և արժանի՛ արա պարել և ցնծալ ընդ
ս̄բս և ընդ սիրելիս անուան քո տ̄էր։
Եւ ընդ նոսին գոհանալով փառաւո-
րել զհայր և զորդի և զսուրբ հո։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Օրհնեա՛լ ես տէր ա̄ծ մեր՝ յոյս
ա̄մ արարածոց, որ նախ յաթոռս
քերովբէականս, և բարեբանեալ եր-
կրպագիս յերկնաւորաց և յերկրաւո-
րաց. որ և կոչեցեր զծառայս քո զայս
'ի հանդերձեալ կեանսդ՝ զոր խոստա
ցար ա̄մ հաւատացելոց քոց։ Գթա՛
'ի ստեղծուածս ձեռաց քոց, և հան-
գո՛ զհոգի սորա 'ի խորանսդ լուսոյ,
բարեխօսութ̄բ մօր քոյ սրբոյ կուսին
մարիամու.

Լո՛ւր տէր պաղատանաց մերոց, որ
յցեմք 'ի քէն զթողութի̄ սորա և
ր։ զի դու ես ա̄ծ արդարոց և մե-
ւորաց. փառք սրբոց, և հանդիստ
շխատելոց. Ընկա՛լ զհոգի սորա 'ի
ղւոջ լուսոյ՝ և 'ի տեղւոջ հանգստ

եան. 'ի Թիւս սրբոց՝ և 'ի համարս ար-
դարոց։ Եւ հանգո՛ զսա 'ի գոգն աբ-
րահամու ընդ ա՛յլ պայծառացեալ ս̃բց
քոց. և զմեզ արժանի՛ արա տ̃ր՝ հասա
նել մասին ժառանգութե̃ սրբոցն 'ի
լոյս։ Զի՛ ընդ նոսին միշտ գոհանա-
լով փառաւորեսցուք զքեզ ընդ հօր։

Փայլին արդա՛րքն յարքայութեան և։
Քո անպատո՛ւմ խոնարհութեամբդ։

Փառաց 'ի փա՛ռս բարձրանան յաջա։
Քահանա՛յք և ժողովուրդք։
Տրտմահաղորդ չարչարանօք։

Հոգւոյն հանգուցելոյ։ Քրիստոս որդի։

Օրհնեցի և ✠ կնքեալ պահեսցի
գերեզման և ոսկերք դա։

Հայր մեր որ յերկինս։

Եւ թէ կամի Քառասնօրէայ, կամ Տարեմուտ
կատարել. դարձեալ այս է կարգն, այսինքն՝
Եօթնօրէիցս։

ԿԱՆՈՆ

ՏՂԱՅԱԹԱՂ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Նախ՝ ասէ սաղմոս, Առ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ։ Է գործոյ։

Եւ ապա՝ Օրհնեալ հոգին սուրբ աստուած ճշմարիտ։

Ողորմեա։ Պաշտեա տէր։

Եւ ապա ասէ Շարական, առաջին ձայն։

Օրհնեցէք մանկունք զՏ·

հանգ Որ ստեղծմամբ ըստ պատկերի քո տէր պատուեցեր զմեզ. ընկալ և այժմ զննջեցեալսն ի քեզ ուղեղ հաւատով. ըստ մեծի քում ողորմութե։ Որ շնորհօք սուրբ հոգւոյն լուսաւորեցեր. յիշատակն իւրեանց զհոգիս նոցա՝ ընկալ մարդասէր. ըստ մե։ Որք հաղորդեցան մարմնոյ և արեան քո տէր. հանգո զհոգիս նոցա

ընդ սուրբերս քո Քս Ած․ քանզի
դինք սուրբ արեան քո են։

Օ հոգիս ծառայից քոց Քս․ ընդ հանգ
կալ ՚ի դասս անդրանկաց գրելոց ՚ի
յերկինս։ Ընկալ վասըն սոցա ըզբա-
նաւոր պատարագս ՚ի մէնջ․ և շնորհ-
եա նոցա ըզթողութիւն գտանել յա-
ւուրն յետնում։

Հայր բազումողորմ․ խոստովանիմ ապաշ
առ քեզ որպէս զանառակ որդին․
Թող ինձ ըզմեղս իմ․ և ողորմեա։
Տէր որ գթացար ՚ի կինըն քանա-
նացի․ գթա և յիս ՚ի մեղաւորս․ և
ողորմ։ Տէր որ դարձուցեր ըզմաքսա-
ւորն ՚ի գիտութիւն ճշմարտութեան․
դարձո և զիս ըզմոլորեալս․ և ողորմ։

Տէր որ ՚ի վերայ քերովբէից փառ ապաշ
աւորեալն ես․ քաղցրութբ խոնարհեալ
ընկալ զաղաչանս իմ։ Տէր որ
շնորհեցեր ողորմութիւն այլոց մարդ-
կան․ քաղց։ Տէր որ ուսուցեր մեզ
յամ ժամ փառս տալ անուանդ

քում սրբոց · քաղց :

ղաղա Կենդանութեանց բաշխօղ Քս · ի բեթանիայ եկաւորեալ այսօր · բարե կամին ղազարու պարգեւէ զկենդանութին : Տնօրինաբար արտասուելով ընդ մարթայի և ընդ մարիամու · ողբակցէր և որպէս մարդ հարցանէր ուր եդիք զղազարոս : Եւ որպ ած բարբառով յարուցանէ ի մեռելոց զչորեքօրեայն · և զուգընթաց ձայնին մեռեալն եկն արտաքս անապական :

յար Անձառելի հօր էակից ի խաչ ելեր կամաւ հօր · ողորմեա : Անմահութեանց տուօղ Քս ի գերեզման իջեր որպ մարդ · ողորմ : Եւ յերրորդ աւուր յարեար յոյս յարութեան ցուցար մեզ · ողորմ :

հող Որ ի քրովբէական կառս հանգչիս · այսօր իջեր յերկնից ի դասս առաքելոցըն սուրբ հոգի · օրհնեալ ես թագաւոր անմահ : Որ դընաս ի

վերայ թևոց հողմոց. այսօր 'ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հանգեաւ յառաքեալսն սուրբ Հոգին. օրհ.
Որ խնամես տեսչութեամբ զքո զարարածս. այսօր եկեր 'ի հաստատել զեկեղեցի քո սուրբ Հոգի. օրհ.

Որ զբանն ած բաւական եղեր. մ
ընդունել յորովայնի միշտ կոյս. զքեզ մեծացուցանեմք որ օրհնեալդ ես 'ի կանայս. Որ էիր լուսոյն արժանի եղեր. բնակել 'ի գիրկս քո մարմնով. զքեզ. Անարատ տաճար երրորդութեան. կոչեցար հոգւոյն սրբոյ միշտ կոյս. զքեզ.

Սուրբ խաչն օգնական հաւատա- խաչի
ցելոց. կանգնեցաւ 'ի յերկրի յաղթող թշնամւոյն. եկայք ժողովուրդք երկրպագեսցուք. Արարիչն ած բարձրացաւ 'ի խաչին. և զմեռեալս մեղօք փայտին ճաշակմամբն. 'ի սմա նորոգեալ կենդանացոյց. Ի միւսանգամ գալստեանն ածորդւոյն.

սուրբ խաչն երևի և լուսաւորէ . զի նա է յոյս հաւատացելոց ։

Փառք հօր և ։ Պաշտեա 'ի ձեռըն մեր մարմնոյ և արեան քո տէր . և պարգևեա նոցա դասել յաջակողմեանըն քո ։

Քարոզ ։

Սուրբ 'ի վերուստ ։ Սուրբ լսելի լինելոյ ։
Սաան քաւիչ և նե ։ Սաան թողլոյ ։
Սուրբ զի մի ընդ խո ։ Նուէս միաբան ։

Նա ասէ զաղօթս ։

Սուրբ ես տէր ած մեր՝ հզօր և ահաւոր . հայր գթութեանց՝ և ած ողորմութեանց . որ նստիս 'ի բարձունս, և բարեբանիս 'ի սրբոց քոց, և խնամես քաղցրութեամբ զարարածս քո ։ Որ վասն անբաւ սիրոյ քո գթացեալ 'ի ստեղծուածս անարատ ձեռաց քոց, առաքեցեր յաշխարհս ողորմութեամբ քով զծոցածին որդին քո՝ առ 'ի փրկել զգրաւեալս մահու զորդիս մարդկան 'ի ձեռացն դժոխոց ։ Որ եկեալ մարմնացաւ յանարատ և 'ի սուրբ կուսէն Մարիամայ, և ծնաւ տղայապէս ։ Եյան-

ձարրօք պատեցաւ, և յանբանից մսուր
եդաւ. ՚ի կուսական ստեանցն կերակ
րեցաւ, որ բանայ զձեռն իւր՝ և կե-
րակրէ զարարածս: Մանուկ մատաղ
ըստ Եսայեայ՝ էարկ զձեռն իւր ՚ի
ծակ իժից, և ելոյծ զզօրութ՟ի անե-
րևոյթ օձին: Արար զօրութ՟իս բա-
զումս և մեծամեծս՝ ա՟ծահրաշ ներ-
գործութ՟են իւրով, և ծանոյց զա-
նուն քո հայր՝ ա՟մ աշխարհի: Նստաւ
խոնարհութ՟ե ՚ի վերայ յաւանակի, և
բարեբանեցաւ ՚ի տղայոց, ըստ նախա
ձայն բանի երգողին դաւթայ: Եւ
կատարեալ զա՟ծագործ տնօրէնութ՟ին
իւր՝ յանձն էառ զմահ մարմնով. Թա-
ղեցաւ ՚ի յերկրի, և յարեաւ ինք-
նիշխան զօրութ՟են իւրով, և ետ յոյս
յարութ՟ե հաւատացելոց իւրոց:
Եւ արդ՝ տէր բարերար՝ ընկա՛լ
զհոգի տղայիս այսորիկ, որ հաւատաց
եալ յանուն միածնի քո, ծնաւ ՚ի ս՟բ
աւազանէն վերստին ծննդեամբ. և
այժմ ՚ի տղայական հասակին կոչեցաւ
առ քեզ: Ընկա՛լ զսա և դասեա՛ ընդ
սուրբս քո, և հանգո՛ ՚ի խորանսդ

երկնից. զի դու ես ած̃ մեր, և բաց 'ի քէն զայլ ոք ոչ գիտեմք: Եւ քեզ ընդ որդւոյ և սուրբ հոգւոյ.

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Օրհնեալ ես արդարադատ և ողորմած ած̃, որոյ ճշմարտութի̃դ անպատում է, և ողորմութեանդ ոչ գոյ թիւ: Որ վասն մարդասիրութե̃ քո լուծեր 'ի հող զնշաւոր մարմինս ըղ պատրեալս 'ի բանսարկուէն՝ ասելով, հող էիր և 'ի հող դարձցիս. ըստ որում խոնարհեցար 'ի ծերոց մինչև ցաղայս, և յերկիր մածան մէջք մեր: Իսկ վն̃ բազում ողորմութե̃ քո խոնարհեցար մարդասէր տէր՝ նորոգել 'ի մեզ ըղ մարմին հոգևոր: Առաքեցար դու ինքն միածին հօր, և տղայացեալ 'ի սրբոյ կուսէն՝ տպաւորեցեր յանձին քում զմահ մարմնով կամաւորապէս, զի տացես մեզ զքո անմահութիւնդ: Իջեր 'ի գերեզման, համարելով ընդ մեռեալս. և յարուցեալ համբարձար յերկինս. և զսիրելեաց քոց զմարմին խոնարհութե̃՝ տնկակից և կերպարանակից առնել խոստացար մարմնոց փա

ռաց քոց յերեւիլ քո տէր՝ 'ի փող յետին, յորժամ գաս տալ վարձս սիրելեաց քոց:

Արդ՝ աղաչեմք զքեզ մանկացեալդ ած յս քս, արա՛ արժանի զտղայս զայս՝ փառաւորութե ընդ արդարս քո յաւուր յայնմիկ, հանդիպիլ քեզ զուարթ երեսօք, եւ փառաւորել ցնծութբ եւ գոհութբ զքեզ ընդ հօր՝ եւ սուրբ հոգ:

Ասէ աղէ: Ի բերանոյ մանկանց տղայոց եւ ըստնդեայց հաստատեցեր զօրհ:

Ըթերցուածս յեսայեայ մարգարէէ:

Ահաւասիկ տէր ած մեր, յոր յուսացեալ էաք՝ եւ ապրեցուսցէ զմեզ: զի սա է տէր որում սպասէաք սմա: Ցնծասցուք եւ ուրախ լիցուք 'ի փրկութեան մերում: եւ տացէ մեզ տէր ած մեր հանգիստ 'ի լերինն սրբութե իւրոյ: Նա մնացէ 'ի նա ժողովուրդ որ պահէ զողորմութի եւ զճշմարտութի: որ վերակացու է ճշմարտութեան, եւ պահէ զխաղաղութի: Նա արդ՝ մխիթարեցէք զքեզ յամ տրտմութեանց քոց ասէ տէր:

Ի վարդապետութենէ սրբոյն Գրիգորի լուսաւորչին մերոյ ասացեալ։

Եթէ մեք որ կենդանիքս եմք մնացեալք, 'ի գալստեանն տ՟ն' հանդուցելովքն հանդերձ յափշտակիցուք ամպովք ընդ առաջ տ՟ն յօդս. և այնպէս յա՟մ ժամ ընդ տ՟ն լինիցիմք։ Խառնեալք 'ի գունդս հրեշտակաց, և թռուցեալք 'ի թռիչս երագութե՟ 'ի լուսափետուր սլխտակակերպ երամ աղաւնեաց. որք առին և կերպարանեցին յանձինս իւրեանց զկերպարանս որդւոյն ա՟յ. որ երևեցաւ ն՟յ, և պատուիրեաց սուրբս լինել. զի բուսուսցէ արդարոցն թևս հոգեւորս խառնիլ 'ի գունդն ա՟ծական. Արդ՝ զարմացեալք հարցանիցեն զօրքըն վերինք լուսեղէնք, յորժամ տեսանիցեն զներքնագունդս սրբոց մարմնականաց՝ զի առ տէր 'ի ներքուստ թռուցեալ գնասցեն, թէ ո՞վ են սոքա որ իբրև զամպս թռուցեալ են, և իբրև զաղաւնիս ձագախմբն երամովին գան առ տէր։ Ապա լուիցեն 'ի տեառնէ զպատասխանիս, եթէ սոքա

են որք յիս յուսացեալ են ․ տարա՛յց զնոսա ՚ի լեառն սրբութեան իմոյ, և ուրախ արարից զնոսա ՚ի տաճարի իմում ։

Պօղոսի առաքելոյն յԵբրայեցւոց թղթոյն է ընթերցուած ։

Այլ մատուցեալ էք ՚ի սիոն լեառն, և ՚ի քաղաքն Աստուծոյ կենդանւոյ յերուսաղէմ՝ յերկինս ․ և ՚ի բիւրաւոր բանակս հրեշտակաց, և յեկեղեցիս անդրանկաց գրելոց յերկինս, և առ դատաւորն ամենեցուն Աստուած, և յոգիս արդարոց կատարելոց ․ և ՚ի նորոց կտակարանաց միջնորդն Յիսուս, և ՚ի հեղումն արեան նորա՝ որ առաւել խօսի քան զհաբելին ։ Զգոյշ լերուք՝ գուցէ հրաժարիցէք յայնմանէ որ խօսեցաւն ․ զի եթէ նոքա ոչ կարացին զերծանել, հրաժարեալք յայնմանէ՝ որ յերկրին հրաման տայր ․ ո՞րչափ ևս առաւել մեք՝ եթէ յերկնաւորէն թիկունս դարձուցանիցեմք ։ Որոյ ձայնն զերկիր շարժեաց յայնժամ ․ և այժմ խոստացեալ է՝ և ասէ, միւսանգամ շարժեցից ոչ միայն զերկիր՝ այլ և զերկինս ․ այլ՝ միւսանգամն յայտ առ-

նէ զշարժելոցն՝ իբրև զեղելոց փոփոխումն, զի հաստատուն կացցեն անշարժքն։

Ալէ ալէ։ Պատ արա ինձ տէր՝ զի։

Սրբոյ Աւետարանին Յի Քի որ ըստ Մատթէոսի. Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ մատուցանէին առ նա մանկտի՝ զի ձեռն դիցէ նոցա։ իսկ աշակերտքն՝ սաստէին այնոցիկ որ մատուցանէինն։ Իբրև ետես Յս, բարկացեալ սաստեաց նոցա և ասէ․ Թո՛ղ տուք մանկտւոյդ գալ առ իս, և մի՛ արգելուք զդոսա․ զի այդպիսեացդ է արքայութիւն այ։ Ամէն ասեմ ձեզ․ որ ո՛չ ընկալցի զարքայութիւն այ իբրև զմանուկ, ո՛չ մտցէ ՚ի նա։ Եւ առեալ զնոսա ՚ի գիրկս, ձեռն եդ ՚ի վերայ՝ և օրհնեաց զնոսա։

քրզ Վասն ուղղելոյ զգնացս։ Վասն ցրելոյ ՚ի։ Վասն պարգևելոյ մեզ։ Վասն պահելոյ։ Վասն խորտակելոյ։ Եւ ևս միաբան։

Տէր ողորմեա․ տէր ողորմեա․ տէր ողորմեա։

աղթ Փառք քեզ Թագաւոր յաւիտենից ած՝ և արարիչ բոլորից գոյու-

թեանց, հայր տեառն մերոյ յի̅ քի̅· քե՛զ խոնարհեցուցանեմք զծունրս սրտից մերոց ա̅մ հաւատացեալքս 'ի քեզ, և աղաչեմք զամենասուրբ տէրութիւն քո· Հանգո՛ զհոգի տղայիս այսորիկ 'ի ժառանգութի̅ երկնից բարութե̅դ· և դասեա՛ 'ի թիւ այնոցիկ՝ որք կարգեցան յաջակողմեան միածնի քո, յորժամ գայ յերկնից 'ի պատրաստ բնակութենէ իւրմէ։ Յայնմ աւուր ահեղին գթա՛ տէր՝ 'ի գինս արեան միածնի քո տեառն մերոյ յի̅ քի̅· որ նորոգեաց զտիեզերս կամաւոր խոնարհութեամբն իւրով· Ընդ-որում գոհութի̅ և փառս վերառաքեսցուք քեզ հօր ամենակալի՝ և հոգւոյդ սրբոյ վայելէ. փառք·

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Օրհնեա՛լ ես որդի ա̅յ՝ և բան հօր, որ վասն մեր տղայացար 'ի սուրբ կուսէն մարիամայ, և սրբեցեր զտղայացեալսն հաւատով 'ի ձեռն վերստին ծննդեան սուրբ աւազանին։ Զի որք մկրտեալ լուսաւորին, առնուն

զորդեգրութեան պատիւն 'ի ձեռն մկրտութեան շնորհին, զոր պարգեւեցեր հաւատացելոց քոց, ասելովդ մեց առաքելոցն. մկրտեցէք զնոսա յանուն հօր եւ որդւոյ եւ հոգւոյն սրբոյ։ Արդ՝ ընկալ զլուսաւորեալս սուրբ աւազանաւն, եւ զհաղորդեալս սուրբ մարմնոյ եւ արեան քո. եւ խառնեա 'ի սուրբ եւ 'ի կատարեալ մանկունս, որք ստովք եւ երեւեալ ձիթենեօք օրհնէին զքեզ գալուստ քո յերուսաղէմ։ Եւ զմեզ զամենեսեան արժանի արա փառաւորել զքեզ ընդ հօր եւ։

Եւ ասէն երկու տուն ձայնեղէն, եւ մէկ տուն երգ։ Եւ ապա Հոգւոցն հան։

Հայր մեր որ յերկինս։

Եւ բէ տանէն ձէկէղէցէն, ասէն Շարական՝ Բանդ ութ։ Եւ ապա, Ասէ ալէ։

Երանելիք են որք բնակեալ են 'ի տան։

Ընթերցուածս Յառակաց։

Արդարքն յաւիտեան կեցցեն. եւ 'ի տեառնէ վարձք նոցա, եւ խնամք նց 'ի բարձրելոյն։ Վասն այնորիկ ըն-

կալցին զարքայութ՟ն վայելչութ՟ի, եւ զթագն գեղեցկութ՟ե ՚ի ձեռանէ Տեառն. զի աջով իւրով հովանի լիցի նոցա, եւ բազկաւ իւրով վերակացու լիցի նոցա:

Ընթերցուածս Յեսայեայ մարգարէէ:

Այսպէս ասէ Տէր. ահաւասիկ ես դարձուցանեմ ՚ի դոսա իբրեւ զգետ զխաղաղութ՟ի, եւ իբրեւ զհեղեղատ յորդեալ զփառս հեթանոսաց. զմանկունս դոցա ՚ի վերայ ուսոց իւրեանց բարձեալ բերիցեն, եւ ՚ի վերայ ծնգաց իւրեանց գգուեսցեն: Որպէս մայր զմանուկ իւր գգուիցէ, այնպէս գգուեցից զձեզ: Եւ յերուսաղէմ մխիթարեսջիք. եւ տեսջիք եւ խնդասցեն սիրտք ձեր, եւ ոսկերք ձեր իբրեւ զդալարի զուարճասցին. եւ ծանիցի ձեռն Տեառն երկիւղածաց իւրոց, եւ սպառնասցի անհաւատից:

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Կորնթացւոց առաջին թըղթոյն է ընթերցուածս:

Մինչ տղայն էի՝ իբրեւ զտղայ խօսէի, իբրեւ զտղայ խորհէի, իբրեւ զտղայ համարէի. այլ յորժամ եղէ այր՝

զողջութեանն 'ի բա՛ց խափանեցի։
Այժմ տեսանեմք իբրև ընդ հայելի
օրինակաւ, այլ յայնժամ դէմ յան-
դիման. այժմ խելամուտ եմ փոքր 'ի
շատէ, այլ յայնժամ գիտացից՝ որպէս
և նոյն ծանեաւ զիս։ Բայց արդ՝
մնան հաւատք, յոյս, սէր, սոքա ե-
րեքեան. և մեծ քան զսոսա՝ սէր է։
Զհետ երթայք սիրոյ, և նախան-
ձաւո՛ր լերուք հոգևորացն, առաւել
զի և դուք մարգարէանայցէք։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Կարդացին արդարքն առ տէր, և տէր։

Սրբոյ Աւետարանին Յի՟ Քի՟ որ ըստ Մատթէոսի։
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Յայնմ ժամանակի պատասխանի
ետ յս՟ և ասէ. գոհանամ զքէն հա՛յր՝
տէր երկնի և երկրի. զի ծածկեցեր
զայս յիմաստնոց և 'ի գիտնոց, և յայտ
նեցեր տղայոց. այո՛ հա՛յր. զի այսպէս
հաճոյ եղև առաջի քո։ Ամենայն ինչ
տուաւ ինձ 'ի հօրէ իմմէ։ Եւ ո՛չ ոք
ճանաչէ զորդի՝ եթէ ոչ հայր. և ո՛չ
զհայր ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ որդի, և

ում որդին կամիցի յայտնել. Եկայք առ իս ա̃մ վաստակեալք և բեռնաւորք, և ես հանգուցից զձեզ: Առէք զլուծ իմ 'ի ձեզ, և ուսարուք յինէն՝ զի հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ. և գտջիք հանգիստ անձանց ձերոց: զի լուծ իմ քաղցր է. և բեռն իմ փոքրոգի.

Քարոզ:

Վասն հրաժարելոյ անձանց ննջեցելոց՝ զտէր աղաչեսցուք:

Վասն քաւութեան մեղաց և թողութեան յանցանաց սորա և մեր՝ զտէր:

Վասն առաջնորդելոյ սմա յանստուեր օթևանս, զոր պատրաստեաց որդին միածին 'ի տան հօր իւրոյ՝ զտէր:

Վասն լսելոյ սմա զձայն կենարար փողոյն, և վերանալ ընդ առաջ փրկչին՝ զտէր:

Վասն արժանի լինելոյ սմա դասիլ յաջակողմեան դասուն՝ զտէր աղա:

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով 'ի ք̃ս ննջեցին՝ զտէր աղաչեսցուք:

Աւես միա: Օ անձինս: Ողորմեաց:

Աղօթք։

Տէր ա՟ծ յ՟ս ք՟ս թագաւոր յաւի-
տենից՝ լոյս մեր և ապաւէն․ որդի
ա՟յ ճշմարիտ․ ճառագայթ անշիջանե-
լի․ լոյս ՚ի լուսոյ, և կեանք ՚ի կենաց․
հօր սահման և բան․ բժիշկ հոգւոց
և պատիճ վիրաց մերոց, որ բժշկես
զբեկեալ սիրտս, և պատես զա՟մ վէրս
նոցա։ Որ ո՛չ խոտան համարեցար ըզ
մանկունս առնուլ ՚ի գիրկս քո՝ և
օրհնել զնոսա․ այլ սաստեցեր ես ա-
շակերտացն քոց, թէ մի՛ արգելուք
զդոսա․ և հաստատեցեր անսուտ հրա
մանաւդ, թէ այդպիսեա՛ցդ է արքա-
ութի՟ն երկնից։ Արդ՝ ՚ի ձեռն բա-
նիդ այդորիկ՝ ընկա՛լ զտղայս զայս յար-
քայութե՟ն քում, գրելով ՚ի գիրս ա-
զատութեան որդէգրեցելոցն հօր քո
բարերարի։ Ընդ որում քեզ՝ և հոգ-
ւոյդ սրբոյ վայելէ փառք․ իշխա։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Քե՛զ երկիրպագանեմք, և զքեզ
աղաչեմք, և ՚ի քէն խնդրեմք տէր մեր
յ՟ս ք՟ս․ որ իշխանդ ես և տէր՝ սպա-
նանել և կեցուցանել, հարկանել և

բժշկել։ Ո՜վ անմոռաց գթութ՟դ՝ և անբաւ մարդասիրութ՟դ, գթա՛ ՚ի վերայ ամ՟ հաւատացեալ ննջեցելոց, և մանաւանդ ՚ի վերայ տղայիս այսորիկ՝ որ այժմս հանգուցեալ է։ Ընկա՛լ զսա ՚ի լուսեղէն խորանսդ ՚ի յարկսն արդարոց ընդ երջանիկ տղայոցն այնոցիկ, որ վասն քո փոխանակեցան ՚ի Բեթղեհէմ։ Եւ մեզ հաւատացելոցս ՚ի քեզ՝ ուղարկաւորացս սորա՝ շնորհեա՛ հոգի զգաստութեան կանխել միշտ ՚ի սէր և յերկիւղ քո, և թողութիւն գտանել ՚ի քէն։ Եւ գոհանալով փառաւորել զքեզ ընդ Հօր՝ և սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և։

Եւ ասեն երգս տուն ՚ի Ծնանեղէն, և Ձէ տուն երգ։ Եւ ապա Հոգւոցն հան։

Հայր մեր որ յերկինս։

Եւ ապա տանին ՚ի հանգիստ, ասելով Շարական Բազմերամբ։ և հանի մի տուն ընտասասցին։ Եւ երբ հասանեն գերեզմանին, հանգիստ ասեն և շարական աւետարան եկեղեցւոյ կարգին. որ նոյն է և մեծի հանգիստ ասներոյն։ Եւ երկնալով ՚ի գերեզմանն՝ ասեն Շարական ԲԱ։

հանգ. Ո՞ր կոչեցեր առ քեզ տէ՞ր ընտրեցեր.
Ո՞ր թողուենց ես տրտօղ մե՞րձ. թող.
Ո՞ր լուսաւորես տրտնջերանց քո՞ մե՞րձ.

Աստուածածնի, խաչի, փառք։

Եւ հասեալ 'ի գերեզմանն՝ առեն որդէս 'ի ձեռս քահանային։

Դարձ անձն իմ 'ի հանգիստ քո զի.

Ալէլուիա ալէլուիա.

Օրհնեցէք մանկունք. Եղիցի անուն.

Ընթերցուած յԵսայեայ մարգարէէ.

Այսպէս ասէ տէր. ոչ ևս եղիցի քեզ արեգակն 'ի լոյս տուընջեան, և ոչ ծագումն լուսնի տացէ քեզ լոյս 'ի գիշերի. այլ եղիցի քեզ տէր լոյս յաւիտենական, և փառք քո ած. Ոչ մտցէ քեզ արեգակն, և լուսին 'ի քէն ոչ պակասեսցի. զի եղիցի քեզ տէր լոյս յաւիտենական։

Ի վարդապետութենէ սրբոյն Գրիգորի լուսաւորչին մերոյ ասացեալ։

Մանկունքն որ տեսանիցեն զարդար սըն՝ ճանաչիցեն զնոսա՝ և ասասցեն, սուրբ են զաւակ օրհնեալ յայ. և ուրախութբ ուրախ եղիցին 'ի տէր։ և

տէր ամենակալ ասէ ցնոսա, եղիջի՛ք ինձ յուստերս և 'ի դստերս։ Գութք արարչական խնամոցն յուզեսցին 'ի նոսա. ըստ մարգարէին որ ասէ, որպ̃ դթայ հայր 'ի վերայ որդւոց իւրոց, այնպէս դթասցի տէր յերկիւղածս իւր։ Ո՜վ է այժմ յուսով հայելով զայս ա̃մ իբրև ընդ հայելի տեսանեմք, բայց յայնժամ դէմ յանդիման տեսանեմք, և 'ի նոյն պատկեր նորոգիմք փառօք 'ի փառս։

Պօղոսի առաքելոյն յԵբրայեցւոց թղթոյն է ընթերցուած։

Արդ՝ որովհետև մանկունք հաղորդեսցին արեան և մարմնոյ, և ինքն իսկ մերձաւորութե̃ կցորդ եղև նոցունց. զի մահուն իւրով խափանեսցէ զայն՝ որ զիշխանութիւն մահուն ունէր, այսինքն է՝ զսատանայ. և ապրեցուսցէ զայնոսիկ՝ որ մահուն երկիւղիւ հանապազ կէին վտարանդեալք 'ի ծառայութիւն։ Քանզի ո՛չ երբէք զհրեշտակաց բուռն հարկանէ. այլ զզաւակէն աբրահամու բուռն հարկանէ։ Ուստի պա՛րտ իսկ

էր նմա ամենայնիւ եղբարց նմանիլ. զի ողորմած լինիցի, և հաւատարիմ քահանայապետ յա՟ծակոյս կողմանէ անտի՝ առ ՚ի քաւելոյ զմեղս ժողովրդեանն։ Զի որով ինքն չարչարեցաւ՝ զփորձ առեալ, կարօղ է և փորձանաւորացն օգնական լինել։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Արդարքն ո՟վ զարմաւենիս ծաղկես։

Սուրբ Աւետարանիս Յ՟Ի Գ՟Ի որ ըստ Մատթէոսի։
Տէր՟ն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Յայնժամ իբրև ետես Հերովդէս թէ խաբեցաւ ՚ի մոգուց անտի, բարկացա՛ւ յոյժ. և առաքեաց կոտորեաց զա՟մ մանկունս որ էին ՚ի բեթղեհէմ և յա՟մ սահմանս նորա՝ յերկեմենից և ՚ի խոնարհ, ըստ ժամանակին զոր ստուգեա՛ց ՚ի մոգուցն։ Յայնժամ կատարեցա՛ւ ասացեալն ՚ի ձեռն Երեմիայ մարգարէի որ ասէ. ձա՛յն գուժեաց ՚ի Հռամայ, ողբո՛ւմն լալումն և աշխարո՛ւմն յոյժ. Հռաքէլ լա՟յր զորդիս իւր, և ո՛չ կամէր մխիթարիլ՝ զի ո՛չ էին։

Վ՜ ուղղելոյ զգնացս։ Վ՜ ցրելոյ։ քրղ
Վասն պարգևելոյ։ Վասն պահելոյ։
Վասն խորտակելոյ։ Եւ ևս միաբան։

Տէր ա՜ծ ամենակալ, բարերար և աղթ
բազումողորմ, քաղցր և անոխակալ. որ մարդասիրութ՜բ քով գթացար յազգըս մարդկան, և առաքեցեր յաշխարհ զմիածին որդին քո. որ եկեալ տղայացաւ յամենասուրբ կուսէն մարիամայ, և փրկեաց զմեզ յանիծիցն ադամայ, և նորոգեաց հոգւովդ քով սրբով. և ազատեալ զմեզ յիշխանութ՜ խաւարի, խոստացաւ մեզ կեանս անմահականս։ Եւ արդ՝ բազմագութ և ողորմած տէր, գթա՛ 'ի հոգի տղայիս այսորիկ՝ զոր փոխեցեր յաշխարհէս աստի 'ի գաւառն կենդանեաց. և արժանի արա զսա լինել ժառանգորդ երկնից արքայութ՜դ։ Զի դու ես արարիչ ամենայնի, որ ամփոփես զհոգի և զշունչ մարդկան, և դարձեալ նորոգես որպէս և կամիս՝ խորին քո տեսչութեամբդ։

Ընկա՛լ զտղայս զայս ընդ ս՜բ ման

կունան բեթղեհեմի, որք վասն անճառ տնօրէնութե̅ միածնի քո խողխողեցան. և արժանի եղեն հոգևոր թևօք արագաթռիչ ելանել ՚ի կամարըս լուսեղէնս՝ և հանգչիլ ՚ի գոգն աբրահամու: Աղաչեմք զքեզ տէր՝ ընկա՛լ զսա, և հա՛ն սմա մասն և բաժին ընդ ա̅մ սուրբս քո՝ որք հաճոյ եղեն տէրութե̅ քում: Եւ քեզ ընդ որդւոյդ միածնի՝ և ընդ հոգւոյդ ճշմարտի վայելէ փառք՝ իշխա.

Խաղաղութիւն ամենեցուն.

Յորժամ ծագին արդարքն իբրև զարեգակն յարքայութե̅ քում տէր՝ պայծառացեալք ո՞չ հրեշտակս լուսաւորս: Յորժամ լինի յարութի̇ ա̅մ մարդկան՝ և փոփոխումն և նորոգումըն կերպարանաց: Յորժամ լինի միանգամայն մուտ վերին ճանապարհին ՚ի յօթեվանս բազումս անճառ խընդութե̅, ըստ անսուտ բանի փրկչին մերոյ, եթէ ՚ի տան հօր իմոյ օթևանք բազումք են: Յորժամ մտանեն կատարեալքն յերկնային առագաստն բա-

զում համարձակութի̃ւ և լի՛ ա̃ծայինն փառօք, իջանեն 'ի դրախտն փափկութե̃՝ և ելանեն 'ի վերինն երուսաղէմ։

Յայնժամ ընդ նոսին դասաւորեա՛ տէր՝ զննջեցեալսն մեր, և մնացանդ զօղայս զայս, զոր անարատ և անշաղախ կենօք առ քեզ կոչեցեր անապական զգեստու սուրբ աւազանին, ցնծալ և պարել շուրջ զարքունական աթոռովդ։ Զի դու ես տէր որ հաստատեցեր զա̃մ 'ի փառս տէրութե̃ քոյ։ Եւ քեզ վայելէ փառք՝ իշխա։

Եւ ապա 'ի վեր դնել 'ի ծածկէքն հողովն՝ ա̃ն ինչ Մեծի Ըռաշնանն է. այսինքն՝ Հող ցեել։

Տէր հով։ Տէր ուղ։ Հաւատով ու։ Փառք 'ի բար։ Եւ քարոզ։ Աան 'ի վերուստ պահ։

Եւ ապա ասէ աղօթս։

Աստուած յաւիտենական, որ արժանի արարեր զծառայս քո զայս՝ դառնալ անդրէն 'ի հող ուստի ստեղծաւ։ Եւ այժմ բարերար և մարդասէր տէր՝ օրհնեա՛ զհողախշտի բնակութի̃ ծառայիս քո այսորիկ. կնքեա՛

և պահեսցես զոսկերս սորա ամրածածուկ աջովդ քով սրբով. զի 'ի հօտէ խաշանց քոց է, և 'ի հաւատացելոց 'ի տէր մեր յիսուս քրիստոս:

Աղաչեմք զքեզ հա՛յր երկնաւոր՝ 'ի վերայ ննջեցեալ տղայիս այսորիկ. յիշեա՛ զհոգի սորա, և խառնեա՛ 'ի գունդս հրեշտակաց, և 'ի թիւս այնոցիկ որ սիրեցին զօր երևելոյ գալստեան միածնի քո: Ի գոչել ա՟ծային փողոյն՝ և յերևիլ սրբոյ խաչին՝ պայծառասցի սա յանանց լուսն, և ընկալցի զդեղափայլ կերպարանն. զուարթերես կացցէ առաջի ահաւոր բեմի միածնի քո, և առանց ամօթոյ տեսցէ զթագաւորդ փառաց: Որև զմեզ արժանի արասցես ընդ սուրբս քո փառաւորել զքեզ ընդ որդւոյ:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Փառաւորեալ է անուն քո ս՟բ՝ թագաւո՛ր անմահ. որ պատրաստեցեր մեզ հանդիստ յերկրաւոր աշխատութեանցս՝ զանախտ և զանաշխատ կեանսդ 'ի հանդերձեալ աշխարհին՝ 'ի ձեռն միածնի որդւոյ քո սիրել-

ւոյ. որ սպան զմահ՝ և լուսաւորեաց
զմեզ 'ի կեանս և յանեղծութիւն.
փրկեաց զմեզ յիշխանութէ խաւարի,
և փոխեաց յարքայութիւնդ երկնից։
Արդ՝ աղաչեմք և խնդրեմք 'ի քէն
տէր՝ առաքեա զպահպանողական զօ-
րութի աջոյ քո, և օրհնեա զտեղի
հանգստեան սորա. զի 'ի դոչել փողոյ
գալստեան միածնի քո՝ նորոգեսցի
սրաթուիչ թեւօք վերանալ յարքայ-
ութիդ երկնից ընդ այլ սրբոց քոց։
Եւ ընդ նոսին փառաւորել զքեզ
հայր՝ ընդ որդւոյ և։
Փառաց 'ի։ Քահա։ Փայլին։ Քոան։
Ժողովոցն հան։ Օրհնեսցի և կնքեալ։

Հայր մեր որ յերկինս։

ԿԱՆՈՆ
ՏՂԱՅԻ ԱՅԳՈՒՑ ԿԱՏԱՐԵԼՈՑ

Եբերան 'ի գերեզմանն, և ասեն զսաղմոսս ն
անբիծ։ Եւ ապա Տ աղաչման ՔԿ։

Երանելի (ի՛) սուրբ մանկունքն ՃԿց
որպէս քաջ նահատակք ետուն զան. ըԹլ

ձինս նուրբեանց ՚ի մահ · փոխա-
նակ որդւոյն քո։ Աւ դիակո
ւնք սուրբ մանկանցն որպէս ըղձա
ցիկ նորոնեննեաց հարեալ ՚ի կարկը-
տէ · և անկեալ ՚ի սուրբ բեթ
ղէհէմ։ Աւ հոգիք սուրբ ման-
կանցն որպէս զերամս աղաւնեաց
թռուցեալ ՚ի յերկինս · և դա
եալ ընդ զուարթունս երկնից ·

զաղ Յիսուս մեծ բնն անմահութեց։
Երգեմք մե արտասուաց մարխա։
Իանե ու բանն քո ծ կենագործ ·

կոր Յորժամ եկին ՚ի գերեզմանն Ե ու։
Յայնժամ հրեշտակն աւետարանէր։
Իսկ նոցա զարհուրեալ վասն ահա։

Հոգւոյ գալստեան, Համբարձման, Աստուա-
ծածնի, Խաչի, Փառ․։

Ալէ ալէ։ Օրհնեցէք մանկունք զտր։
Եղիցի անուն տն օրհնեալ, յայսմ։

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ ։

Այսպէս ասէ տէր · յաւուր յայն-
միկ մռայցին զնեղութիւնս առա-

չինս, և ոչ ևս անկցի 'ի սիրտս նոցա։ Զի եղիցին երկինք նոր՝ և երկիր նոր, այլ օրհնութի և ցնծութի գտցեն զոր ես հաստատեցից։ Զի 'ի տնէ եղիցի դարձ նոցա. եկեսցեն 'ի սիոն ցնծութբ և ուրախութբ յաւիտենից. զի 'ի վերայ գլխոց նոցա ցնծութի և ուրախութի հասցէ։ Մերժեցան ցաւք և տրտմութիւնք և հեծութիւնք. զի ես եմ որ մխիթարեմ զձեզ յամ տրտմութեանց ձերոց ասէ տէր ամենակալ։

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորնթացւոց երկրորդ թղթոյն է ընթերցուածս։

Բանզի փող հարկանի, և մեռեալք յարիցեն առանց ապականութե, և մեք նորոգեսցուք։ Զի պարտ է ապականութեանս այսմիկ զգենուլ զանապականութի, և մահկանացուիս այսմիկ զգենուլ զանմահութի։ Իսկ յորժամ մահկանացուս այս զգեցցի զանմահութի, և ապականութիս զանապականութի, յայնժամ եղիցի բանն որ գրեցաւ. եթէ ընկլաւ մահ յաղթութի քո։ Ո՞ւր է մահ յաղթութի

քո. ո՞ւր դժոխք խայթոցքն քո. խայ-
թոց մահու՝ մեղք են, և զօրութիւն
մեղաց՝ օրէնք։ Այլ շնորհք այ̄՝ որ
ետ մեզ զյաղթութի̄ 'ի ձեռն տեառն
մերոյ յի̄ քի̄։

Ալէ ալէ։ Հոգի քո սուրբ և բարի։

Սուրբ Աւետարանին Յի̄ Քի̄ որ ըստ Յովհաննու։
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եթէ սիրէք զիս՝ զպատուիրա̄նս
իմ պահեսջիք։ և ես աղաչեցից զՀ
Հայր, և այլ մխիթարիչ տացէ ձեզ.
զի ընդ ձեզ բնակեսցի 'ի յաւիտեան.
զՀոգին ճշմարտութե̄. զոր աշխարհս
ոչ կարէ ընդունել, զի ոչ տեսանէ
զնա, և ոչ ճանաչէ զնա. բայց դուք
ճանաչէք զնա, զի առ ձեզ բնակեսցի,
և ընդ ձեզ եղիցի. Ոչ թողից զձեզ
որբս. գամ առ ձեզ։ փոքր մի ևս՝
և աշխարհս ոչ ևս տեսանէ զիս. բայց
դուք տեսանիցէք զիս. զի ես կենդա
նի եմ, և դուք՝ կենդանի լինելո՛ց էք։

քրդ Ա̄մ 'ի վերուստ։ Ա̄մ լսելի լինելոյ։
Ա̄մ քաւիչ և նե. Ա̄մ թողլոյ մեզ։
Ա̄մ զի մի ընդ խոս։ Աւ ևս միաբան։

Տէր ողորմեա՛ . տէր ողորմեա՛ . տէր ողորմեա՛ :

Օրհնեա՛լ ես միածին որդի այ՛ տէր մեր յս քս . որ ամենառատ գը-թութբ քով մարմնացար ՚ի սբ կուսէն մարիամայ , և պարգևեցար մեզ ՚ի խաչին նուէր հաշտութեան հօր՝ հեղմամբ քո սուրբ արեանդ : Թաղեցար ՚ի գերեզմանի , և իջեր ՚ի դըժոխս , և ազատեցեր զհոգիսն որ ՚ի նմա , ՚ի սուրբ միաշաբաթին յարուցեալդ ՚ի մեռելոց , ձայնելով հզօր քո բանիւդ , թէ որք ՚ի կապանսդ էք՝ ելէ՛ք , և որք ՚ի խաւարի՝ յայտնեցարո՛ւք : Աստի և մեք ՚ի սուրբ և ՚ի լուսաւոր յարութն քո եկեալ ՚ի գերեզմանս մեռելոց , կենսատու սուրբ խաչիւս և սուրբ աւետարանաւս աւետեմք սոցա զսքանչելի և զանսուտ յոյս վերստին նորոգմանն՝ զոր խոստացար մեզ :

Վա որոյ աղաչեմք զամենագութ փրկիչդ մեր միաբան ծառայիւքս քո , խոնարհեցո՛ տէր՝ յաղաչանս մեր , և հանգո՛ զհոգի տղայիս այսորիկ շնորհօք ողորմութն քո : Որպէս զի որն-

աղթ

կակից եղեալս նմանութեան մահու-
քո, լիցի և կցորդ կենսաբեր յարու-
թեան քո, և վայելեսցէ զարքայու՟նդ
երկնից ընդ ս՟բս քո։ Եւ մեք ողոր-
մութիւն գտեալ 'ի քէն՝ փառաւո-
րեսցուք զքեզ ընդ հօր՝ և ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Յոյս յարութեան մերոյ՝ տէր մեր
յ՟ս ք՟ս, որ աւետարանեցեր զխաղա-
ղու՟թի հեռաւորաց և մերձաւորաց,
սպանանելով զթշնամութիւն մահու-
մեղաց։ Գոհանամք զքէն, որ առատ
մարդասիրու՟է քով զանէծս լուծեր,
զդժոխս աւերեցեր. և զմեզ զամենես
եան յարքայութիւնդ երկնից վերա-
ծեր, և 'ի դասակցու՟թիս հրեշտա-
կաց խառնեցեր։

Եւ այժմ ժողովեալ մեր 'ի հան-
գիստ տղայիս այսորիկ՝ հնչեմք զաւե
տիս յարու՟թե ճշմարիտ բարբառով
սուրբ աւետարանին. և խոնարհեալ
առաջի քո՝ աղաչեմք զբարեգու՟թ
մարդասիրու՟թի քո։ Հանգո՛ տէր ըղ
հոգի տղայիս այսորիկ ընդ ընտրեալս
քո, և ժառանգակի՛ց արա զսա սրբոց

քոյ յարքայութեան երկնից ։ Իսկ զմեզ ընդ նոսին արժանի՛ արա յարազուարճ բերկրանօք օրհնել զքեզ ընդ Հօր՝ և սուրբ Հոգւոյդ, վայելէ փառք ։

Իշխա տուն ՇԾանեղէն, և ձէն տուն երգէ ։ Հոգւոյն հանգուցելոյ ։ Ո՛ր որդի Այ ։
Կնքէ՛ շչերեշնան, և ապա ասէ,

Հայր մեր որ յերկինս ։

ԿԱՆՈՆ

ՏՂԱՅԻ ԵՕԹՆԱՒՈՒՐ ԿԱՄ ՔԱՌԱՍՆԱՒՈՒՐ ԿԱՄ ՏԱՐԵԼԻՑ ԿԱՏԱՐԵԼՈՑ

Կուոբղայ Գ անբէծ ։ Շարակն ՛ի ձայնէն ։
Կիւրք, Առաքեալ, Աւետարան՝ Մաղթանքն է ։

Եւ ասէ շարականս ։

Օրհնեա՛լ ես բարեխնամօղ և բարեգութ Աստուած ․ որ նեղելո՛ց ես անդորրիչ, և տրտմելոց մխիթարիչ ․ որ անանկա՛ց ես ապաւէն, և սգաւորաց սփոփիչ ․ աշխատելո՛ց նաւահանգիստ, և

լքելոց զօրացուցիչ․ մեղաւորաց ես
քաւարան, և անմեղաց պատսպարան․
որ յոյսդ ես և ապաւէն կենդանեաց
և մեռելոց։ Ընկա՛լ և պահպանեա՛ ըզ
հոգի ծառայիս քո այսորիկ հոգւովդ
քով սրբով․ պայծառացո՛ զսա ընդ
սուրբս քո, և կարգաւորեա՛ ընդ ար-
դարս քո՝ անճառ փառօք և աննուա
զելի լուսով։ Ննջեա՛ և զպահարան
բնակութե՟ սորա, և օրհնեա՛ ողորմու
թե՟ քով։ Եւ մեզ ուղարկաւորացս
սորա՝ և զհետ եկելոց ժողովոյս՝ շնոր
հեա՛ զքաւութիւն մեղաց․ փրկեա՛ 'ի
խորամանկութե՟ սատանայի, և զդաս-
տացո՛ զխորտս մեր 'ի հաճոյս քո․ բե-
ւեռեա՛ զմեզ յերկիւղ քո և 'ի սէր՝
միշտ խորհիլ զպատուէր քո սուրբ
հրամանիդ, և անմոռաց ունել առա-
ջի աչաց մերոց զօրն յետին ահաւոր
դատաստանիդ։ Զի արժանի լիցուք
կեալ առաքինասէր վարուք՝ և ո՛չ
յաղթիլ 'ի մարմնական զբաղմանց․ և
յամենայնի անդադար փառաւորես-
ցուք զհայր և զորդի․

Խաղաղութիւն ամենեցուն.

Արդ՝ և ձեզ պա՛րտ է գոհանալ զտյ՟, զի վախճանեալս ձեր՝ յերկրէս յերկինս վերացաւ. ՚ի մարդկանէ՛ ՚ի հրեշտակս փոխեցաւ ՚ի մահուանէ՛ ՚ի կեանս. ՚ի խաւարէ՛ ՚ի լոյս. յաղքատութէ ՚ի թագաւորութի՟. ՚ի վաստակոց ՚ի հանգիստ. ՚ի տրտմութէ աշխարհիս ՚ի յերկնային ուրախութիւն. ՚ի մեղաց յարդարութի՟. ՚ի հողեղինացս ՚ի լուսեղէնս վերացաւ, և ընդ հրեշտակս դասակարգեցաւ: Վասն այսորիկ ո՛չ է պարտ քրիստոնէից սուգ առնուլ ՚ի վերայ մեռելոց՝ այլ լացցեն հրէայք, և կոծեսցեն թերահաւատք. զի նոքա են արժանի կոծոց և ողբոց: Այլ դուք մխիթարեցարուք՝ միւսանգամ կենդանութե՟ ամ՟ ընտրելոց ՚ի քս՟ յս՟ ՚ի տէր մեր: Որում վայելէ փառք՝ իշխանութիւն և:

Ներքս տուն յՕծանեղէն, և մէջ տուն երգ:
Զոգուոցն հանգուցելոց: Քս՟ որդի տյ՟:
Այնքէ՛ շփեղեշնանն. և ապա ասէ,

Հայր մեր որ յերկինս:

ԿԱՆՈՆ
ԴԺՈՒԱՐԱԾԻՆ ՑՂԻ ԿՆՈՋ

Օրհնեալ քահանայն, և ապա սաղմոս։

Առ քեզ տէր համբարձի զաչս իմ, որ բնակեալդ ես 'ի յերկինս։

Որպէս աչք ծառայի 'ի ձեռն տն̃ իւրոյ, և որպ̃ աչք աղախնոյ 'ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ։

Այնպէս են աչք մեր առ քեզ տէր ած̃ մեր, մինչև ողորմեսցիս 'ի վր̃ մեր։

Ողորմեա՛ մեզ տէր ողորմեա՛ մեզ, զի բազում լցաք արհամարհանօք։

Առաւել լցան անձինք մեր նախատանօք, ոյք նախատեն զմեզ արհամարհանօք ամբարտաւանից։

Ընթերցուած Յեսայեայ մարգարէէ։

Մինչչև իցէ յղւոյն ծնեալ, և մինչ չև հասեալ իցեն ցաւք երկանց, ապրեցաւ և ծնաւ արու։ Ո՞ լուաւ, ո՞ ետես այսպիսի ինչ. եթէ երկնեաց եր կիր 'ի միում աւուր, և ծնաւ ազգ մի ողջոյն միանգամայն. զի երկնեաց սիոն,

և ծնաւ զմանկունս իւր։ Ես ետու քեզ զյոյսդ զայդ , և դու ո՛չ յիշեցեր զիմ՝ ասէ տէր . ո՞չ ապաքէն զամուլն և ըղ-ծննդականն ես արարի՝ ասէ ա͞ծ քո ։

Պօղոսի առաքելոյն յԵբրայեցւոց Թղթոյն է ըն-թերցուածս ։

Հաւատովք՝ որ աբրահամն կոչե-ցաւ՝ ունկնդիր եղև ելանել 'ի տեղին զոր առնելոց էր 'ի ժառանգութի . ել գնաց՝ և ոչ գիտէր յով երթիցէ ։ Հա-ւատովք պանդխտեցաւ յերկիրն ա-ւետեաց՝ իբրև յօտարութե . խորա-նօք բնակեաց սահակաւ և յակոբաւ հանդերձ՝ ժառանգակցօք նոցին աւե-տեաց ։ Քանզի ակն ունէր հիմամբք հաստատելոյ քաղաքին , որոյ ճարտարա-պետ և արարիչ ա͞ծ է ։ Հաւատովք և ինքն սառա՝ որ ամուլն էր , զօրութի առնլոյ զսերմն որդեծնութե ընդու-նէր , և 'ի տարաժամ հասակի ծնա-նէր . քանզի հաւատարիմ համարե-ցաւ զայն որ խոստացաւն ։ Վասն ո-րոյ և 'ի միոջէն ծնանէին , և այն 'ի յանցեալ ժամանակի , իբրև զաստեղս երկնից բազմութե , և իբրև զաւազ

է

առ ափն ծովու առանց թուոյ ։

Ասէ սէ ։ Ո՛ տէր փրկեա՛ զանձն իմ․ ողորմած և արդար է տէր ա͞ծ մեր, ողորմի և պահէ զտղայս տէր ։

Աւետարան Օրհն ։

Սրբոյ Աւետարանին Յի͞ Քի͞՝ որ ըստ Յովհաննու ։ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի լայջիք և ողբասջիք դուք, և աշխարհ խնդասցէ․ դուք տրտմեսջիք, այլ տրտմութի͞ ձեր յուրախութի͞ եղիցի․ Կին յորժամ ծնանիցի՝ տրտմութի͞ է նմա, զի հասեալ է ժամ նորա․ այլ յորժամ ծնցի զմանուկն, ոչ ևս յիշէ ըզնեղութի͞ն վասն խնդութեանն․ զի ծնաւ մարդ յաշխարհ ։

Քարոզ։

Լուիցէ տէր ձայնի աղաչանաց մերոց․ ամենակալ տէր ա͞ծ մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի ։

Ապա քահանայն ասէ Երէց տէր ողորմեա՛, և ապա զաղօթս զայս ։

Տէր ա͞ծ մեր յ͞ո ք͞ո՝ մեծ և բարձրեալ, անայլայլելի անփոփոխելի և

մշտնջենաւոր․ որ իջեր ՚ի յերկնից և մարմնացար ՚ի սրբոյ կուսէն մարիամայ հոգւոյն սրբով․ և զապականեալն մեղօք զբնութի՟ մեր ՚ի նախահօրն յանցանաց՝ որով ա՟մ կանացի բնութիւն ընկալաւ զպատուհաս անիծից՝ ցաւօք և տրտմութ՟բ ծնանիլ զզաւակ, սրբեցեր ա՟ծութ՟բ քով․ Եւ արդ՝ աղաչեմք զքեզ մարդասէր Թագաւոր՝ ստեղծօղ և նորոգօղ մեր՝ և բժիշկ հիւանդութեա՟ս մերում, բժշկեա և առողջացո՛ զայս անուն աղախին քո ՚ի հոգեկան և ՚ի մարմնական յախտէս յայսմանէ․ Առաքեա զօգնութի՟ քո ՚ի սրբութե՟ քումմէ, և տո՛ւր սմա զօրութի՟ ծնանիլ զզաւակ․ որպէս զի զպտուղ որովայնի իւրոյ մաքրեալ յա՟մ արատոյ ծննդեամբ ս՟բ աւազանին՝ ընծայեսցէ եկեղեցւոյ քում ս՟բյ․

Շնորհեա՛ ծննդականիս այսորիկ հանդարտութ՟բ և առանց վնասու հասանիլ ՚ի խնդութի՟․ և ա՟մ տանց հաւատացելոց աճիլ և բազմանալ ՚ի փառըս տէրութե՟ քո, և ՚ի լրումն ա՟ծային քո բանից, եթէ աճեցէք և բազ-

մացարուք։ Այո՛ տէր ա՟ծ մեր, լո՛ւր և այժմ խնդրուածոց անարժան ծառայիս, և ամենեցուն որ շուրջ կան աստ, բարեխօսութ՟բ անարատ ծնողի քո սուրբ ա՟ծածնի, և ա՟մ սրբոց քոց։ Զի քեզ միածնի որդւոյդ, և անըս կիզբն և համագոյ հօր քո, և կենդանարար և ամենասուրբ հոգւոյդ՝ վայելէ փառք պատիւ և երկրպագութի՟, այժմ և միշտ։

ԿԱՆՈՆ

ՎԱՍՆ ԱՅՍԱՀԱՐԱՑ ԵՒ ԼՈՒՍՆՈՏԻՑ

Ասէ քահանայն սաղմոս։

Որ բնակեալն է յօգնութ՟ն բարձրելոյ՟ն հովանեաւ ա՟յ երկնից հանգիցէ։ Ասասցէ տեառն ընդունելի իմ ես, ապաւէն իմ ա՟ծ, և ես յուսամ ՚ի նա։ Նա փրկեսցէ զքեզ յորոգայթէ որսողին, և ՚ի բանից խռովութ՟է։

Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ, 'ի հովանի թեւոց նորա յուսասցիս։

Որպէս զէն՝ շուրջ եղիցին զքեւ ճշմարտութիւն նորա։

Ո՛չ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի, և ո՛չ 'ի նետէ որ թռչի 'ի տուէ։

Յիրէ որ շրջի 'ի խաւարի, 'ի դայթակղուէ դիւի 'ի հասարակ աւուր։

Անկցին 'ի կողմանէ քումմէ հազարք՝ և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ, որ առ քեզ ինչ ո՛չ մերձեսցին։

Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս դու, զհատուցումն մեղաւորաց տեսցես. զի դու տէր յո՛յս իմ ես.

Զբարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն. ո՛չ հասցեն առ քեզ չարք, տանջանք մի՛ մերձեսցին 'ի յարկս քո։

Հրեշտակաց իւր պատուիրեալ է վասն քո, պահել զքեզ յամ ճանապարհս քո։

Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին ըզ քեզ, զի մի՛ երբէք հարցես զքարի զոտն քո։

Ի վերայ իժից և քարբից գնասցես դու. առ ոտն կոխեսցես զառիւծն

և զվիշապ ։

Քանզի յիս յուսացաւ և փրկեցից զնա, հովանի եղէց նմա, զի ծանեաւ զանուն իմ․

Կարդասցէ առ իս՝ և ես լուայց նմա, և առ նմա եղէց ՚ի նեղութն․

Փրկեցից փառաւոր արարից զնա, երկայն աւուրբք լցուցից և ցուցից նմա զփրկութիւն իմ․

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ․

Ո իա՜րդ անկաւ յերկնից արուսեակն՝ որ ընդ առաւօտն ծագէր․ անկաւ յերկիր, խորտակեցաւ՝ որ առաքէր առ ամ ազգս ։ Դու ասէիր ՚ի միտ քում․ ելից յերկինս, ՚ի վերոյ քան զաստեղս երկնից արկից զաթոռ իմ․ նստայց ՚ի լերինն բարձու, ՚ի վերոյ լերանց բարձանց հիւսիսոյ․ ելից ՚ի վերոյ քան զամպս, եղէց նմանօղ բարձրելոյն ։ Արդ՝ ՚ի դժոխս իջցես, և ՚ի հիմունս երկրի ։

Պօղոսի առաքելոյն յԵբրայեցւոց թղթոյն է ընթերցուածս ։

Արդ՝ որովհետև մանկունք հաղորդեցին արեան և մարմնոյ, և ինքն

խոկ մերձաւորութե՛ կցորդ եղև նոցունց · զի մահուն իւրով խափանեսցէ զայն որ զիշխանութիւն մահուն ունէր, այսինքն է՝ զսատանայ · և ապրեցուսցէ զայնոսիկ որ մահուն երկիւղիւ հանապազ կէին վտարանդեալք 'ի ծառայութիւն ։

Ս.չէ ասէ ։ Ո՛ թշնամիս իմ հալածականս արարեր , և զատելիս իմ սատակեցեր ։

Սուրբ Աւետարանիս ՅԻ ՔԻ որ ըստ Մարկոսի ։
Աւ Տէրն մեր Յս Քս ։

Պատասխանի ետ մի ոմն 'ի ժողովրդենէն՝ և ասէ · վարդապետ՝ ածի՛ զորդի իմ առ քեզ , զոր ունի այս համր · և ուր հասանէ՝ զարկուցանէ զնա, և փրփրէ՛, և կրճտէ զատամունս իւր՝ և ցամաքի · և ասացի ցաշակերտս քո զի հանցեն , և ոչ կարացին հանել զնա ։ Պատասխանի՛ ետ նոցա և ասէ · ով ազգ անհաւատ՝ մինչև յերբ իցեմ ընդ ձեզ , մինչև ցե՛րբ անսայցեմ ձեզ · ածէ՛ք զնա առ իս ։ Եւ ածին զնա առ նա ։ Իբրև ետես զնա այսն, վաղվաղակի շարժլեաց զնա,

և անկեալ յերկիր թաւալէր և փրփրեայր։ Եհա՛րց ցհայր նորա և ասէ. քանի՞ ժամանակք են՝ յորմէ հետէ այդ եղև դմա։ Եւ նա ասէ. ՚ի մանկութենէ. բազում անգամ ՚ի հո՛ւր արկանէ և ՚ի ջուր՝ զի կորուսցէ զդա. այլ՝ եթէ կարօ՛ղ ինչ ես, օգնեա՛ մեզ տէր՝ գթացեալ ՚ի վերայ մեր։ Եւ յս̃ ասէ ցնա. ասացեր՝ եթէ կարօղ ես. ա̃մ ինչ հնարաւո՛ր է այնմ որ հաւատայ։ Եւ վաղվաղակի աղաղակեա՛ց հայր մանկանոյն՝ և ասէ. հաւատա՛մ, օգնեա՛ անհաւատութեա՛ս իմում։ Իբրև ետես յս̃՝ եթէ կուտի՛ ժողովուրդն ՚ի վ̃ր, սաստեա՛ց այսո՛յն պղծո՛յ՝ և ասէ. հա՛մրդ՝ և խո՛ւլ այս՝ ես տամ քեզ հրաման, ե՛լ ՚ի դմանէ, և այլ ևս՝ մի՛ մտանիցես ՚ի դա։ Եւ աղաղակեաց՝ և յո՛յժ լլկեաց զնա՝ և ել. և եղև պատանեակն իբրև զմեռեա՛լ, մինչև բազմաց իսկ ասել՝ թէ մեռա՛ւ։ Եւ յս̃ կալաւ զձեռանէ նր̃ յարոյց զնա, և կանգնեցա՛ւ։ Եւ իբրև եմուտ նա ՚ի տուն, աշակերտքն առանձինն հարցին ցնա, մեք ընդէ՞ր ո՛չ կարացաք

հանել զնա ։ Նա ասէ ցնոսա . այդ ազգ՝ ո՛չ իւիք ելանէ, եթէ ոչ պահօք և աղօթիւք ։

Եւ դնէ զաւետարանն ՚ի վերայ գլխոյ այսահարին, և ասէ ։

Սաստեսցէ քեզ տէր մեր յս̃ քս̃՝ պի՛ղծ սատանայ, որ եկն յաշխարհ և շրջեցաւ ընդ մարդկան, զի զքոյդ խափանեսցէ զբռնութի՛ և զմարդիկ ապրեցուսցէ ։ Որ ՚ի վերայ փայտին զընդդիմակաց զօրութի՛ն խորտակեաց՝ արեգակնն խաւարելով, երկիր շարժելով, գերեզմանացն բանալով, մարմինք սրբոցն յառնելով ։ Որ եղծ մահուամբ զմահ, և խափանեաց որ զունելութիւն մահուն ունէր, այսինքն է՝ զքեզ սատանայ ։

Երդմնեցուցանեմ զքեզ յա̃ծ կենդանի՝ որ եցոյց զփայտն կենաց, և կարգեաց զքերովբէսն և զսերովբէսն բոցեղէն սրով շուրջանակի պահել զնա ։ պապանձեա՛ց ե՛լ և գնա՛ ՚ի սմանէ ։ Երդմնեցուցանեմ զքեզ ՚ի տէր մեր յս̃ քս̃՝ որ գնայր որպէս ընդ ցամաք

՚ի վերայ ծովուն, և սաստէր պտուտից հողմոյն. որոյ հայեցուածն ցամաքեցուցանէ զանդունդս, և սպառնալիք նորա մաշեն զլերինս: Նոյն ինքն և այժմ հրամայէ քեզ ՚ի ձեռն մեր, երկի՛ր ե՛լ և գնա՛ ՚ի ստեղծուածոյս այսմիկ. և մի՛ դառնայցես և մի՛ թաքիցես ՚ի սմա. և մի՛ ևս պատահեսցես ումեք ՚ի սոցանէ. կամ ազդիցես, կամ զարկցես, մի՛ ՚ի գիշերի մի՛ յաւուր, մի՛ ՚ի ժամու կամ ՚ի տարաժամու. այլ երթիջի՛ր ՚ի քոյին խորխորատն մինչև ՚ի պատրաստեալ տանջանսն քեզ մեծի աւուրն դատաստանին:

Երկի՛ր յ՟այ որ նստի յաթոռ քերովբէից և հայի յանդունդս. յորմէ դողան հրեշտակք, հրեշտակապետք, աթոռք, տէրութ՟իք, իշխանութ՟իք, պետութ՟իք, բազմաչեայ քերովբէքն. յորմէ դողան երկինք և երկիր, ծով և ա՟մ որ ՚ի նոսա. ե՛լ և գնա՛ ՚ի ծառայէս ք՟ի ա՟յ: Երդմնեցուցանեմ զքեզ յա՟ծ կենդանի՝ որ գնայ ՚ի վ՟ր թևոց հողմոց. ո՛ արար զհրեշտակս իւր յոգիս, և զպաշտօնեայս իւր ՚ի

քոց հրոյ · ե՛լ և գնա՛ ՚ի ստեղծուածոյս ա՟յ յայսմանէ ա՟մ հրեշտակօք քո։ Ո՛ի օրհնեալ և փառաւորեալ է անուն ամենասուրբ երրորդութե՟ն հօր և որդւոյ և ս՟բ հոգւոյն, այժմ և․

Աստուած որ մեծ է և ահաւոր՝ և փառաւորեալ յա՟մի գործովք և զօրութե՟բ, անհասանելի և անքննելի գոլով․ որ յառաջ պատրաստեաց քեզ սատանայ՝ զյաւիտենական տանջանացն զդատաստան․ այժմ ՚ի ձեռն մեր անպիտան ծառայից իւրոց հրամայեաց քեզ և ա՟մ գործակցաց քոց՝ ա՟մ զօրութե՟բ քով ՚ի բաց կալ ՚ի ծառայէս յի՟ քի՟, որ զա՟մ իշխանութիւն ունի յերկինս և յերկրի․ որ ասաց համեր և խուլ դիւին, ե՛լ ՚ի մարդոյդ և այլ մի՛ մտաներ ՚ի դմա։ Ոանի՛ր զքո պիղծ և ունայն զօրութի՟դ, որ և խողից իշխանութի՟ ո՛չ ունէիր․ Յիշեա՛ որ սաստեացն քեզ, և քոյովք խնդրուածովք յերամակ խողիցն հրամայեաց քեզ մտանել։

Երկե՛ր յա՟յ՝ որոյ հրամանաւ երկիր հաստատեցաւ ՚ի վերայ ջրոց․ որ շին-

եաց զերկիր և կարգեաց • որ հաստատեաց զլերինս կշռով , և զառապարս կշռորդովք • և եդ զաւազ ծովու 'ի սահման , և 'ի ջուրս սաստիկս զշաւիղս իւր պատրաստեաց ։ Որ հայի 'ի լերինս և ծխեսցին • որ արկանէ զլոյս որպէս զօթոց • որ ձգեաց զերկինս որպէս մագաղաթ • որ յարկեաց 'ի վր ջրոց զվերնայարկս նորա ։ Որ հիմնեցոյց զերկիր 'ի վերայ հաստատութեն, զի մի շարժեսցի յաւիտեան ։ Որ կոչեաց զջուրս ծովու , և եհեղ զնա 'ի վերայ ամ երկրի • Էլ և գնա՛ 'ի սմանէ ։

Երդմնեցուցանեմ զքեզ ամենատար՝ 'ի փրկական չարչարանսն քո , և 'ի պատուական նորա մարմին և յարեան , և 'ի գալուստն նորա ահաւոր • զի գայ և ոչ յապաղէ 'ի դատել զերկիր • և զքեզ և զգործակիցսն քո տանջեսցէ 'ի հուրն յաւիտենից • ուր որդն անքուն է և հուրն ոչ շիջանի ։ Զի զօրութիւն յիսուսի քրիստոսի հանդերձ հարբ և ամենասուրբ հոգւովն օրհնեալ է այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ։

Տէր սաբաւովթ ած իսրայէլի, որ փարատես զցաւս և զհիւանդութիւնս, և զամ ախտս բժշկես. Նայեա՛ 'ի վր ծառայիս քո, և 'ի բա՛ց մերժեա 'ի սմանէ զամ ներգործութի սատանայի, սաստեա՛ այսոց պղծոց և հալածեա՛ զնոսա. և վաղվաղակի քոյին ազդմամբդ փրկեա՛ զծառայս քո. և խորտակեա՛ զսատանայ ընդ ոտիւք սորա, և տո՛ւր սմա յաղթութիւն ընդդէմ նորա հակառակութեց, և այսոց նորա պղծոց: Որպէս զի առ 'ի քէն օգնականութի առընկալեալ՝ արժանաւորեսցի անմահ և երկնաւոր քոց պարգևացդ, փառաւորելով զհայր և զորդի և զսուրբ հոգիդ, այժմ:

Աղօթք:

Որ եսդ տէր տէր՝ որ արարեր ըզ մարդն ըստ պատկերի քում և ըստ նմանութե, և ետուր նմա իշխանութի մշտնջենաւոր կենաց. և նր անկեալ ընդ մեղօք՝ բանսարկուին պատրանօք, և դու ո՛չ անտես արարեր, այլ տնօրինեցեր մարդանալով քո զփրկութի

աշխարհի ։ Դու ինքնին մարդասէր տէր՝ զուգակցեա՛ կենաց սորա հրեշտակ լուսաւոր, փրկելով զսա յամ խորհրդոց թշնամւոյն, 'ի դիւէ տարաժամէ, յերեւելի և յաներեւոյթ պատահարաց չարին ։

Ապա աւետարանաւ գրէ զլանջսն, զուսերսն, զբերանն՝ ասելով, յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ. և ասէ ։

Աղաչեմ 'ի սմանէ զամ շունչ չար, որ խօսեցեալ է և որջացեալ 'ի սիրտ սորա, զհոգի մոլորութե, զհոգի չարութե, զհոգի դառնութե, զհոգի ստութեան և զամ անմաքրութե, որ ներգործէ ըստ խորամանկութե թշնամւոյն խաբէութե ։ Շնորհօք և գթութե միածնի որդւոյ քո. ընդ որում օրհնեալ ես հայր ամենակալ հանդերձ բարերար և կենդանարար ամե հոգւովդ, այժմ և ։

Քարոզ ։

Արթուն մտօք և անզբօս խորհըրդով կացցուք միաբան յաղօթս առաջի տեառն մերոյ և փրկչին յի քի ։

Հաւատով խնդրեսցուք 'ի նմանէ ըզ հրեշտակ խաղաղութ՟ե պահապան անձանց մերոց , որ եկեալ բանակեսցէ շուրջ զմեօք , և աներկիւղ պահեսցէ զմեզ յա՟մ հրեղէն նետից սատանայի՝ որ թռչի 'ի տուէ , յորոց խաւարային գնացից , 'ի գայթակղութ՟է դիւին 'ի հասարակ աւուր : Յորմէ զգուշութ՟ե պահելով աղօթիւք և բարեխօսութ՟ե ա՟մ սրբոց , շնորհեսցէ մեզ մարդասէրն ա՟ծ կեալ առաքինութ՟ե 'ի փըրկութ՟ի անձանց մերոց , 'ի պատիւ և 'ի փառս կենդանացուցչին անուան իւրոյ : Յոյս հաղորդութ՟ե ընկալցուք 'ի յայտնութ՟ե միածնի որդւոյն ա՟յ , կերպարանակից առնել զմարմին խոնարհութ՟ե մերոյ ըստ նմանութ՟ե մարմնոյ փառաց իւրոց . վասն զի զայս խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն ա՟ծ յ՟ս ք՟ս տէր մեր . կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Օ ժամս և զառջիկայ օրս խաղաղու : Օ հրեշտակ : Օ քաւութ՟ի : Օ սրբոյ խաչին : Լուեալ՝ և վասն միա : Օ անձինս : Ողորմեա՛ց մեզ :

Աղօթք։

Զգեցո՛ մեզ տէր ած մեր զէն արդարութե՛ զօրաւոր և յաղթօղ լինել ընդդէմ սատանայական պատերազմաց. և զա̃մ հրեղէն նետս նորա շիջուցանելով՝ անկասկած լիցուք յիրաց խաւարային գնացից, 'ի գայթակղութէ դիւին 'ի հասարակ աւուր։ Եւ զգաստացեալք վայելչական տունջեամբս՝ առաքինութբ կացցուք 'ի փրկութի անձանց մերոց, 'ի պատիւ և 'ի փառս սրբոյ երրորդութեանդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Երկնաւոր խաղաղութբ քո՛վ պարսպեալ պահեա՛ զանձինս մեր տէր զօրութեանց. վասն զի դու ես ած խաղաղութե՛, և բաց 'ի քէն զայլ ոք ո՛չ գիտեմք, և զանուն քո ամենազօր կարդամք յօգնականութիւն անձանց մերոց։ Նայեա՛ց յերկրպագութիւնս մեր, և ուսո՛ մեզ առնել զարդարութի ճշմարտութե՛։ Եւ գոհութբ փառաւորեսցուք, զհայր և զորդի և զսբ հոգին, այժմ և միշտ և.

Սաղմոս։

Տէր մի՛ յիշեր զմեղս մեր զառաջինս. վաղվաղեսցէ առ մեզ ողորմութիւն քո զի աղքատացաք յոյժ։ Օգնեա՛ մեզ Ա͞ծ փրկիչ մեր վասն փառաց անուան քո։ Տէր փրկեա՛ զմեզ և քաւեա՛ զմեղս մեր վասն անուան քո։

Քարոզ։

Վասն հիւանդաց և ա͞մ վշտացելոց։

Աղօթք։

Փարատեցո՛ զցաւս և բժշկեա՛ զհի։

Հայր մեր որ յերկինս։

Յաղօթամատոյց գրոց սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյ։

Ի ԽՈՐՈՑ ՍՐՏԻՑ ԽՕՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա. Տէր՝ տէր գթութ͞եց և Ա͞ծ ողորմութ͞եց. անուն մեծութ͞ե. ձայն ահաւորութեան. կոչումն սաստկութ͞ե. լուր անհասութ͞ե. բարբառ գողութ͞ե. հնչումն հիացման. յուսադրութիւն բարերարութ͞ե

Ը

ամենողորմ քաղցրութե ։ Յորժէ երկուց եալ սատանին ամ բնութիք եղելոց ․ ’ի քո սպառնալեաց ահիդ պակուցման՝ սաւառնին սերոբէք ․ ամփոփին քերոբէք ․ պարուրին պարք լուսակերպից ․ երկնչին հիացմամբ բոլոր պետութիք վերնոց ․ նոյնք ցնծան դողութբ մեծաւ ’ի մի նուակատիս բերկրութե ․ զարհուրին դեք ․ ընկրկին չարութեանցն գունդք ․ պակասին խաւարասիրացն հոգիք ․ անդնդոց մատնին հրեշտակք օտարին ։ Կապին նշանաւ խաչին՝ յարձակմունք դիմամարտին ․ փակին ’ի սորին բանտի՝ քինաւոր ամաղեկացիքն ․ անխզելի հանգուցիւք պաշարին խումբք հակառակորդին ․ արգելին անզերծ զընդանաւ՝ մահաբինացն կաճառք ․ պնդին ’ի մետաղս ահեղ հրամանիդ՝ այսականացն գումարք ․ պապանձին կարկեալ՝ ընդդիմաբանիցն դասակցութիք ․ պարաւանդին հիւծմամբ կորստեան աներևութիցն ժողովք ․ անլոյծ շղթայիւք նեղին՝ առաքելութիւնք դերաքրիստոսին ։

Բ ․ Ահա կարկառեմ մատամբք ձեռինս՝ զտեառնագրութի նշանիդ ’ի ժամ գիշերիս , որ ոչ մթանաս խաւարաւ անգիտութե՝ ամենևին տեսականուի , քան թէ ’ի լոյս անմատոյց հանգուցեալ բնակես ։ Ընկալ զաղաչօղս վտանգաւոր գոհաբան՝ ընդ պահպանութբ թևոց հզօ-

րիդ · փրկեա՛ 'ի ցնորից՝ եկամուտ պղտո-րութե̅ց · սուրբ արա զզգայարան հայել-եաց՝ սրտիս նկատմանց · ամրացո՛ փայտիւդ կենաց 'ի տխրական անրջոց · արեամբ քո սրսկեա՛ զշրջարկութիւնս կայից · զհետս ելումից՝ կաթուածով կենարար կողիդ դծագրեա՛ · երգոցն պահպանարան՝ քա-ռակերպիդ ձեւակերպութի̅ եղիցի · հան-դէպ տեսութե̅ աչացս ամբարձման՝ փըր-կականդ քո կրից խորհուրդ առ դիցի · ընդ բարաւոր յարկիս՝ չարչարանաց քոց գործի հաստիցի · զծառայդ օրհնութե̅՝ հաւատք յուսոյ իմոյ կախեսցի: Որդ եւ տէր սովա զսատակիչն հոգւոց · մոցէ՛ անխափան՝ պաշտպանն լուսոյ · եւ ընդ սաս-տիկ ծանրութե̅ ցաւոցս՝ եւ զբեռն պարտ-եացս թեթեւացո՛ , զոր 'ի լուարանի մոացս ամփոփման մահձացս անկողնի՝ ուշաբեր-եալ զյուսահատութե̅ցն դառն պտղոցն՝ խոստովանիմ ամենագիտիդ զանհամար մա-սունս գործոց չարաչար անօրէնութե̅ցս:

Գ · Հանդո՛ զվաստակեալս 'ի բազմա-ծուփս աշխատութենէ · բա՛րձ զոտագնայ տարակուսանաց ոգւոյս կործանման, ըզ-դառնութի̅ն ընդ վշտացն · զհեծութիւնն ընդ կարեացն · զանձկութի̅ն ընդ թշուա-ռութե̅ցն · զհառաչմունսն ընդ խորտակ-մանցն · զբեկութի̅ան ընդ ափշութեանցն · զթմբրութի̅ան ընդ շրտմանցն · զարբեցու-

թ՟ն ընդ չիմարութ՟եցն · զթերամտութ՟ն ընդ խելագարութ՟եցն · զսաստու՟ն սիրոյն, և զհրային ջերմութ՟ի աղուական ախտին ։ Օժանդակ լեր տկարութ՟ե բազմախուրս տարտամութ՟ե , բարեգործ աջովդ շնորհի · ձեռամբդ նորոգողի · մատամբդ կենսաբաշխի · փառօքդ մշտափայլի · յարակայութ՟բդ անեղծի · երեսօքդ զուարթականի · խնկութ՟բ էիդ պաշտելի · բարձրութ՟բդ երկրպագելի ։ Հատո զչարաչար հեծու՟ն կորստականս խեղդման , զնոր գիւտ չարին · զհին խարդախութ՟ի բանսարկուին · զօտար ազդեցմունս՝ ՚ի մահ կրթողին · զան յարմարական երևոյթս՝ հանապազորդեան եղեռնագործին · զառ աչս հնարագրու՟ն դժնդակ դիւին · զողոքական բոցաշնչու՟ն ձգօղ կախարդին ։ Պահեա՛ ՚ի տեղւոջ հանգստեան մեռօրինակ այսր դադարման , յաներևոյթ մտածութեանց · ՚ի մասնաւոր սխալութ՟եց · ՚ի մեծագոյն գայթակղութեանց · ՚ի փոքրագոյն ոտնաւութ՟եց · ՚ի խաբեբայ չար ձանձրութեանց ։ Հեռացո զանհանդէպ մտածութիւն ՚ի զգայութ՟եց ծառայիս յանցաւորի · զկիրս բասրելիս · զվարս թշնամանելիս · զգիպուածս պատկառելիս · զհետս վրիպելիս · զպատիրս ձաղելիս · զխորհուրդս անգոսնելիս · զաւելաբանութ՟իս նշկահելիս ։ Նախալ հոգւով և անշաղախ մարմնով զապաւինեալս ՚ի քեզ

հանդերձեա՛, 'ի շնչմանէ հողմոց. 'ի զարկմանէ բռնութ̃եց. 'ի բախմանէ փոթորկաց. 'ի յոստմանէ մըրկաց. 'ի յարձակմանէ գազանաց։ Ի կափման աչացս՝ հայեցուածսրտիս մի՛ ստուերասցի, այլ զուարթասցի պայծառասցի վայելչասցի՝ ընդ քեզ փայլեսցի՝ տէ՛ր յս̃ քս̃, լուսաւոր վառմամբ անշիջանելեաւ։ Նանիւ քո սրբեա՛ զպատապարանս բազմականիս՝ 'ի խորամանկութ̃եց, 'ի զբաղմանց, 'ի քո ատելի յիշատակաց, 'ի վերնամարտ մտածմանց, 'ի քրէական մոլորութ̃եց, 'ի տխրանենգ անշնորհութ̃եց, յաստուածընդդէմ հերձուածութ̃եց։ Գնդիւք վերնայնոցդ՝ վերակացու ինձ լերցիս, պետութ̃բք, իշխանութ̃բք. զօրաւորօքն անյաղթականաց՝ մաքուր մատակարարաց՝ սուրբ ա̃ծութ̃եդ. առաքեալքն՝ աւետեաց աւետարանաւն. մարգարէքն՝ կատակարանօքն. մաղթանք երջանկացն՝ 'ի կատարածի աւուրն ընծայեալ։ Որովք նիրհեցից երկիւղիւ ըստ քեզ՝ տրամութեամբ, և զարթեայց շնորհօք քո՝ կրկին ուրախութ̃բ. եթէ վհատութեամբ ննջեցից, յարեայց դարձեալ հոգևորական բերկրութեամբ. եթէ ընկողմնեցայց մեղանօք, կանգնեցայց վերստին զատեալ 'ի խղճէ անարատ ամբծութեամբ։

Դ. Լուր խնդրուածոց ամենահաւաչ ձայնիս հեծութ̃ե՝ միա՛յն բազմագութ,

բարեխօսութե̄ սրբոյ ա̄ծածնիդ, և ա̄մ արդարոց, և նահատակաց ընտրելոց։ Եւ քեզ փառք յամենեցունց՝ խմովս գոչմամբ վերառաքեցեալ սրբովք զուարթնոցն անմահականաց դասուց՝ 'ի գովեստ հօր քոյ ա̄յ մերոյ, և հոգւոյդ սրբոյ բնաւից հաստողի և նորոգողի, յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

ԱՆԲԻԾՔ ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ, ՈՐՔ ԱՍԻՆ ՅԱՌԱՋ ՔԱՆ ԶՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՇԱՐԱԿԱՆՆ։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Երանեալ են անբիծք 'ի ճանապարհի, և որք գնան յօրէնս տեառն։

Երանի՛ որք քննեն զվկայութիւն նորա, բոլորով սրտիւ իւրեանց խնդրեսցեն զնա։

Ո՛չ թէ որ գործեն զանօրէնութի̄, 'ի ճանապարհս նորա գնասցեն։

Դու պատուիրեցեր զպատուիրանս քո, 'ի պահել ինձ յոյժ։

Երանի թէ յաջողեալ էին ճանապարհք իմ, պահել ինձ զարդարութիւնս քո։

Յայնժամ ես ոչ ամաչէի 'ի զգուշանալ ինձ 'ի պատուիրանս քո ։

Խոստովան եղէց քեզ տէր յուղղութիւն սրտի իմոյ, որպէս ուսայց զիրաւունս արդարութեան քո ։

Զիրաւունս քո պահեցի, մի՛ թողուր զիս մինչ իսպառ ։

Իւ՞ ուղղեսցէ երիտասարդ զճանապարհս իւր, այլ 'ի պահել ըզբանս քո ։

Բոլորով սրտիւ իմով խնդրեցի զքեզ, մի՛ մերժեր զիս 'ի պատուիրանաց քոց ։

Ի սրտի իմում թաքուցի զբանս քո, որպէս զի մի՛ մեղայց քեզ ։

Օրհնեալ ես դու տէր, ուսո՛ ինձ զարդարութիւնս քո ։

Շրթամբք իմովք պատմեցից զա՟մ իրաւունս բերանոյ քո ։

Ի ճանապարհս վկայութեանց քոց զուարճացայ, որպ՟ յա՟մ 'ի մեծութե՟ ։

Ի պատուիրանս քո հոգացայ, և զգուշացայ 'ի ճանապարհս քո ։

Զիրաւունս քո խօսեցայ, և ոչ մոռացայ զբանս քո ։

Հատո՛ ծառայի քում, զի կեցից և պահեցից զբանս քո։

Զարթո՛ զաչս իմ, և նայեցայց ՚ի սքանչելիս օրինաց քոց։

Պանդուխտ եմ ես յերկրի, մի՛ թաքուցաներ յինէն զպատուիրանս քո։

Փափաքեաց անձն իմ, ՚ի ցանկալ ինձ յիրաւունս քո յամ ժամ։

Սաստեցե՛ր ամբարտաւանից անիծեալ որք խոտորեցան ՚ի պատուիրանաց քոց։

Ի բա՛ց արա յինէն զնախատինս և զարհամարհանս, զի զվկայութիւնս քո խնդրեցի։

Քանզի նստան իշխանք և չարախօսէին զինէն. այլ ծառայ քո խորհէր յիրաւունս քո։

Զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին, և խորհուրդք իմ արդարութիւն քո։

Մերձեցաւ անձն իմ ՚ի հող, տէր կեցո՛ զիս ըստ բանի քում։

Զճանապարհս իմ պատմեցից քեզ՝ և լուար ինձ. ուսո՛ ինձ զարդարութիւնս քո։

Ի ճանապարհս արդարութեանց քոց

իմաստո՛ւն արա զիս, և քննեցից զս-
քանչելիս քո ։

Տքնեցաւ անձն իմ առ ՚ի ձանձրա-
նալ, հաստատեա՛ զիս ՚ի բանս քո ։

Զճանապարհս մեղաց ՚ի բա՛ց արա
յինէն, և յօրէնս քո ողորմեա՛ ինձ ։

Զճանապարհս ճշմարտութե՛ան քո
ընտրեցի, և զիրաւունս քո ես ո՛չ
մոռացայ ։

Մերձեցայ ես ՚ի վկայութի՛ս քո,
տէր մի՛ յամօթ առներ զիս ։

Ի ճանապարհս պատուիրանաց քոց
ընթացայ, զի անդո՛րր արարեր սրտի
իմոյ ։

Օրէնսդէ՛ր արա զիս տէր ՚ի ճա-
նապարհս իրաւանց քոց, և խնդրե-
ցից զնա յամ ժամ ։

Իմաստո՛ւն արա զիս, և քննեցից
զօրէնս քո, և պահեցից զնա բոլորով
սրտիւ իմով ։

Առաջնորդեա՛ ինձ ՚ի շաւիղս պատ-
ուիրանաց քոց, զի ընդ նս հաճեցայ ։

Խոնարհեցո՛ զսիրտ իմ ՚ի վկայու-
թիւնս քո, և մի՛ յագահութիւն ։

Դարձո՛ զաչս իմ զի մի՛ տեսից զնան

րութ՟ի, 'ի ճանապարհս քո կեցո՛ զիս։

Հաստատեա՛ ծառայի քում՝ զբան քո յերկիւղ քո։

Հա՛ն յինէն զնախատինս զոր և կարծեցի. զի դատաստանք քո քա՛ղցր են։

Ահա ցանկացա՛յ պատուիրանաց քոց, յարդարութ՟ե քում կեցո՛ զիս։

* Եկեսցէ 'ի վերայ իմ ողորմութ՟ի քո տէր, և փրկութ՟ի քո ըստ բանի քում։

Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս բանիւք. զի ես 'ի բանս քո յուսացայ։

Մի՛ 'ի բացերայ առներ 'ի բերանոյ իմմէ զբան ճշմարտու՟ե մինչև յոյժ, զի յիրաւունս քո յուսացայ։

Պահեցի զօրէնս քո յա՟մ ժամ, յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից։

Գնայի ես յանդորրու, զի զպատուիրանս քո խնդրեցի։

Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի թագաւորաց, և ո՛չ ամաչէի։

Խորհէի 'ի պատուիրանս քո զոր սիրեցի։

Համբարձի զձեռս իմ 'ի պատուի-

բանս քո զոր սիրեցի, և խորհէի յարդարութեան քում։

Յիշեա՛ զբան ծառայի քո, յոր և յուսացուցեր զիս։

Սա մխիթարեացէ զիս 'ի խոնարհութեն իմում. զի բան քո կեցոյց զիս։

Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ, այլ յօրինաց քոց ես ո՛չ խոտորեցայ։

Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից տէր, և մխիթարեցայ։

Տրտմութիւն կալաւ զիս 'ի մեղաւորաց, և ոյք թողին զօրէնս քո։

Գովելի էին ինձ իրաւունք քո, 'ի տեղւոջ պանդխտութեան իմոյ։

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո տէր, և պահեցի զօրէնս քո։

Սա եղև ինձ ճանապարհ 'ի կեանս, զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի։

Փառք հօր և։ Այժմ և միշտ։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Բաժին իմ ես դու տէր, ասացի պահել զօրէնս քո։

Աղաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտ

տէր խնամով, ողորմեա ինձ ըստ բանի քում։

Խորհեցայ ’ի ճանապարհս իմ, և դարձուցի զոտս իմ ’ի վկայութիւնս քո։

Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ, զի պահեցի զպատուիրանս քո։

Տոռունք մեղաց պատեցան զինև, այլ զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ։

Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան լինել առ քեզ տէր վասն իրաւանց և արդարութեան քո։

Հաղորդ էի ես ա՟մ երկիւղածաց քոց, որոց պահեալ է զպատուիրանս քո։

Ողորմութե՟ քով տէր լի եղև երկիր, զարդարութիւնս քո ուսո ինձ։

«Քաղցրութի՟ արարեր ընդ ծառայի քում ըստ բանի քում։

«Քաղցրութի՟ զխրատ և զգիտութիւն ուսո ինձ, զի ’ի պատուիրանս քո ես հաւատացի։

Մինչև խոնարհեալ էի ես մեղայ, վ՟ս սորին զբանս քո պահեցի յոյժ։

«Քա՛ղցր ես դու տէր, և քաղցրութե՟ քով ուսո ինձ զարդարութիւնս քո։

Բազմացաւ յիս անիրաւութիւնք ամբարտաւանից. այլ ես՝ բոլորով սրտիւ իմով քննեցի զպատուիրանս քո։

Մածաւ որպէս կաթն սիրտք ն՟ց, այլ ես զօրէնս քո խօսեցայ։

Բարի է ինձ զի խոնարհ արարեր զիս, որպ՟ ուսայց զարդարութիւնս քո։

Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քո, քան զհազարս ոսկւոյ և արծաթոյ։

Ձեռք քո արարին և ստեղծին զիս, իմաստուն արա զիս՝ և ուսայց զպատուիրանս քո։

Երկիւղածք քո տեսցեն զիս և ուրախ եղիցին, զի ես 'ի բանս քո յուսացայ։

Ծանեայ տէր զի արդարութիւնք են դատաստանք քո. յիրաւի խոնարհեցուցեր զիս։

Եղիցի ողորմութիւն քո 'ի մխիթարել զիս, ըստ բանի քում ծառայիս քո։

Եկեսցեն յիս գթութիւնք քո և կեցից, զի օրէնք քո խօսք իմ են։

Ամաչեսցեն ամբարտաւանք որ 'ի տարապարտուց անիրաւեցան յիս, այլ ես հոգացայ 'ի պատուիրանս քո։

Խրատեսցեն զիս երկիւղածք քո, և ոյք ճանաչեն զվկայութիւնս քո։

Եղիցի սիրտ իմ անբիծ յարդարութեան քում, զի մի՛ ամաչեցից։

Կարօտացաւ անձն իմ ՚ի փրկութիւն քո, զի ես ՚ի բանս քո յուսացայ։

Սպասեցին աչք իմ բանի քում, ասացի ե՞րբ մխիթարեսցէ զիս։

Եղէ ես որպէս տի՛կ ՚ի պարզի, զի զարդարութիւնս քո ես ո՛չ մոռացայ։

Քանի՞ ինչ են աւուրք ծառայի քո, ե՞րբ արասցես ինձ իրաւունս ՚ի հալածչաց իմոց։

Պատմեցին ինձ անօրէնք զխորհուրդս, այլ ո՛չ որպէս զօրէնս քո։

Ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտ են, ՚ի նանի՛ր հալածեցին զիս օգնեա՛ ինձ։

Փոքր միւսևս և կորուսանէին զիս յերկրէ, այլ ես ո՛չ թողի զպատուիրանս քո։

Ըստ ողորմութեան քում կեցո՛ զիս, և պահեցից զվկայութիւնս բերանոյ քո։

Յաւիտեան տէր բան քո կա՛յ յերկինս, յազգէ՛ մինչև յա՛զգ է ճշմար-

տութիւն քո ։

Հաստատեցեր զերկիր, կա՛յ և մնայ։

Հրամանի քում մնայ տիւ, զի ա՟մ ծառայ քո են ։

Եթէ ո՛չ օրէնք քո խօսք իմ էին, կանխաւ ես արդեօք կորուսեալ էի ՚ի խոնարհութեան իմում։

Յաւիտեան ո՛չ մոռացայց զարդարութիս քո, զի նոքօք կեցուցեր զիս ։

Քո՛ եմ ես և կեցո՛ զիս, զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի ։

Ինձ սպասեցին մեղաւորք ՚ի կորուսանել, զի զվկայութիւնս քո ես ՚ի միտ առի ։

Ամ կատարածի տեսի զվախճան, յոյժ անդորր էին ինձ պատուիրանք քո ։

Որպէս սիրեցի զօրէնս քո, զօրհանապազ խօսք իմ էին ։

Քան զթշնամիս իմ իմաստուն արարեր զիս ՚ի պատուիրանս քո, զի յաւիտեան իմ էին ։

Քան զա՟մ ուսուցիչս իմ իմաստուն եղէ, զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին ։

Քան զծերս իմ իմաստուն եղէ, զի զպատուիրանս քո քննեցի։

Յա̄մ ճանապարհաց չարաց արգելի զոտս իմ. զի պահեցից զբանս քո։

Յիրաւանց քոց ես ո՛չ խոտորեցայ, զի դու օրէնսդիր արարեր զիս։

Որպէս զի քաղցր են ՚ի քիմս իմ բանք քո՝ քան զմեղր բերանոյ իմոյ։

Ի պատուիրանաց քոց իմացեալ՝ ատեցի զա̄մ ճանապարհս չարաց, զի դու օրէնսդի՛ր արարեր զիս։

Ճրագ է բան քո ոտից իմոց, և լոյս շաւղաց իմոց։

Երդուայ և հաստատեցի զի պահեցից զա̄մ իրաւունս արդարութե̄ քո։

Խոնարհ եղէ մինչև յոյժ, տէր կեցո՛ զիս ըստ բանի քում։

Ընդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեա՛ց տէր, և զիրաւունս քո ուսո՛ ինձ։

Անձն իմ ՚ի ձեռս քո յա̄մ ժամ, և զօրէնս քո ես ո՛չ մոռացայ։

Եդին ինձ մեղաւորք որոգայթ, ՚ի պատուիրանաց քոց ես ո՛չ մոլորեցայ։

Ժառանգեցի զվկայութի̄ս քո յաւիտեան, զի ցնծութի̄ է սրտի իմոյ։

Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ առնել զարդարութիւնս քո յաւիտեան, վասն հատուցման ։

✠ Զանօրէնս ատեցի, և զօրէնս քո սիրեցի ։

Օգնական և փրկիչ իմ ես դու, և ես 'ի բանս քո յուսացայ ։

Ի բաց եղերուք յինէն չարք, և քննեցից զպատուիրանս ա͞յ իմոյ ։

Օգնեա ինձ ըստ բանի քում և կեցո զիս, և մի յամօթ առներ զիս 'ի յուսոյ իմմէ ։

Օգնեա ինձ և ապրեցո զիս, և խորհեցայց յիրաւունս քո յամ ժամ ։

Անարգեցեր զամենեսեան որք ապստամբք եղեն յարդարութենց քոց ։ զի անիրաւութիւն էին խորհուրդք ն͞ց ։

Յանցաւորս համարեցայ զա͞մ մեղաւորս երկրի, վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո ։

Բևեռեա ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ, զի 'ի դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ ։

Փառք Հօր և ։ Այժմ և ։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Արարի իրաւունս և արդարութի̃, մի՛ մատներ զիս ՚ի ձեռս նեղչաց իմոց։

Ընկա՛լ զծառայս քո ՚ի բարի, զի մի՛ ամբարտաւանք զզուեսցեն զիս։

Ապաւեցին աչք իմ փրկութեան քում տէր, և բանից արդարութեան քում։

Արա՛ ընդ ծառայի քում ըստ ողորմութեան քում, զարդարութի̃ս քո ուսո՛ ինձ։

Ծառայ քո եմ ես, իմաստո՛ւն արա զիս, և ծանեայց զվկայութիւնս քո։

Ժամ է պաշտել զտէր, խափանեցին զօրէնս քո։

Վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո, քան զա̃մ ոսկի և զտպազիոն։

Ամենայն պատուիրանք քո յաջողեցան ինձ, զի ատեցի՛ ես զճանապարհս չարաց։

Սքանչելի՛ են վկայութի̃ք քո, վ̃ն այնորիկ քննեա՛ց զնոսա անձն իմ։

Յայտնութի̃ բանից քոց լուսաւո՛ր և իմաստո՛ւն առնէ զտղայս։

Զբերան իմ բացի և առի զհո-

դի, 'ի պատուիրանս քո փափագեա՛ց անձն իմ.

Նայեա՛ առ իս եւ ողորմեա՛ ինձ, ըստ իրաւունս սիրողաց անուան քում.

Զճանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ բանի քում, եւ մի՛ տիրեսցեն ինձ ամենայն մեղք.

Փրկեա՛ զիս 'ի զրպարտութենէ մարդկան, եւ պահեցից զպատուիրանս քո.

Երեւեցո՛ զերեսս քո 'ի ծառայս քո, եւ ուսո՛ ինձ զարդարութիւնս քո.

Ստակ ջուրց իջին յաչաց իմոց, զի ոչ պահեցին զօրէնս քո.

Արդա՛ր ես դու տէր, եւ ուղիղ են դատաստանք քո.

Պատուիրեցեր զարդարութի՛ վկայութենց քոց, եւ ճշմարիտ են յոյժ.

Մաշեաց զիս նախանձ քո, զի մոռացան զբանս քո թշնամիք իմ.

Փորձեա՛լ է բան քո յոյժ, եւ ծառայ քո սիրեա՛ց զնա.

Մանուկ եմ ես եւ արհամարհեալ, եւ զարդարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ.

Արդարութի՛ քո արդարութիւն յաւիտենից, եւ օրէնք քո ճշմարիտ են.

Նեղութիւնք եւ վիշտք գտին զիս , եւ պատուիրանք քո խօսք իմ էին :

Արդարութեամբ են վկայութիւնք քո յաւիտեան . իմաստուն արա եւ կեցո՛ զիս :

Կարդացի առ քեզ բոլորովսրտիւ իմով , լո՛ւր ինձ տէր զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի :

Աղաղակեցի առ քեզ եւ փրկեա՛ զիս , եւ պահեցից զվկայութիւնս քո :

Կանխեցի տարաժամու՝ աղաղակեցի , եւ ես 'ի բանս քո յուսացայ :

Կանխեցին աչք իմ առաւօտու , 'ի խօսիլ ինձ զբանս քո :

Ձայնի իմում լո՛ւր տէր ըստ ողորմութեան քում , տէր յիրաւունս քո կեցո՛ զիս :

Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ զանօրէնութիւն , զի յիրաւանց քոց հեռի՛ եղեն :

Մե՛րձ ես դու տէր , եւ ա̃մ պատուիրանք քո ճշմարիտ են :

Իսկզբանէ ծանեայ 'ի վկայութեանց քոց , զի յաւիտեան հաստատեցեր զն̃ա :

Տե՛ս զխոնարհութի̃ իմ եւ փրկեա՛

զիս, զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ։

Դատեա՛ զդատաստան իմ և փրկեա՛ զիս, և ըստ բանի քում կեցո՛ զիս։

Հեռի է մեղաւորաց փրկութ̅ի, զի զիրաւունս քո ոչ պահեցին։

Գթութ̅իք քո բազում են Տէր, և ըստ իրաւանց քոց կեցո՛ զիս։

Բազում են որ հալածեն և նեղեն զիս, 'ի վկայութեանց քոց ես ոչ խոտորեցայ։

Հայէի յանսագորոյնս և մաշէի, զի զպատուիրանս քո ոչ պահեցին։

Տե՛ս զի զպատուիրանս քո սիրեցի, Տէր ողորմութ̅բ քո կեցո՛ զիս։

Սկիզբն բանից քոց ճշմարտութ̅ի է, յաւիտեան են ա̅մ իրաւունք արդարութեան քո։

Իշխանք հալածեցին զիս 'ի նանիր, և 'ի բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ։

Ցնծացայ ես 'ի բանս քո, որպէս այն որ գտանէ աւար բազում։

Զմեղս ատեցի և անարգեցի, և զօրէնս քո սիրեցի։

Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից զքեզ վ̅ս իրաւանց և արդարութե̅ քո։

Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ որ սիրեն զօրէնս քո, և ոչ գոյ ՚ի նոսա գայթակղութիւն։

Սպասեցի փրկութեան քում տէր, և զպատուիրանս քո սիրեցի։

Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո, և սիրեաց զնոսա յոյժ։

Պահեցի զպատուիրանս և զվկայութիւնս քո, զի ամենայն ճանապարհք իմ առաջի քո են։

✠ Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո տէր, ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս։

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր, և բանիւ քո փրկեա զիս։

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւս քո, յորժամ ուսուսցես ինձ զարդարութիւնս քո։

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո, զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութիւն են։

Եղիցի ձեռն քո ՚ի կեցուցանել զիս, զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։

Ցանկացայ փրկութեան քում տէր, և օրէնք քո խօսք իմ էին։

Կեցցէ անձն իմ օրհնեսցէ զքեզ

եւ իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ, խնդրեա՛ զծառայս քո՝ զի զպատուիրանս քո ես ո՛չ մոռացայ։

Փառք հօր և։ Այժմ և միշտ և։

Ալէլուիա ալէլուիա։

✠ Սիրեցի զի լուիցէ տէր զձայն աղօթից իմոց. խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս, և ես յաւուրս իմ կարդացի առ նա։

Շրջեցան զինև երկունք մահու, և վիշտք դժոխոց գտին զիս։

Զնեղութիւն և զանձկութիւն գտի, և զանուն տեառն կարդացի։

Ո՛վ տէր փրկեա՛ զանձն իմ. ողորմած ած մեր, ողորմի և պահէ ըզտղայս տէր։

Ես խոնարհ եղէ և տէր կեցոյց զիս, դա՛րձ անձն իմ ՚ի հանգիստ քո զի տէր օգնեաց քեզ։

Փրկեաց զանձն իմ ՚ի մահուանէ զաչս իմ յարտասուաց, և զոտս իմ ՚ի գայթակղութենէ, հաճոյ եղէց առաջի տեառն յերկրին կենդանեաց։

Փառք հօր և։ Այժմ և։

Տաղաչափ հանգստեան 'ի վերայ ութ ձայնից։
Առաջին Ձայն։

Ձայն արկեալ կենարարին մ̃ծայ ին բարբառովն. ասէ եկայք օրհնեալք հօր իմոյ ժառանգեցէք. պատրաստեալ ձեզ զկեանսն 'ի հանդերձեալ երկրին. Ընդ առաջ ելանել քեզ հաւատով 'ի յօդս վերինս. մ̃ծագդեալ լուսով պայծառացեալ 'ի դասս անմարմնոցն. 'ի լուսեղ ըղձալին երանաւէտ կոչմանն։ Ընդ աջմէ քումմէ կացո ընդ իմաստուն ե կուսանսն. 'ի լուսեղէն առագաստին պայծառացեալ 'ի դասս անմարմնոցն. 'ի ժողովս անդրանկաց գրելոց 'ի յերկինս։

հանգ

Քեզ վայելէ մ̃ծ օրհնութի. որ յարութի̃դ ես ձայնիւ յաւիտենից ննջեցելոց. Թագաւոր և իշխան վեր օրհնեմք զքեզ։ Ի միւսանգամ

գալըստեանըն քո Քս փառաց Թա-
գաւոր. 'ի ձայն փողոյ նորոգելին հո-
դեք նընջեցելոցն. եւ յառնեն 'ի մե-
ռելոց անապական մարմնով։ Աոյ եւ
մեք զքեզ աղաչեմք հայր երկնաւոր.
դասաւորեա ըզնընջեցեալսըն մեր
'ի վերինըն քո եդեմ. 'ի ժողովս
անդրանկաց գրելոց 'ի յերկինս։

Հայր բազումողորմ. խոստովանիմ ապաշ
առ քեզ որպէս զանառակ որդին.
թող ինձ ըզմեղս իմ. եւ ողորմեա։
Տէր որ գթացար 'ի կինըն քանա-
նացի. գթա եւ յիս 'ի մեղաւորս. եւ
ողորմ։ Տէր որ դարձուցեր ըզմաքսա-
ւորն 'ի գիտութիւն ճշմարտութեան.
դարձո եւ զիս ըզմոլորեալս. եւ ողորմ։

Աստուած բազումողորմ. խընայ- ապաշ
եա յարարածս քո հայր ամենակալ.
եւ ողորմեա։ Արեգակն արդարութեան.
ծագեա 'ի հոգիս մեր ըզլոյս ճշմար-
տութեան. եւ ողորմ։ Տուր մեզ տէր զխաղա-
ղութիւն. եւ փրկեա 'ի նեղեաց մերոց

հոգւոյդ ճըշմարտութեան. և ողոր.

առաջ. կրկ. Ողորմեա ինձ տէր: Որ զա-
ռաջինն ոչ պահելով զպատուիրա-
նըն մեռաք. շնորհեցեր քեւ օրինակ
մեզ պատուիրան կենաց. զի պահե-
լով կենդանասցուք. ողոր. Որ ի
խորհուրդ քո կամաւոր մահուանն
եկեղեցի քո քս. մեռանելով օրի-
նաց մեղաց. զի յարուցեալ ընդ քեզ
նորոգեսցի ի փառս. ողոր.

գաղ. Կենդանութեանց բաշխող քս. ի
բեթանիա եկաւորեալ այսօր. բարե
կամին ղազարու պարգևէ զկենդա-
նութիւն: Տընօրինաբար արտասուե
լով ընդ մարթայի և ընդ մարիամու.
ողբակցէր և որպէս մարդ հարցանէր
ուր եդիք զղազարոս: Նա և որպ զած
բարբառով յարուցանէ ի մեռելոց
զչորեքօրեայն. և զուարթնոց ձայ-
նին մեռեալն եկն արտաքս անա-
պական:

յոր. Ընդ լուսանալ միաշաբաթին

կանխեցին կանայքն ՚ի գերեզմանն.
՚ի խնկել զանապական մարմինն։
Եւ գտին ըզվէմն բարձեալ ՚ի դը-
րաց գերեզմանին. և լուեալ բար-
բառ ՚ի հրեշտակէն. եթէ յարեաւ
ք՜ս և խափանեաց ըզմահ։ Եւ հան-
դիպեալ քո տէր առաքելոցն և տու-
եալ ողջոյն կենդանարար. առաքեցեր
զնոսա ՚ի փրկութիւն տիեզերաց։

Որ ՚ի քրովբէական կառուսդ հանգ- հոգ
չիս. այսօր իջեր յերկնից ՚ի դաս ա-
ռաքելոցն սուրբ հոգի. օրհնեալ ես
թագաւոր անմահ։ Որ գընաս ՚ի
վերայ թևոց հողմոց. այսօր ՚ի հրե-
ղէն լեզուս բաժանեալ հանգեար
յառաքեալսն սուրբ հոգի. օրհ։
Որ խնամես տեսչութեամբ զքո զարա-
րածս. այսօր եկիր ՚ի հաստատել զե-
կեղեցի քո սուրբ հոգի. օրհ։

Յանձառ փառաց խոնարհեցար ՚ի մ
մեր բնութիւնս. բանդ տէրդ և մարմ-
նացար ՚ի սրբոյ կուսէն։ Եւ ծնար

՚ի մբ կուսէ՝ անապական մարմնով. ըղ-
քեզ զանդադար բարեբանեալ. մեծ.
Այսօր զեկեալք ՚ի փրկութի՝ ազգի
մարդկան. միաբանութեամբ ամենե-
քեան. մեծա.

մ Յարուցելոյն ՚ի մեռելոց բնակա.
յոր Արարողին երկնի և երկրի եղեր.
Կերակրողին ամեղերաց արբուցեր.

խաչի Սուրբ խաչն օգնական հաւատա-
ցելոց. կանգնեցաւ ՚ի յերկրի յաղ-
թօղ թշնամւոյն. եկայք ժողովուրդք
երկրպագեսցուք. Արարիչն ա՛ծ
բարձրացաւ ՚ի խաչին. և զմեռեալս
մեղօք փայտին ձայնակմամբն. ՚ի սմա
նորոգեալ կենդանացոյց. Ի մի-
սանդամ դալարտեան ամ ծնրդոյն.
սուրբ խաչն երևի և լուսաւորէ.
զի նա է յոյս հաւատացելոց.

Ալէլուիա ալէլուիա.

սղմս Տէր մի սրտմտութե քով յանդի-
մաներ զիս, և մի բարկութե քով
խրատեր զիս.

Ողորմեա՛ ինձ տէր զի հիւանդ եմ ես . բժշկեա՛ զանձն իմ զի խռովեցան ոսկերք իմ ։

Առդ աւետարանիս Յի՟ Քի՟ որ ըստ Յովհաննու ։
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ . ո՛չ կարէ որդի մարդոյ առնել յանձնէ և ոչ ինչ , եթէ ոչ տեսանիցէ զհայրն զի առնէ . զի զոր նա՛յն առնէ , զնոյն և որդին նմին նման գործէ ։ Զի հայր սիրէ զորդի , և զա̃մ ինչ ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ . և մեծամեծս ևս քան զսոյնս ցուցանէ նմա զգործս՝ ընդ որ դո՛ւքդ զարմանայք ։ Զի որպէս հայր յարուցանէ զմեռեալս և կենդանի առնէ , նոյնպէս և որդի զորս կամի կենդանի առնէ ։ Եւ ո՛չ եթէ հայր դատի զոք , այլ զա̃մ դատաստանն ետ որդւոյ իւրոյ . զի ամենեքեան պատուեսցեն զորդի՝ որ̃պ պատուեն զհայրն ։ Որ ո՛չ պատուէ զորդին , ո՛չ պատուէ զհայր զառաքիչն նորա ։

Փառաց՚ի փառս ։ «Քահանայք և ժո։
Ժո-ն դ երգէ ։ Հոգւոյն հան ։ Հայր մեր ։

Առաջին կողմ։

ակ հանգ Արարիչ անձ և ըստեղծիչ ազգի մարդկան. մի՛ անտես առներ ըզ-նընջեցեալսն մեր. այլ հանգո՛ զհոգիս նոցա՝ ընդ սուրբս քո։ Որդիդ միածին յարուծ՝ տիեզերաց. մի՛ ան. Հոգիդ ճըշմարիտ մխիթարիչ սըգաւորաց. մի՛ ան.

հանգ Ձեռուք քո արարին և ըստեղծին զիս ՚ի հողոյ. ՚ի յօրհնել ըզքեզ անձ յաւիտեան։ Իսկ պատրանօք բանսարկուին խափանեցայ յանձնառութեանն. և դարձայ անդրէն ՚ի հող յորմէ ստեղծայ։ Մխիթարիչ սուրբ Հոգի լուսաւորեա զմեր ննջեցեալսն. և հանգո՛ զհոգիս նոցա՝ ընդ սուրբս քո։

ապաշ Ով կենցաղոյս հանապազ զիս ալէկոծէ։ Մըրըրկեալ ալիք թըշնամին ինձ յարուցանէ։ Նաւապետ

բարի լեր անձին իմոյ ապաւէն:

Մեղայ տէր բազումողորմածդ. մեղայ ողորմեա: Մեղայ տէր և անկանիմ առաջի քո. մեղայ: Մեղայ տէր խոստովանիմ ըզյանցանս իմ. մեղայ: ապաշ

Որ առաքեցար ՚ի հայրական ծոցոյ ծածկեալ խորհուրդ ընդ հօր յաւիտեան. և առեր մարմին զմեղուցելոյ նախաստեղծին. յանապական կուսէն անճառ միութբ. վասն մերոյ փրկութե ողորմեա: Որ փոխանակ ճաշակացն դառնութե մահաբեր պտղոյն. անճաշակ լինելով քո քառասնօրեայ. քաղցրացուցեր յուսով ըզլուծ նոր քո օրինաց. վասըն: Որ աջակողմ աւազակին բացեր ըզդուռըն դրախտին կենաց. բաց և մեզ մեղաւորացս ողորմութե. որք ընդ նորին զքեզ դաւանիմք տէր և թագաւոր. աղաչեմք ըզքեզ ողորմ: ապաշ կրկն

Այսօր կանգնեցաւ. աւազան մկրտութե ՚ի թողութի մեղաց մերոց: խաչի

Այսօր տէրըն մեր · լըւանայր զոտս
աշակերտացն եւ պատուիրէր զայս ա
ռնել։ Մի ոմն 'ի ձէնջ եղբարք ·
մատնելոց է զիս 'ի մահ եւ որոշի յա
շակերտացդ · Զայն լուեալ պետ-
րոսի · անկանէր առ յոտս հար
ցանել թէ ով իցէ։ Բանըն զոր ա
սաց յիսուս · տըրտմեցոյց զսիրտ զաշա
կերտսն եւ խռովեցան ամենեքեան։

յար Դու ես քս · կեանք եւ յարութիւն
ազգի մարդկան · ողորմեա։ Դու յա
րուցեալ նորոգեցեր ըզտանջեալս ·
ողորմ։ Յոյս յարութեան մերոյ · աղբիւր
կենաց եւ փրկութեան · ողորմ։

հոգ Որ 'ի հրացայտ սաւառնաթեւիցըդ
վերանորոգես · այսօր 'ի դաս հոգե
ղինաց անպատմելի սիրով հեղեալ 'ի
յերկնից · օրհնեալ ես սուրբ հոգի
ած։ Որ 'ի հրեղէն լեզուացն երա
հիւսան կ սըրբեալ նիս · այսօր 'ի շնոր
թռուցեալս հոգեղինացըն հրածորան
հեղեալ 'ի յերկնից · օրհ։ Որ հրա-

կերպեցն արփիափայլ բոցով միշտ եւ ըն խս․ այսօր հողեղինացն հրաձանշակ բաժակ հեղեալ ՚ի յերկնից․ օրհ։

Ուրախ լեր աստուածածին․ տաճար անխախտելի․ ըղձեց մեծացուցանեմք․ Յըղացար անարատաբար․ եւ զԱստուած վայելչապէս ծնար․ ուրախ։ մ

Երգէ մարգարէն սուրբ է տաճար քո սքանչելի արդարութեամբ․ եւ դուռն երկնային․ ուրախ։

Սեղան քո տէր զօրութեանց․ հաւատով կանգնեցաւ ՚ի խորանի քում․ եկայք ժողովուրդք երկրպագեսցուք։ Ա‸էմ պատուական․ ՚ի խորանի քում հիմնեցաւ այսօր․ եկայք․ Փառք հօր եւ։ Ի՛ սմա մատուցանի․ ճըշմարիտ պատարագ եւ զենումն անապական․ եկայք։ խաչի

Ալէլուիա ալէլուիա։

Բարձր առնեմ զքեզ տէր՝ զի ընկալար զիս, եւ ոչ ուրախ արարեր ըզթշնամին իմ յիս։ սաղմ

Տէր ած իմ կարդացի առ քեզ՝ և բժշկեցեր զիս . տէր հաներ 'ի դժոխոց զանձն իմ, և փրկեցեր զիս յայնցանէ՝ որք իջանեն 'ի գուբ :

Սուրբ Աւետարանիս ՅԻ ՔԻ՝ որ ըստ Ղուկասու ;
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ ;

Զգոյշ լերուք անձանց, գուցէ ծանրանայցեն սիրտք ձեր շուայտութե և արբեցութե՝ և հոգւովք աշխարհականօք, և յանկարծակի հասանիցէ 'ի վերայ ձեր օրն այն . զի իբրև զորոգայթ հասանիցէ 'ի վերայ ամենեցուն որ բնակեալ են ընդ ամ երեսս երկրի. Արթուն կացէք այսուհետև, յամ ժամ աղօթս արարէք, զի արժանի լինիջիք զերծանել յայնմ ամէ որ լինելոց է, և կալ առաջի որդւոյ մարդոյ: Եւ 'ի տուէ 'ի տաճարին ուսուցանէր, և զգիշերս ելեալ ագանէր 'ի լերինն՝ որ կոչէր ձիթենեաց : Եւ ամ ժողովուրդն կանխէր ընդ առաւօտս առ նա 'ի տաճարն լսել 'ի նմանէ:

Պարակցեալ անմարմնականքն առ կենսատու ոբ գերեզմանն . տան ասե.

Ո՜ ահաւորեալ նշան խաչին յարեւ-
լից փայլեալ ծագին. հաւատացեալքն։
Թագաւոր փառաց քրիստո- Երգ.
ս. որ ժամանեալ գաս ՚ի յերկ։

Հոգւոյն հանգուցեալ։ Հայր մեր որ յեր։

Երրորդ Ձայն։

Հրեշտակային ձայնիւն օրհնես- Բ Ձ
ցուք զամենասուրբ զերրորդութիւն. հանգ.
փառաւորելով ըզհայր. որ վերակոչ-
եաց զամենեսեան ՚ի մահուանէ յան
մահութիւն։ Երգեցէք տեառն երգ
նոր եկեղեցիք սրբեցելոց. քի եր-
կրպագելով. որ վերակոչեաց զամե։
Սրբասաց ձայնիւն օրհնեսցուք. հո
գեւորական հնչմամբ գովեսցուք.
սուրբ զհոգին փառաւորելով. որ
վերահանգոյց զամե։

Ի ձայն փողոյ գալստեան քո տր. հանգ.
ամ հոգիք զարթիցեն. կալ ՚ի դա-

տաստանի քում Քս Ած մեր։ Յորժամ հընչէ բարբառն ահագին. և հարկանի փող յարութեն մերոյ. և մեք գոչելով ասեմք փառք գալըստեան քո տէր։ Յորժամ առնես հատուցումն տէր. և սուրբք քո պարծեսցին 'ի քեզ. և մեզ շնորհեսցես փրկիչ կալ 'ի յաջմէ քումմէ։

տաղ Դարձո զցասումն քո 'ի մէնջ. յողորմեալ հողեղինացս. բազմագութ տէր խնայեա և մի կորուսաներ։ Կանգնեա զանկեալս 'ի գլորմանէ. զվիրաւորեալս 'ի թշնամւոյն. որ բըժիշկդ ես հիւանդաց. բըժշկեա զիմ զհիւանդութիւն։ Ի յանցանաց իմոց թախծեալ անձն իմ. գոչեմ որպէս ըզմաքսաւորն. Ած քաւեա զիս ըզ մեղաւորս։

տաղ Աներևութից քննող գաղտնեաց. բըժշկեա զհոգւոյ իմոյ զհիւանդութիւն. և կեցո միայն մարդասէր. Որ երկնայնամիտդ ես սու ամե

նեսեան․ ողորմեա անձին իմոյ՝ բազ-
մամեղի․ և կե։ Ամենաբաւականն ողոր
մութեն՝ շնորհս․ պարգևեա ինձ յա-
հագին աւուրն ըզթողութի․ և կե։
Որ ըզխորհուրդ քո գալըստեանդ առաջ կրկնի
յառաջագոյն գուշակեցեր․ մարգարէ-
իւքն խորայնելի զորս ընտրեցեր յետ
մովսէսի․ որք խօսեցան հոգւով սըր-
բով բազմապատիկ օրինակօք․ տուր
մեզ փրկիչ ողորմութի՝ և ըզմեղաց
ըզթողութի։ Ի մերձենալ ամաց վերջին
զոր տեսանօղքն ծանուցին․ ըզհասա-
նիլ մեր փրկողին դու ՚ի վախճան
ժամանակին․ երևեցար ՚ի մէջ մարդ-
կան զգեցեալ ըզկերպ ծառայական․
տուր։ Ի վեցերորդ աւուր զադամ
ստեղծեր ՚ի տիպ քո տէրական․ որ
ոչ պահեաց ըզպատուիրան ըն մերկա
ցաւ ըզպատմուճանէն․ իսկ նոր ադամդ
՚ի վեց դարուն այց արարեր կորու-
սելոյն․ տուր։ Տաճար լուսոյ անըստ
ուերին և առաւօտու անճառ բա-

նին • որ ընդ նախնւոյ մօրն Եւայի բարձեր զանէծսն տրտմալի • հայցեա յորդւոյ քո միածնէ հօր հաշտութեանըն միջնորդի • բառնալ ՚ի մէնջ ըզխռովութիւն եւ տալ զորդւոց խաղաղութիւն ։

զաղա Ածային ձայնէ՝ գոչմանըն սարսեցին դողալով կարապետքն դժոխոց • եւ մեռեալն եկն արտաքս անապական ։ Այցեալ ՚ի դուրս այրին եւ ձայնէր անդ արարօղ բարբառովն ՚ի գերեզմանն • Ղազարէ եկ արտաքս անա ։ Ելեալ ՚ի գերեզմանէն երիզապինդ պատանօքըն մեռեալն • հրամայեաց լուծանել ՚ի կապանացն յաւիտենից ։

յոր Որ կամաւոր խաչելութեամբ՝ քո Տէր բարձեր ըզմեղս • ըզքեզ բարեբանեմք ամենեցուն յարութիւն ։ Որ երեկօրեայ թաղմամբ քո Տէր մեռուցեր ըզմահ • ըզք ։ Որ լուսափայլ յարութեամբ՝ քո Տէր կենդանացուցեր զաշխարհս • ըզք

Լոյս և նըման հօր և որդւոյ հո- հոգ
գիդ անեղ և համագոյ․ բըղխումըն
հօր անքըննաբար առօղ յորդւոյ ան-
ճառաբար․ ի վերնատունն այսօր ե-
ջեր զհոգիդ շնորհաց քոց արբուցեր․
աղբեր և մեզ ողորմութեան ի բաժա-
կէդ իմաստութեան։ Աեց ստեղծօղ
արարածոց որ շըրջէիր ի վերայ ջրոց․
նոյն և ի ջուրս աւազանին ի շնոր-
հել մեզ քում էակցին․ գըրգուես
օրով աղաւնակերպ զմարդիկ ծնա-
նիս ածակերպ․ ալ։ Բաբեուն վեր-
նոցն իմանալեաց և ըստորին այլոց
ըզգալեաց․ որ մարգարէս տաս ի հոգ-
ւոց և առաքեալս ի ձըկնորսաց․ ա-
ւետաւոր ըզմաքսաւորս քարոզ ե-
նի քում զհաւատօղս․ ալ։

Սուրբ և աստուածածին մարիամ․ ցան- մ
կալի կուսից և պարծանք ազգի մարդ-
կան, մայր և աղախին մեծացուցա-
նեմք․ Անկէզ մորենի և տաճար ընդ-
հանուր լուսոյն․ անձեռատ և անխախ

տելի կուսութին ․ մայր ։ Խորհուրդ կենաց և մայր կենդանութեան ․ և առանդամ հրաշիւք ծագմամբ ․ մայր ։

Խաղի

Ապաւինեցաք 'ի խաչ քո արարիչ յաւիտենից ․ որ ետուր մեզ պահապան յաղթող ընդդէմ թշնամւոյն ․ աղաչեմք սովաւ փրկիչ պահպանեա զանձինս մեր ։ Բարձրեալ թագաւոր որ վասն մեր ելեր 'ի խաչ ․ և բարձեր սովաւ զյանցանս նախաստեղծին ադամայ ․ աղա ։

Փառք հօր և ։ Գլուխ մեր հաւատոյ և փայտ կենաց մարդկան յայտնեցար ․ զոր տեսեալ այսոյն պղծոյ կործանեցաւ անկանգնելի ․ աղա ։

Ալէլուիա ալէլուիա ։

սաղմ

Ած յանուան քում կեցո զիս , և 'ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ ։

Ած լուր աղօթից իմոց , ունկնդիր բանից բերանոյ իմոյ ։

Սուրբ Աւետարանն Յ̅Ի̅ Ք̅Ի̅ որ ըստ Մարկոսի։
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ։

Այսպէս է արքայութիւն այ. որպէս զի այր մի արկանիցէ զսերմանիս յերկրի. և ննջիցէ, և յառնիցէ զցայգ և զցերեկ. և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցեն. և նա ոչ գիտէ թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ. նախ՝ զխոտն, և ապա՝ զհասկն, և ապա՝ ցորեան ատոք ՚ի հասկին։ Այլ յորժամ տայցէ զպտուղն՝ վաղվաղակի առաքի մանգաղ. զի հասեալ են հունձք։ Եւ ասէր. ո՞ւմ նմանեցուսցուք զարքայութիւն այ, կամ որո՞վ առակաւ առակեսցուք զնա։ Որպէս հատն մանանխոյ՝ որ յորժամ սերմանիցի յերկրի, փոքրագոյն է քան զամ սերմանիս՝ որք են յերկրի։ Եւ յորժամ սերմանիցի, բուսանի և լինի մեծ քան զամ բանջար, և արձակէ ոստս մեծամեծս, մինչև բաւական լինել ընդ հովանեաւ նորա թռչնոց երկնից բնակել։ Եւ այնպիսի առակօք խօսէր ընդ նս զբանն, որպէս կարող լինէին լսել. և առանց առակի ոչ ինչ խօսէր ընդ

նոսա ։ բայց առանձինն աշակերտացն իւրոց մեկնէր զամենայն ։

Զայնեցե՜ր առ զանզարս որով է.

Պօղեալ սարսեա՜ց պաշտակ.

Երգ. Յօրժամ գըրեա՛լ լքըն կա՛մ տարի՛ն։

Հոգւոյն հանգուցե ։ Հայր մեր որ յեր ։

Գիշերապաշտման ատոն ատն ։

Առաջ կողմ ։

Բկ Ակնեսցէ՜ տէր ՚ի վերայ մեր ողոր
տպաշ մութի՛ւն քո. և բա՛ն փըրկութեա՛ն քո.
պահեսցէ՛ զանձի՛նս մե՛ր ՚ի մեղա՛ց ։
Ողորմութի՜ւն քո և ճըշմարտութի՛ւն
քո. և լոյս երեսա՛ց քոց. առաջնոր-
դեսցէ՛ մեզ ՚ի յարդարութի՛ւն. Որ ողոր
մած ես գըթած և երկայնամիտ
տէր. ընկալ զաղաչանս մեր. բարե
խօսութեա՛մբ սուրբ ա՛ծածնի՛ն ։

տպաշ Տէ՛ր ըղձո՜ւր միւսանգամ քո գա-
լստեա՛ն նոր լուսոյ և երկեայ. զի՛ ուսայ
՚ի սրբոց՝ պատուիրանաց. եթէ գամ

գոլ ՚ի գամեալ զերկիր. Տէր յիշե-
ցի ըղձար ըղձործս իմ և զարհուրե-
ցայ. զի ծանեայ ճշմարտութեն. զա-
հաւոր և զանաչառ ըզքո դատաս-
տանս. Տէր յիշեցի և ըզգութ ա-
րարչական սիրոյ քո առ քո արա-
րածս. և ՚ի քո գըթութենդ ապաւին
եալ աղաչեմ. ողորմեա ինձ յաւուր
յայնմիկ քս արդար դատաւոր.

Վերբերգեան օրհնէք տափ տաւ:

Ի գալըստեան Տն դրունք երկ- հանդ.
նից բանին. և ճառագայթիւք ան-
ճառ լուսով սուրբ խաչն երևի:
Յերեսաց Տն լերինք հալին. և
՚ի յահէ փառաց նր շարժին զօրութիք.
Լուետեօք Տն մեռեալք յառ-
նեն. և սուրբք ընդ նմ անճառ փառօք
զարդարին:

Գայ զօրութեանց թագաւորն. ՚ի հանդ.
նորոգել զարարածս. ՚ի ձայն ահեղ
բարբառոյ զարթուցանէ զննջեց-
եալսն. Գովան երկինք և երկիր.

յահէ փառաց քո․ հուր բորբոքեալ
ընթանայ․ բոցակիզէ զմեղաւորսն։
Նորափետուր զարդարին․ դասք
մերց կուսանացն․ ուրախութբ մշտա
նենն ի յառագաստ փեսային։ Ի քեզ
ենք ապաւինեալ․ ամենօրհնեալ սբ
բուհի․ լեր բարեխօս անդադար վասն
մերոյ փրկութեան։

ապաշ Յամ ժամ․ աղաչանք իմ այս են
ինձ․ ի մեղաց իմոց սբ արա զիս մր։
Ցանցանաց իմոց զերծուցի սիրտ
իմ․ աղաչեմ ընդ քեզ թող ինձ մր։
Սրտանուաց իմոց մի յուշեր մր․ զի
պանդուխտ եմ ես անցաւոր երկրի։

ապաշ Մեղք իմ բազում են յոյժ ծանր
են քան զաւազ ծովու․ քանզի քեզ
միայնոյ մեղայ ողորմեա ինձ մր։
Բաց մր ընդունակ ողորմութե՛ որ ող-
բալով կարդամ առ քեզ․ քանզի քեզ
եղ յիս ընդունելութի ընդ քո բա-
զումողորմ և մարդասէր․ քանզի։

կիւկի ապաշ Որ պատուիրան ճշմարտութե

աւանդեցեր եկեղեցւոյ քո Քս ·
անսահման ժամանակաւ աղօթել
միշտ առ ած՝ հոգւով և մտօք ։
Որ ըղղեան քո օրինաց հաստատեցեր
գործով մեզ օրինակ · հանելով ըզգե-
չերն ի գլուխ յաղօթսն աստուծոյ ·
բնութե մերով տնօրինաբար · որով
կրկնել ծնունդր ամենայն ։ Այժմ
և մեք պաղատեսցուք առ քեզ Քս ·
շնորհեա մեզ յամ ժամ լինել քեզ
յանդիմանին · մաքրով աղօթիւք ըստ
անմարմնոցն որ յերկինս ։ Աղաչա-
նօք ածածնին անապական քում
ծնողին · զինանալը աշխ սրբոց
մերոց · բացցես ողորմութե հայել
ի լոյս քո Քս ։

Իմաստուն կուսանքըն պատրաստ- ուագ.
եալ իւղ լապտերաց · ելին ընդ առ չար
աջ · երկնաւոր փեսային վառեալ
լապտերօք ։ Իսկ յիմարաց կուսիցն
ունայնացեալք ի յիւղոյ · անպատ-
րաստ գըտանէին · գալըստեան փեսային

չէջեալ լուսոյ։ Աստ և մեք պատ-րաստեսցուք իւղ հոգևոր. զի մըտ-ցուք ՚ի յառագաստ իստ. անմահ փե-սային վառ։

յոր Ի յարութեանդ. փառօքք վայելէ երկնայնամբն տէր։ Օրհնեալ է քո յարութիւնդ տէր. որ ըզմահ մահ-ծանուցեր քոյին կամաւոր մահ-ուամբդ. քո։ Գործումն ահեղ հրեշ-տակին ՚ի վիմին. որ քարոզէր առ մէ կանանցն յարեալ տէրն ՚ի մեռելոց. քո։

հոգ Իջեր տէր ողորմութեամբ քո յաշխարհ. և ըզմեռեալ բնութիւնս ՚ի կենանս վերափոխեցեր։ Ելեր տէր առ հայր փառօք ՚ի յերկինս. և մխիթարիչ առաքելոցն առաքեցեր մեզ զհոգին։ Բացեր տէր այսօր ըզդրանգ երկնա-յին. և բաշխեցեր առատապէս պար-գևս աղքատ բնութեանս։

մ Ըզքեզ ամենածին որ վերօրհնին ՚ի զօրաց հրեշտակաց. ազգ մարդ-կան կենդանեաց. մեծացուցանեմք։

Ընդ քեզ բնակ հրեղէն ա՛ծութեան·
յիմանալի զօրացն երանեալ · ալէ :
Ընդ քեզ մայր էմմանուէլի · մարգա-
րէին յառաջ գուշակեալ · ալէ :

Ի վերայ վիմի հաւատոյ շինեցեր Խառնի
ընդ քո սուրբ զեկեղեցի · ընդամ պահ
եա 'ի խաղաղութե : Որ շնորհեցեր
ողորմութի 'ի բնակարանըս հրեշտա-
կաց եւ մարդկան քաւարան · տուր
սմա զանշարժ քո զխաղաղութի :
Փոխ հօր եւ : Տաճարի փառաց սր
բութե քո քեզ երգեն մանկունք·
տուր սոցա զառատ քո զողորմութի :

Ալէլուիա ալէլուիա :

Ածողորմեա մեզ եւ օրհնեա զմեզ· սղմ
երեւեցո զերեսս քո 'ի մեզ եւ ողոր-
մեա մեզ :

Ճանաչել յերկրի զճանապարհս
քո 'յազգինս ամ զփրկութի քո :

Սրբոյ Աւետարանիս Յի Քի որ ըստ Մատթէոսի :
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն
երկնից գանձի ծածկելոյ յագարա-

կի, զոր գտեալ մարդոյ՝ թաքոյց. և ՚ի խնդութ՟է անտի երթայ վաճառէ զա՟մ ինչ զոր ունի՝ և գնէ զագարակն զայն։ Դարձեալ՝ նման է արքայութ՟ի երկնից առն վաճառականի, որ խնդրիցէ մարգարիտս գեղեցիկս։ Եւ գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝ երթեալ վաճառեաց զա՟մ զոր ինչ ունէր, և գնեաց զայն մարգարիտ։ Դարձեալ՝ նմա՛ն է արքայութ՟ին երկնից ուռկանի արկելոյ ՚ի ծով, և յա՟մ ազգաց ժողովելոյ. զոր՝ իբրև լցաւ՝ հանեալ ՚ի ցամաք, և նստեալ ժողովեցին զբարի բարին յամանս, և զխոտանն ՚ի բա՛ց ընկեցին։ Այնպէս եղիցի ՚ի կատարածի աշխարհիս. ելցեն հրեշտակք՝ և մեկնեսցեն զչարսն ՚ի միջոյ արդարոց, և արկցեն զնոսա ՚ի հնոց հրոյն. անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց։ Ասէ ցնոսա յս՟. իմացարո՞ւք զայս ա՟մ։ Ասեն ցնա. այո՛ տէր։ Եւ նա ասէ ցնոսա. վասն այսորիկ ա՟մ դպիր աշակերտեալ արքայութ՟ե երկնից՝ նմա՛ն է առն տանուտեառն՝ որ հանէ ՚ի գանձէ իւրմէ զնոր և զհին։

Ի սա օրինացն մովսէսի ընծայեցար. Երգ
Թագաւորըդ հրեղինաց որ.
Արարիչ է և մարդասէր անոխակ.

Հոգւոյն հանգուցեալ. Հայր մեր որ յեր.

Երրորդ Ձայն.

Ի ձայն մեծի զուարթնոյն և ի Գձ
հնչմանն հրաշալի փողոյն. ուր հո- հանգ
ղացեալ մարմինք մարդկան նորո
գին. յայնժամ աւուր ահեղին յիշեա
մեղաւորս և ըզմեր ըզննջեցեալսն. և
հանգո ընդ սուրբս քո. Յորժամ նըշանն
տէրունեան ճառագայթիւք փայլէ.
և Թագաւորըդ Թագաւորաց փառօք
տեսանի. յայնժամ աւուր. Յորժամ
ատեան դատաստանին դնի. և դըպ
րութիւնք հրաշէցն բանին. յայնժամ
աւուր.

Որ երկրայնամարդ ես տէր. քաղցր հանգ
և անոխակալ. հանգո զհոգի քո ծա

ուսյից · զի մի դարձցի տնանկ ամա-
չեցեալ յաւուրն ահեղ ատենին ։
Օ յիշատակ հրաշափառելոցն 'ի հաճոյս
քեզ ընկալցիս · եւ զուխտըս մեր ըն-
կալ ոմպ զաբելին զնոյին եւ զաբրա-
համուն · զի մի · Ի՝ խորան քում սր-
բոցաց հանգուսցես ընդ ծառայս քո ·
եւ զհոգիս նոցա դասեսցես ընդ սուրբս
քո · զի մի ·

առպաշ Ո՛ երծո զիս յորոգայթէ որսո-
ղին · եւ յամ վտանգից ապրեցո ·
եւ ողորմեա · Յաներեւոյթ թշնամ-
ւոյն եւ 'ի դաղտնի նետից բանսարկ-
ուին պահեա · եւ ողորմ · Փրկեա
զիս 'ի յանցանաց մեղաց իմոց · եւ
նորոգեա զիս հոգւով գիտուե ·
եւ ողորմ ·

առպաշ Ծով մեղաց իմոց զիս ալէկոծէ ·
որ ես նաւավարեա բարի · շնորհեա ինձ
նաւահանգիստ հայր ամենակալ · Խո-
րբք պատրանաց զիս կորուսանեն ·
այլ դու նաւավարեա բարի · շնորհ · Ար

միայն իշխանդ ես թողուլ ըզմեղս. և
ես աղաչեմ զքեզ. որ թող ինձ ըզ
մեղս իմ հայր ամէն:

Որ տէրականս առ ՚ի քէն կարդ- ապաշ կերկե
եալ տընտես բնութեան մերոյ. իմաս-
տութբ ըզպարտիս ենթող քոյոց պար-
տապանաց. թող և ըզմեր ըզյանցանս՝
ողորմութեբդ քո քս: Որ ըզպատմու-
ճանն առաջին զոր զգեցուցեր ծն-
մամբ հոգւոյն. մերկացաք մեղօք ըստ
նախահօրըն պատրանաց. զգեցո ըզ-
նոյն վերըստին ողորմ. Յաստուածային
կայծակունս ՚ի սովքեկիցն անհըրպե-
լին. անմաքրապէս մերձեցաք գո-
պարտապան քում խորհըրդոյն. շը-
նորհեա ըզնոյն մաքրութբ ՚ի թողու-
թի մեղաց մերոց: Որ վառեցար ՚ի
յարփւոյն և ոչ կիզար ըստ մարմնոյն.
այլ ետուր զհացըն կենաց կերակուր
բանաւորաց. բարեխօսեա առ քս ջըն-
ջել ըզգիր մեղաց մերոց:

Ահաւոր ես թագաւոր քրովբէից աւագ շար

կան ձայնիւ օրհնեալ․ ՚ի յերկինս և ՚ի յերկրի՝ և յամ ժամանակի։ Ահաւոր ես թագաւոր որ նորոգես զքո զարարածս․ հաստատես ՚ի հաւատս ՚ի գիտութիւն Երրորդութեան։ Լուսաւորեա ընդմէջ քո ՚ի միւսանգամ քո գալստեանն․ յորժամ ծագես ՚ի յերկնից և նորոգես զքո զարարածս։

յոր Այսօր յարութիւն քո տօնեցէք հաւատացեալք․ ՚ի մի Ած հայր ամենակալ։ Այսօր և կանայքն իւղաբերք աւետիս տային առաքելոցն․ օրհնեն զԱծ զհայր։ Այսօր և հրեշտակք ՚ի յերկինս հոգևոր հնչմամբ երգով․ օրհ։

հոգ Որ ՚ի թևս թեթևս աննիւթ սպասաւորեալ և հրացայտ սերովբէից․ վերամբառնեալ տեսչութեն խնամես զարարածս․ հոգիդ Ած օրհնեալ ես յարարածոց քոց։ Որ սքանչելապայծառ հրաշալի ձայնիւ ընդ հօր և ընդ որդւոյ միշտ փառաբա-

նիս և քաղցրութեամբ հայիս յարարա-
ծըս. հր. Այսօր աստուածային անսկզբունէ
՚ի վերնատունըն հընչեաց հողմաձայն
հընչմամբ. և զառաքեալսն արբուց-
եալ բաշխեցար յարարածս. հր.

Ծածկին երկնային դուռն աստուած- մ
ային ձայնիւն աւետարանէր հրեշ-
տակն ուրախ լեր բերկրեալդ տէր
ընդ քեզ. Ի քերովբէս բազմեալ ընդ
հօր անմարմնականաբար բնակիլ հաճե-
ցաւ ՚ի քում յորովայնի. ուր. Որ
բոցեղէն սրովբէիւք շուրջափակեալ
պահիւր. այսօր ՚ի մէջ մարդկան ՚ի
գիրկս հողեղինի յայտնեցաւ. ուր.

Փայտ կենաց որ փոխանակ մահա- խառնչէ
ցու պտղոյն. ընդ քո պտղաբերեցեր.
պարըսպեալ պահեա զուխտս համա-
տացելոց: Քեւ բացցաւ մեզ ճանա-
պարհ ծառոյն կենաց. ՚ի սրովբէափակ
պահպանութենէն. պարըս.

Փառք հօր և: Քեւ ազատեցաւ նա-
խահայրն ՚ի ճաշակմանէ պտղոյն. և

քե՛զ երկի՛րպագե՛ն ա՛մ հա՛ւատացեա՛լք · պա՛րի՛մ :

Ալէլուիա ալէլուիա:

սղմն Հաճեցար տէր ընդ երկիր քո, և դարձուցեր զգերութիւն յակոբայ: Թողեր զանիրաւութի̃ ժողովրդեան քո, և ծածկեցեր զա̃մ մեղս նց̃: Լռեցուցեր զա̃մ սրտմտութիւնս քո, և դարձար ՚ի բարկութենէ:

Սրբոյ Աւետարանին Յի̃ Քի̃ որ ըստ Յովհաննու: Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ · եթէ ոչ հատոն ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի, ինքն միայն կայ · ապա թէ մեռանիցի՝ բազում արդիւնս առնէ: Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա · և որ ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ՝ ՚ի կեանսն յաւիտենականս պահեսցէ զնա: Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ, զկնի իմ եկեսցէ · և ուր եսն եմ, անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի: Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ, պատուեսցէ զնա հ̃յրն իմ:

Փառաց ՚ի փառըս բարձրանան աջա·
Քահանայք և ժողովուրդք·
Ի՛դնել բեմին բազմի փեսային· Երգ
Եւ աւագամատըն զարդարի· գերբե-
ղեան փողըն գոչէ·

Հոգւոյն հանգուցել։ Հայր մեր որ յեր։

Առ Ձայն։

Լոյս ՚ի լուսոյ զմեզ լուսաւոր- Դկ
եա· որ փառօք հօր համբարձեալ ես Համդ
դալ ՚ի դատել զերկիր· արժանաւոր
եա՛ եւ զմեզ ընդ ընտրեցեալսն անձառ
խոստմանց քոց ընդ սերըս քո· Հօր եւ
Հոգւոյ համագոյակից· ՚ի անեզերա-
կան աստեղատանին· արժան։ Երկնի
եւ երկրի արդար դատաւոր· յորժամ
հատուցանես ըստ գործոց իւրաքանչ-
իւրոց· արժան։

Փառըք քեզ զարթ փառաւորեալ Համդ
յաւիտեան՝ որ կենարարդ ես մեր

նոցա. և գոյացուցիչ հոգւոց մեր նըն ջեցելոցն։ Որ բարձրացար ՚ի խաչին վասն ազատման նորոգման. և իջանելով քո ՚ի դըժոխս աւար առեր ըզգերեալսն։ Ըզգինս արեան քո յիշեա կենագործող աշխարհի. և հանգըստեան արժանաւորեա. յերուսաղէմին վերին։

աղաչ Քրիստոս որդի աստուծոյ. ողորմեա. Անօրէնութե ՚ի մեղս երկնեաց զիս մայր իմ. աղաչեմ փրկիչ. ողոր։ Վիրաւորեալ մեղօք անկանիմ առ քեզ փրկիչ. մի անտես առներ. ո։

աղաչ Մաքսաւորն հառաչանօք ՚ի տաճարին էառ ըզքաւութի. նովին ձայնիւն և ես գոչեմ. ողորմեա ինձ տէր։ Աւազակն աղաղակէր ՚ի խաչին. յիշեա զիս տէր. նովին. Անառակ որդին աղերսանօք աղաչէր ըզքեզ. հայր մեղայ յերկինս և առաջի քո. նովին։

աղաչ կրկին Լոյս ՚ի լուսոյ ծընունդ և ծագումն. որ եկիր ՚ի խնդրել մոլորեալ

աշխարհի բնութեան . զոր ընդ խաչին
բարձեր 'ի վերայ ուսոյդ . մաքրեա
զմեզ 'ի մեղաց մերոց : Աե ըդ մեց
կից մաքրութի . որ ածեր տան քո ա-
ւել 'ի մեղաց զաշխարհս մաքրելով .
'ի նմա դրոշմեալ զպատկեր քո նորո-
գեցեր . նորոգեա զմեզ 'ի հնութե
մեղաց : Ընդ անմահակին որդւոյ գո-
չեմք առ հայրըդ գթած . մեղաք յեր-
կինս և առաջի քո . քաւիչ յանցա-
նաց . և ընդ առաջ սիրով գրկեա
համբուրիւ . մաքրեա ըզմեզ : Աղեւուր
կենաց բղխեալ յեդեմայ մբ ծա
ծին . որով արբեցաւ երկիր ծարա-
ւուտ հոգւոյն իմաստիւք . տուր մեզ
մաղթեամ աղբիւրս արտասուաց . մաք :
Շնորհեա մեզ տէր ընդ աղքատաց առաջ
որբնակին զարգարուն ժառանգութի . [illegible]
զի կամաւոր աղքատութ արքայութեդ
երկնից ընդ նոցին լիցուք արժանի .
ուր մեզ և ողորմեա քո տէր : Ար
փոխանակ հացին կարօտութե զհացն

անմահ հօրն՝ Նորա շնորհեցեր . և ընդ մեծատանն անողորմութեն՝ 'ի գոգն աբրահամու ընդ նմա ընկալցիր . Լոյս :

Լուսաւորեա զաչըս սրտից ստանալ մեզ ողորմութե՝ 'ի քէն տէր զողորմութին . զի մի ընդ մեծատանն հայցեսցուք 'ի բոց հնոցին ծարաւի մատին ջուր 'ի զովացումն . Լոյս :

Յար Զքո յարութիդ օրհնեմք մարդասէր . ողորմեցելով տէր փառք քեզ : Օ որ օրհնեն սերովբէքն և գովեն քերովբէքն . Ողոր : Անդադար բերանով անհանգիստ բարբառով . Ողոր :

Հոգ Այսօր ցնծան դասք առաքելոցըն գալըստեամբ հոգւոյն սրբոյ . զոր մխիթարեաց փոխանակ բանին մարմնացելոյ եղեալ ընդ նոսա . Փառըս տացուք նմա սրբասաց ձայնիւ : Այսօր բղխեաց ջուր կենդանի յերուսաղէմ յորմէ ըմպեցան գետք տեառնայինք . և ընթացեալ արբուցին տիեզերաց ըզ քառավըտակն անբիւրն եդեմայ . փա

ուրս։ Մայօր ցօղով իմանալեաւ յամ-
պոց հոգւոյն զուարթացան բոյսք ե-
կեղեցւոյ. պարարտացան դաշտք ար-
դարութե և գեղեցկացան անապատք
մաքուր կուսութե. փառըս։
Որ և կոյս աղախին քն. որ բա- մ
Մաքուր աղաւնի և հարսն երկ.
Քե հաճեցան իմանալիքն։
Ով պահապան որ ծագեցար յե- խաչի
դեմայ. նշան յաղթութեն ընդդէմ
աներևոյթ թշնամւոյն։ Դու փա-
կելոյ դրախտին բացող և առաջնորդ
աւազակին. որ զբոցեղէն սուրն
կապտեաց անեղին հրամանաւ։
Փառք հօր և։ Քե ցնծան ըստորի
նքս ամ ի միանգամ քո գալըստ-
եանն. և յաւէժ ըզուարճանան։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Տէր լուր աղօթից իմոց՝ աղաղակ սղմ
իմ առ քեզ եկեսցէ, և մի դարձու-
ցաներ զերեսս քո յինէն։
Յաւուր նեղութե իմոյ խոնար-

հեցո՛ առ իս զունկն քո. յորում աւուր կարդամ առ քեզ՝ վաղվաղակի լո՛ւր ինձ։

Սրբոյ Աւետարանին Յի̃ Քի̃ որ ըստ Ղուկասու. Տէրն մեր Յս̃ Քս̃ ասէ։

Մի՛ երկնչիր հօտ փոքրիկ. զի հաճեցաւ Հայր ձեր՝ տալ ձեզ զարքայութիւն։ Վաճառեցէ՛ք զինչս ձեր, և տո՛ւք զողորմութիւն. և արարէ՛ք ձեզ քսակս առանց հնանալոյ՝ գանձ անպակաս յերկինս. ուր ո՛չ գող մերձենայ, և ո՛չ ցեց ապականէ։ զի ուր գանձն ձե՛ր է, անդ և սիրտք ձեր եղիցին։

Եղիցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջս, և ճրագունք լուցեալք. և դուք նմանօղք մարդկան՝ որ ակն ունիցին տեառն իւրեանց՝ թէ ե՛րբ դառնայցէ 'ի հարսանեաց. զի յորժամ գայցէ և բախիցէ՝ վաղվաղակի բանայցեն նմա։ Երանի՜ իցէ ծառայիցն այնոցիկ՝ զորս եկեալ տէրն գտցէ արթունս. ամէն ասեմ ձեզ, զի գօտի ընդ մէջ ածցէ, և բազմեցուսցէ զնոսա, և անցեալ պաշտեսցէ՛ զնոսա։ Եւ եթէ յերկրորդ՝ կամ յերրորդ պահու եկեսցէ՝ և

գոցէ այնպէս, երանելի են ծառայքն այնոքիկ։ Բայց զայն գիտասջիք, եթէ գիտէր տանուտէրն յորում ժամու գող գայ, չտայր թոյլ ական հատանել 'ի տան իւրում։ Եւ դուք՝ եղերուք պատրաստք, զի յորում ժամու ոչ կարծիցէք՝ գայ որդի մարդոյ։

Պարակցեալ անմարմնականքն առ։

Սահաւորեալ նըշն խաչին։

Յորժամ հընչէւն փողոյն լինի երգ

ըղձեւտական գիրըն։

Հոգւոյն հանգուցե։ Հայր մեր որ յեր։

Զորրորդ Ձայն։

Բանըն զքեզ օրհնեն իշխանու- դձ
թիւք երկնից թագաւոր փառաց. ո հանգ
մենակալ ամենակարօղ. թող ըզմեղըս մեր ննջեցելոցն. և հանգո 'ի խորանի քում 'ի յարքայական 'ի հանգըստեան ն։ Որ 'ի նախնումն ըզմարգարէն մովսէս լուսաւորեցեր տեծայլին փա-

ռօք տեսլեամբ ածութեանդ քո. լու-
սաւորեա և զմեր զննջեցեալսն. և
հանգո։ Բարեխօսութեամբ սբ ածած-
նի ծնողի և մօր քո. յիշեա զգինս
արեան քո սբ. և զդասաւորեա յերա-
նաւէտ յանթառամ և յանտրտում
՚ի կեանսդ. ՚ի յար.

Հանգ. Փառք քեզ հայր. որ կենարարդ
ես մարմնոց և գոյացուցիչ հոգւոց.
ընկալ զօրհնաբանօղ հոգիս յանմա-
հական քո հանգիստդ։ Մարդասիրի
հօր որդի. որ պատկերակից եղեր հո-
ղեղինացս և խաչեցար. ըն։ Ամենա-
զօր սբ հոգի. որ անդորրիչ ես ննջե-
լոց և մխիթարիչ հոգւոց. ըն.

ապաշ Համբառնամ առ քեզ տէր զանձն
իմ. նայեաց յիս գթութեամբդ քո. և
ողորմեա։ Դու ես յոյս և ապաւէն
իմ. զերծո զիս յորոգայթէ մեղաց.
և ողորմեա։ Ապրեցուցիչ իմ և փրկիչ
իմ. ապրեցո զիս յորոգայթէ մեղաց.
և ողորմեա.

Ո՛վ մարդասէր․ որ զմաքսաւորն ապաշ
արդարացուցեր․ քաւեա զիս ըզմե
ղաւորս։ Որ քղանձիւ հանդերձի
քո․ ըզմերձեցեալն ՚ի քեզ բըժըշկե-
ցեր․ քաւ։ Որ բանիւ հրամանի քո․
զանդամալոյծն առողջացուցեր․ քաւ։
Որ զօրհնեալս սրբութեան պահոց ապաշ
նախ ՚ի դրախտին աւանդեցեր․ զոր կիրկ
ոչ պահելով նախաստեղծիցըն ճաշակ
մամբ պտղոյն ճաշակեցին ըզդառնու
թիւն մեղաց և մահու․ վն յ շնորհեա
մեզ տուր ճաշակել ըզքաղցրութիւն քոց
պատուիրանաց։ Որ զանազան վիրօք
մեղաց հարեալք յոգիս ՚ի թըշնամւոյն․
և ՚ի բազմապատիկ հիւանդութիւն․
կարօտացեալք մարդասիրիդ բառնալոյ
ըզցաւըս մեր․ վն յ բըժըշկեա ըզ-
մեզ քրիստոս որպէս մարդասէր։
Որ եկիր ՚ի փըրկութիւն մարդկան ծնըն
դեամբ կուսին մարիամու․ և կեն
դանարար քո յարութեամբդ․ հրաւի-
րեցեր ըզմահացեալքս ՚ի յարութիւն

ամենամաքրութեան. վասն որոյ աղաչանօք մօր քո կեցո զմեզ փրկիչ:

զպ Որ ՚ի չորեքկերպեան կենդանեաց փառաբանիս ՚ի բարձունս. այսօր մարդասիրապէս փրկիչ. ՚ի Բեթանիա երթալ յանձն առեր. աղբիւր կենաց մեր և լոյս ողորմեա մեզ: Որ յարտասուս Մարիամանց գթացեալ արտասուեցեր և ասացեր ցնա. ուր եդիք զնա և յարուցից ընկեր իմ զղազար. այլ: Ծայրին արարչագործ ձայնիւ ընդ քո քն ՚ի թաղմանէ կոչեցեր զղազարոս. ցուցար կենդանեաց և մեռելոց տէր. այլ:

յար Ննջեցելոց բանդ հօր և եղելոց պատճառ. որ ծնար ՚ի կուսէն. զքեզ ծանեաք տէր աղաչեմք ողորմեա ազգի մարդկան: Սերովբէից անհաս. և դատաւոր կենդանեաց և մեռելոց. որ ՚ի խաչին բևեռեցար. զքեզ: Կենդանութեան աղբիւր. և պարգեւատու անմահ ողոր-

մութեան . որ յարեար ՚ի մեռելոց .
ըզքեզ .

Անըսկիզբն որդի միոյ հօրն . զմարդ հօր
գործովն ց նախագուշակութեամբ աւրտա
փայլեալ լուսազարդեցեր . աւետա
ւէս հեղեալ յաւուրքեալսն . Ընժա
մանակ որդի միածին . ըզխոստացեալ
պարգևս աւետեացն ՚ի վերնատունն
աւարտեալ լուցեր . աւաւ . Մենակեալ
հայր երկնաւոր . զան նըմանաժամ նեղեր լու
սոյդ ըզծագումն հողեղէնացըս շնոր
հեցեր . աւաւ .

Զքեզ օրհնութեամբ մեծացուցա մ
նեմք . Որ ըզգլանն որդի յարդան-
դիր կրեցեր սըրբուհի անարատ . և
անճառապէս ծընար ըզվերածնօղն
երկնից . ըզք . Որ էիր լուսոյն արժա
նի եղեր բնակարան ՚ի քո գիրկս . և
արեգական արդարութեան եղեր
արևելք . ըզք .

Զօրութիւն սուրբ խաչի քո քս . խաչի
որ կանգնեցեր ՚ի փրկութիւն աշխար-

հի․ սա․ Որ պահեսցէ զմեզ յամփոփ ձուլթէ։ Վասնզի ՚ի սմա բարձրացար արծ․ և ՚ի սմա հեղեր ընդպատուական սուրբ զարիւնըդ․ սա։ Եւ ընդ քո միսանգամ ընդ գալուստըդ նշանաւ խաչի քո ցուցեր աշխարհի․ սա։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Սաղմս Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո տէր, ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս։

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տր, և բանիւ քո փրկեա զիս։

Սրբոյ Աւետարանին ՅԻ ՔԻ՝ որ ըստ Մարկոսի։
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ։

Այլ յաւուրսն յայնոսիկ յետ նեղութեան այնորիկ՝ արեգակն խաւարեսցի, և լուսին ոչ տացէ զլոյս իւր․ և աստեղք յերկնից թօթափեսցին, և զօրութիւնք յերկինս շարժեսցին։ Եւ յայնժամ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ամպովք, և զօրութբ̃՝ և փառօք բազմօք։ Եւ յայնժամ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր, և ժողովեսցէ

զընտրեալս իւր 'ի չորից հողմոց՝ 'ի ծագաց երկրի մինչև 'ի ծագս երկնից։ Բայց դուք՝ 'ի թզենւոյ անտի ուսջիք զառակն. յորժամ տակաւ ոստքն նորա կակղանայցեն, և տերև արձակիցի 'ի նմա, գիտէք թէ մերձ է ամառն. Նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամ եղեալ, գիտասջիք՝ թէ մերձ է առ դուրս։ Ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչև այս ամ եղիցի։ Երկինք՝ և երկիր անցցեն, և բանք իմ ոչ անցանիցեն։

Ձայնեցեր առ ղազարոս որով ե՛։

Պօղեալ սարսեաց պահանկ.

Տուն Բ երգ զերն և չափս։ Հոգւոյն հան։

Հայր մեր որ յեր։

Վերջ Ձայն։

Խոնդրեմք 'ի քէն Թագաւոր փա- դ կ
ռաց փառաւորեալդ 'ի զօրութենոց. հանգ
ըզննջեցեալսըն մեր ընկալ մարդա-

սէր տէր · և հանգո ընդ սուրբս քո։
Յորժամ գաս փառօք Հօր դատել զեր
կիր արդարութեամբ արեգական · ընկեր ։
Ի նշանի խաչի քո յաւտենին դատաւոր ա
հեղ քո փրկեա մեր և յոյս · ընկեր ։

հանգ Հայր անսկիզբն բարեխնամ
մարդասէր · որ ստեղծիչդ ես հոգւոց
և մարմնոց · յիշեա զննջեցեալսն
մեր · և հանգո ընդ սուրբս քո։
Որդի միածին · որ գթածդ ես
առ ամենեսեան · և խաչի և արեամբ
գնեցեր ըզքո ժողովուրդս · յիշեա
զգինս արեան քո տէր · և հան։
Հոգի ճշմարիտ · որ աղբիւրդ ես
անսպառելի · և լցուցիչ ամենայն բա-
րութեանց · յիշ։

առաջ · [illegible] յոյս ապաշխարողաց ·
շնորհեա զթողութիւն բազում յան-
ցանաց իմոց · Առ քեզ բազմագութ
ապաւինեալ կարդամք · մի մերժեր
ըզմեզ յողորմութենէ քումմէ ։ Ո՛
ղորմածդ կն աղաղակեմ առ քեզ · յիշ-

եա՛ եւ զի՛ս տէր 'ի քո՛ւմ յա՛րքայու՛թեանդ:

Մեղք յա՛նցա՛նաց զի՛ս ա՛լէկոծեն . [illegible]
Եմեղք իմ բա՛զում զի՛ս յա՛նդիմա-
նեն: Արդ զի՛նչ ա՛րա՛րից մեղուցեալ
անձամբս . որ չեմ ա՛պրելոց յա՛հագին
հրոյն: Աղա՛յ քեզ ք՛ս որդի ա՛յ .
շնորհեա զթողութի՛ւն բա՛զում յան-
ցա՛նաց իմոց:

Բանն որ ընդ հօր էութեան եւ հա- [illegible] կերկե
մագոյ սուրբ հոգւոյն . ըզպատկերն
իւրական խառնեա՛լ ընդ հողանիւթ
բնութեանս . զոր զա՛րդարեա՛լ փառօք
եդ 'ի դրա՛խտին փափկութեան: Յորում
ցընծայր զուա՛րճացեալ ա՛նտըխրա-
կա՛ն խընդութեամբ . քա՛նզի զա՛նձ տե-
սանէր միշտ խոնարհեա՛լ 'ի դրախ-
տին . յորմէ զլուսոյն ճա՛ռագայթ տը-
պա՛ւորէր 'ի յինքեա՛ն: Նման որոյ
ա՛ղաչեա մա՛յր ա՛յ մա՛րիամ . զմիա՛ծին
քո զորդին զի շնո՛րհեսցէ սատուա-
զակին . ժառա՛նգել վե՛րըստին մեզ
ըղդրա՛խտին վա՛յելչութիւն:

ղազ Յիսուս միածին անմահութեանց
պարգևատուն երևեցաւ ընդ մեզ.
խափանեաց զզօրութիւն մահու։
Ընդխմբեմբ արտասուաց Մարեմու
և Մարթայի անկեալ առ ոտսն տեա-
ռն. խնդրէին զնորոգումն եղ-
բօրն։ Բանիւն բանն ած կենա-
գործեաց ըզղազարոս ՚ի թաղմանէն.
և եկեալ արտաքս անապական կան։

յար Յարեար երևեցար առաքելոցն.
և մեզ փրկիչ ողորմեա։ Քեզ քի
թագաւորիդ անմահի. Երկրպագա-
նեմք և զյարութիւնդ քո փառաւո-
րեմք։ Փառք փրկողիդ և միած-
նիդ անմահի. փրկեա ըզժողովուր-
դըս քո զոր ըստացար պատուական
արեամբըդ քո սրբով։

հոգ Ի հարաշարժ աղբերէն անհատա
հոսըդ վըտանկ. կենդանարար սուրբ
հոգի. օրհնեալ ես լոյս ճշմարիտ։
Այսօր ՚ի մէջ վերնատանն եկեալ
ած ճշմարիտ. հրաշագործեաց զա

ռաքեալսն. ի լոյս փառաց քոց հոգւն:
Հրձուողական խնդութբ՝ անշա-
կերտածըն լցեալ. փառաւորելով եր-
գէին. օրհնեալ ես լոյս գերազանց:

Ի քեզ եմք ապաւինեալ. ք՛ի մայր Մ
այ մերոյ: Որ քան զերկինս բարձրա-
գոյն մարիամ. պարծանք եկեղեցւոյ.
ք՛ի: Որ քան զարեգակն պայծա-
ռագոյն մարիամ. մի դադարեր բարե
խօսել վասն մեր. ք՛ի:

Սուրբ զխաչ քո շնորհեցեր զէն խաչի
եկեղեցւոյ քում տէր. որով դատաւ
պարտեալ պարտեցաւ թշնամին:
Սովաւ պահպանեա ըզժողովուրդս
քո քս. որով երկրպագեմք քեզ
ընդ հօր եւ հոգւոյն:

Փոխ հօր ե որ: Ի քեզ ապաւինիմք
քս. որ դալարեցուց ես խաչիւ. ով զի
փրկեսցես ըզմեզ յայնմ աւուր
ահեղ ատենին:

Ալէլուիա ալէլուիա։

սղմ Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր, տէր.
Եղիցին ականջք քո ՚ի լսել.

Սուրբ Աւետարանիս Յի Քի որ ըստ Մատթէոսի.
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ յս՝ և ասէ. գոհանամ զքէն հա՛յր՝ տէր երկնի և երկրի. զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և ՚ի գիտնոց, և յայտնեցեր տղայոց. այո՛ հա՛յր. զի այսպէս հաճոյ եղև առաջի քո։ Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի հօրէ իմմէ։ Եւ ո՛չ ոք ճանաչէ զորդի, եթէ ոչ հայր. և ո՛չ զհայր ոք ճանաչէ, եթէ ոչ որդի, և ում որդին կամիցի յայտնել։ Եկա՛յք առ իս ա̅մ աշխատեալք և բեռնաւորք, և ես հանգուցից զձեզ։ Առէ՛ք զլուծ իմ ՚ի ձեզ, և ուսարո՛ւք յինէն, զի հեզ եմ և խոնա՛րհ սրտիւ. և գտջիք հանգիստ անձանց ձերոց։ Զի լուծ իմ քա՛ղցր է. և բեռն իմ փոքրոգի։

Ըստ օրինացն Մովսէսի ընծայեցար։
Թագաւորըդ հրեղինաց որ։

Ձայն Դ էջգ։ Հոգւոցն հան։ Հայր մեր։

Գուանջ ՚ի վերայ հօտիր ողջոյն:

Ի բերանոյ ծնողացն:

Ծաղիկ նորաբոյս՝ տեսլեամբ նազելի,
ցամն ըզքեզ եհար՝ թէ խորշակ քամի·
դէմք քո տարփալի՝ այլ ոչ ծիծաղի,
լեզուդ քաղցրախօս՝ բնաւ ոչ խօսի:
Զինչ քեզ պատահեաց՝ անբիծ աղաւնի,
աստ որ հանգչէր՝ սիրտ քո ծընողի·
դու ուրախարար՝ անուշակ գինի,
հօր և մօր քոյին՝ միակ ցանկալի:

Ի բերանոյ մեռելոյն:

Ե՛ս էի հօրն իմ՝ բաժակ ցնծալից,
ես էի մօրն իմ՝ բուրումն անուշից·
մինչ չէի նոցա՝ ես սեղանակից,
չէին ՚ի ժամուն՝ կայն ուրախալից:
Ո՞վ աշխարհ անխիղճ՝ աշխա՛րհ ցաւալից,
ոչ խնայեցեր՝ տղայ հասակիս·
զիս լոկ պատանօք՝ այժմ առեալ տանիս,
ծնողացս իմ տաս՝ զայս դա՛ռըն կսկիծ:

Ի բերանոյ ծնողացն:

Սիրելի՛ որդի՝ աստղ լուսաբեր,
կարմիր և ճերմակ՝ վարդ էր քո պատկեր·
մինչ յառաւօտուն՝ արևըն ծագէր,
դէմքըդ նոր արև՝ գեղեցիկ փայլէր:

Աչքըդ լի՛ճ լուսոյ՝ պայծառ փողփողէր,
յօնքդ աղեղնաձև՝ կամար յօրինէր·
անուշիկ լեզուդ՝ մինչ թոթով խօսէր,
իբրև ըզսոխակ՝ զմեզ ուրախ առնէր։
Ո՛հ ձըմեռն եհաս՝ կամ ձիւն բըքաբեր,
որ կոկոն վարդիդ՝ չորացեալ է ղէր·
ըզսոխակդ եհար՝ նետըն մահաբեր,
զարևդ իմ ծածկեաց՝ սև օր սև գիշեր։

Ի բերանոյ մեռելոյն։

Ո՛վ հայր քաղցրագութ՝ ո՛վ մայր իմ սի-
րուն, մի՛ առաւելուք՝ զայս իմ տրտմութի·
ես այժմ արբի՝ մահուն դառնութիւն,
թո՛յլ տուք ինձ ողբալ՝ զիմ անբաղդութի։
Անձանաչ ցաւոյ՝ տիրացայ ՚ի սոյն,
դեղ ճար ո՛չ եղև՝ մատնեցայ մահուն·
այժմ կապեցաւ՝ իմ անուշ լեզուն,
գունաթափ եղև՝ իմ գեղեցկութիւն։
Որ չելանէի՝ ՚ի մօրըս ծոցոյն,
այժմ երթամ ննջել՝ ՚ի յատակ հողոյն·
փոխան իմ ազնիւ՝ պայծառ զգեստուն,
զգեցայ ըզսոյն՝ պատանք կտաւոյն։
Թողի զոսկեղէն՝ ըզզարդն իմ գլխոյն,
Թողի զի՜մ՝ գոհարն իմ փայլուն·
հոգւովըս թռեայ՝ յամպս բարձրագոյն,
մարմնովըս երթամ՝ ՚ի ներքև հողոյն։
Դո՛ւ ես տէր յո՛՝ իմ կենդանութիւն,
դո՛ւ իմ զա՛րդ անգին՝ դու իմ ցընծութի·
յաջողեա՛ ինձ գալ՝ առ քեզ ՚ի յերկին,
ցնծալ ըզմայլիլ՝ լուսով քո տեսոյն։

Պանք ՚ի վերայ դեռատաղութ երկտառարդէ

Ի բերանոյ մօրն.

Ո՛վ դառըն մահ՝ անգութ սուսեր ,
այնիւ որդին՝ իմ խոցե ցեր .
ծովակ արեան՝ սիրտս արա րեր ,
ես անորդի՝ մայր եմ ե ղեր :
Ես յուսայի՝ հարսանիս առ նել ,
ըզքեզ փառօք՝ փեսայ տեսա նել .
այս ինչ ձիւն էր՝ որ գլխոյս բե րեր ,
անմխիթար՝ ինձ սուգ թողու ցեր :

Ի բերանոյ մեռելոյն:

Հերիք ողբաս՝ մայր սիրե լի ,
քեզ մի լռէ՝ որդիդ խօ սի .
Թող ինձ որ լամ՝ ես ջիրա ւի ,
որ յաշխարհէս՝ փափագ չա ռի :
Նման էի՝ նորատունկ ծա ռի ,
պատահեցայ՝ մահուն տապա րի .
գեղեցկատես՝ վարդըս նազե լի ,
թառամեցայ՝ հողմով խորշա կի :

Ի բերանոյ մօրն:

Ծաղիկ ընտիր՝ տունկ նորա բոյս ,
ուրախարար՝ տրտմեալ հոգ ւոյս .
դէմքըդ պայծառ՝ հոտ քո ա նոյշ ,
էր չորացար՝ վայ եղկել ւոյս :
Սէրբ հայրըդ զիս՝ այրի թո ղուց ,
դուն մխիթար՝ էիր սը գոյս .
յուսահատեալ՝ իմ աչաց լոյս ,
ով փարատիչ՝ լեցի ցա ւոյս :

Դու իմ որբոցս՝ հայր էիր և յոյս,
դու տէր էիր՝ տանըս և տեղ ւոյս.
Թէ չը գայիր՝ գիշեր մի 'ի տունս,
որբ մնայիս՝ բոլոր զաւա կունքս:
Դու ով երկինք՝ մթացար խըղճոյս,
ձիւն և կարկուտ՝ մաղեցեր գլխոյս.
սև ամպ պատեաց՝ ըզլոյսն արևոյս,
չեմ տեսանէր զերեսըն որդւոյս:

Ի բերանոյ մեռելոյն:

Այժմ երթամ՝ 'ի հայրե նիս,
այլ ոչ կարեմ՝ գալ 'ի տե ղիս.
եղբա՛րք և քորք՝ մի՛ հոգայք զիս,
Թէ ո՞ւր մնաց՝ յերեկոյ իս:
Դու ով շրջան՝ ժամանա կիս,
չողորմեցար՝ իմ հասա կիս.
ես կարօտ եմ՝ իմ ծնո ղիս,
դու զիս յանկարծ՝ առեալ տա՛ նիս:
Մայր իմ՝ քոյր իմ՝ ցանկալի եղբարք,
մնայք բարեաւ՝ զիս մի՛ մոռանայք.
երախտաւոր՝ դուք ինձ շատ եղայք,
ինձ ներեցէք՝ չետու փոխա նակ:
Ո՜ քո՜՝ դու ես գլխոյս թագ,
առ քեզ փութամ՝ հասանիլ արագ.
դու լեր միջնորդ՝ ով սուրբ պատարագ,
ըզլոյսն խնդրեմ՝ այս է իմ փրկանք:

Գանձ ՚ի վերայ հարսնացու չուան:

Ի բերանոյ ծնողացն:

Սիրելի դուստրըս՝ գեղեցիկ տատրակ,
ձայնիկդ անոյշ էր ինձ՝ որպէս լուսինեակ.
ընդէ՞ր ննջես լռիկ՝ ոչ խօսիս զա՛ւակ,
գոչեմ ՚ի լսելիս՝ զի ունիմ փափագ:
Դու էիր իմ սրտին՝ պայծառ արուսեակ,
ծագէիր ՚ի յայգուն՝ լուսոյ նմանակ.
ընդէ՞ր խաւարեցար՝ պատմեա՛ համարձակ,
կարօտ եմ քո տեսոյդ՝ ո՛վ ազնիւ Թութակ:

Ի բերանոյ մեռելոյն:

Սեւ մահու զիս եհար՝ մինչ ուրախ կայի,
կործանեաց զիս յերկիր՝ եղէ ողբալի.
ձեռքերս ոչ շարժի՝ լեզուս կապկապի,
անքայլ ոտիւք կերթամ՝ ՚ի հող տապանի:
Ո՛վ ամպ խաւարային՝ ո՛վ մահ սոսկալի,
եկեալ զիս ծածկեցեր՝ յայսմ առաւօտի.
աստղս լուսատեսիլ՝ գեղով նազելի,
դառայ յանկարծակի՝ ՚ի խոր գիշերի:

Ի բերանոյ մօրն:

Աչքըդ ծովակ լուսոյ՝ պայծառ ծածա-
նէր, դէմքըդ յարև նըման՝ գեղեցիկ փայ-
լէր. մազերըդ վարսաւոր՝ ծառոյ նըմանէր,
ծաղիկ վայելչագեղ՝ դուստր իմ լուսաբեր:
Ո՛վ բաղդ իմ վատաբաղդ՝ այս ինչ արա-
րեր, վարդն իմ չորացուցեր՝ հողմով բքա-
բեր. ո՞ւր է դէմքըն զուարթ՝ որ չի ծիծա-
ղէր, ո՞ւր է աչքըն պայծառ՝ որ չի տեսանէր:

Ի բերանոյ մեռելոյն։

Հայր իմ ազնուագութ՝ մայր իմ սիրելի,
Հերիք զիս ողբացիք՝ լուեցէք պահ մի.
լեզուաւ ոչ կարեմ տալ՝ ձեզ պատասխանի,
Հոգիս կըվկայէ՝ ձեր սիրոյն սրտի։
Յո̄ իմ՝ յոյս իմ ես՝ աղաչեմ կա րի,
շնորհեա՛ համբերութիւն՝ իմոյս ծնողի.
ես նոցին երախտեաց՝ ինչ ոչ հատուցի,
դու նմին փոխան տուր՝ ըզվարձըս բարի։

Ի բերանոյ ծնողացն։

Յուսացաք 'ի մօտոյ՝ դուստըր մեր աննման, զքեզ ուրախութե̄՝ տալ 'ի հարսնութե̄. հանդերձ քո ոսկեթել՝ զարդ քո պատուական, վայելուչ յօրինեալ՝ ահա՛ պատրաստ կան։ Ո՛վ զիա՞րդ հեռանաս՝ այդպէս մերկ անդամ, որթանց թողուս 'ի կեր՝ անտէր անխընամ. ծնողացդ օր խաւար՝ ածես տարաժամ, մեք ցանկամք մեռանիլ՝ քո մահուդ փոխան։

Ի բերանոյ մեռելոյն։

Ես անմահ փեսային՝ իմոյ յիսուսի,
ըզհետ երթամ այժմիկ՝ փրկաւէտ ձայնի.
վասն իմ աղաչեցէք՝ ծնօղք իմ բա րի,
նորին քաղցր տեսոյն՝ եղէց արժանի։
Ո՛վ սուրբ ա̄ծածին՝ երկնից թագուհի,
դու ես իմ միայնակ՝ յոյս ապաւինի.
օգնեա՛ ինձ 'ի դժուար՝ յայս ճանապարհի,
հանդիպիլ քեզ փառօք՝ 'ի կամարն երկնի։

Գանձ ՚ի վերայ ամուսնացեալ երիտասարդին:

Ի բերանոյ մեռելոյն:

Ո՛յր իմ քո՛յր իմ՝ եղբա՛րք հոգեկից,
այս ինչ ցաւ էր՝ որ պատահեաց ինձ.
ճարտար բժիշկք՝ եկին տեսին՝ չեղեւ
օգուտ ինչ, ափսո՛ս եղեւ մանուկ հասակիս:
Աշխարհ մտի՝ ըստացայ որդիս,
եւ չըհասի՝ ո՛չ մեկ փափագիս.
կինըս այրի՝ որդիքս որբ՝ թողի խղճալիս,
ափսո՛ս եղեւ՝ ազնիւ ծնողիս:

Ի բերանոյ մօրն.

Սիրուն զաւակ՝ իմ ցաւս է հերիք, մի՛
խոցեր զիս՝ ո՛չ ունիմ կարիք. լա՛ւ է ինձ
լաւ՝ թէ մեռանիմ՝ որդի իմ քաղցրիկ,
քան թէ ապրիմ՝ առանց քեզ այժմիկ:
Դառնացայք ինձ՝ տարե՛րք եւ երկինք,
ըզծաղիկն իմ՝ խորշակաւ հարիք.
ըզսիրտըս իմ՝ անշէջ հրով՝ այրեցիք սաս-
տիկ, ո՛վ լինիցի՝ իմ ցաւոյս բժիշկ:
Ո՛վ իմ որդեակ՝ առիւծ կորովի,
դո՛ւ ցնծութի՜՝ ծընողիդ սրտի. վա՜յ ինձ
զի կաս՝ անշարժ անխօս՝ անկե՜լ ՚ի յերկրի,
շիջաւ ճրագ՝ սրտիս լապտերի:
Հոգւոյս հոգի՝ գեղեցիկ որդի,
եղո՛ւկ եմ ես՝ որ ողջ մնացի.
արդ ո՞ւր էր՝ փոխանակ քո՝ ես մեռանէի,
քան թէ այդպէս՝ զքեզ տեսանէի:

Ի բերանոյ քրոջն։

Իմ նազելի՝ եղբա՛յր անուշակ,
ո՞ւր է քոյին՝ վայելուչ հասակ. ցաւոյդ-
կրակ՝ զքեզ չորացոյց՝ ո՜վ խոտ ցամաք,
ափսո՜ս է մեզ՝ որ այսպէս տեսաք։
Դո՛ւ մեր սրտին՝ պայծառ արեգակ,
դո՛ւ մեր հոգւոյն՝ լուսափայլ ճրագ.
խաւարեցար՝ գիշեր պատեաց՝ ըզմեզ բո-
վանդակ, աւա՜ղ զի մեք՝ ոչ ը̃դ քեզ մեռաք։
Ա՛մպ հրացայտ՝ հաներ զկայծակ,
զիմ սիրելին՝ հարեր շանթառաք.
ըզսիրտըս մեր՝ քակեալ այսօր՝ եդիր աւե-
րակ, հազա՛ր եղուկ՝ այս աւուր հասաք։
Ո՜վ դառըն մահ՝ անգութ մատըռուակ,
մեզ արբուցեր՝ զայս ցաւոց բաժակ.
արեամբ լցեր՝ ըզսիրտըս մեր՝ եղբա՛յր ա-
նուշակ, ո՜վ լինիցի՝ մեզ մըխիթարանք։

Ի բերանոյ մեռելոյն։

Ո՛ քեզ աղաչեմ՝ ո՜վ ազնիւ եղբայր,
դո՛ւ լինիցիս՝ որբոց իմոց հայր. երախտեաց
քոց՝ հատուսցէ քեզ՝ տէրըն բարերար,
զայս խնդիրն իմ՝ դու մի՛ մոռանար։
Ո՜վ բարեկամք՝ շատ եմ շնորհակալ,
զի ջանացայք՝ առնել ցաւոյս ճար.
այլ ներեցէք՝ զի ոչ կարեմ՝ տալ նոցին
վըճար, տացէ ա̃ծ՝ ձեզ վարձս անըսպառ։
Եղո՜ւկ է մեզ՝ անցաւոր աշխարհ,
որ ոչ ունիս՝ բայց ցաւ և աշխար. ցաւօք

մեւ՝ ցաւօք ելի՝ երթամ յայլ աշխարհ ,
ա՛յս բաժին քո՝ զոր տաս անդադար ։
Ո՛ քո՛՝ ա̃ծ իմ խաչեալ , ուրախացո՛՝ զիս
յերկնից կամար ․ ծնողաց իմոց՝ համբե-
րութիւն՝ տո՛ւր ամենակալ , ընտանեացս
իմ՝ դո՛ւ լեր մխիթար ։
Աէ̃ պատարագ՝ . քեզ յուսամ իսպառ ,
դո՛ւ ես իմ յոյս՝ կեանք և կենարար ․
լե՛ր ինձ միջնորդ՝ առ տէր յո̃՝ խղճալոյս
գթալ , ինձ պարգևել՝ ըզփառըս անճառ ։

Կանչ ՚ի վերայ որդեծին հարսին , հաւ հնոյ ։
Ի բերանոյ ազգականաց ։

Զիթենի պըտղալից՝ բազմաշխատ՝ տիկին ,
պըսակ վայելչութեան՝ քոյդ փեսային ․
զիա՞րդ դու չորացար , աւա՜ղ մեր բաղդին ,
պայծառ տեսիլ քոյին՝ եղև տխրագին ․
Ի բերանոյ քրոջն ։
Թութակ վայելչագեղ՝ իմ նազելի քոյր ,
խօսէիր քաղցրութ̃բ՝ յերեկեան աւուր ․
ընդէ՞ր այժմիկ եղեր՝ դու անխօս և լուռ ,
տամ մեզ զի՞նչ կամիս՝ քեզ ուտել այսօր ։
Ի բերանոյ մեռելոյն ։
Սրուր պղտոր հաս ինձ դառն հիւանդու-
թեան , ո՛չ դեղք և ո՛չ բժիշկք՝ եղեն ինձ
դարման ․ անգիտելի ցաւօք՝ յաշխարհէս
կերթամ , ո՛չ կարեմ ուտել ինչ՝ խցաւ իմ
բերան ։

Հողմըն մահու շնչեաց՝ սաստիկ ձըմերան,
խլեաց զարմատս յերկրէ՝ եղէ անկենդան.
Ըղջեզ տէր աղաչեմ՝ արա ինձ խընամ,
անկեալ զիս յերկնային՝ քո մըք բուրաստան:
Ողնօղք իմ բազմագութ՝ այր իմ պատ-
ուական, խընդրեմ չի մոռնայք՝ ծառայս
անարժան. աղովք ողորմութ՝ լերուք օգնա
կան, այն է հոգւոյս բժիշկ՝ դեղ առողջութ.

Ի բերանոյ քրոջն.

Ընդէ՞ր մեզ հասուցեր՝ զայս օր տըրտ-
մութեան, ընդէ՞ր մեզ արբուցեր՝ գինի
դառնութե. հերիք չէր ցաւն մեր՝ ծնո-
ղին մահուան, որ նոր մեզ յաւելեր՝ զայս
ցաւ խիստ քան զայն:

Լացէ՛ք եղբարք լացէք՝ արտասուօք ար-
եան, զայս քոյր մեր գովելի՝ ծաղկադեղ
շուշան. կին էր ժըրագլուխ՝ խոնարհ
քաղցրաբան, որդւոց խնամածու՝ շինու-
թիւն իւր տան:

Ի բերանոյ առն իւրոյ:

Ես այրըս վատաբաղդ՝ լալի եմ միայն,
որ յանկարծ կորուսի՝ զակնըս աննըման.
զաւակացս ո՞վ լիցի՝ խընամօղ պաշտպան,
որք այժմ որբացեալ՝ հառաչէն ողբան:

Ի բերանոյ մեռելոյն.

Շնորհակալ եմ յոյժ՝ այր իմ սիրական,
զի բժիշկ շատ բերիր՝ ետուր շատ դրամ.
այլ ոչ եղև Ճարակ՝ իմ հիւանդութեան,
մարմինըս մաշեցաւ՝ ոսկերքս հալեցան:

Ես զքեզ աղաչեմ՝ ով իմ բարեխնամ,
ներեա՛ քո ծառայիդ՝ զաշխատանքդ համ-
մայն. ոչ կարեմ վըճարել՝ քո ջանից փո-
խան, քանզի կոչողն ահեղ՝ եղև ինձ ժամանն։
Չեմ տրտմիր՝ չեմ հոգար՝ մահըս տարա-
ժամ, թէ զիս առեալ տանի՝ ՚ի խաւար
զընտան. այլ զի կարօտ եթող՝ ձերում
տեսութեան, վասն այն հոգիս կուլայ՝
բարբառով անձայն.
Գոհար ակնըս բեկեալ՝ կամ լինել կոխան,
մարգարիտս փշրեալ՝ ՚ի հող մըրձենամ.
աղաչեմ ինձ գթա՝ փրկիչ բարեխնամ,
նորոգեա զիս փառօք՝ յօր քո գալստեան։

Գուանչ ՚ի վերայ Դըջահատան կնոջ.

Ի բերանոյ զաւակաց։

Ո՛վ իմ սիրական մայրիկ՝ մեր սիրտըն
սաստիկ խոցեցեր, որ քո խնամոցդ արև՝
շուտով մի ՚ի մէնջ ծածկեցեր։
Ի՞նչպէս դու կու համբերես՝ քո թո-
ռունքդ ՚ի միտ չես բերեր. որ ժամ մի
չէիր թողուր՝ հոգայիր ցերեկ և գիշեր։
Մ՚այրենի անոյշ սէրըդ՝ մեզ անշէջ կըրակ
է եղեր, մեր սիրտըն այնպէս կայրէ՝
որ այլ չեմք կարեր հանդուրժել։
Արտասուքըն մեր աչաց՝ որ հոսի նըմա-
նակ աղբեր, զայս ներքին կրակըն մեր՝
չի կարեր նա շիջուցանել։

Ինչպէ՜ս ցաւէր քեզ դիպաւ՝ որ անշարժ
անկար մնացեր , քո՛յն քաղցրախօս լե-
զուդ՝ սիրելեաց ցաւըդ չի պատմեր։
Թափեր է գոյն յերեսէդ՝ աչքըդ լոյս
չունի չի տեսներ , ձեռքերըդ է թուլա-
ցեր՝ ոտքերըդ քայլել չի կարեր։
Ո՛եղ պատմեմ անոյշ մայրիկ՝ քո՛ւն լե-
նիս թէ ցաւդ է պատեր , որ յառաջ ոչ
հանգչէիր՝ այժմ այսպէս ճարիկդ է հատեր։

Ի բերանոյ մեռելոյն։

Մ՛ի լայք զաւակունք մի՛ լայք՝ չլինի որ
դուք վշտանայք , իմ ջանքըս այն էր որ-
դիք՝ չը տրտմիք , միշտ ուրախանայք։
Դուք որ աստ նստեալ կուլայք՝ իմ սրտիս
նորոգ ցաւ կուտայք , ես շընորհակալ եմ
յոյժ՝ զի վասն իմ շատ աշխատ եղայք։
Ճարտար բժիշկներ բերիք՝ իմ ախտիս
ոչ եղև ճարակ · դեղ չի մնաց տարիք՝
յարծաթ ոսկի չի նայեցայք։
Ներեցէք ինձ զաւակք իմ՝ ներեցէք ազ-
նիւ ազգականք , որ ձեր երախտեաց փո-
խան՝ վճարել չունիմ ժամանակ։
Կոչօղն առ իս եկաւ՝ զիս տանի յայլ ան-
տես քաղաք , աղաչեմ զձեզ որդեակք՝
աղօթիւք լերուք օժանդակ։
Ո՛չ կարացին ինձ յօգնել՝ ոսկի զարդք և
ակունք գոհարք , մերկ եկի և մերկ կեր-
թամ՝ թողուցի իմ ինչքն ու ապրանք։

Ի բերանոյ զաւակաց։

Դու մեզ շատ պէտք ես մայրիկ՝ մի՛ թողուր ըզմեզ անխնամ , քոյին մէկ աւուր կեանքըդ՝ է մեզ բիւր բարեաց գանձարան։ Դու միշտ լինէիր աշխատ՝ որ մնամք մեք ՚ի հանգստեան , այսուհետև քեզ մնայր՝ հանգիստ կալ մինչև ցվախճան։ Ու մեզ շնչեցիք տարերք՝ դառնաշունչ քամի խիստ տաժան , ո՛ր մեր արմատն կենաց՝ խլեցիք յերկրէ տարաժամ։

Ի բերանոյ մեռելոյն։

Ո՛վ իմ սիրելի զաւակք՝ մի՛տ դրէք բանից ծնողիս , ո՛չ ոք կարէ կալ հանգիստ՝ յանցաւոր և սուտ աշխարհիս։ Ո՛վ եգիտ ըզջուր անոյշ՝ յաղտաղտին և ճահիճ տեղիս , ո՛վ էառ զհամ շաքարի՝ ՚ի յաղի լեղի ուտելիս։ Թէ վարըս պարկեշտ ունիս՝ և գործես ըզգործըս բարիս , սաստ հանգչիս որչափ ապրիս՝ միշտ հանգչիս անմահ ՚ի յերկինս։ Ո՜վ քահանայք մեր՝ մի՛ իսպառ մոռանայք դուք զիս , ՚ի ժամ սուրբ պատարագին՝ յիշեցէք պարտաւոր հոգիս։ Զի նա է իմ ապաւէն՝ նա քաւէ ըզմեղս ըզպարտիս , նա զիս արասցէ արժան՝ լոյս տեսոյն կենարար փրկչիս։

Կուանջ 'ի վէրայ Բջահատակ տան հոգեւորի.

Ի բերանոյ կնոջն:

Ակամայք բարեկամք տեսէք՝ ո՞ւր է ձեր ազնիւ սիրելին, արդեօք 'ի սեղան բազմի՝ կամ շրջի 'ի մէջ պարտիզին. Ակամայք և մտէք 'ի ներքս՝ նայեցէք թէ կանգնի յոտին, կամ հարցէք նմա բան մի՝ արդեօք տայ ձեզ պատասխանին: Ո՞ւր է բարեձև շարժմունքն՝ ո՞ւր զուարթ գեղըն երեսին, զի՞նչ եղև քաղցրախօս լեզուն՝ ո՞ւր ձեռացն անուշակ գինին. Ա՛ որ միշտ պատիւ տանէր՝ ձեր ամենն փոքուն և մեծին, այժըմ ո՛չ ասէ ընաւ՝ թէ բարեաւ եկիք եղբարք իմ. Ոչ աշխատութիւն կրեց՝ որ շինեաց զայս տուն և տեղին, որ քիչ մի հանգիստ լինի՝ վայելէ հետ բարեկամին: Գիշեր և ցերեկ հոգայր՝ զաւակունքն և իւր ընտանին, որ աղէկ ուտեն հագնին՝ չի նային 'ի ձեռքն օտարին: Աւա՛ղ ու հազար աւաղ՝ չը հասաւ նա՛ իւր փափագին, պատանք մի առեր կերթայ՝ կարօտ մընալով բոլորին. Ո՜վ աշխարհ ցաւալից աշխարհ՝ չնչեցեր ինձ հով մահածին, զիս անկենդան արարեր՝ ու առեր տարեր զիմ հոգին: Դու ով իմ գլխոյն պսակ՝ ո՞ւր մնաց քո սէրն առաջին, որ քո ընտանեացդ 'ի զատ՝ ո՛չ ուրախ լինէիր ինքնին. Դու ինչպէս

պժմ կերթաս՝ մոռացեալ զմեզ գլխո-
վին, անտէր անխնամ թողուս՝ ո՛չ հոգաս
թէ ինչ կու լինին: Ի գործ սուրբ եկե-
ղեցւոյ՝ աշխատ լինէիր կամովին, քան ըզ
մարմնաւոր վաստակ՝ սիրէիր հոգևոր բա-
րին: Այսօր ի՞նչպէս կու ննջես՝ ծագե-
ցաւ լոյսն առաւօտին, որ միշտ յառնէիր
կանուխ՝ երթայիր 'ի յեկեղեցին: Պատ-
մեա՛ ինձ զի՞նչ եղև քեզ՝ որ դեմքըդ փոխ
եալ երևին, և որպէս կոծըղ անշարժ՝
գտանի բոլոր քո մարմին: Ո՞ւր է ժրու-
թիւնդ անձին՝ ո՞ւր է անդադար ջանք
քոյին, եղո՛ւկ ինձ որ ողջ մնացի՝ ու
տեսի զայս օր խաւարին:

Ի բերանոյ մեռելոյն:

Յաւ մի ինձ յանկարծ դիպաւ՝ որպէս
հուր խանձոտեաց նա զիս, որ է օր սաս-
տիկ զայրացաւ՝ հալեց ու մաշեց մարմինս:
Չմուտ բժիշկներ եկին՝ դեղ ու ճար չե-
ղև իմ ախտիս, այրեցաւ շինուած մարմ-
նոյս՝ որպէս հիւր գընաց իմ հոգիս:
Դո՛ւ իմ նազելի տիկին՝ հերիք լաս հե-
ռիք պաղատիս, այսպէս էր կամքն Ա՛յ՝ որ
այրի մնաս յաշխարհիս: Դուք իմ սիրելի
զաւակք՝ ձեր ողըն կսկիծ տայ սրտիս,
կամք տեառն օրհնեալ եղիցի՝ ձեր հայ-
րըն ած է յերկինս: Աղաչեմ ձեզ սիրուն
որդիք՝ կատարօղ լերուք այս բանիս,
միմեանց հետ սիրով կացէք՝ մի՛ մոռնայք

մօր ձեր երախտիս ։ Ի՛ զտունըս չե՛ն պահեցէք՝ յաղքատաց տուէք ողորմիս, տէր յ̃ օգնական լինի՝ յաջողէ ձեր գործն ՚ի բարիս ։

Ի բերանոյ զաւակաց ։

Արդ՝ ով հայր մեր պատուական՝ քո սէրըն եղև մեզ սուսեր, սիրտն մեր սաստիկ խոցեց՝ ո՛չ կարեմք ցաւոյս համբերել ։ Հոգւով չափ աշխատեցար, որ ըզմեզ այսչափս հասուցեր, պիտի որ այժմ հանգչէիր՝ դու մահուամբ յաշխարհէս ելեր ։ Ո՛վ մահ աւազակ անմահ՝ իբրև գող ՚ի տուն մեր մտեր, զանգին գանձըն մեր առեր՝ կուտանիս ընդ հողով ծածկել ։ Մեզ լաւ ցանկալի էր նա՝ քան զազնիւ գոհար և ակներ, մեք ինչպէս մխիթարիմք՝ որ հօր մեր կարօտ թողուցեր ։

Ի բերանոյ մեռելոյն ։

Օ՛ այս խնդրեմ ա՛զնիւ որդիք՝ տո՛ւք առնել վասն իմ պատարագ, իմ օրերն ա̃ծ ձեզ տայ՝ դուք լինիք բարի յիշատակ ։ Ես միշտ կենդանի մնամ՝ թէ լինիք գործովք բարեկարգ, ապա թէ լինիք անկարգ՝ ես յայնժամ մեռնիմ անժառանգ ։ Պաղատիմ հոգւոյդ ա̃ծ՝ դու ես իմ ապաւէն և կեանք, առաջնորդեա՛ ինձ յերկինս՝ տեսլեամբ քո առնուլ ըզփափագ ։ Տո՛ւր որդւոցս համբերութի՛՝ լե՛ր նոցա դու միշտ օժանդակ, գտանել աստէն շնորհք՝ և անդէն զանթառամ պսակ ։

Գուանջ ՚ի վերայ տան ծերունւոյ։

Ի բերանոյ որդւոյն։

Ո՛վ հայր բարեգութ՝ մեզ հազար ե-
ղուկ, որ մեզ հասուցեր՝ վայ. խաւար և
սուգ. զարթի՛ր և հայեա՛ց՝ միանգամ ա-
չօք, ընդ քո սիրելի՝ հարսունքդ և թոռունք.
Տե՛ս աչաց նոցա՝ լի աղբերա կունք,
թէ զի՞արդ հոսեն՝ արեան արտա սունք.
քոյին խնամոց՝ կարօտ եմք բազ մօք,
մի՛ թողուր ընդմեզ՝ ՚ի քեն որբ և զուրկ.

Ի բերանոյ հօրն։

Մ՚նացէք բարեաւ՝ սիրելի զաւակք,
ես ընձեզ թողի՝ հօրըս փոխանակ.
ընդմայր ձեր տկար՝ ձեզ յանձնեմ որդ-
եակք, ՚ի սէրն այ՝ արարէք խնամք։
Յորժամ էի ես՝ աստէն կենդանի,
ընդպիտոյսն ձեր՝ ես իսկ հոգայի.
Նա՛ այսուհետև՝ ձեր ձեռքըն հայի,
մի՛ թողուք անտես՝ այրի խղճա լի։
Ս՚պա աղաչեմ՝ երես ՚ի գետ նի,
եղբայրսիրութեամբ՝ կացէք յաշխարհի.
փոքրըդ հնազանդ՝ եղբօր ձեր մեծի,
մեծըդ խընամօղ՝ և հայր ամե նի։
Զիւրսըն պատուեցէք՝ գործ ձեր յաջողի,
ողորմած լերուք՝ մեղքըն ձեր քաւի.
բարի արարէք՝ գըտանէք բարի,
տունս չէն լինի՝ մընամ կենդանի։

Պատուէրս պահէք՝ հոգի իմ բերկրի, զօրհնութիւնս առնուք՝ ա̃ծ ձեզ հաճի. բազմանայք որդւովք՝ կեանք ձեր յերկարի, հոգւոյ և մարմնոյ՝ բարիք ձեր աճի։

Ի բերանոյ որդւոցն։

Դու ես հայր գըթած՝ թագ մեր պարծանաց, դու ես գանձարան՝ մեզ անբաւ բարեաց. եթէ այժմ ըզմեզ՝ թողուս հեռանաս, իսկ ո՛վ լինիցի՝ մեզ պսակ փառաց։ Ո՛վ բարերար՝ գըթած ողորմած, յոյսըն մեր այժմիկ՝ միայն քեզ մնաց. հայր մեր ըստ մարմնոյ՝ եթող և գընաց, ո՛վ Հայր երկնաւոր՝ դու արա՛ մեզ այց։

Ի բերանոյ հօրն։

Ըզձեզ աղաչեմ՝ աղնիւ բարեկամք,
արարէք վասն իմ՝ աղօթք աղաչանք.
ո՛վ իմ ընտանիք՝ որ շուրջ զինև կայք,
տուք զողորմութիւն՝ հոգւոյս օժանդակ։
Դուք ո՛վ քահանայք՝ փրկչին պաշտօնեայք,
յիշեցէք և զիս՝ ՚ի սուրբ պատարագ.
այն միայն մնաց՝ ինձ վերջին թոշակ,
որով փրկութեան՝ հասից անվտանգ։

Ո՛հեղ խորհրդոյ քահանայու-
թեան բաղկատարած կայ ի բեմին.
առաջի սուրբ սեղանոյն. հուր
շիջանի խաւար մերժի. տրտմեալ
հոգիքն ուրախանան. զի թո-
ղութիւն մեղաց լինի. ողոր.

Հոգւոյն հանգուցելոց. Հայր մեր որ.

Սուրբ ննջեցելոց.

Ա՛կն եհաս օր վախճանի ի-
մոյ. լալով ողբովք և աշխա-
րովք. սիրով իմ խոստովանեցայ լիս.
և ոսկերք իմ ցամաքեցան օգ. Ի՛մ
հեծս իմ զարթուցին զիս. պահան-
ջեն զհոգւոյ իմոյ. տանել
զիս ճանապարհ հեռաւոր. զոր ոչ գի.
Սուսածին մարդացեալ Աստուած իմ
յիսուս. յայնժամ անոր ահեղա
տենին. ըղձինս արարեալ քո մի.
Ո՛րբոր չև մահ րդամեր անօխա
կալ և բարեգութ. որ դնելով ի
սրո վրէժից տէր դատաւոր արդա-
րութ. ընդ մեզ ց առաջ քելոց տէր.

Աղօթք վասն համօրէն ննջեցելոց։
Զոր ասէ քահանայն յետ ասելոյ զԲ՟որդին, և զՀայրմերն։

Յիշեսցէ՛ բարեգութ և մարդասէրն ա՟ծ՝ զհոգիս համօրէն հաւատացեալ ննջեցելոցն։ Մանաւանդ զհոգի հանգուցելոյս մերոյ այս անուն ծառայի իւրոյ, որոյ վասն զպաշտօնս և զպաղատանս մատուցաք։ Թողցէ՛ տէր ա՟ծ զմեղս նորա զա՟մ՝ զկամայն և զակամայն. զգիտութե՟ն և զանգիտութեան. զմահացուն և զներելին։ Խաչին լուսոյն, գաբրիէլեան փողոյն, երանաւէտ ձայնին, ա՟ծային տեսոյն, անթառամ պսակին, անմատոյց խորանին, լուսեղէն առագաստին արժանիս արասցէ։ Եւ զա՟մ հաւատացեալս անուան իւրոյ՝ խաղաղ կենօք պահելով, երկնից արքայութեանն արժանացուսցէ, ամէն։

Լաւ սերտէ, որ բերան ասես 'ի սեղանէ ներ-
բաջամքէն։

Ընթերցուած Բժշկութեան։

Ալէ ալէ. Տէր մի՛ սրտ. Ողորմեա ինձ.

Սրբոյ Աւետարանին Յի՟ Քի՟ որ ըստ Մատթէոսի։
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ։

Մինչդեռ նա զայս խօսէր ընդ մատ
նոսա, ահա իշխան մի մատուցեալ Թ
երկիր պագանէր նմա՝ եւ ասէր, դուս-
տր իմ արդ եւս վախճանեցաւ. այլ
եկեալ դիցես զձեռն քո ՚ի վերայ նր՟՝
եւ կեցցէ։ Յարեաւ յս՟՝ եւ գնաց զկնի
նորա աշակերտօքն հանդերձ։ Եւ
ահա կին մի՝ տառապեալ երկոտասան-
ամեայ՝ մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ
՚ի դրօշակ հանդերձի նորա. քանզի
ասէր ՚ի մտի իւրում, թէ միայն մեր-
ձենամ ՚ի հանդերձս նորա՝ փրկիմ։
Իսկ յս՟ իբրեւ դարձաւ՝ եւ ետես զնա՝
ասէ. քաջալերեա՛ց դուստր՝ հաւատք
քո կեցուցին զքեզ. եւ փրկեցաւ կինն
՚ի ժամէն յայնմանէ։ Իբրեւ եկն յս՟
՚ի տուն իշխանին, եւ ետես զփողա-
հարսն եւ զամբոխ յոյժ, ասէ ցնոսա.
՚ի բա՛ց գնացէք. զի ո՛չ եթէ մեռեալ

է աղջիկդ՝ այլ ննջէ։ և ծաղր առնէին զնա։ Եւ իբրև ել ամբոխն 'ի բաց, եմուտ. կալաւ զձեռանէ նորա, և յարեաւ աղջիկն։ Եւ ել համբաւս այս ընդ ամ երկիրն ընդ այն։

Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն յս, զհետ եղեն նորա կոյրք երկու, աղաղակէին և ասէին, ողորմեա մեզ որդի դաւթի։ Եւ իբրև եկն 'ի տունն, մատեան առ նա կոյրքն։ Եւ ասէ ցնոսա յս. հաւատայք՝ եթէ կարող եմ առնել ձեզ զայդ։ ասեն ցնա, այո տէր։ Յայնժամ մերձեցաւ յաչս նոցա՝ և ասէ. ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ։ և բացան աչք նոցա։ Եւ սաստեաց նոցա յս՝ և ասէ. զգոյշ կացէք, մի ոք գիտասցէ։ Եւ նոքա ելեալ՝ համբաւեցին զնա ընդ ամ երկիրն ընդ այն։

Սրբոյ Աւետարանին ՅԻ ՔԻ որ ըստ Մարկոսի։
Տեառն մեր ՅՍ ՔՍ։

Մարկ ա Եւ վաղվաղակի ելեալ 'ի ժողովրդենէն, եկն 'ի տուն սիմոնի և անդրեայ՝ յակոբաւ և յօհաննու հանդերձ։ Եւ զոքանչ սիմոնի դնէր ջերմացեալ. և վաղվաղակի ասեն ցնա վասն նորա։

Եւ մատուցեալ յարոյց զնա՝ կալեալ
զձեռանէ նր̃, եւ եթող զնա տենդն,
եւ պաշտէր զնոսա։
Եւ մտեալ դարձեալ 'ի կափառնայ Բ
ում, յետ աւուրց լու եղեւ եթէ 'ի
տան է. եւ ժողովեցան բազումք՝ մին-
չեւ տեղի եւս ոչ լինել, եւ ոչ առ դրա-
նըն. եւ խօսէր նոցա զբանն։ Եւ գային
առ նա՝ բերէին անդամալոյծ մի բարձ
եալ 'ի չորից։ Եւ իբրեւ ոչ կարէին
մերձենալ առ նա՝ յամբոխէ անտի,
քակեցին զյարկն ուր էր յս̃, եւ բաց-
եալ զառաստաղն՝ իջուցին զմահիճսն
յորում կայր անդամալոյծն։ Եւ տես
եալ յս̃ զհաւատս նոցա, ասէ ցանդա
մալոյծն. որդեակ՝ թողեալ լիցին քեզ
մեղք քո։ Եւ էին ոմանք 'ի դպրաց
անտի՝ որ անդ նստէին. եւ խորհէին
'ի սիրտս իւրեանց. թէ զինչ է այս՝ որ
խօսի սա զհայհոյութիւնս. ո՞վ կարէ
թողուլ զմեղս, եթէ ոչ՝ մի ա̃ծ։ Եւ
գիտաց յս̃ յոգի իւր՝ թէ այնպէս խոր
հին 'ի սիրտս իւրեանց, եւ ասէ, զի՞
խորհիք զայդ 'ի սիրտս ձեր։ Ո՞ ինչ
դիւրին է ասել ցանդամալոյծն՝ թող-

եալ լիցին քեզ մեղք քո, եթէ ասել՝ արի՛ առ զմահճիճս քո և երթ ՚ի տուն քո։ Այլ զի գիտասջիք եթէ իշխանութի ունի որդի մարդոյ ՚ի վերայ երկրի՝ թողուլ զմեղս։ ասէ ցանդամալոյծն. քե՛զ ասեմ, արի՛ առ զմահճիճս քո՝ և երթ ՚ի տուն քո։ Եւ յարեաւ. և վաղվաղակի առեալ զմահճիճն, ել առաջի ամենեցուն. մինչև զարմանալ ամենեցուն՝ և փառաւոր առնել զԱծ՝ և ասել, թէ այսպիսի ինչ երբէք՝ ո՛չ տեսաք.

Սրբոյ Աւետարանիս ՅԻ ՔԻ՝ որ ըստ Ղուկասու։
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ։

Ղուկ Դ Եւ էջ ՚ի կափառնայում ՚ի քաղաքն գալիլեացւոց, և ուսուցանէր զնոսա ՚ի շաբաթսն։ և զարմանային ընդ վարդապետութի նորա, զի իշխանութբ էր բան նորա։ Եւ էր ՚ի ժողովրդեանն այր մի, զոր ունէր՝ այս դիւի պղծոյ, և աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ՝ և ասէ. թո՛ղ, զի՞ կայ մեր և քո յս նազովրեցի, եկիր կորուսանել զմեզ. գիտեմք զքեզ ո՛վ ես՝ սուրբ Այ։ Սաստեաց ՚ի նա յս՝ և ասէ. պա-

պանձեա՛ց՝ և ե՛լ 'ի դմանէ՛։ Օ գետանեաց զնա դևն 'ի միջի անդ և ել 'ի նմանէ՛, և ո՛չինչ վնասեաց նմա։ Եւ եղեն զարմանալիք 'ի վերայ ամենեցուն․ խօսէին ընդ միմեանս և ասէին․ զի՛նչ է բանս այս, զի իշխանութե՟ և զօրութե՟ սաստէ՛ այսոց պղծոց՝ և ելանեն։ Եւ երթայր հռչակ զնմանէ յա՟մ տեղիս շուրջ զգաւառաւն։

Եւ յարուցեալ 'ի ժողովրդենէ անտի՝ եմուտ 'ի տուն սիմօնի։ և զզօքանչ սիմօնի տագնապէր ջերմամբ մեծաւ․ և աղաչեցին զնա վասն նորա։ Եկաց առ նմա, սաստեաց ջերմանն, և եթող զնա՛։ և վաղվաղակի յարեաւ, և պաշտէր զնոսա։ Եւ ընդ արևուն մտանել՝ ա՟մքեան որոց էին հիւանդք 'ի պէս պէս ցաւս, բերէին զն՟ առ նա՛։ Եւ նա՛՝ իւրաքանչիւր ումեք 'ի նոցանէ դնէր ձեռս, և բժշկէր զն՟։ Ելանէին դևքն 'ի բազմաց, աղաղակէին և ասէին․ եթէ դու ես որդի ա՟յ։ և նա սաստէ՛ր և ո՛չ տայր թո՛յլ խօսիլ, զի գիտէին զնա թէ ք՟ն է․ Եւ իբրև տիւ եղև՝ ել գնաց յանա

պատ տեղի, եւ ժողովուրդքն խնդրէին
զնա. եկին մինչեւ առ նա՝ եւ արգե-
լուին զնա՝ զի մի՛ գնասցէ ՚ի նոցանէ։
Եւ նա ասէ ցնոսա՝ եւ այլո՛ց քաղաքաց
պա՛րտ է ինձ աւետարանել զարքայութիւն
այ՟, զի յայն իսկ առաքեցայ։ Եւ քա-
րոզէր ՚ի ժողովուրդսն գալիլեացւո՛ց։

Սրբոյ Աւետարանին Յի՟ Քի՟՝ որ ըստ Յովհաննու։
Տեառն մեր Յիսուսի Քրիստոսի։

յոհ ե Յետ այսորիկ տօն էր հրէից. եւ
ել յի՟ յերուսաղէմ։ Եւ էր յե՟ղէմ
՚ի պրոպատիկէ աւազանին՝ որ կոչէր
եբրայեցերէն բեթհեզդա՝ հինգ ս-
րահ։ Յորս անկեալ դնէր բազմութի՟
յո՛յժ հիւանդաց, կուրաց, կաղաց,
գօսացելոց, որ ակն ունէին ջրոյն
յուզելոյ։ Եւ հրեշտակ տեառն ըստ
ժամանակի իջանէր յաւազանն եւ յու-
զէր զջուրսն։ Եւ որ նախ ՚ի շարժումն
ջուրցն իջանէր՝ բժշկէր. ո՛չ ունելով
զնշան հիւանդութե՟։ Եւ անդ էր այր
մի, որոյ երեսուն եւ ութ ամ էր ՚ի
հիւանդութե՟ իւրում։ Զնա իբրեւ
ետես յի՟՝ զի անկեալ դնէր, եւ գիտաց
եթէ բազում ժամանակք են այնու-

հետև , ասէ ցնա . կամի՞ս ողջ լինել :
Պատասխանի ետ հիւանդն , տէ՛ր . ո՛չ
զոք ունիմ , թէ յորժամ ջուրքն յու-
զիցին՝ արկցէ զիս յաւազանն : և մինչ
ես գանդաղիմ , այլ ոք քան զիս յառա
ջագոյն իջանէ : Ասէ ցնա յս . արի՛ առ
զմահիճս քո և գնա՛ : Եւ ողջացաւ
այրն . և յարեաւ , էառ զմահիճս իւր և
շրջէր . և էր շաբաթ յաւուրն յայնմիկ :
Ասեն հրէայքն ցբժշկեալն՝ շաբա՛թ է ,
և ո՛չ էր արժան քեզ առնուլ զմահիճս
քո : Պատասխանի ետ նց՝ և ասէ . որ
բժշկեացն զիս , նա՛ ասաց ցիս՝ արի՛ առ
զմահիճս քո և գնա՛ : Հարցին ցնա՝ և
ասեն . ո՞վ է այրն որ ասաց ցքեզ՝ առ
զմահիճս քո և շրջեաց : և բժշկեալն ո՛չ
գիտէր թէ ո՛վ իցէ . քանզի յս խոյս
ետ վասն ամբոխին 'ի տեղւոջն անտի :
Յետ այսորիկ գտանէ զնա յս 'ի տա-
ճարին , և ասէ ցնա . ահաւասիկ ող-
ջացար , մի՛ ևս մեղանչեր . զի մի՛ չար
ևս ինչ լինիցի քեզ : Գնաց այրն՝ և
պատմեաց հրէիցն , եթէ յս էր՝ որ
բժշկեացն զնա :

փառք քեզ տէր աստուած մեր :

Աղօթք սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյն վասն բժշկութեան։ ԺԸ

Ա. Որդ՝ ես ծնունդս մեղաց, որդիս մահացու երկանց, արդարև անսահման բիւրուց քանքարաց տուժից գոլ հատուցանող 'ի միում աւուր։ Այլ ոչ թէ առ փոքրկութիւն մարդկային մտաց հայցեմ ներութի՛, այլ առ աննուազ լիութի՛ փրկչիդ յի՛ քի՛ պաղատիմ մարդասիրութի՛. որ չէի երբեմն, և ստեղծեր. չմաղթեցի, և դու արարեր. չև ևս եկեալ 'ի լոյս, և տեսեր. ո՛չ յայտնեցեալ իմ, և գըթացար. ո՛չ կարթացեալ, և խնամարկեցեր. ո՛չ համբարձեալ ձեռն, և նայեցար. ո՛չ պաղատեալ, և ողորմեցար. ո՛չ կերպացեալ ձայնիս, և լուար. ո՛չ հեծեծեալ, և ունկնդրեցեր. գիտելով զարդեան դիպուածոյս, և չանտեսեցեր. նախահայեացդ աչօք նըկատեալ զպատժապարտիս չարագործութիւն, և յօրինեցեր։ Իսկ արդ՝ զքո արարեալս, և զքև փրկեալս, և

զայսքանեաց խնամոց յանձանձելոյ՝ մի՛ խափառ կորուսցէ մեղացն հարուած՝ գիւտք բանսարկուին. մի՛ յաղթեսցէ յամառութե̃ս իմոյ մառախուղ՝ ներողութեան քո լուսոյ. մի՛ սրտիս կարծրութիւն՝ երկայնամիտ բարութե̃դ. մի՛ մահացու մեղիս՝ ամենակատարդ լրութե̃. մի՛ տկարութիւնս նիւթոյ՝ անպարտելիդ բարձրութե̃։

Բ. Ա՛հա կարկառեմ զկարկամեալ բազուկս հոգւոյս յանուն քո՝ հզօր, արտասցե՛ս ողջ իբրև զառաջինն՝ մինչ ՚ի դրախտին փափկութեան զպտուղն կենաց կթէի. Աշկանդեալ գօսացեալ ՚ի կոր կործանմամբ ընդ կնոջն տագնապելոյ՝ կոյ անուղղելի հոգւոյս թշուառութի̃, ընդ երկիր պըշուցեալ մեղացն կքմամբ՝ սատանայական բուռն կապանօք, զի մի՛ զերկնայնոյդ ընկալցի զողջոյն. խոնարհեա՛ց առ իս՝ միա՛յն ողորմած, զի բարձրացուսցես զփայտս խոնարհ բանաւոր անկեալ, և զչորացեալս ծաղկեցուսցես ՚ի բարի կրօնս վայելչութե̃, ըստ ա̃ծաբանութե̃ սուրբ մարգարէին.

Որպէս զ՚ի ծնէ կոյրն անլուսաւոր՝
չունիմ տեսարան , որով զստեղծչիդ
նկատեալ զկերպ մաղթեցից՝ Հզօր
բարեգութ՝ միայն դու պաշտպան ակ
նարկեալ խնամովք անճառ քոյ սիրոյ՝
՚ի շնչական խօսուն քո անօթս, յանէ-
ից գոյաւորուի լուսոյ հաստեցեր։
Ընդ երկոտասանամեայ չարեօք չար-
չարեալ վշտադին կնօջն տանջեցելոյ՝
գետովք մեղանաց արեան հեղեղիմ.
հայեա՛ց ՚ի բարձանց անմատոյց լուսո-
վդ պարածածկեալ, ուր ո՛չ է քղանցք
ձեռաստեղծական վերարկուի ձոր-
ձոյ , այլ տարածումն հրաշից՝ ամու-
րեք զօրացեալ։ Ո՛չ օծութե իւղով՝
պատժապարտս ընդ մեղաւորին մա-
տուցեալ առ կենդանաձիր ոտից դար
շապարդ՝ զկաթիլս աչացս՝ փարսիւք
հերացս ընծայեցուցանեմ, այլ զամ-
բիծ հաւատս՝ ամբարձմամբ բազկա-
ցըս՝ սայդ դաւանմամբ հոգւոյ ող-
ջունիւ՝ շրթանց կափուցմամբ զերկիր
համբուրեմ. խառնեալ հեծութիւն
աղբերցս, արտասուաց , բժշկութիւն
հոգւոյս աղերսեմ։ Առնեալ մե-

ղանօք հոգւոյս գոյութ̅ի լուծեալ մեղկութ̅բ , և յերկուց կայից միայնակողմամբ անհաստատ հետովք , զըն թացից գործին՝ նահանջմամբ չարին՝ զհետևականն բարձողութ̅ի շինուածոյ մարմնոյս՝ առ ելս ծառոյն կենսառիթ պտղոյն խափանեցելոյ , պատսպարեսցես անդրէն վերստին՝ միայն հնարաւորդ առ՚ի փրկութ̅ի : Ո փառաբանարան հաստուածոյ կերպիս ՚ի քէն եղելոյ՝ ամրափակ խցմամբ համբացոյց արգել հողմ բանսարկուին . հոգիդ քո ազդեալ մեծդ ողորմութեամբ , ըստ յաւետարանին բժշկեցելոյ , հրաշափառապէս բարեգործեսցես բանդ կենդանի՝ ինձ խօսուղութ̅ի անսայթաքելի : Ընկեալ կամ չարեօք ՚ի մահիճս ախտից ընկողնոց մեղաց՝ դի կենդանի և խօսուն մեռեալ , կարեկցեալ ՚ի մուսն թշուառութ̅ե՝ ողբականօք քքուանաց ձայնից , մ̃լ բարերար որդի ա̃յ , օրհնաբանեալ աչացդ ցօղով վերականգնեսցես ՚ի կենդանութ̅ի , իբր զլ̃րե լին ՚ի յանշնչական մեռելութենէ .

Ստոյգ դառնացօղս 'ի դըլի մեղաց կամ տարակուսեալ ձեռն մատուցեալ՝ որև անստուեր որդի բարձրելոյ, հանցես զիս 'ի լոյս քումդ նշուլից: Ընդ աղիողորմ Թշուառութեան կականման ձայնի՝ այրւոյն 'ի նային՝ մօր միամօրին, տատանմամբ մատանցն, կոծմամբ կրծիցն, հոսմամբ արտասուացն, տուայտանօք տխրութե դիմացն՝ և ես պաղատիմ վերջին հեծութես, առ՛ր յուսահատելոյս զքաջալերութի մխիթարութե զթած քո բանիդ, ասելով և ինձ զովեալդ բարի ստեղծիչ աշխարհի, թէ մի՛ լար դերի՝ բազմաց ողբալի. որով ընդ պատանւոյն կենդանացելոյ՝ 'ի վշտացելոյ ծնողին ըսփոփանս՝ զամենապարտ ոգիս ընկալայց 'ի քէն ընդ նմին կրկին նորոգեալ: Ընդ այսակիր անզգայելոցն՝ դիւալլուկ և քարակոշկոծ հեղձամըղձուկ եղկելի անձանցն, քստմնելի գխախախ հերացն, վայրենեբրես բան դադուշելոցն՝ 'ի քէն ողորմեալ փըրկիչ բոլորից, իբրև զնոսին առ քեզ դիմեցից. հերքեալ մերժեսցես ըզ-

դունդս չարացն ապականողաց՝ 'ի քո խորանէս, զի ժամանեալ հոգիդ քո բարի՝ այսրէն հանդիցէ. լցեալ զմարմինս մաքրութեամբ շնչոյս՝ զգեցմամբ անդամոցս, զգաստ արասցես զխելագարեալս ամենաթշուառ։ Ընդ գերեցեալ դժոխաբնակաց վտարանդելոցն հոգւոց՝ արգելեալ կամ 'ի վըտանգի. զճառագայթ ողորմութեան փառաց քոց ծագեալ՝ լոյս իմ անձկութեան, 'ի կապանաց օցտողին զերծեալ զիս ապրեցուսցես։ Գաղտնորոգայթ աներեւութերակ վրիպակ արահետ գործութեամբ մեղացս ջրդողեցեալ ոգւոյս կերպարան, կայ 'ի տագնապի. զծածկեցեալն 'ի տեսողութեանց՝ զչարագործին նիւթիցն այտուցմունս, քո ինքնաւորդ զօրեղութեամբ որդի այ, դթածաբար առողջացուսցես։ Զբազմազան տարազս ցեղիցն զանազանից ախտաւորութեանց մահացուցանողաց իւրականօք կորստեան բերիւք՝ դժնդակարմատն շառաւեղօք հաստատեցելովք 'ի յանդաստանի անօրէնս, մարմնոյ տարակորզեսցես 'ի

ձեռն ձեռինդ ամենակալի • որ արօրադրեալ միշտ՝ և մշակես զահմանս հոգւոց առ բանիդ կենաց արդիւնաւորութիւն ։

Գ. Եւ քանզի անցաւ ըստ նմանութիւն օրինակութեց յանցուածոցս վէր, ըստ ճարակօղն քաղցկեղի, առ բնաւ անդամս մասնաւորեալ զախտին տարածումն, չի՛ք սպեղանի իբր խորշելի՝ առ անչափութի խարանացն մատուցանել • 'ի խարսխաց բարձիցս մինչև ցափն կառուցման լրութեան անդամոցս չէ՛ առողջութի, այլ ամենեւին անբժշկութի. Իսկ դու՝ ո՛ղորմած բարերար օրհնեալ, և երկայնամիտ Թագաւոր անմահ, լո՛ւր պաղատանացս արգահատութե սրտիս վըտանդի, որ կարդամս առ քեզ տէր 'ի նեղութեան ։

Եւ քեզ փառք յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն ։

Վասն հիւանդաց և ամ վշտացելոց աղաչեսցուք զփրկիչն մեր քս զի•

Փարատեցո՛ զցաւս՝ և բժշկեա՛ ըզ հիւանդութիս 'ի ժողովրդեանէ •

Աղօթք խունկ օրհնելոյ։

Ամենակալ տէր ա̅ծ մեր, որ ընկալար զխունկն 'ի ձեռաց ահարոնի և որդւոց նորա. և ո՛չ հաճեցար ընդ հուրն օտար, և ընդ խունկն օտարոտի. վասն որոյ և մեք սարսիմք և դողամք, զի մի՛ զնոյն կրեսցուք պատիժ։

Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ տէր բարերար, ընկա՛լ զսա 'ի ձեռաց մերոց, որպէս 'ի ձեռաց ահարոնի ընկալար, և զաքարիայի. և պարգևեա՛ մեզ զշնորհս հոգւոյդ սրբոյ։ Մերժեա՛ 'ի մէնջ ա̅մ ահաւորութի̅ խաւարասէր թշնամւոյն. և տո՛ւր մեզ առնուլ 'ի միտ զա՛հ և զերկիւղ ա̅ծութեանդ։ Շնորհօք և մարդասիրութե̅ տեառն մերոյ և փրկչին յի̅ քի̅, որում վայելէ փառք և իշխանութիւն, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։

Աղօթք վասն երաշտի։

Տէր ած մեր, որ յաղագս առ քեզ նախանձուն՝ լուար Եղիայի մարգարէին ՚ի ժամանակին յայնմիկ. և երկնի հրամայեցեր արգելուլ զանձրև, զի մի՛ տացէ երկիր զպտուղ իւր. և դարձեալ յաղագս խնդրոյ նորա՝ ցօղ պտղաբեր պարգևեցեր։ Դու տէր ամենայնի՝ շարժեալ ՚ի բարեգթութէ քումմէ՝ անձրև ըստ կամաց քոց պատրաստեցեր ժառանգութե քում. և զբազում մեղս մեր անտես արարեր։ Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ, զանձրևս քո՛ առաքեա՛. որք պէտս ունին և խնդրեն ՚ի քէն։ Ողորմեա՛ արա զերեսս երկրի յաղագս ժողովրդեան քո, և վասն տղայոց՝ և անասնոց, և ամ կենդանեաց. որք ակն ունին առ քեզ տալ նոցա կերակուր ՚ի ժամու։ Զի դու ես տէր ած մեր՝ ած բարերար. և քեզ վայելէ փառք և իշխանութիւն և պատիւ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։

ՑԱՆԿ

ԿԱՆՈՆԱՑ ՊԱՐՈՒՆԱԿԵԼՈՑ

ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՏՈՐԻ

Կանոն մեծի Թաղման 2։
Կանոն մեծի այգուց 45։
Կանոն մեծի եօթն աւուր 56։
Կանոն տղայաթաղ կատարելոյ 62։
Կանոն տղայի այգուց 87։
Կանոն տղայի եօթնաւուր, կամ քառասնաւուր, կամ տարելից կատարելոյ 93։
Կանոն դժուարածին յղի կնոջ 96։
Կանոն վասն ապաշխարաց 100։
Անբիծք ննջեցելոց 118։
Շարականք հանգստեան 136։
Գանձք ննջեցելոց 185։
Մաղթանք վասն ննջեցելոց 204։
Աւետարանք բժշկութեան 205։
Աղօթք բժշկութեան 212։
Աղօթք խունկ օրհնելոյ 219։
Աղօթք վասն երաշտի 220։

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ծն. 1897 — Մահ. 1975

1977
[illegible] 9. [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]